

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

94'üncü Birleşim 22 Haziran 2021 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	199
II.- GELEN KÂĞITLAR	199
III.- YOKLAMALAR	263,264
IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALAR	222,246
1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın, Azerbaycan'ın Şuşa kentine yaptıkları ziyarete ve orada imzalanan Şuşa Beyannamesi'ne ilişkin konuşması	222
2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın, Grup Başkan Vekillerinin uzun konuşmalarını basın toplantısıyla yapmalarının daha hayırlı olacağına ilişkin konuşması	246

V.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

223

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

223:226

1.- Ankara Milletvekili Nevin Taşlıçay'ın, aşı karşıtı propaganda ve sağlık çalışanlarımızın üstün başarısına ilişkin gündem dışı konuşması

223

2.- Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver'in, Karaman'ın il oluşunun 32'nci yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

224:225

3.- Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil'in, Türkiye Cumhuriyeti'nin temellerini oluşturan ilk kuruluş belgesi olan Amasya Genelgesi'ne ilişkin gündem dışı konuşması

225:226

VI.- BAŞKANLIğIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

226,273

A) ÇEŞİTLİ İŞLER

226

1.- Başkanlıkça, görüşmeleri izlemek üzere Genel Kurulu teşrif etmiş bulunan Mostar Belediye Başkanı, Kanton Başbakanı ve Bakanlar ile beraberindeki heyete "Hoş geldiniz." denilmesi

226

B) ÖNERGELER

273:275

1.- İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhuğlu'nun, (2/3507) esas numaralı İlköğretim Okullarında Öğrenci Andı Okunması Hakkında Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/133)

273:275

VII.- AIKLAMALAR226,253,255,272,
275,301

1.- Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz'in, çiftçilerin ve odun kömürü üreticilerinin sorunlarına ilişkin açıklaması

226:227

2.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, askerlik tecil yaşına ve bedelli askerlik hakkına ilişkin açıklaması

227

3.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, sağlık emekçilerinin sorunlarına ilişkin açıklaması

227

4.- Mersin Milletvekili Ali Cumhuri Taşkın'ın, Ocak-Mayıs 2021 dönemi ihracat rakamlarına ilişkin açıklaması

228

5.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, hastanelerde çalışan taşeron işçilerine ilişkin açıklaması	228
6.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Erzurum'un sorunlarına ilişkin açıklaması	228
7.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, Kocaeli'deki metro inşaatına ilişkin açıklaması	229
8.- Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir'in, İbrahim Hakkı'nın 241'inci vefat yılı dönümüne ve Cumhurbaşkanı'nın 24.00'ten sonra müzik çalınmasıyla ilgili sözlerine ilişkin açıklaması	229
9.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Ankara-Niğde Otoyolu'na ilişkin açıklaması	229
10.- Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın, Balıkesir'deki tavuk yetiştiricilerinin sorunlarına ilişkin açıklaması	230
11.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, Salgın dönemindeki desteklere ilişkin açıklaması	230
12.- İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun, HDP İzmir il örgütüne düzenlenen saldırıda hayatını kaybeden Deniz Poyraz'ın ailesine başsağlığı dilediğine ilişkin açıklaması	230
13.- Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan'ın, Kılavuzlu Barajı'na ilişkin açıklaması	231
14.- Şanlıurfa Milletvekili Zemzem Gülender Açıanal'ın, Urfa'ya "şanlı" unvanının verilisinin 37'nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması	231
15.- Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil'in, Salgın dönemindeki desteklere ilişkin açıklaması	231
16.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, 20 Haziran Dünya Mülteciler Günü'ne ilişkin açıklaması	231:232
17.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, HDP İzmir İl Başkanlığına yapılan saldırıyı kınadığına, coronavirus kısıtlamalarıyla ilgili alınan yeni kararlara, Cumhurbaşkanı'nın 24.00'ten sonra müzik çalınmasıyla ilgili sözlerine, Grup Başkan Vekili Lütfü Türkkan'la ilgili iddiaların mesnetsiz olduğuna, Profesör Doktor Uğur Şahin ile Profesör Doktor Özlem Türeci'nin Nobel'e aday gösterilmesi için Meclis Başkanlığına teklifte bulduklarına, depremle ilgili tedbirlerin alınması gerektiğine ve esnafın sorunlarına ilişkin açıklaması	232:233
18.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, Tip 1 diyabet hastalarının sorunlarına ilişkin açıklaması	233:234

- 19.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul'ün, Amasya Tamimi'nin ilan edilmesinin 102'nci yıl dönümüne, aşılama çalışmalarına, coronavirus kısıtlamalarıyla ilgili alınan yeni kararlara ve HDP İzmir İl Başkanlığına yapılan saldırıyı lanetlediklerine ilişkin açıklaması 234:235
- 20.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, HDP İzmir İl Başkanlığına yapılan saldırıda hayatını kaybeden Deniz Poyraz'a Allah'tan rahmet, ailesine başsağlığı dilediklerine; katilin eğitilmiş, hazırlanmış ve planlı olduğuna; yargının gereken soruşturmayı yapmadığına, siyasi sorumluluğun iktidarda olduğuna ve asla boyun eğmeden, diz çökmeden demokratik siyaset içinde kalarak demokrasi sözünü gerçekleştireceklerine ilişkin açıklaması 235:237
- 21.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Amasya Genelgesi'nin ilan edilmesinin 102'nci yıl dönümüne; Karaman, Kırıkkale, Aksaray ve Bayburt'un il olmalarının 32'nci yıl dönümüne; HDP İzmir İl Başkanlığına yapılan saldırıda hayatını kaybeden Deniz Poyraz'a Allah'tan rahmet, ailesine başsağlığı dilediklerine, HDP Grubunun acısını paylaştıklarına; Cumhuriyet'in bileşenlerinin saldırıyı kınarken kurdukları cümleleri kaygı verici bulduklarına, aşılama çalışmalarına, SGK'nin işitsel beyin sapı implantı ödemelerine, 15 Temmuz yargılamalarına müdahillik taleplerinin bozulmasıyla ilgili Yargıtay kararına ve Meclis Başkanı Mustafa Şentop'un aylık 10 bin dolar alan siyasetçinin isminin açıklanmasına katkı sağlaması gerektiğine ilişkin açıklaması 237:239
- 22.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul'ün, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 240
- 23.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 241
- 24.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul'ün, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 241:242
- 25.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 243
- 26.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 243:244
- 27.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul'ün, İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 244
- 28.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, HDP İzmir İl Başkanlığı ile AK PARTİ Diyarbakır Hani İlçe Başkanlığına yapılan saldırıları kınadıklarına, saldırıların arkasındaki güç odaklarının sonuna kadar araştırılacağına ve ihanet kokan saldırılara müsaade edilmeyeceğine, Amasya Tamimi'nin ilan edilmesinin 102'nci yıl dönümüne ve aşılama çalışmalarına ilişkin açıklaması 244:245

29.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Batman Milletvekili Mehmet Ruştü Tiryaki'nin HDP grup önerisi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	253
30.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	255
31.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	256:257
32.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	257
33.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	258
34.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in AK PARTİ grup önerisi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	272
35.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	272
36.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Sayıştay Başkanı seçimi konusunun Danışma Kurulunda görüşülmesi gerektiğine ve kamu iktisadi teşekküllerini millet adına Meclisin emrinde denetleyecek bir kurumun başına o kurumun kültüründen bihaber bir saray bürokratının kayyum olarak atanmasına alet olmayacaklarına, meşruiyet kazandırmayacaklarına ilişkin açıklaması	275:276
37.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	301

VIII.- ÖNERİLER

246,254,258,263,
264,273

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

246:252,254:255,
258:260,263,264:272,
273

1.- İYİ Parti Grubunun, İstanbul Milletvekili Ümit Beyaz ve arkadaşları tarafından, İstanbul'da işletmeleri kapanan, İstanbul'daki ticaretlerini devam ettirmek, evine eklemek götürmek zorunda olan esnafımızın ayakta kalabilmeleri için gerekli desteklerin verilmesi ve sorunların tespit edilmesi amacıyla 3/3/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 22 Haziran 2021 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

246:251

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş ve İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, İzmir katliamına neden olan siyasi iklimin ve toplumsal kutuplaşma nedenlerinin araştırılması amacıyla 22/6/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 22 Haziran 2021 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

251:252,254:255,
258:260,263,264

3.- CHP Grubunun, Ankara Milletvekili Tekin Bingöl ve arkadaşları tarafından, hazine taşınmazlarının satışları, bu arazilerin alıcıları ve elde edilen gelirlerin kullanım alanlarının araştırılması amacıyla 22/6/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 22 Haziran 2021 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

264:269

4.- AK PARTİ Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisinin, TBMM İçtüzüğü'nün 5'inci maddesine göre 1 Temmuz 2021'de tatile girmeyerek çalışmalarına devam etmesine; gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında bulunan 268, 256 ve 259 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin bu kısmın sırasıyla 1'inci, 2'nci ve 3'üncü sıralarına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; Genel Kurulun 1, 6, 7 ve 8 Temmuz 2021 Salı, Çarşamba ve Perşembe günü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyle gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında yer alan işlerin görüşülmesine; 22 Haziran 2021 Salı günü (bugün) birleşiminde gündemin "Seçim" kısmının 1'inci sırasında Sayıştay Başkanı için Plan ve Bütçe Komisyonu üyeleri arasından belirlenen Ön Seçim Geçici Komisyonunca kabul edilen 269 sıra sayılı Komisyon Raporu doğrultusunda Sayıştay Başkanı seçiminin yapılmasına; Genel Kurulun çalışma gün ve saatlerinin yeniden düzenlenmesine ve 268 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi

269:272,273

IX.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

261,291

1.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya'nın HDP grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

261:262

- 2.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması 262
- 3.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın 268 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Milliyetçi Hareket Partisine sataşması nedeniyle konuşması 291:292
- 4.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması 292:293
- 5.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Milliyetçi Hareket Partisine sataşması nedeniyle konuşması 293:294
- 6.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması 294:295
- 7.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Milliyetçi Hareket Partisine sataşması nedeniyle konuşması 296

X.- SEÇİMLER**276****A) SAYIŞTAY BİRİNCİ BAŞKANLIĞI VE SAYIŞTAY ÜYELİKLERİNE SEÇİM**

276:278

1.- Sayıştay Başkanlığına seçim

276:278

XI.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**279,297,302****A) KANUN TEKLİFLERİ**279:291,297:301,
302

1.- Samsun Milletvekili Orhan Kırçalı ve 98 Milletvekilinin Askeri Ceza Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3636) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 268)

279:291,297:301,
302

XII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

- 1.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, 2011-2018 yılları arasında İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından kiralanan araçların TBMM Başkanlığınca kullanıldığı iddiasına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in cevabı (7/45594) 303:304
- 2.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2020 ve 2021 yıllarında özelleştirilen kurumlar ile kamuya ait arazi ve binaların satışına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/46268) 305:306
- 3.- Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın, Hasankeyf'te ikamet edenlerin sorunlarına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/46269) 307:308
- 4.- Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın, Hasankeyf'te yaşanan su sorununa ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/46270) 309:310
- 5.- Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya'nın, KPSS ücretlerinin kaldırılması talebine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/46271) 311:312
- 6.- Mardin Milletvekili Pero Dundar'ın, kayıpların ve faili meçhul cinayetlerin aydınlatılmasına yönelik çalışmalara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/46392) 313:314
- 7.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, vakıf üniversitesi ücretlerindeki artışa ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/46400) 315:316
- 8.- Adana Milletvekili Kemal Peköz'ün, Türkiye Varlık Fonuna devredilen PTT'nin bilançosu ve iştiraklerine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/46464) 317:318
- 9.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, 2003 yılından itibaren Bakanlığın Kamu İhale Kanunu'nun 21'inci maddesinin b bendi kapsamında yürüttüğü pazarlık usulü ihalelere ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevap (7/46736) 319:320

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ**17 Haziran 2021**

TBMM Genel Kurulu saat 14.00'te açıldı.

Başkanlık Divanı teşekkül etmediğinden, alınan karar gereğince, 22 Haziran 2021 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere birleşime 14.01'de son verildi.

Nimetullah ERDOĞMUŞ

Başkan Vekili

II.- GELEN KÂĞITLAR**No: 164****18 Haziran 2021****Milletvekili Teklifleri**

1.-İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın; Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/3680) (Milli Savunma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2021)

2.-İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın; 2330 Sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3681) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler; Milli Savunma ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2021)

3.-Balıkesir Milletvekili Ensar Aytekin'in; Devlet Memurları Kanunu ve İş Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Teklifi (2/3682) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2021)

4.-İstanbul Milletvekili Ali Şeker'in; Pasaport Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/3683) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2021)

5.-Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekilleri İstanbul Milletvekili Engin Altay, Manisa Milletvekili Özgür Özel, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç ile 19 Milletvekilinin; Türk Ceza Kanununda (Düşünce ve İfade Özgürlüğünü Güvenceleyen) Değişiklikler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3684) (İnsan Haklarını İnceleme ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2021)

6.-Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekilleri İstanbul Milletvekili Engin Altay, Manisa Milletvekili Özgür Özel, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç ile 19 Milletvekilinin; Terörle Mücadele Kanununda (Düşünce ve İfade Özgürlüğünü Güvenceleyen) Değişiklikler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3685) (İçişleri ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2021)

7.-Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekilleri İstanbul Milletvekili Engin Altay, Manisa Milletvekili Özgür Özel, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç ile 19 Milletvekilinin; OHAL Kanun Hükmünde Kararnemeleriyle Kamu Görevinden İhraç Edilmiş Olup 19 Temmuz 2018 Tarihine Kadar veya Bu Tarihlerden Sonra Haklarında Soruşturma veya Kovuşturma Başlatılmamış Olanlar ile Haklarında Başlatılan Soruşturma ve Kovuşturma İşlemleri Lehlerine Sonuçlanan Kamu Görevlileri, Yargı Organı Çalışanı ve Diğer Kurum ve Teşkilat Görevlilerinin İadesine, Haklarında Uygulanan Tedbirlerin Kaldırılmasına ve Bazı Düzenlemelerin Yürürlükten Kaldırılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/3686) (Adalet; Plan ve Bütçe ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2021)

8.-Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekilleri İstanbul Milletvekili Engin Altay, Manisa Milletvekili Özgür Özel, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç ile 19 Milletvekilinin; İş Kanunu, Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu ve İş Mahkemeleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3687) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2021)

9.-Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekilleri İstanbul Milletvekili Engin Altay, Manisa Milletvekili Özgür Özel, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç ile 19 Milletvekilinin; İl İdaresi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3688) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2021)

10.-Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekilleri İstanbul Milletvekili Engin Altay, Manisa Milletvekili Özgür Özel, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç ile 19 Milletvekilinin; Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3689) (Adalet ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2021)

11.-Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekilleri İstanbul Milletvekili Engin Altay, Manisa Milletvekili Özgür Özel, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç ile 19 Milletvekilinin; Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3690) (Adalet; İnsan Haklarını İnceleme ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2021)

12.-Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekilleri İstanbul Milletvekili Engin Altay, Manisa Milletvekili Özgür Özel, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç ile 19 Milletvekilinin; Mahpus Haysiyeti ve Hakları İşığında Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3691) (İnsan Haklarını İnceleme; Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2021)

13.-Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekilleri İstanbul Milletvekili Engin Altay, Manisa Milletvekili Özgür Özel, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç ile 19 Milletvekilinin; Hakimler ve Savcılar Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3692) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2021)

14.-Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekilleri İstanbul Milletvekili Engin Altay, Manisa Milletvekili Özgür Özel, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç ile 19 Milletvekilinin; Avukatlık Kanununda (Adil Yargılanma Hakkı Çerçevesinde) Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3693) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2021)

15.-Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekilleri İstanbul Milletvekili Engin Altay, Manisa Milletvekili Özgür Özel, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç ile 19 Milletvekilinin; Ceza Muhakemesi Kanununda (Adil Yargılanma Hakkı İlkeleri Gereğince) Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3694) (İçişleri ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2021)

16.-İyi Parti Grup Başkanvekili Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan ve 2 Milletvekilinin; Alemdar Müze Gemisine İstiklal Madalyası Verilmesi Hakkında Kanun Teklifi (2/3695) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2021)

17.-Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekilleri İstanbul Milletvekili Engin Altay, Manisa Milletvekili Özgür Özel, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç ile 19 Milletvekilinin; Basın Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3696) (Adalet; Dijital Mecralar ile Anayasa Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2021)

18.-Tokat Milletvekili Yusuf Beyazıt ve İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş ile 63 Milletvekilinin; Ceza Muhakemesi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3697) (Kadın Erkek Fırsat Eşitliği ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2021)

Raporlar

1.-Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Eğitim Enstitüsü (EİTEE) Arasında EİTEE'nin Hak, Ayrıcalık ve Bağımsızlıklarına Dair Ev Sahibi Ülke Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3168) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 270) (Dağıtma tarihi: 18.06.2021) (GÜNDEME)

2.-Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uluslararası Kriminal Polis Teşkilatı-Interpol Arasında 2021 Yılında İstanbul'da Düzenlenecek 89. Genel Kurul Oturumu ve İcra Komitesi Toplantıları İçin İmtiyazlar ve Muafiyetlere İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3606) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 271) (Dağıtma tarihi: 18.06.2021) (GÜNDEME)

3.-Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Katar Devleti Hükümeti Arasında Büyük Çaplı Organizasyonların Yerine Getirilmesinde İş Birliği Konulu Niyet Mektubunun Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2546) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 272) (Dağıtma tarihi: 18.06.2021) (GÜNDEME)

Süresi İçinde Cevaplandırılmayan Yazılı Soru Önergeleri**Cumhurbaşkanı Yardımcılığı (Fuat Oktay)**

1.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, basın çalışanlarının sorunlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45435)

2.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, göreve iade için OHAL Komisyonuna başvurmuş haklarında herhangi bir ceza soruşturması bulunmayan veya açılan davalarda beraat etmiş kişilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/45436)

3.-İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, 2018-2021 yılları arasında Cumhurbaşkanlığı tarafından hazırlatılan kamu spotlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45437)

4.-Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca'nın, sosyolog atamalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45438)

5.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, Basın İlan Kurumunun gazeteler için ayırdığı bütçeye ve Batman ilinde resmi ilan yayınlama hakkı iptal edilen gazetelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/45441)

Adalet Bakanlığı

6.-İstanbul Milletvekili Özgür Karabat'm, 2020 ve 2021 yıllarındaki intihar vakaları ile ilgili çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/45443)

7.-Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca'nın, 2002-2021 yılları arasında Bakanlık bünyesinde istihdam edilen sosyolog sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45444)

8.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda cinsel taciz nedeniyle yapılan şikayetlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/45445)

9.-İstanbul Milletvekili Hüda Kaya'nın, Bakırköy Ceza İnfaz Kurumunda Covid-19 belirtileri gösteren mahkumlara test yapılmadığı iddialarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45446)

10.-Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in, Diyarbakır Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda mahkumların hijyen malzemelerine ulaşamadığı iddialarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45447)

11.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'm, Bakanlığın hizmet ve binalarının engelliler için erişilebilirliğine ve istihdam edilen engelli personele ilişkin yazılı soru önergesi (7/45448)

12.-İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, Bakırköy Ceza İnfaz Kurumunda Covid-19 belirtileri gösteren mahkumlara test yapılmadığı iddialarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45449)

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

13.-Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca'nın, 2002-2021 yılları arasında Bakanlık bünyesinde istihdam edilen sosyolog sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45450)

14.-İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, 2018-2021 yılları arasında Bakanlık tarafından hazırlatılan kamu spotlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45451)

15.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıflarından eğitim yardımı alan kişilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/45452)

16.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Bakanlığın hizmet ve binalarının engelliler için erişilebilirliğine ve istihdam edilen engelli personele ilişkin yazılı soru önergesi (7/45453)

17.-Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün, kadın istihdamına yönelik çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/45454)

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

18.-İstanbul Milletvekili Özgür Karabat'ın, Toplum Yararına Program kapsamında okullarda 2019-2021 yılları arasında istihdam edilen kişilerle ilgili çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/45455)

19.-Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca'nın, 2002-2021 yılları arasında Bakanlık bünyesinde istihdam edilen sosyolog sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45456)

20.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, emekli olduktan sonra işçi olarak çalışan ve maaşından sosyal güvenlik destek primi kesilen işçilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/45457)

21.-İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, 2018-2021 yılları arasında Bakanlık tarafından hazırlatılan kamu spotlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45458)

22.-Aksaray Milletvekili Ayhan Erel'in, SGK'nın mevcut personel durumu ile personel alımı yapılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45459)

23.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Bakanlığın hizmet ve binalarının engelliler için erişilebilirliğine ve istihdam edilen engelli personele ilişkin yazılı soru önergesi (7/45460)

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

24.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, TOKİ aleyhine açılan davalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/45461)

25.-Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca'nın, 2002-2021 yılları arasında Bakanlık bünyesinde istihdam edilen sosyolog sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45462)

26.-Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, Muğla'nın Milas ilçesinde yapılacak olan boksit madeni projesi için verilen "ÇED gerekli değildir" kararına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45463)

27.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, Bakanlığa ait kullanılmayan taşınmazlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/45464)

28.-İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, 2018-2021 yılları arasında Bakanlık tarafından hazırlatılan kamu spotlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45465)

29.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda cinsel taciz nedeniyle yapılan şikayetlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/45466)

30.-Mersin Milletvekili Behiç Çelik'in, Mersin'in Silifke ilçesinde yer alan Susanoğlu sahilindeki kirliliğe ilişkin yazılı soru önergesi (7/45467)

31.-Muğla Milletvekili Metin Ergun'un, Muğla'nın Milas ilçesinde yapılacak olan boksit madeni projesi için verilen "ÇED gerekli değildir" kararına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45468)

32.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, Kütahya'nın Simav ve Tavşanlı ilçelerinde açılması planlanan maden sahalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45469)

33.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, 2015-2021 yılları arasında verilen ÇED raporlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45470)

34.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, 2003-2020 yılları arasından TOKİ tarafından yapılan konutlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/45471)

35.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, Enerji Kimlik Belgesi verilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45472)

36.-Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in, Dicle Nehri'ndeki toplu balık ölümlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45473)

37.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Bakanlığın hizmet ve binalarının engelliler için erişilebilirliğine ve istihdam edilen engelli personele ilişkin yazılı soru önergesi (7/45474)

Dışişleri Bakanlığı

38.-Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca'nın, 2002-2021 yılları arasında Bakanlık bünyesinde istihdam edilen sosyolog sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45475)

39.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2018-2021 yılları arasında maaşında icra takibi ve haciz bulunan Bakanlık personeline ilişkin yazılı soru önergesi (7/45476)

40.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Bakanlığın hizmet ve binalarının engelliler için erişilebilirliğine ve istihdam edilen engelli personele ilişkin yazılı soru önergesi (7/45477)

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

41.-Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca'nın, 2002-2021 yılları arasında Bakanlık bünyesinde istihdam edilen sosyolog sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45478)

42.-İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, 2018-2021 yılları arasında Bakanlık tarafından hazırlatılan kamu spotlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45479)

43.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Bakanlığın hizmet ve binalarının engelliler için erişilebilirliğine ve istihdam edilen engelli personele ilişkin yazılı soru önergesi (7/45480)

Gençlik ve Spor Bakanlığı

44.-Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca'nın, 2002-2021 yılları arasında Bakanlık bünyesinde istihdam edilen sosyolog sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45481)

45.-İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, 2018-2021 yılları arasında Bakanlık tarafından hazırlatılan kamu spotlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45482)

46.-Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Samsunspor'un 18 Mayıs 2021'de oynanan maçına atanan hakeme ilişkin yazılı soru önergesi (7/45483)

47.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Bakanlığın hizmet ve binalarının engelliler için erişilebilirliğine ve istihdam edilen engelli personele ilişkin yazılı soru önergesi (7/45484)

Hazine ve Maliye Bakanlığı

48.-İstanbul Milletvekili Yüksel Mansur Kılınç'ın, organize suç örgütü lideri olarak bilinen bir kişinin yasa dışı para işlemlerinin araştırılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45485)

49.-Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca'nın, 2002-2021 yılları arasında Bakanlık bünyesinde istihdam edilen sosyolog sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45486)

50.-İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, 2018-2021 yılları arasında Bakanlık tarafından hazırlatılan kamu spotlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45487)

51.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda cinsel taciz nedeniyle yapılan şikayetlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/45488)

52.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2018-2021 yılları arasında maaşında icra takibi ve haciz bulunan Bakanlık personeline ilişkin yazılı soru önergesi (7/45489)

53.-Muğla Milletvekili Metin Ergun'un, Muğla'nın Fethiye ilçesinde ihale yoluyla satılan taşınmazlarla ilgili iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/45490)

54.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, Merkez Bankasının ve ticari bankaların altın rezervine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45491)

55.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, pandemi nedeniyle banka borçlarını erteleyen kişi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45492)

56.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Bakanlığın hizmet ve binalarının engelliler için erişilebilirliğine ve istihdam edilen engelli personele ilişkin yazılı soru önergesi (7/45493)

İçişleri Bakanlığı

57.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, içki satışı sebebiyle verilen cezalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/45494)

58.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Aydın İl Emniyet Müdürlüğü binası hakkında verilen yıkım kararına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45495)

59.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, 2011 yılından beri Türkiye'de bulunan Suriyelilerin hukuki statülerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45496)

60.-İstanbul Milletvekili Özgür Karabat'ın, 2020 ve 2021 yıllarındaki intiharlarla ilgili çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/45497)

61.-Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca'nın, 2002-2021 yılları arasında Bakanlık bünyesinde istihdam edilen sosyolog sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45498)

62.-İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, 2018-2021 yılları arasında Bakanlık tarafından hazırlatılan kamu spotlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45499)

63.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Emniyet Genel Müdürlüğünün canlı yayın aracı aldığı iddialarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45500)

64.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, İzmir Harmandalı Geri Gönderme Merkezindeki sığınmacı ve mültecilere kötü muamelede bulunduğu iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45501)

65.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2018-2021 yılları arasında yapılan temsil ve ağırlama giderlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45502)

66.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Muş ilinde 2020-2021 yılları arasında toplumsal gösteriler sırasında gözaltına alınan ve tutuklanan kişi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45503)

67.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bingöl ilinde 2020-2021 yılları arasında toplumsal gösteriler sırasında gözaltına alınan ve tutuklanan kişi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45504)

68.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Elazığ ilinde 2020-2021 yılları arasında toplumsal gösteriler sırasında gözaltına alınan ve tutuklanan kişi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45505)

69.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Tunceli ilinde 2020-2021 yılları arasında toplumsal gösteriler sırasında gözaltına alınan ve tutuklanan kişi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45506)

70.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Çankırı ilinde 2020-2021 yılları arasında toplumsal gösteriler sırasında gözaltına alınan ve tutuklanan kişi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45507)

71.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Van ilinde 2020-2021 yılları arasında toplumsal gösteriler sırasında gözaltına alınan ve tutuklanan kişi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45508)

72.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Ağrı ilinde 2020-2021 yılları arasında toplumsal gösteriler sırasında gözaltına alınan ve tutuklanan kişi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45509)

73.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Eskişehir ilinde 2020-2021 yılları arasında toplumsal gösteriler sırasında gözaltına alınan ve tutuklanan kişi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45510)

74.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Konya ilinde 2020-2021 yılları arasında toplumsal gösteriler sırasında gözaltına alınan ve tutuklanan kişi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45511)

75.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2018-2021 yılları arasında maaşında icra takibi ve haciz bulunan Bakanlık personeline ilişkin yazılı soru önergesi (7/45512)

76.-Mardin Milletvekili Tuma Çelik'in, Şırnak'ta kaybolan bir kişiden haber alınmamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45513)

77.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, bekçi müdahaleleri sırasında yaşanan olaylara ilişkin yazılı soru önergesi (7/45514)

78.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Bakanlığın hizmet ve binalarının engelliler için erişilebilirliğine ve istihdam edilen engelli personele ilişkin yazılı soru önergesi (7/45515)

Kültür ve Turizm Bakanlığı

79.-İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, İzmir Atatürk İl Halk Kütüphanesi yapımı projesinin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45516)

80.-Antalya Milletvekili Çetin Osman Budak'ın, 2021 turizm sezonunun ne zaman açılacağına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45517)

81.-Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca'nın, 2002-2021 yılları arasında Bakanlık bünyesinde istihdam edilen sosyolog sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45518)

82.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2016-2021 yılları arasında radyo ve televizyon kanallarına kesilen cezalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/45519)

83.-İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, 2018-2021 yılları arasında Bakanlık tarafından hazırlatılan kamu spotlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45520)

84.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda cinsel taciz nedeniyle yapılan şikayetlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/45521)

85.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Bakanlığın hizmet ve binalarının engelliler için erişilebilirliğine ve istihdam edilen engelli personele ilişkin yazılı soru önergesi (7/45522)

Milli Eğitim Bakanlığı

86.-İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, Dokuz Eylül Üniversitesinin proje sahibi olduğu Aliaga Mesleki ve Çevresel Hastalıklar Hastanesinin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45523)

87.-Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, meslek lisesi eğitimlerinin geliştirilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45524)

88.-Çorum Milletvekili Tufan Köse'nin, eğitim çalışanlarının aşılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45525)

89.-İzmir Milletvekili Atila Sertel'in, 2021 yılında yapılması planlanan öğretmen atamalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45526)

90.-İzmir Milletvekili Atila Sertel'in, öğretmen kadrosu verilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45527)

91.-İstanbul Milletvekili Özgür Karabat'ın, eğitim çalışanlarının ve öğrencilerin aşılması ile yüz yüze eğitime ne zaman geçileceğine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45528)

92.-İstanbul Milletvekili Özgür Karabat'ın, Toplum Yararına Program kapsamında okullarda 2019-2021 yılları arasında istihdam edilen kişilerle ilgili çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/45529)

93.-Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca'nın, 2002-2021 yılları arasında Bakanlık bünyesinde istihdam edilen sosyolog sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45530)

94.-İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, 2018-2021 yılları arasında Bakanlık tarafından hazırlatılan kamu spotlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45531)

95.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda cinsel taciz nedeniyle yapılan şikayetlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/45532)

96.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, sözleşmeli öğretmenlerin haklarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45533)

97.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Bakanlığın hizmet ve binalarının engelliler için erişilebilirliğine ve istihdam edilen engelli personele ilişkin yazılı soru önergesi (7/45534)

98.-Batman Milletvekili Mehmet Ruştü Tiryaki'nin, mevsimlik tarım işçisi çocukların eğitim hizmetlerine erişimine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45535)

Milli Savunma Bakanlığı

99.-Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca'nın, 2002-2021 yılları arasında Bakanlık bünyesinde istihdam edilen sosyolog sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45536)

100.-İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, 2018-2021 yılları arasında Bakanlık tarafından hazırlatılan kamu spotlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45537)

101.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda cinsel taciz nedeniyle yapılan şikayetlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/45538)

102.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Bakanlığın hizmet ve binalarının engelliler için erişilebilirliğine ve istihdam edilen engelli personele ilişkin yazılı soru önergesi (7/45539)

Sağlık Bakanlığı

103.-İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, İzmir Buca Seyfi Demirsoy Devlet Hastanesi projesinin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45540)

104.-İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi'nin, diş protez teknikeri alımlarının artırılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45541)

105.-İstanbul Milletvekili Özgür Karabat'ın, Covid-19 tedavisinde kullanılan ve kullanım protokolünden çıkarılan bir ilaca ilişkin yazılı soru önergesi (7/45542)

106.-Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca'nın, 2002-2021 yılları arasında Bakanlık bünyesinde istihdam edilen sosyolog sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45543)

107.-İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, 2018-2021 yılları arasında Bakanlık tarafından hazırlatılan kamu spotlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45544)

108.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'unun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda cinsel taciz nedeniyle yapılan şikayetlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/45545)

109.-Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, yeni yapılan acil durum hastanelerinin pandemi sonrası dönemde kanser hastası, felçli, düşkün veya bakım hastası haline gelen kişiler için palyatif bakım hastanelerine dönüştürülmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45546)

110.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, Covid-19 aşılarının tedarik süreciyle ilgili iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/45547)

111.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, tedavi amacıyla ülkemize gelen kişilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/45548)

112.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, pandeminin akıl ve ruh sağlığına etkisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45549)

113.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, yoğun bakım ünite sayılarının artırılması önerisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45550)

114.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, aşılama çalışmalarının hızlandırılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45551)

115.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Bakanlığın hizmet ve binalarının engelliler için erişilebilirliğine ve istihdam edilen engelli personele ilişkin yazılı soru önergesi (7/45552)

116.-Batman Milletvekili Mehmet Ruştü Tiryaki'nin, mevsimlik tarım işçilerinin sağlık hizmetlerine erişimine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45553)

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

117.-Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca'nın, 2002-2021 yılları arasında Bakanlık bünyesinde istihdam edilen sosyolog sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45554)

118.-İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, 2018-2021 yılları arasında Bakanlık tarafından hazırlatılan kamu spotlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45555)

119.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'unun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda cinsel taciz nedeniyle yapılan şikayetlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/45556)

120.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Bakanlığın hizmet ve binalarının engelliler için erişilebilirliğine ve istihdam edilen engelli personele ilişkin yazılı soru önergesi (7/45557)

Tarım ve Orman Bakanlığı

121.-Nevşehir Milletvekili Faruk Sarıaslan'ın, Nevşehir'de 12 Mayıs 2021 tarihinde yaşanan doğal afet nedeniyle destek verilmesi önerisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45558)

122.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, süt fiyatlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45559)

123.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, çiftçilerin borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45560)

124.-Burdur Milletvekili Mehmet Göker'in, Burdur'da yaşanan kuraklık nedeniyle çiftçilere destek verilmesi önerisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45561)

125.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2010-2021 yılları arasında Bakanlığa alınan ve kiralanan yangın söndürme uçağı ve helikopteri sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45562)

126.-Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca'nın, 2002-2021 yılları arasında Bakanlık bünyesinde istihdam edilen sosyolog sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45563)

127.-İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, 2018-2021 yılları arasında Bakanlık tarafından hazırlatılan kamu spotlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45564)

128.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda cinsel taciz nedeniyle yapılan şikayetlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/45565)

129.-Muğla Milletvekili Metin Ergun'un, çiğ süt fiyatlarının belirlenmesi ile referans fiyatın altında alım satım yapılmasının engellenmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45566)

130.-Aydın Milletvekili Aydın Adnan Sezgin'in, süt üreticilerinin sorunlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45567)

131.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, milli parklar ve muhafaza ormanlarında yapılan ağaç kesimlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45568)

132.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, soğan üreticilerinin sorunlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45569)

133.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Bakanlığın hizmet ve binalarının engelliler için erişilebilirliğine ve istihdam edilen engelli personele ilişkin yazılı soru önergesi (7/45570)

134.-Bingöl Milletvekili Erdal Aydemir'in, Bingöl'de yaşanan tırtıl istilasına yönelik önlem alınmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45571)

135.-Siirt Milletvekili Sıdık Taş'ın, kuraklık nedeniyle mağdur olan çiftçilerin desteklenmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45572)

Ticaret Bakanlığı

136.-Antalya Milletvekili Çetin Osman Budak'ın, esnafa yönelik destek paketi kapsamına tek el bayilerinin dahil olup olmadığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45573)

137.-Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Sarp Gümrük Kapısındaki yoğunluk ve işlem yavaşlığı nedeniyle mağduriyet yaşayan tır şoförlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45574)

138.-Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, 2020 yılı ile 2021'in ilk 4 ayında NACE kodlarına göre işyerlerine dair çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/45575)

139.-İzmir Milletvekili Atila Sertel'in, plastik atık ithalatına ve özel sektörden dezenfektan alımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45576)

140.-Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca'nın, 2002-2021 yılları arasında Bakanlık bünyesinde istihdam edilen sosyolog sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45577)

141.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda cinsel taciz nedeniyle yapılan şikayetlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/45578)

142.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, Haksız Fiyat Değerlendirme Kurulunun yaptığı incelemelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/45579)

143.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Bakanlığın hizmet ve binalarının engelliler için erişilebilirliğine ve istihdam edilen engelli personele ilişkin yazılı soru önergesi (7/45580)

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

144.-İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, İzmir-Aliğa bölünmüş yol projesinin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45581)

145.-İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, İzmir-Manisa devlet yolunda Sabuncubeli Tüneli ve bağlantı yolları projesinin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45582)

146.-İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, Bergama-Soma-Akhisar karayolu projesinin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45583)

147.-İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, Halkapınar-Otogar Raylı Sistem Hattı projesinin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45584)

148.-İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, Otoyol Kavşağı-Torbalı-Belevi devlet yolu projesinin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45585)

149.-İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, Selçuk-Ortaklar-Aydın bölünmüş yol projesinin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45586)

150.-Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, Muğla ve Burdur arasında yapımına başlanan Karabel Tüneli'nin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45587)

151.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda cinsel taciz nedeniyle yapılan şikayetlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/45589)

152.-Aydın Milletvekili Aydın Adnan Sezgin'in, Aydın-Denizli Otoyolu Buharkent bağlantı yolunun tarım arazilerine etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45590)

153.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, pandemi nedeniyle mağdur olan taşımacılık sektörü esnafına destek verilmesi önerisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/45591)

154.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Bakanlığın hizmet ve binalarının engelliler için erişilebilirliğine ve istihdam edilen engelli personele ilişkin yazılı soru önergesi (7/45592)

155.-Bingöl Milletvekili Erdal Aydemir'in, Bingöl'de bulunan Güveçli köyünün altyapı sorunlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/45593)

21 Haziran 2021

Milletvekili Teklifi

1.-Batman Milletvekili Necdet İpekyüz'ün; Sağlık Hizmetleri Temel Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3698) (Anayasa; Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2021)

Rapor

1.-Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Karayolları İşaretleri ve Sinyalleri Sözleşmesi, Karayolu İşaretleri ve Sinyalleri Sözleşmesine Ek Avrupa Anlaşması ve Karayolu İşaretleri ve Sinyalleri Sözleşmesine Ek Avrupa Anlaşmasına Ek Karayolu Yatay İşaretleme Protokolüne Katılmamızın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3178) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 273) (Dağıtma tarihi: 21.06.2021) (GÜNDEME)

Yazılı Soru Önergeleri

1.-Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, Meclis Haber Dergisine ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46458) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.06.2021)

2.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, yazılı soru ve Meclis araştırması önermeleri ile kanun tekliflerine ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46459) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.06.2021)

3.-Batman Milletvekili Necdet İpekyüz'ün, soru önermelerinin cevaplandırılmasına ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46460) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.06.2021)

4.-İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, TBMM personeline gelen kargoların Yerleşke içinde dağıtımına ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46461) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.06.2021)

5.-İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, hayvan hakları konusundaki kanun önerisi çalışmalarına ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46462) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.06.2021)

22 Haziran 2021

No: 166

Milletvekili Teklifleri

1.-Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un; Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/3699) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler; Kadın Erkek Fırsat Eşitliği ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.06.2021)

2.-Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un; Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/3700) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.06.2021)

3.-Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin; Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/3701) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler; Tarım, Orman ve Köyişleri ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2021)

4.-İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın; Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/3702) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2021)

Cumhurbaşkanlığı Tezkereleri**(Milletlerarası Andlaşmalar)**

1.-Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Tebdil Edilmesi Konulu Anlaşmaya İlişkin Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2021) (Gelen evrak numarası: 832051)

2.-Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Altyapı ve İnşaat Projelerinde İşbirliği Anlaşmasına İlişkin Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (Başkanlığa geliş tarihi: 22.06.2021) (Gelen evrak numarası: 832058)

Yazılı Soru Önergeleri

1.-Şırnak Milletvekili Hasan Özgüneş'in, bir organize suç örgütü liderinin bazı iddialarına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/46737) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.06.2021)

2.-İstanbul Milletvekili Mustafa Yeneroğlu'nun, Ziraat Bankası tarafından bir şirkete verilen krediye ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/46738) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

3.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, Ziraat Bankası tarafından bir şirkete verilen krediye ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/46739) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

4.-Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, seçim döneminde düzenlenen etkinliklerde dağıtılan kahvenin alındığı şirkete ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/46740) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

5.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Çankırı'nın Kızılırmak ilçesinde şeker pancarı şeffliği, TMO İlçe Müdürlüğü ve Çankırı Üniversitesi Ziraat Bölümünün kapatılmasına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/46741) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

6.-Antalya Milletvekili Rafet Zeybek'in, Antalya'nın Kaş ilçesindeki orman arazisinden izinsiz olarak kum çıkartan kişilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46742) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

7.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Bakanlık bünyesinde çalışan personele dair çeşitli verilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46743) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

8.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Susurluk JİTEM davasında verilen kararın UYAP'a geç yüklenmesine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46744) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

9.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 1 Aralık 2002 ile 3 Haziran 2021 tarihleri arasında tehdit edildiği gerekçesiyle emniyet ve savcılığa başvuran kadınlara dair bazı verilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46745) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

10.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrikuolu'nun, ülkemizde son on yılda yaşamını yitiren çocukları için hakkında işlem yapılan ebeveynlere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46746) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

11.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrikuolu'nun, 2016-2021 yılları arasında cezaevlerinde kanser hastalığına yakalanan ve hayatını kaybeden kişilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46747) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

12.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, cinsiyet eşitsizliği ve kadına yönelik şiddetin önlenmesine yönelik yürütülen çalışmalara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46748) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

13.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, ülkemizde bulunan kadın sığınma evlerine ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46749) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

14.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Bakanlık bünyesinde çalışan personele dair çeşitli verilere ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46750) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

15.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, son 5 yılda iş kazası nedeniyle hayatını kaybeden kişilerle ilgili çeşitli verilere ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46751) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

16.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, son 10 yılda SGK tarafından düzenlenen iş kazası ve meslek hastalığı sonucu ölüm geliri dosyası sayısına ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46752) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

17.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 1 Aralık 2002 ile 3 Haziran 2021 tarihleri arasında tehdit edildiği gerekçesiyle emniyet ve savcılığa başvuran kadınlara dair bazı verilere ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46753) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

18.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Müdürlüğünden destek alanlara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46754) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

19.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrikuolu'nun, ülkemizde aile bütünlüğünün korunması için yürütülen çalışmalara ve koruma altına alınan çocuklara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46755) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

20.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Diyarbakır ilindeki kadın ve çocuklara dair bazı verilere ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46756) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

21.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Bakanlık bünyesinde çalışan personele dair çeşitli verilere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46757) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

22.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Hilvan ilçesinde görevli olan İŞKUR personeli ile TYP kapsamında istihdam edilen işçi sayısına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46758) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

23.-İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, zorunlu yer değiştirme kapsamında olmayan SGK personeli için yer değişikliği sürecinin başlatılmasına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46759) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

24.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Diyarbakır ilindeki mültecilere dair bazı verilere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46760) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

25.-Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı'nın, Bitlis'in Merkez ilçesine bağlı bazı bölgelerde riskli alan olması gerekçesiyle başlatılan yıkım işlemlerine ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46761) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

26.-Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Antalya'da bulunan Patara Özel Çevre Koruma Bölgesindeki kumların satıldığına yönelik iddialara ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46762) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

27.-Muğla Milletvekili Burak Erbay'ın, kıyı, plaj, iskele ve sahillerin bir firmaya kiralanmasına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46763) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

28.-Antalya Milletvekili Çetin Osman Budak'ın, Antalya'nın Kaş ilçesindeki kaçak yapılaşmaya ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46764) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

29.-İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu'nun, Üsküdar'da bulunan Validebağ Korusunun millet bahçesine dönüştürülmesine yönelik çalışmalara ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46765) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

30.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Bakanlık bünyesinde çalışan personele dair çeşitli verilere ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46766) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

31.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, deniz hıyarının avlanmasının önlenmesine yönelik çalışmalara ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46767) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

32.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Ege Denizi ve İzmir Körfezine deniz salyasının yayılmaması için alınan önlemlere ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46768) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

33.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, plastik atık ithalatına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46769) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

34.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Diyarbakır ilindeki çöp ve geri dönüşüm tesisi sayısı ile çeşitli verilere ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46770) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

35.-İstanbul Milletvekili Arzu Erdem'in, İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından dikey peyzaj uygulamalarının söküldüğü iddiasına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46771) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.06.2021)

36.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, çevreyi ve doğal yaşamı korumak için yapılan faaliyetlere ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46772) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.06.2021)

37.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Bakanlık bünyesinde çalışan personele dair çeşitli verilere ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46773) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

38.-Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, Türk Keneşine üye ülkeler arasında ortak pasaport kontrol noktaları oluşturulmasına yönelik bir çalışma bulunup bulunmadığına ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46774) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.06.2021)

39.-Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, elektrik dağıtım şirketlerinin borçlarına ve çeşitli verilere ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46775) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

40.-Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, Edirne'nin Havsa ilçesine bağlı Naipyusuf köyünde yapılan petrol ve doğal gaz aramasına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46776) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

41.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Bakanlık bünyesinde çalışan personele dair çeşitli verilere ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46777) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

42.-Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, Kocaeli'nin Karamürsel ilçesinde yapılması planlanan rüzgar enerjisi santraline ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46778) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

43.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Diyarbakır ilindeki elektrik, su ve doğalgaz tüketimine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46779) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

44.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Bakanlık bünyesinde çalışan personele dair çeşitli verilere ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46780) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

45.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Diyarbakır ilindeki sporcu ve spor tesisi sayılarına ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46781) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

46.-Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, Ziraat Bankası tarafından bir şirkete verilen kredinin geri ödenmediği iddiasına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46782) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

47.-Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, Ziraat Bankası tarafından bir şirkete verilen krediye ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46783) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

48.-Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Ziraat Bankası tarafından bir şirkete verilen krediye ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46784) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

49.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, Ziraat Bankası tarafından bir şirkete verilen krediye ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46785) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

50.-Antalya Milletvekili Rafet Zeybek'in, Ziraat Bankası tarafından bir şirkete verilen krediye ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46786) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

51.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Bakanlık bünyesinde çalışan personele dair çeşitli verilere ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46787) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

52.-Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, Ziraat Bankası tarafından bir şirkete verilen krediye ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46788) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

53.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2020-2021 yılları arasında Erzincan ilinde bulunan icra dosyalarına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46789) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

54.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2020-2021 yılları arasında Erzurum ilinde bulunan icra dosyalarına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46790) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

55.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2020-2021 yılları arasında Gümüşhane ilinde bulunan icra dosyalarına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46791) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

56.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2020-2021 yılları arasında Isparta ilinde bulunan icra dosyalarına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46792) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

57.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2020-2021 yılları arasında Ağrı ilinde bulunan icra dosyalarına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46793) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

58.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2020-2021 yılları arasında Düzce ilinde bulunan icra dosyalarına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46794) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

59.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2020-2021 yılları arasında Diyarbakır ilinde bulunan icra dosyalarına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46795) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

60.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2020-2021 yılları arasında Batman ilinde bulunan icra dosyalarına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46796) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

61.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2020-2021 yılları arasında Kilis ilinde bulunan icra dosyalarına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46797) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

62.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2020-2021 yılları arasında Siirt ilinde bulunan icra dosyalarına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46798) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

63.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2020-2021 yılları arasında Hakkari ilinde bulunan icra dosyalarına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46799) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

64.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2020-2021 yılları arasında Mardin ilinde bulunan icra dosyalarına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46800) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

65.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2020-2021 yılları arasında Aksaray ilinde bulunan icra dosyalarına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46801) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

66.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2020-2021 yılları arasında Ardahan ilinde bulunan icra dosyalarına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46802) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

67.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2020-2021 yılları arasında Bayburt ilinde bulunan icra dosyalarına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46803) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

68.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2020-2021 yılları arasında Bingöl ilinde bulunan icra dosyalarına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46804) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

69.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2020-2021 yılları arasında Çankırı ilinde bulunan icra dosyalarına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46805) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

70.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2020-2021 yılları arasında Bitlis ilinde bulunan icra dosyalarına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46806) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

71.-İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun, Ziraat Bankası tarafından bir şirkete verilen krediye ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46807) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.06.2021)

72.-Konya Milletvekili Esin Kara'nın, serbest muhasebeci ve mali müşavirlerinin e-defter beratlarının süresinin 31 Haziran 2021 tarihine uzatılması talebine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46808) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.06.2021)

73.-İstanbul Milletvekili Özgür Karabat'ın, TÜİK'in açıkladığı nüfus verilerinde yaşanan düşüşe ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46809) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

74.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararı sonrasında kadına karşı şiddet vakalarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46810) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

75.-Antalya Milletvekili Rafet Zeybek'in, Antalya'nın Kaş ilçesindeki orman arazisinden izinsiz olarak kum çıkartan kişilere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46811) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

76.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, ülkemizde son 5 yılda yapılan miting, toplantı, gösteri yürüyüşü gibi etkinliklere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46812) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

77.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 1 Aralık 2002 ile 3 Haziran 2021 tarihleri arasında tehdit edildiği gerekçesiyle emniyet ve savcılığa başvuran kadınlara dair bazı verilere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46813) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

78.-İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, bir polis memurunun ölümüne ve polis intiharlarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46814) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

79.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Bakanlık bünyesinde çalışan personele dair çeşitli verilere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46815) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

80.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2019'dan bu yana güven masalarına yapılan başvurulara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46816) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

81.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2016-2021 yılları arasında yaşanan kadına karşı şiddet vakalarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46817) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

82.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2016-2021 yılları arasında kolluk güçlerinin dur ihbarına uymadığı gerekçesiyle öldürülen ve yaralanan kişi sayılarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46818) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

83.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2016-2021 yılları arasında gerçekleştirilen toplantı ve gösterilere kolluk güçlerinin müdahalesi sonucunda yaşanan ölüm ve yaralanmalara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46819) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

84.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2016-2021 yılları arasında gerçekleştirilen toplantı ve gösterilerde kamu görevlileri hakkında açılan soruşturma ve davalara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46820) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

85.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Diyarbakır ilindeki konut, iş yeri ve sanayi bölgelerine ve çeşitli verilere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46821) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

86.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Diyarbakır ilindeki ibadethane sayısına ve bazı verilere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46822) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

87.-Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, POMEM alımlarında yüksek lisans mezunlarına 32 yaşını doldurmamış olma şartının getirilmesine yönelik bir çalışma bulunup bulunmadığına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46823) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.06.2021)

88.-Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alan Başkanlığının yürüttüğü bazı çalışmalara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46824) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

89.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Bakanlık bünyesinde çalışan personele dair çeşitli verilere ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46825) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

90.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, ülkemizin taşınmaz kültür varlıklarına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46826) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

91.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2020 ve 2021 yıllarında ülkemizin taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına yönelik çalışmalara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46827) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

92.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Diyarbakır ilindeki turizm verilerine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46828) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

93.-Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya'nın, 6 Haziran 2021 tarihinde yapılan LGS sorularının çaldığı iddiasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46829) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

94.-Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, Kahramanmaraş'ın Çağlayancerit ilçesindeki Düzbağ Yeşiloba ilkokul ve ortaokul binalarının yapımına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46830) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

95.-Bursa Milletvekili Lale Karabıyık'ın, öğrenim kredisi borcu bulunan öğrencilere dair çeşitli verilere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46831) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

96.-Bursa Milletvekili Lale Karabıyık'ın, 2021 yılı LGS sorularının bir yayınevine ait kitapçık ile paralellik gösterdiği iddiasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46832) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

97.-Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Rektörünün bir öğretim üyesine baskı yaptığı ve tehdit ettiği yönündeki iddialara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46833) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

98.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Bakanlık bünyesinde çalışan personele dair çeşitli verilere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46834) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

99.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Diyarbakır ilindeki kamu okulları ve özel okullara dair çeşitli verilere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46835) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

100.-Şırnak Milletvekili Hasan Özgüneş'in, bir organize suç örgütü liderinin bazı iddialarına ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46836) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.06.2021)

101.-Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, doğuştan işitme engelli çocukların tedavisi için yapılan beyin sapı implantı ameliyatının SGK tarafından karşılanması talebine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46837) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

102.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Bakanlık bünyesinde çalışan personele dair çeşitli verilere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46838) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

103.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Diyarbakır ilindeki özel hastane, kamu hastanesi, huzur evi ve yaşlı bakım merkezleri ile bunların personel sayılarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46839) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

104.-Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, Ağrı ilinin sağlık alanındaki ihtiyaçlarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46840) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.06.2021)

105.-Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, 2002-2021 yılları arasında Adana iline yapılan yatırım miktarına ve hizmete geçirilen projelere ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46841) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

106.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Bakanlık bünyesinde çalışan personele dair çeşitli verilere ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46842) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

107.-İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, Düzce İçme Suyu Projesine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46843) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

108.-Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, 2002-2021 yılları arasında Adana iline yapılan yatırım miktarına ve hizmete geçirilen projelere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46844) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

109.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'de deniz hıyarının avlanması ve deniz salyasının yayılmasının önlenmesine yönelik çalışmalara ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46845) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

110.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, deniz hıyarının avlanması önlenmesine yönelik çalışmalara ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46846) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

111.-Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, Çanakkale merkez ve ilçelerindeki çiftçilere yapılan bitki karantinası tazminatı desteği ile hububat desteği ödemelerinin yapılmadığı iddiasına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46847) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

112.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Bakanlık bünyesinde çalışan personele dair çeşitli verilere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46848) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

113.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, DİTAP'a dair çeşitli verilere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46849) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

114.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, pancar üreticileri tarafından 2018 yılında teslim edilen pancarların ücretlerinin ödenmediği iddiasına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46850) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

115.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2020 yılında kuruyarak yok olan ağaç sayısına ve tekrar ağaç dikimi çalışmalarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46851) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

116.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Çankırı'nın Kızılırmak ilçesindeki bir HES projesine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46852) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

117.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, ülkemizde bulunan meşe ve kızılçam ormanlarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46853) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

118.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Diyarbakır ilindeki orman, milli park ve koruma altındaki bölge sayılarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46854) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

119.-Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, Ağrı'da zarar gören esnaf ve sanatkarların desteklenmesi ile pandemi nedeniyle yapılan desteklemelerin kapsamının yeniden düzenlenmesi önerisine ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46855) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

120.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, zincir market sayısının sınırlandırılması ve mevzuatla ilgili çeşitli düzenlemeler yapılması önerisine ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46856) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

121.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Bakanlık bünyesinde çalışan personele dair çeşitli verilere ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46857) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

122.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Aydın'da açılan ve kapanan işletmelere ve işsiz kalan kişi sayısına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46858) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

123.-Konya Milletvekili Esin Kara'nın, etilen polimer atıklarının ithalatının yasaklanmasının sonuçlarına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46859) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.06.2021)

124.-Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, yapımına 1976'da başlanan Ayaş Tünelinin akıbetine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46860) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

125.-İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, Batman Çevre Yolu Projesine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46861) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

126.-İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, Batman-Diyarbakır-Siirt bölünmüş yol projesine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46862) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

127.-İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, Batman-Silvan-Kozluk bölünmüş yol projesine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46863) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

128.-Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, Tokat Çevre Yoluna ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46864) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

129.-İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, Kıyı Koruma Yapıları ve Döngelli Deresi Mahmuzları Projesine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46865) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

130.-İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, Iısu Barajı Deplase Yolları Projesine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46866) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

131.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, Ocak 2010 - 1 Haziran 2021 tarihleri arasında PTT'nin kar ve zararına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46867) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

132.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Bakanlık bünyesinde çalışan personele dair çeşitli verilere ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46868) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

133.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Diyarbakır ilindeki yollarla ilgili bazı veriler ile otomobil, kamyonet ve tır sayılarına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46869) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

134.-Mardin Milletvekili Ebrü Günay'ın, Mardin'in Kızıltepe ilçesindeki yolların onarılması talebine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46870) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.06.2021)

22 Haziran 2021 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.04

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Abdurrahman TUTDERE (Adıyaman), Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 94’üncü Birleşimini açıyorum.(x)

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan’ın, Azerbaycan’ın Şuşa kentine yaptıkları ziyarete ve orada imzalanan Şuşa Beyannamesi’ne ilişkin konuşması

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, geçen hafta Sayın Cumhurbaşkanımızın da iştirak ettiği bir heyetle, Sayın Genel Başkanımız Devlet Bahçeli Bey’in talimatlarıyla, can Azerbaycan’ın göz bebeği, Karabağ’ın kalbi, musiki ve kültür diyarı Şuşa’yı ziyaret ettik. Azerbaycan Millî Marşı’nın bestekârı Üzeyir Hacıbeyli gibi bir değeri bağrından çıkararak Şuşa, hem hürriyetine kavuşmuş olmaktan hem de Türkiyeli kardeşleriyle kucaklaşmaktan dolayı bir başka mutlu, bir başka güzeldi.

“Azerbaycan’ın sevinci bizim sevincimiz, kederi bizim kederimizdir.” diyen Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün kurduğu yüce Mecliste bu ziyaretten bahsetmenin gerekli olduğu kanaatindeyim çünkü Şuşa ziyareti herhangi bir uluslararası temasın çok ötesinde bir mana taşımaktadır. Bu ziyaret “iki devlet tek millet” anlayışının hayat bulmuş hâlidir. Azerbaycan’ın azat olmuş toprakları yüz yıllık bir hasretin vuslatı, Türk milletinin zafer tacıdır. Orada müşahede ettiğimiz anlar tarif edilmez heyecanlar yaratmıştır. Azerbaycan’ın millî şairi Ahmed Cevad’ın yazdığı ve Şuşa’nın mümtaz evladı Üzeyir Hacıbeyli’nin bestelediği, gençlik yıllarımızın ölümsüz nişanesi olan “Çırpıncırdım Karadeniz” bütün hissiyatımızın tercümanıdır.

“Vefalı Türk geldi yine, selam Türk’ün bayrağına.” Evet, vefalı Anadolu Türk’ü gelmiş, Azerbaycanlı Türklerle el ele vererek bir zulmü tarihe gömmüştür. Bakü’yü işgalden kurtaran Kafkas İslam ordusunun hatırası yerde kalmamıştır. “Nuri Paşa at belinde, Türkiye’den Kars’tan gelir/ Azerbaycan diye diye, yenilmeyen aslan gelir.” sözleriyle ebedileşen destan ayağa kalkmıştır. Dün Nuri Paşa’nın aslanları, bugün Türk SİHA’ları Kafkas coğrafyasına Azerbaycan-Türkiye kardeşliğinin silinmez mührünü vurmuştur.

Ümit ediyor ve inanıyorum ki orada imzalanan Şuşa Beyannamesi çok daha büyük bir kardeşlik halkasının ilk adımı olacaktır. Aynı dili, aynı tarihi, aynı kaderi paylaştığımız bütün Türk devletleriyle el birliği, iş birliği, güç birliği tesis edilecek, içinde bulunduğumuz çağ bizim yüzyılımız olacaktır.

Bu vesileyle hepimizi tekrar saygılarımla selamlıyorum. (AK PARTİ, MHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, aşî karşıtı propaganda ve sağlık çalışanlarımızın üstün başarısı hakkında söz isteyen Ankara Milletvekili Nevin Taşlıçay’a aittir.

Buyurun Sayın Taşlıçay. (MHP sıralarından alkışlar)

(x) 7/4/2020 tarihli 78’inci Birleşimden itibaren coronavirus salgını sebebiyle Genel Kurul Salonu’ndaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

V.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR**A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI**

1.- Ankara Milletvekili Nevin Taşlıçay'ın, aşı karşıtı propaganda ve sağlık çalışanlarımızın üstün baŐarisına ilişkin gündem dışı konuşması

NEVİN TAŞLIÇAY (Ankara) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; aşı karşıtı propaganda ve sağlık çalışanlarımızın üstün baŐarisı konusu üzerine gündem dışı söz aldım. Bu vesileyle yüce heyetinizi ve aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Coronavirüs salgını ülkemiz ve dünya gündemindeki yerini hâlâ korumaktadır. Son on dört günlük verilere göre, coronavirüs salgını sebebiyle hayatını kaybeden insanların sayısı dün itibarıyla dünyada 3,86 milyona ulaşmış, toplam vaka sayısı 178 milyon olarak belirlenmiştir. Olumsuz etkilerini günbegün daha da fazla hissettiğimiz salgın sürecinin sona ermesi için bilim insanları seferber olmuş ve pandemik vakanın etkilerini ortadan kaldıracak aşı çalışmaları ilk haftalardan itibaren başlamıştır. SARS, İspanyol gribi, kolera, veba pandemileri başta olmak üzere, uzun bir listeye sahip salgınlar tarihine Covid'le birlikte bir baŐlık daha eklenmiş ve bu süreç bizlere ardılı olduğu pandemiler gibi aşılama ve bađıŐıklama çalışmalarının önemini bir kez daha göstermiştir. Aynı süreçle, coronavirüsle mücadele kapsamında inaktive virüs, canlı atenüe, protein subunit, viral vektör ve mRNA gibi aşı türleri geliŐtirilirken bunlarla birlikte daha birçok AR-GE alıŐması da devam etmektedir. Bu noktada, aşı çalışmalarında öncü rol oynayan ve insanlık tarihi açısından büyük kıymete sahip bir çalışmayı ortaya koyan 2 Türk bilim insanı Uğur Şahin ve Özlem Türeci geliŐtirdikleri aŐıyla özgür günler için umut olurken bizlere de büyük bir gurur yaşatmıştır.

Ülkemizde de aşı konusunda çok merkezli çalışmalar sürmektedir. TÜBİTAK ve Sağlık Bakanlığına bağlı Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı tarafından desteklenen ve hâlihazırda devam eden aşı çalışmaları iki haneli sayılara çoktan ulaşmıştır. Uzunca bir süredir canhıraŐ emekleriyle, hem insanlarımızı hem de toplumsal psikolojiyi ayakta tutan sağlık çalışanlarımıza ve soluksuz takip, süratli müdahale, dikkatli müşahedeyle salgın sürecini yöneten ve bugünlerde günlük 1,5 milyon doz aşılama gibi muhteşem bir organizasyonel faaliyet yürüten, başta Sağlık Bakanımız Sayın Fahrettin Koca olmak üzere, bütün Sağlık Bakanlığı çalıŐanlarına bir vesile teŐekkürlerimizi sunuyoruz.

Toplum sağlığı bireysel sağlık zincirinin tamamını ifade eder. Bu sebeple aŐılamanın, kişilerin sağlık düzeyini olumlu yönde artırması sebebiyle bireysel olduğu kadar etkileri bakımından toplumsal önemi haizdir. Bu noktada salgın sürecinde aşı reddi tartıŐmaları, bugünün yoğun gündeminde gözden kaırmamamız ve barındırdığı riskler bakımından ivedilikle önlemler almamız gerektiren bir husustur. AŞı reddi, belirli gruplar tarafından bireysel özerklik olarak değerlendirilse de toplum sağlığı açısından uzun dönemde olumsuzluk düzeyi yüksek etkiler ortaya çıkartabilecek bir tehlikedir. Son yıllarda yapılan bilimsel çalışmalar göstermektedir ki aşı karşıtlığı sebebiyle çocukların aşılama oranları yıllar itibarıyla düşmektedir. Bu olumsuz tablo, yine bireysel olarak çocuk hakkı bağlamında değerlendirileceği gibi, toplumsal düzeyde halk sağlığı açısından da dikkate alınması gereken elzem bir durumdur. AŐının gerekliliği ve etkinliğine ilişkin Őüpheler, aşı içeriği ve hazırlanıŐ sürecine yönelik olumsuz düşünceler, aŐının bilinen, bilinmeyen yan etkilerine ilişkin korku, aŐılarla ilgili türetilen komplo teorileri aşı reddinin temel sebepleridir. Bu konulara yönelik yapılması gereken çalışmalar tek merkezli değil, çok yönlü olarak yürütülmelidir. Toplumsal bađıŐıklıđın zarar görmesi ve sağlıklı gelecek nesillerin oluşmaması riskine karşı bugünden alınacak tedbirler, ilerleyen tarihlerde devletimizin hukuksal yaptırım ve sosyal politikalar bağlamında alacağı katı tedbirlere ihtiyacı ortadan kaldıracaktır. Bu süreçte sağlık çalışanlarımızın üstün gayreti umut iŐiđimiz, aşılama konusundaki toplumsal mutabakatımız ise direnç kaynağımız olacaktır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı ikinci söz, Karaman'ın il oluşunun 32'nci yıl dönümü münasebetiyle söz isteyen Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver'e ait.

Buyurun Sayın Ünver. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver'in, Karaman'ın il oluşunun 32'nci yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 21 Haziran 1989'da yayımlanan kanunla Türkiye'nin 70'inci ili ilan edilen Karaman'ımızın il oluşunun yıl dönümü dolayısıyla söz aldım. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyor, ekranları başında bizleri izleyen Karamanoğlu Mehmet Bey'in torunları, Atatürk'ümüzün hemşehrileri, Karamanoğulları ve Türklüğün ebedî mirasçıları, Türk dilinin başkenti Karaman'ımızın güzel insanları sevgili hemşehrilerime ve aziz milletimize selamlarımı sunuyorum. Karaman'ımızın il oluşunun 32'nci yılı kutlu olsun. (CHP sıralarından alkışlar)

Konuşmamın başında Karaman'ın il yapılmasında en büyük paya sahip merhum Turgut Özal'a, dönemin Bakanlarından hemşehrimiz Işın Çelebi'ye, Anavatan Partisi Konya Milletvekili hemşehrimiz Ali Pınarbaşı'na, SHP'li Karaman Belediye Başkanı Yaşar Evcen'e ve bu kararın alınmasına katkı veren herkese tüm Karaman adına minnetlerimizi sunuyorum.

Değerli milletvekilleri, Karaman, mümbit topraklarında yetişen elmasından kirazına, gelişen sanayisinin üretimi olan bulgurundan bisküvisine kadar çeşitli ürünleriyle yurdumuzda her haneye ulaşmaktadır. Köklü bir tarih ve kültür kenti olan Karaman, cumhuriyete kadar “Larende” adını taşımıştır. Karaman, büyük Türk düşünürü Mevlâna Celâlettin Rûmi'nin ana ocağıdır. “Ben Belh'de bir kutlu beşik, bir ninni/Larende'de bir anne bıraktım geldim.” diyen Mevlâna, Konya'dan önce Karaman'a gelmiş ve yedi yılını Karaman'da geçirmiştir. Karaman'da vefat eden annesi Mümine Hatun'un mezarı Mader-i Mevlâna Aktekke Camisi'nde bulunmaktadır. Karaman, Türkçeyi ilk kez resmî dil ilan eden dönemin en kudretli hükümdar ve devlet adamlarından olan ve Karaman'ı devletin başkenti yapan Karamanoğlu Mehmet Bey'in ve Karamanoğulları'nın memleketidir. Karaman, Karamanoğlu Mehmet Bey'in 13 Mayıs 1277'de ilan ettiği ve “Bugünden sonra hiç kimse sarayda, divanda, meclislerde ve seyranda Türk dilinden başka dil kullanmaya!” dediği fermanının rehberliğinde yüzyıllar boyunca Türkçeye sahip çıkarak Türk dilinin başkentliğini üstlenmiştir.

Karaman, Ulu Önderimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün, hem ana tarafından hem de baba tarafından atalarının Rumeli'ye gitmeden önce yaşadıkları coğrafyadır ve bu yönüyle atamızın ata yurdudur.

Karaman, Hristiyanların Hazreti İsa'dan sonra dinin lideri olarak bildikleri Michael'in mezarının bulunduğu tarihî Derbe kenti, Atatürk'ün ata yurdu Taşkale köyümüzdeki Manazan Mağaraları ve Tahıl Ambarları, İncesu Mağarası, Gödet Saklı Cennet, Hatuniye Medresesi, İbrahim Bey İmaretî ve Medresesi, Ermenek Tol Medrese, Binbir Kilise, Mader-i Mevlâna Aktekke Camisi, Yunus Emre Camisi ve Türbesi gibi birçok tarihî ve kültürel eserin yanında doğa turizmine elverişli Göksu Nehri'nin doğduğu Orta Toroslar ve Taşeli yöresinde doğal güzelliklere de sahiptir.

Karaman toprağından Kurtuluş Savaşı'mızın kahramanlarından Kâzım Karabekir Paşa, ünlü Türk denizcileri Kemal Reis ve Piri Reis, Osmanlı'nın manevi kurucusu Şeyh Edebali gibi önemli tarihî şahsiyetleri de çıkarmıştır. Cumhuriyetimizin 50'nci Yıl Marşı'nın güftekarı Karamanlı şair merhum Bekir Sıtkı Erdoğan'ın ağzından sevdiğine “Kara gözlüm efkârlanma, gül gayrı/İbibikler öter ötmez ordayım/Mektubunda diyorsun ki: “Gel gayrı”/Sütler kaymak tutar tutmaz ordayım/Vatan borcu biter bitmez ordayım.” diyenlerin dönmeye sabırsızlandığı yerdir.

Karaman tüm tarihsel birikiminin yanı sıra Yunus Emre'nin hoşgörü diyarıdır. Karaman'da 1961'den bu yana Türk Dil Bayramı'yla birlikte Yunus Emre'yi anma etkinlikleri de düzenlenmektedir.

Sözlerimi Karamanlı Yunus Emre'nin yüzyıllar boyunca Karaman'a ve Karamanlıya rehberlik eden ve buradan da dünyaya hoşgörü ve sevgi yayan dizeleriyle bitirmek istiyorum. "Bir kez gönül yıktın ise, kıldığın namaz değil/Yetmiş iki millet dahi, elin yüzün yumaz değil." "Gelin tanış olalım/İşi kolay kılalım/Sevelim sevillelim/Dünya kimseye kalmaz."

Zaman zaman ulusal basının bile yaptığı "Konya Karaman" gafına maruz kalsa da zengin tarihi ve kültürel mirasıyla Anadolu'nun kadim merkezlerinden biri olan Karaman için söylenecek, anlatılacak daha çok şey var ama bu kısıtlı sürede ancak bu kadarına değinebildim.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Gündem dışı üçüncü söz, Türkiye Cumhuriyeti'nin temellerini oluşturan, ilk kuruluş belgesi olan Amasya Genelgesi'yle ilgili söz isteyen Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil'e ait.

Buyurun Sayın Karahocagil. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

3.- Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil'in, Türkiye Cumhuriyeti'nin temellerini oluşturan ilk kuruluş belgesi olan Amasya Genelgesi'ne ilişkin gündem dışı konuşması

MUSTAFA LEVENT KARAHOCAGİL (Amasya) – Sayın Başkan, Genel Kurul, değerli vatandaşlarım; sizleri sevgiyle saygıyla muhabbetle selamlıyorum.

Amasya için "Tarih sahnesinden hiç silinmeyen şehir." diye söz edilir. Nice medeniyetlere ev sahipliği yapmış, nice hükümdarlıklar kurmuştur bu şehir. Biraz hafızamızı tazeleyecek olursak, Ankara Savaşı'nın ardından, dağılan koskoca bir imparatorluk Fetret Dönemi'ne girmiş, parçalanmış Osmanlı Devleti'nin bütünlüğü bu şehirden başlatılan harekâtle yeniden sağlanmış, âdeta Osmanlı Devleti 2'nci kez Amasya'dan kurulmuştur. Yani Amasya, hem Osmanlı İmparatorluğu'nun hem de Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasında en önemli mihenk taşı olmuş bir şehirdir. Devleti kuran irade 12 Haziran 1919'da yeniden tecelli etmiş, işgal altında parçalanmış ve paylaşılmış Osmanlı Devleti'nin yıkıntısı üzerinde yeni bir filiz olan Türkiye Cumhuriyeti kurulmuştur. Cumhuriyete ve bağımsızlığa, bu yolda, ilk durak noktası olarak Amasya vardır. Yedi düvel, yedi koldan Anadolu'yu işgal etmiştir. Basiretler bağlı, yürekler dağılıdır; zaman durmuş Türk'ün Şehnamesi'ni yazmak üzere beklemektedir. Yakın tarihimizde, 12-22 Haziran 1919'la altı kalın çizgilerle belirlenebilecek başka bir kayıt yoktur. Belki de bu tarih, diğerlerinin önüne geçerken kendiliğinden değil de tarihimizin şeklini belirleyişindeki özelliğinden kaynaklanmaktadır. Yollara halılar serilmiş, gönüller istiklale, gözler Havza yolundan gelecek Mustafa Kemal ve arkadaşlarındadır. Başta Amasya Müftüsü Hacı Hafız Tefvik Efendi olmak üzere, Amasya halkı yöneticileriyle Millî Mücadele güneşine kucak açılır. Hislere tercüman olan Tefvik Efendi "Paşam, bütün Amasya emrinizdedir, gazanız mübarek olsun." sözüyle tarihe geçer. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ertesi gün Sultan Bayezid Camisi'nde cuma namazında kürsüye çıkan Abdurrahman Kâmil Efendi, özlü konuşmasında "Hiçbir şahsın ve makamın hikmeti mevcudiyeti kalmamıştır, yegâne çare-i halas halkımızın doğrudan hâkimiyeti ele alması ve iradesini kullanmasıdır." diyerek gelecekte hâkimiyetin kayıtsız şartsız milletin olduğunun müjdesini verecektir. İşte bu millî duruş karşısında Gazi Mustafa Kemal ve arkadaşları son derece emin, kararlı ve vakur bir tavırla Amasya Tamimi'ni imza altına almışlardır. Bu tamimle "Vatanın bütünlüğü, milletin istiklali tehlikededir." uyarısı ile "Milletin istiklalini yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır." inanç ve kararlılığı tüm dünyaya ilan edilmiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Saraydüzü Kışlası'nda imzalanan bu şeref belgesi, Türk milletinin 12 Haziran 1919'da Amasya'dan filizlenen istiklal hasretinin Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşu yolunda atılmış ilk adımı olup fiilen millî iradeye geçişin belgesidir. Tarihi akış 22 Haziran 1919'da Amasya'da değiştirilmiştir.

Değerli Genel Kurul, stratejik yönüyle bakıldığında ise istiklal beyannamesinin Amasya’da ilan edilmesinin önemli bir sebebi de dikkatlerden kaçmamalıdır. Bilindiği üzere Osmanlı Devleti’nde en üst irade padişahın iradesidir, en üst müstakbel irade ise şehzadelere aitti; İstanbul padişahın, Amasya ise şehzadelerin karargâhı idi. Padişah herhangi bir sebeple tahttan varesteye kaldığı zaman yani İstanbul’daki güçlü irade inkitaya uğradığı zaman onun yerini Amasya’da oturan şehzadenin iradesi alırdı. Bu yüzden, Mustafa Kemal’in istiklal beyannamesini şehzadeler şehri ve önemli kültür ve turizm merkezi olarak tarihimizdeki yerini alan Amasya’da ilan etmesi manidardır. Bu bakımdan diyebiliriz ki tarihin akışını değiştiren süreç, 22 Haziran 1919’da yayımlanan tamim de Amasya’da belli olmaya başlamıştır. Böylece Amasya, hukuken olmasa bile fiilen millî iradeye geçişin yapıldığı yer; Amasya Tamimi ise bunu belgeleyen bir vesika olarak cumhuriyet tarihimizdeki yerini altın harflerle almıştır.

Değerli milletvekilleri, bizler yüz iki yıllık bu muhteşem onuru yaşarken aynı zamanda omuzlarımıza da önemli sorumluluklar yüklendiğinin bilincindeyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

MUSTAFA LEVENT KARAHOCAGİL (Devamla) – Amasyalıların verdiği varoluş mücadelesinden zaferle çıkan ülkemizde gecemizi gündüzümüze katarak kalkınma ve dev adımlar atma sürecini yaşamalı ve yaşatmalıyız. Millî mücadelede zoru başaranlara, millî, mahallî kahramanlarımıza layık olabilmek için çok çalışmalıyız; bu da bizim bugünkü millî mücadelemiz olmalıdır.

Bu amaç doğrultusunda büyük atılımlar yaptığımız da bir gerçektir. Tarihte “Şehzadeler Şehri” unvanını almış bu şirin şehrimizde Amasya Üniversitesinin açılması, havaalanımız, doğal gaz, çevre yolumuz, parçalı ve çift yönlü yollar, barajlar, göletler, tüneller gibi saymakla bitmeyecek önemli hizmetler on dokuz yıl gibi kısa bir süre içinde halkımızın istifadelerine sunulmuştur. Ecdadımızın canıyla maliyle tüm olumsuzluklara göğüs gererek bizlere emanet bıraktığı bu cennet vatani bizler de gelecek nesillerimize bir millî mücadele ruhu içinde daha müreffeh ortamlara ulaştırmakla mükellefiz.

Saygılar sunuyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) ÇEŞİTLİ İŞLER

1.- Başkanlıkça, görüşmeleri izlemek üzere Genel Kurulu teşrif etmiş bulunan Mostar Belediye Başkanı, Kanton Başbakanı ve Bakanlar ile beraberindeki heyete “Hoş geldiniz.” denilmesi

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, ülkemize bir ziyarette bulunan Mostar Belediye Başkanı, Kanton Başbakanı ve Bakanları ile beraberindeki heyet şu anda Genel Kurulu teşrif etmişlerdir; kendilerine Meclisimiz adına “Hoş geldiniz.” diyorum.(Alkışlar)

Sayın Filiz, sizin mazeretiniz varmış.

Buyurun.

VII.- AÇIKLAMALAR

1.- Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz’in, çiftçilerin ve odun kömürü üreticilerinin sorunlarına ilişkin açıklaması

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Çiftçilerimizin gübre fiyatlarındaki, hayvan yetiştiricilerin yem fiyatlarındaki olağanüstü artışlardan şikâyetleri dinmiyor. Hafta sonu Çatalca’daydık, durum orada da aynı; çiftçilerin bazıları ekmeği düşünmemekte, büyükbaş hayvan yetiştiricileri ise çareyi kesimde bulmaktalar. Bu gidişle ithalat artarak yabancılar zengin, bizim çiftçilerimiz de mağdur olmaya devam edecektir.

Çatalca'nın bazı orman köylerinde tek gelir kaynağı odun kömürü olup kömür üreticilerinin sıkıntıları bulunmaktadır. Orman Müdürlüğüne köylülere tahsis edilen baltalık orman alanlarında ağaçların dipten itibaren dip çapının 1/3 mesafesinde kesilmesi gerekirken orman idaresinin dipten 1 metre yukarıdan kesmelerini zorunlu kılması, hem kömür üretimini azaltarak gelir azalmasına sebep olmakta hem de bu şekilde kesilmelerle ağaçlar bir süre sonra üstten kurumakta ve baltalık ormanlar zarar görmektedir. Tarım ve Orman Bakanlığında kesim yüksekliğinden kaynaklanan sorunların giderilmesini talep ediyorum, saygıları sunarım.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi sisteme giren ilk 15 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim. Bu sözlerin ardından Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

Sayın Kılavuz...

2.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, askerlik tecil yaşına ve bedelli askerlik hakkına ilişkin açıklaması

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Tecil yaşının 29'dan 22'ye çekilmesi ve kanunun yürürlüğe girmesiyle yaklaşık 500 bin gencimiz, haberi olmadan yoklama kaçağı ve bakaya durumuna düşmüştür. Bunun sonucunda bedelli askerlik haklarını kaybetmişlerdir. Ailesini geçindirmek, eğitimini tamamlamak ve çalışmak zorunda olan, hayatlarını bedelli askerliğe göre şekillendiren gençlerimizi bu stres ve belirsizlikten kurtarmak adına yasanın revize edilerek bedelli hakkının yeniden değerlendirilmesi öncelikli ihtiyaçtır.

Bunun yanı sıra, bedelli ücretinin daha makul seviyelere çekilmesi de beklentiler arasındadır. Bu düzenleme, büyük bir mağduriyeti gidereceği gibi, gençlerimize de umut olacaktır. Yüce Meclisimiz, bedelli yasasında yapılacak düzenlemeyle müjdeli bir haber bekleyen gençleri sevindirmelidir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Barut...

3.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, sağlık emekçilerinin sorunlarına ilişkin açıklaması

AYHAN BARUT (Adana) – Sayın Başkan, AKP iktidarı, salgını değil algıyı yönetmeyi seçiyor; kahraman sağlık emekçilerinin çalışma koşullarını iyileştirmiyor, haklarını vermiyor, sağlıkta atama yapmıyor. Pandemiyle mücadelede uzmanların uyarılarını dikkate almıyorlar. Üstüne üstlük salgının mağdur ettiği esnafından çiftçisine, müzisyeninden emeklisine kimsenin derdiyle dertlenmiyorlar. Bir avuç yandaş gününü gün ederken bu beyzadeler “Kusura bakmasınlar.” diyerek halkın yaşam biçimine müdahale ediyorlar.

Bunların yanı sıra, İstanbul'da Prof. Dr. Süleyman Yalçın Şehir Hastanesi acil servisindeki 59 hemşire büyük bir dram yaşıyor. Covid ek ödeme ücretlerinde haksızlığa uğrayan sağlık emekçilerimiz, bunun düzeltilmesi için verdikleri dilekçeler nedeniyle mobbinge uğruyor. Ücret adaletsizliğine karşı hakkını arayan emekçilerimize hastane idarecileri tarafından psikolojik baskı uygulanıyor. Sağlık emekçilerimize yönelik bu insanlık dışı yaklaşımı, sert tavır ve hareketleri...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Taşkın...

4.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, Ocak-Mayıs 2021 dönemi ihracat rakamlarına ilişkin açıklaması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu yılın ilk dört ayında ihracatta görülen güçlü performans mayıs ayında da devam etti. Coronavirus salgınına rağmen 2020 yılını pozitif büyümeyle kapatan nadir ülkelerden biri olan Türkiye, 2020’de başlayan güçlü toparlanmasını 2021’de de devam ettiriyor. Mayıs ayı ihracatı geçtiğimiz yılın aynı ayına göre yüzde 65,5 artarak 16,5 milyar dolar olarak gerçekleşerek tüm yılların en yüksek ikinci mayıs ayı ihracat rakamı olarak gerçekleşti. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2021 Mayıs’ında geçen yılın aynı ayına göre 5,6 puan artışla yüzde 80’e yükseldi. 2021 Ocak-Mayıs dönemi ihracatın ithalatı karşılama oranı ise geçen yılın aynı dönemine göre 7,8 puan artışla yüzde 82’ye ulaştı.

Birileri görmek istemese de Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde Türkiye ekonomisi rekorlar kırmaya devam etmektedir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Şimşek...

5.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, hastanelerde çalışan taşeron işçilerine ilişkin açıklaması

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, kamu hastanelerinde özellikle tomografi cihazlarında çalışan veya hastanede şirketlerde çalışan personelin bir kısmı -Türkiye genelinde yaklaşık 2 bin kişi- yapılan anlaşmaların sona ermesi sebebiyle temmuz ayı sonu itibarıyla işten çıkarılacaktır. Buradan ben Sağlık Bakanlığına sesleniyorum: Bu tecrübeli personeller pandemi süreci içerisinde canla başla mücadele etmişlerdir, birçok hastanede de bunlara ihtiyaç vardır. Şu anda devlet, bu tomografi cihazlarını kendisi işletmek için taşeron firmanın işine son vermektedir. Bu çalışanların mutlaka taşeron işçi olarak Sağlık Bakanlığı bünyesi altına alınıp işlerine devam etmelerini talep ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Altaca Kayışoğlu...

6.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Erzurum'un sorunlarına ilişkin açıklaması

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Dün Genel Başkan Yardımcımız Gamze Akkuş İlgezdi ve 40 milletvekilimizle Erzurum’daydık. Benim yoğun olarak dolaştığım Şenkaya ilçesinde esnaf, bütün Türkiye’de dinlediğimiz sorunları dile getirdi, bunun yanında 4 acil sorundan bahsetti ve Şenkayalılar seslerini duyurmamızı istedi.

Birinci olarak, çok ciddi bir su sorunu yaşıyor, içme suyu sorunu. Köylerde kadınlar litrelerce suyu her gün omuzlarında taşımak zorunda kalıyorlar temel ihtiyaçlarını ve temizlik ihtiyaçlarını karşılamak için.

İkincisi, bölge hayvancılıkla ilgileniyor ve samanın tonu 1.350 liraya çıktığı için, yem fiyatı arttığı için, kışı geçirmek için yani kışın 10 ineğe bakmak için yaklaşık 40 ineği satmaları gerektiğini söylüyorlar.

Üçüncü olarak, kuraklık nedeniyle çok mağdurlar ve çiftçiler zararlarının karşılanmasını istiyorlar haklı olarak.

Dördüncü olarak, başta AKP’ye oy vermeyen köyler olmak üzere, köy yollarının yapılmadığını ve Kars yolunun kalan sadece 6-7 kilometresi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Şeker...

7.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, Kocaeli'deki metro inşaatına ilişkin açıklaması

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, seçim bölgem Kocaeli'de, Gebze ve Darıca'da trafiği rahatlatacak Gebze Organize Sanayi Bölgesi ile Darıca Sahil arasındaki metro inşaatı hızla devam ediyor. Ulaştırma ve Altyapı Bakanımız Adil Karaismailoğlu'nun katılımıyla kazıyı hızlandırmak için TBM makinesi de devreye alındı. Bugün itibarıyla metro hattı inşaatının yüzde 26'sının üzerindedir. 15,4 kilometre uzunluğunda ve günde 330 bin yolcu taşıyacak kapasitede olan metronun trenleri ileri teknolojiyle, yerli ve millî teknolojiyle Türkiye'de üretiliyor. Gebze Gar'a kadar ilk bölüm 2023 yılının başında, Gar-Darıca Sahil kesimi ise 2023'ün sonunda hizmete açılarak Kocaeli'de ulaşım kalitesini daha da yukarıya taşıyacaktır. AK PARTİ hükümetleri demir yollarına yaptığı yatırımlarla Türkiye'yi Avrupa'nın 6'ncı, dünyanın 8'inci yüksek hızlı tren işletmecisi yaptı. Başta Cumhurbaşkanımız olmak üzere...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Aydemir...

8.- Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir'in, İbrahim Hakkı'nın 241'inci vefat yıl dönümüne ve Cumhurbaşkanının 24.00'ten sonra müzik çalınması yasağıyla ilgili sözlerine ilişkin açıklaması

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Teşekkür ediyorum.

Efendim, bir serlevha kayıt var, deniyor ki: “Âlim ol ki ölmeyesin çünkü insanlar ölür fakat âlimler diridir.” Bugün İbrahim Hakkı hazretlerinin vefatının 241'inci yıl dönümü. Mârifetnâme gibi bir eşsiz eseri vücuda getiren isim. Bugünkü bilimsel gelişmelerin dahi fevkinde, astronomiye vukufiyeti ve muhteşem tespitleri bulunuyor, rahmetle anıyoruz ve altını çiziyoruz ki en mühim özelliği; elan her dadaş ruhunun devam ettirdiği hak teslimidir.

Bu bağlamda, bir haksızlığa Grup Başkanımız Sayın Naci Bostancı'nın bir tespitiyle not düşünüyorum, Başkanımız muhalif damara şunu söylüyor: “Gece 24.00'ten sonra eğlence mekânlarında yüksek sesle vatandaş rahatsız edici müzik çalınmayacak.” sözünü çarpıtıp müzik düşmanlığı gibi göstermek isteyen siyasi akıl iflas etmiştir. Kendisine eleştiri konusu bulamayacak kısırlık içindedir.” Not düşünüyorum vesselam. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Sümer...

9.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Ankara-Niğde Otoyolu'na ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ankara-Niğde Otoyolu geçen sene aralık ayında hizmete girdi. Yıllık 1 milyar 628 milyon lira tasarruf sağlayacağı açıklandı. “Ücretler yüksek, yolu kimse kullanmaz.” eleştirilerine ise “Zamanla düzeler.” açıklaması yapıldı. Yol hâlâ bomboş ama yük vatandaşın sırtında. Bir örnek vermek istiyorum: 23/5/2021 tarihinde vatandaş yolu kullanıyor, ödeme noktasına geliyor, ödeme alacak kimse yok, çıkış yapıyor. Yirmi gün sonra tebligat yapılıyor. Tebligatın aslı burada, “144 lira geçiş bedeli, 578 lira ceza, toplam 722 lira ödemeniz gerekiyor.” diye tebligat gönderiyorlar. Üzerine bir de telefonla aranıyor “Ödemezseniz hakkınızda yasal işlem başlatılacak.” deniyor. Yirmi günde anaparasının 4 katı ceza yazılıyor. Aslında, vatandaş bir nevi dolandırılıyor. Tefeciler bile bu sistemden daha insafli, daha vicdanlıdır. AKP iktidarının memleketi parsel parsel satıp on dokuz yıldır doyurmadığı yandaş müteahhitler artık vatandaşın cebindeki üç kuruşa, arabasını, evini satana kadar göz diktiler.

BAŞKAN – Sayın Akın...

10.- Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın, Balıkesir'deki tavuk yetiştiricilerinin sorunlarına ilişkin açıklaması

AHMET AKIN (Balıkesir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Balıkesir, Türkiye'nin tavukçuluk ve beyaz et sektöründe önde gelen illerinden. Yaklaşık 4 bin bakıcı ile bini aşkın broyler tavuk yetiştiricisi ekmeğini âdeta taştan çıkartıyor. Geçen yıl pandemi nedeniyle zor günler geçiren tavuk yetiştiricileri, bu yıl devletin desteğini bekliyor. Tavuk yetiştiriciliği yapan insanlarımız emeklerinin karşılığını almıyor. Kiloda maliyeti 80 kuruşken fason üretimleri için kiloda 91 kuruş alabiliyorlar. Market fiyatı 10 kiloda yaklaşık 10 lira olan tavuktan, yetiştirici 10 kuruş kazanabiliyor. Bu kazancı da bakıcı masraflarına, bakım ücretine, elektrik ve yaz kış kullandıkları kömürden oluşan maliyetlerine gidiyor.

AK PARTİ iktidarı tavuk yetiştiricilerine destekleme yapmıyor. İktidara buradan çağrıda bulunuyorum: Bir an önce tavuk yetiştiricilerinin haklı talepleri ve parasal destekleme için gereken düzenlemeyi yapın.

BAŞKAN – Sayın Özkan...

11.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, Salgın dönemindeki desteklere ilişkin açıklaması

HACI ÖZKAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Türkiye, sağlık hizmetlerinden gıda zincirinin devamlılığına, kamu güvenliğinden sosyal dayanışmaya kadar her alanda salgın döneminin parlayan yıldızı olmuştur. Devletimiz tarafından alınan tedbirlerle, etkilenen her kesimin üzerindeki yükü, hayata geçirdiğimiz destek ve teşvik paketleriyle azalttık. Salgın döneminde işlerine ara vermek veya sınırlandırmak zorunda kalan esnaflarımızı kısa çalışma ödeneğinden kira ve ciro desteğine kadar pek çok yöntemle destekledik.

Sokağa çıkma kısıtlamasının 1 Temmuz itibarıyla tümüyle kaldırılması başta olmak üzere, alınan yeni kararlar Covid-19 salgınında zor günleri geride bıraktığımızın göstergesi olmuştur.

Biz, birliğimize, beraberliğimize, kardeşliğimize sahip çıktıkça, Allah'ın izniyle, tüm sorunların üstesinden geleceğimize inanıyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Kenanoğlu...

12.- İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun, HDP İzmir il örgütüne düzenlenen saldırıda hayatını kaybeden Deniz Poyraz'ın ailesine başsağlığı dilediğine ilişkin açıklaması

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Genel Kurul; İzmir il örgütümüze düzenlenen silahlı saldırı sonucu Deniz Poyraz yoldaşımızı kaybettik. Hep birlikte İzmir'deydik; Deniz canı sonsuzluğa uğurladık, halkımız üzgün ve öfkeliydi. Öfkesi, cani katilin partimize giren herkesin fişlendiği bir dönemde elini kolunu sallayarak bu katliamı yapması, yaptırılmasıydı. Katil yalnız değildi; onunla aynı dili, aynı söylemi kullananlar kendilerini ele vermiş ve suçüstü olmuşlardır.

Deniz canın yıldızlar yoldaşı olsun. Ailesine ve halkımıza başsağlığı dilerken, katili ve katliamı meşru gösterenleri ve “Niye bir kişi öldü?” diye üzülenleri kınıyor ve lanetliyorum. Bu kara günler geçecek ve halk düşmanları mutlaka halka hesap verecekler.

BAŞKAN – Sayın Kaplan...

13.- Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan'ın, Kılavuzlu Barajı'na ilişkin açıklaması

İRFAN KAPLAN (Gaziantep) – Teşekkürler Sayın Başkan.

İslahiye ve Nurdağı ilçelerimizin yanından geçen Kılavuzlu Barajı'nın 4'üncü kısım sulama projesi için ayrılan 80 milyon liralık ödeneğin iptal edildiği basın ve kamuoyuna yansıdı. Kuraklığın arttığı bu dönemde, çiftçilerimizin su sıkıntısı oldukça fazlayken bu ödeneğin iptal olması İslahiye ve Nurdağı çiftçilerimizi mağdur etmiştir. İslahiye ve Nurdağı'nda 110 bin dönüm arazi Kılavuzlu Barajı tamamlandığı takdirde sorunsuz bir şekilde sulanacaktır. İvedilikle bu ödeneğin tekrar çıkması ve Kılavuzlu Barajı'nın tamamlanması, çiftçilerimizin sulama sıkıntısının giderilmesi için buradan Tarım Bakanı Sayın Pakdemirli'ye çağrıda bulunuyorum.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Sayın Açıanal...

14.- Şanlıurfa Milletvekili Zemzem Güleender Açıanal'ın, Urfa'ya “şanlı” unvanının verilisinin 37'nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

ZEMZEM GÜLENDER AÇANAL (Şanlıurfa) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Vatanın müdafaasında işgalcileri vatan topraklarından püskürterek şanlı bir tarih yazan Urfa, tarihte Edessa'dan Ursu'ya, El Ruha'dan Riha'ya kadar birçok güzel unvanı yaşamış ve yaşatmıştır.

Urfa, Kurtuluş Savaşı'nda gösterdiği kahramanlıklarla Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından 22 Haziran 1984 yılında “şanlı” unvanı almaya hak kazanmıştır. Bu süreçte bu unvanı almak için yoğun çaba gösteren dönemin Urfa Vekili Sayın Osman Doğan Bey'e şükranlarımı sunarken, Urfa'mıza “şanlı” unvanının verilisinin 37'nci yıl dönümünde tüm Urfalı hemşehrilerimin şanlı gününü kutluyorum.

Bu vesileyle, başta Atatürk olmak üzere, Urfa'da kurtuluşa öncülük eden, torunu olmaktan gurur duyduğum, Urfa Müftüsü Miftahzade Hasan Açıanal ve tüm şehitlerimizi rahmet ve minnetle anıyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ, MHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Karahocagil...

15.- Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil'in, Salgın dönemindeki desteklere ilişkin açıklaması

MUSTAFA LEVENT KARAHOCAGİL (Amasya) – AK PARTİ Hükümeti, on dokuz yıldır gösterdiği başarılı yönetimini bu pandemi döneminde de göstermiş, göstermeye de devam ediyor. Bugüne kadar, kendi halkı için atılan adımların toplam tutarı 300 milyar TL'nin üzerine çıkmıştır. 6 milyon 755 bin vatandaşımıza 39 milyar 822 milyon TL kaynak sunulmuştur. Esnafımıza toplamda 28 milyar 393 milyon TL destek verilmiştir. 205.227 firmamıza 160 milyar 218 milyon finansman tahsis edilmiştir. 5,5 milyon aileye bin TL nakdi destek verilmiştir, verilmeye devam ediyor. Kısa çalışma ödeneği, işsizlik ödeneği ve yine, nakdi ücret desteğiyle 4,5 milyonu aşkın vatandaşımıza 6 milyar TL kaynak aktarılmıştır. 2 milyon üzeri mükellefin 66 milyarı bulan muhtasar, KDV ve SGK prim ödemeleri altı ay ertelenmiştir.

BAŞKAN – Sayın Kılıç...

16.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, 20 Haziran Dünya Mülteciler Günü'ne ilişkin açıklaması

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

20 Haziran Dünya Mülteciler Günü'dür. Sığınma hakkı temel bir insan hakkıdır. İmkanları bizden fazla olan ülkeler mültecilere kota koyarken biz herkese kucak açtık çünkü onlar birer insandır. Biz bu meseleye insani, vicdani, ahlaki ve İslami bir vazife olarak bakıyor, çalışmalarımızı o şekilde

yürütüyoruz. Hiçbir mağduru, mazlumu zalimin pençesine terk edemeyiz, etmemeliyiz. Bize ayrımcı dil, nefret dili değil, sevgi dili yakışır. Milletimiz ve devletimiz muhtaçlara el uzatmaktan hiçbir zaman geri durmamıştır. Vicdanların kirlendiği dünyada balıklar da bebekler de kıyıya vuruyor. Bu anlamda, kendi ilkelerini çiğneyen Avrupa, insanlığın öldüğü bir kıtadır. Biz, mültecilere insan olarak bakıyoruz; medeniyetimiz hoşgörü medeniyetidir. Mülteciler sorunun kaynağı değil, mağdurlarıdır; onlar yaşayabilmek için mültecidirler.

BAŞKAN – Evet, Sayın Dervişoğlu...

17.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, HDP İzmir İl Başkanlığına yapılan saldırıyı kınadığına, coronavirüs kısıtlamalarıyla ilgili alınan yeni kararlara, Cumhurbaşkanının 24.00'ten sonra müzik çalınması yasağıyla ilgili sözlerine, Grup Başkan Vekili Lütfü Türkkan'la ilgili iddiaların mesnetsiz olduğuna, Profesör Doktor Uğur Şahin ile Profesör Doktor Özlem Türeci'nin Nobel'e aday gösterilmesi için Meclis Başkanlığına teklifte bulduklarına, depremle ilgili tedbirlerin alınması gerektiğine ve esnafın sorunlarına ilişkin açıklaması

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

Sözlerimin başında, geçtiğimiz hafta içerisinde İzmir'de vuku bulan HDP İl Başkanlığına yapılan saldırıyı şiddetle kınıyorum. Bu saldırıda hayatını kaybeden genç bir kızımız var. Bu genç kızımızın hayatının baharında hayattan koparılmasını da şiddetle lanetliyorum. Ayrıca, bu menfur saldırıda hem saldırıyı gerçekleştiren hem de arkasındaki planlayıcıları da lanetliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhurbaşkanı Sayın Erdoğan, dün akşam Kabine toplantısının ardından, coronavirüs kısıtlamalarıyla ilgili alınan yeni kararları kamuoyuyla paylaşmıştır. Sayın Erdoğan'ın yaptığı açıklamada kullanmış olduğu “Müzikle ilgili sınırlamayı saat 24.00'e çekiyoruz, kusura bakmayın.” İfadesini, hem kullandığı üslup hem de takındığı tavır bakımından oldukça yakışsız bulduğumuzu ifade etmek istiyorum. “Kusura bakmayın.” ifadesini kabul etmiyoruz ve kusura bakıyoruz. Kişi hak ve hürriyetlerine karşı bu keyfi tutumun kusuruna bakmamak mümkün değildir. Kısıtlamalar artık coronavirüs kapsamında çıkarılmış, keyfi kararlarla yasaklamalar başlamıştır. 3Y'den birisi olan yasaklarla mücadele edeceğini söyleyerek iktidara gelen Hükümet, yirmi yıl sonra, bugün, insanların yaşam tarzına müdahale amaçlı birtakım yasaklar getirmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Dervişoğlu.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) - Türkiye, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin getirdiği tek adamın keyfi kararlarıyla canının istediği gibi yönetilen bir ülke hâline gelmemelidir. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle birlikte Sayın Cumhurbaşkanı millete karşı sorumlu olmak yerine “Ben yaptım, oldu. Kusura bakmayın.” dayatmasını rahatlıkla yapabilmektedir. Sayın Cumhurbaşkanı vatandaşlarımızın yaşadığı gerçeklerden uzak ve çektiği sıkıntılardan bihaberdir. Keşke, çalınan müzikten rahatsız olduğu kadar kaybolan 128 milyar dolardan ve daha da önemlisi gençlerin çalınan umutlarından ve istikballerinden de rahatsız olsaydı diye temennide bulunuyorum.

Sosyal medya trolleri üzerinden organize edildiği aşikâr olan ve Grup Başkan Vekilimiz Sayın Lütfü Türkkan'ı hedef alan mesnetsiz iddialar Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarının...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) - ...siyasi husumetinin vücut bulmuş hâlidir. Kendi özel mülkünde ve tapulu arazisinde bulunan, iki sundurmadan müteşekkil olan bir ahırın siyasi saiklerle yıkma girişimi iktidarın içinde bulunduğu aczi göstermektedir. Sarayın propagandadan sorumlu memuru olan zatın bu konuya dair müstesna alakası da ülkenin geldiği durum açısından bir tartışma konusudur. Siyasi husumetlerle bu acziyete tevessül edenler şunu bilsinler ki: Sayın Lütfü Türkkan ve İYİ Parti, bir bütün olarak, hiçbir zaman tehditlere boyun eğmeyecektir.

İYİ Parti Grup Başkanlığımızca, tüm dünyayı esir alan coronavirüs salgınının aşısını bulan, BioNTech'in mimarları Profesör Doktor Uğur Şahin ve Profesör Doktor Özlem Türeci'nin Nobel'e aday gösterilmesi için Meclis Başkanlığına teklifte bulunduk.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Dervişoğlu.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Türkiye Büyük Millet Meclisinin, bu 2 bilim insanımızı insanlığa ve bilim dünyasına yaptıkları katkılardan dolayı Nobel'e aday göstereceğini umut ediyoruz. Bu aşı sayesinde insanlık salgını kontrol etmekte çok büyük bir başarı elde etmiştir, 2 değerli Türk bilim insanının yaptıkları çalışmaların takdir edilmesi ise dünya kamuoyunun malumudur. Bu vesileyle, minnettarlığımızın nişanesi olan, yüce Meclisimizin Profesör Doktor Uğur Şahin ve Profesör Doktor Özlem Türeci'nin Nobel'e aday gösterilmesi yönünde karar alarak uluslararası topluma ilan etmesini talep ediyoruz.

Deprem yaşanmıştır Datça'da ve İstanbul'da, geçmiş olsun dilekelerimizi iletiyoruz. Bu konudaki eksiklikler herkesin malumudur. Yarın deprem olacakmış gibi hazırlanmalı ve ivedilikle tedbirler alınmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Dervişoğlu.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Bitiyor efendim, müsamahanızı rica edeyim.

BAŞKAN – Estağfurullah.

Buyurun.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Hükûmetten Kanal İstanbul Projesi'ne verdiği değer ve önemi deprem tedbirleri için de göstermesini bekliyoruz.

Geçtiğimiz hafta İYİ Parti olarak İstanbul'da esnaf ziyaretlerinde bulunduk, halkın sorunlarını dinleyerek esnafımızın dertleriyle hemhâl olduk. Sayın Genel Başkanımız Meral Akşener'in ifade ettiği gibi, il il, ilçe ilçe Türkiye'yi gezmeye ve esnaflarımızın sorunlarını gündeme getirmeye devam edeceğiz. İsteseniz de istemerseniz de memleketin gerçek gündemi olan iflasın eşiğindeki esnafı, kaynamayan tencereleri, iş bulamayan gençleri konuşmaya devam edeceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Erkan Bey, buyurun.

18.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, Tip 1 diyabet hastalarının sorunlarına ilişkin açıklaması

ERKAN AYDIN (Bursa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Hafta sonu, Uludağ Üniversitesinde yatmakta olan Tip 1 diyabet hastası Sedef kardeşimizi ziyaret ettik. Doğuştan itibaren yaşadıkları sıkıntıların yanında, gerçekten stripleri, şeker pompasını ve kan ölçüm cihazlarını almakta da çok zorlanıyorlar. Biliyorsunuz, doğuştan gelen bir hastalık olduğu için devamlı şekerini ölçmek ve insülin vermek zorundalar, parmaklarını ve vücutlarını defalarca delmek zorunda kalıyorlar. Devletten aylık masrafı 2 bin liraya yakın olan bu şeker pompası, koldan otomatik yapılan şeker ölçüm cihazlarının ödemesini talep ediyorlar.

Yılda yaklaşık 1.700 çocuk Tip 1 diyabet hastası olarak doğuyor ve her geçen gün bu sayı artıyor. Onların da sesi olmak adına ve bu sorunların giderilmesi için, devletimizin, Sosyal Güvenlik Kurumunun bu ödemeleri kapsama almasını rica ediyor, teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bülül.

19.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülül'ün, Amasya Tamimi'nin ilan edilmesinin 102'nci yıl dönümüne, aşılama çalışmalarına, coronavirus kısıtlamalarıyla ilgili alınan yeni kararlara ve HDP İzmir İl Başkanlığına yapılan saldırıyı lanetlediklerine ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, vatanımızın bütünlüğü ile milletimizin istiklali hususunda ortaya çıkan çelikleşmiş iradeyi belirten Amasya Tamimi'nin 102'nci yıl dönümüdür.

5'inci Kafkas Fırkası karargâhı olan Saraydüzü Kışlası'nda 21 Haziran 1919'da başlayan görüşmeler 22 Haziran sabahına kadar sürmüştür. “Milletin istiklalini yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır.” beyanında özleşen ve 6 maddeden ibaret olan Amasya Tamimi'nin 102'nci yıl dönümünde Millî Mücadele'mizin kahramanları olan başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşları olmak üzere, hayatını kaybeden bütün şehitlerimizi, gazilerimizi rahmet ve minnetle anıyor, huzurlarında saygıyla eğiliyoruz.

Sayın Başkan, salgınla mücadele kapsamında özellikle son iki haftadır ülkemizde uygulanan yoğun aşı programıyla birlikte günlük vaka sayısı 5 binlere kadar gerilemiştir. Sağlık Bakanlığımın açıkladığı verilere göre ülkemizde uygulanan aşı doz sayısı 40 milyonu geçmiştir ve bundan sonraki süreçte, aşı tedariki konusunda, yapılan anlaşmalar doğrultusunda herhangi bir tedarik sıkıntısının yaşanmayacağı anlaşılmaktadır. Yarın itibarıyla aşı yaş sınırlaması 25'e incek ve gençlerimizin daha rahat bir şekilde aşı olma imkânı söz konusu olacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bülül.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Bir defa daha ifade edilmelidir ki Türkiye, dünyada henüz yerli aşısını uygulamayan ülkeler sıralamasında en ön sırada ve bütün aşı uygulamalarında da dünyada ilk 10 ülke içerisinde bulunmaktadır. Bu, kanaatimizce son derece önemli ve başarılı bir durumdur.

Bu noktada, bugüne kadar Covid-19'la mücadele kapsamında fedakârca mücadele eden bütün sağlık çalışanlarımıza, güvenlik güçlerimize ve farklı sektörlerde netameli süreçler geçiren bütün insanlarımıza bir defa daha teşekkür etmek istiyorum.

Dün Kabine toplantısı sonrasında Cumhurbaşkanımız tarafından yapılan açıklamada 1 Temmuzdan itibaren sokağa çıkma ve seyahat kısıtlamasının da tamamen ortadan kalkacağı ifade edilmiştir. Bu da son derece memnuniyet verici bir durumdur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bülül.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Yine tedbirlere riayet etmek suretiyle inşallah hayatımız olanca hızıyla normale dönecektir diyorum. Sonbahar aylarında bir daha herhangi bir şekilde bir dalgalanmaya muhatap olmadan inşallah bu salgın sona erer diye ümit ediyorum.

Sayın Başkan, geçtiğimiz günlerde İzmir'de, İzmir HDP il binasına yapılan saldırıda bir kişi hayatını kaybetmiştir. Bu saldırıyı bizler de Sayın Genel Başkanımızın yapmış olduğu açıklamalarla -17 Haziran tarihinde yapmış olduğu açıklamayla ve bugün grup toplantısında yapmış olduğu açıklamayla-

lanetlediğimizi ifade etmiş bulunuyoruz. Ülkemizin sinir uçlarıyla oynamak isteyen, kirli senaryoları yürürlüğe koymak isteyen mahfillerin gerçekleştirmek istedikleri kaos çalışmalarının bir parçası olarak değerlendirildiğimiz bu saldırılar son derece vahimdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Bu saldırıların emrini verenler, kapalı devre faaliyet içinde olanlar, alacakaranlık ortamdan nemalananlar, el ovuşturanlar, eylemin rotasını çizenler, kamçılanan toplumsal gerginliği kırılma noktasına kadar bükmeyi amaçlayanlar tespit, teşhir ve tecziye edilmelidir diyoruz.

Türkiye'nin karışmasını umanların ve bir iç kargaşa içerisine düşmesini umanların avucunu yalayacağını buradan tekrar ifade ediyor, bu saldırıyı lanetlediğimizi tekrar belirtiyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Oluç, buyurun.

20.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, HDP İzmir İl Başkanlığına yapılan saldırıda hayatını kaybeden Deniz Poyraz'a Allah'tan rahmet, ailesine başsağlığı dilediklerine; katilin eğitilmiş, hazırlanmış ve planlı olduğuna; yargının gereken soruşturmayı yapmadığına, siyasi sorumluluğun iktidarda olduğuna ve asla boyun eğmeden, diz çökmeden demokratik siyaset içinde kalarak demokrasi sözünü gerçekleştireceklerine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, sayın vekiller; Deniz Poyraz canımız ciğerimiz bir arkadaşımız, genç bir kadın arkadaşımız, yıllardır bizlerle birlikte çalışan bir arkadaşımız; maalesef çok alçakça bir saldırı sonucunda kendisini kaybettik. Kendisine Allah'tan rahmet, ailesine başsağlığı ve sabır diliyoruz ve halkımıza da başsağlığı diliyoruz.

Acımız gerçekten büyük, öfkemiz de çok büyük çünkü eğitilmiş bir katille karşı karşıya kaldık; eğitilmiş bir katil ve planlı bir katliam; hazırlığı yapılmış, planlı bir katliam ve arkasında belli güçler var. Eğitilmiş bir katil olduğunu nereden biliyoruz? Fotoğraflar koymuş kendi sitesine, sosyal medya hesabına. Sadece bu değil. Ne zaman Türkiye'de bu tür bir cinayet ya da katliam yapılsa ve yapan yakalansa ilk söylediği laf nedir? “Bağlantım yok, kendim yaptım.” ilk söylediği laf budur. Onu söyleyen katilin arkasında çok ciddi bir örgüt olduğunun açıkça itirafıdır, bu bir.

İki, ne hikmetse bu tür katliamları yapan alçaklar her zaman “Psikolojim bozuktu, ilaç alıyordum.” derler, bu da aynı şeyi söylüyor. Eğitilmiş ve hazırlanmış bir katil olduğu çok açık ve net ortada. Bu söyledikleri ilk olarak bize bunu açıkça gösterdi. Ön keşif yapmış, geliş gidişler yapmış, sokakta dolaşmış, il binamıza girmiş. Taksi şoförünün ifadeleri var; defalarca gelmiş, hazırlık yapmış. Bu da değil, yeterince, bu söylediğim yetmiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Suriye'de eğitilmiş. Suriye'de çekilmiş fotoğrafları var. Suriye'de hangi katliamlara karıştığını bilmiyoruz. Bakın, defalarca bunu konuştuk bu Mecliste de dışarıda da; Suriye'de eğitilmiş, katliamlara karışan yüzlerce, binlerce, kimisi Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı, kimisi Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmayan, IŞİD, El Nusra, Ahrar-el Şam, HTŞ gibi terör örgütleriyle birlikte çalışmış insanları Türkiye sınırlarının içinden aldınız, bunu Türkiye'nin çeşitli illerine yerleştirdiniz, “Türkiye ve toplum

açısından büyük bir tehlikedir.” dedik, anlatamadık. İşte, bir tanesi ortaya çıktı; eğitilmiş, hazırlık yapmış bir katil. Kaç kişi var bu durumda olan? Soruyoruz iktidara: Daha kaç kişi var bu durumda olan?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Şimdi, bakın, bunun ardında nasıl bir siyasi irade var? Nasıl bir güç var? Bunu sormamız gerekiyor. Şimdi, yargı, aldı, çok hızlı bir şekilde, tutuklama talebiyle nöbetçi hâkimliğe sevk etti. Nasıl oluyor ya? Boğaziçinde bir üniversite öğrencisi bir şeyi protesto eder, dört gün göz altında tutulur, hiçbir şey yapmamıştır, yetmez, uzatma istenir. 104 emekli amiral – içeriğini tartışmıyorum- bir bildiriye imza atarlar, sekiz gün gözaltında tutulurlar ama bu planlı, hazırlık yapmış katil bir gün bile, yirmi dört saat bile tutulmadan tutuklandı. Neden? Çünkü yargı gereken soruşturmayı yapmadı. Hani bağımsız ve tarafsız yargıydı? Değil, bağımlı ve taraflı. Nasıl oluyor bu?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Toparlıyorum.

Bir buçuk yıldır İzmir HDP il binasının önünde çadır kurulu ve İzmir Emniyet Güvenlik Şube burada nöbet tutuyor. Bizim binamıza gelip de il binamızda çay içmek isteyene sokakta GBT kontrolü yapıyorlar, sokağa giren çıkan her şey kontrol altında, karakol kurulmuş vaziyette; adam geliyor elinde çantayla –içinde ne olduğu belli değil, o çanta da kayboldu- giriyor, elinde eldivenler, siyah giyinmiş ve katlediyor arkadaşımızı, polisin hiç kılı kıpırdamıyor. Nasıl olmuş bu? Kılı kırkdamasını bırakın adam silahları çekip öldürdükten sonra aşağı iniyor, merdivenlerde polis gözaltına alırken diyor ki: “İsmin neydi ağabeyciğim?” Polise bakın siz, katile “İsmin neydi ağabeyciğim?” diyor! Bu, Hrant Dink’i katleden Ogün Samast’la birlikte akşam fotoğraf çektiren polislerden sonra, “İsmin neydi ağabeyciğim?” polisi tarihe geçmiştir, kara bir lekedir, bunu da bir kez daha söyleyelim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayalım Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Etraflı soruşturma yürütmeden tutuklama. Katilin cinayetten sonra yaptığı paylaşımlar gözaltına alınmasından sonra siliniyor. Kim siliyor, sosyal medya hesabını kim kapatıyor? Silahlı pozları var. Bilişim polisi bugüne kadar neden herhangi bir işlem yapmıyor? Ya, bir sosyal medya paylaşımında bulunanı apar topar götürüyor bu iktidarın polis. O pozlar hakkında niye hiçbir işlem yapılmıyor?

Yani neyi söylemeye çalışıyorum sonuç olarak: Hazırlanmış, eğitilmiş, planlı bir iş ve bunun yarattığı sonuçlar çok acı. Bakın, siyasi sorumluluk iktidardadır, her anlamıyla iktidardadır. Neden? Nefret dilini, ayrıştırmacı dili, ötekileştirici dili, HDP’ye yönelik düşmanlaştırıcı dili kuran bu iktidar bu ortamı sağlıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun toparlayın.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Neden İzmir’de yaşanıyor bu katliam? Ortak gelecek hayaline ve umuduna bir saldırı, bu toprakları karanlığa boğmak, geleceği karartmak, umudu yok etmek için bir saldırı İzmir’de yapılıyor, oradan başlıyor bu iş.

Şimdi, planlayanlara, azmettirenlere, uygulayanlara, ardında duran siyasi iradeye, kim varsa bunun ardında duran; bakın, onların hepsine söylüyoruz: Bugüne kadar asla boyun eğmedik, asla diz çökmedik, bundan sonra da boyun eğmeyeceğiz, diz çökmeyeceğiz, teslimiyeti asla kabul etmeyeceğiz.

(HDP sıralarından alkışlar) Adımız “Deniz”, bu mücadeleyi sürdüreceğiz; Deniz Poyraz’a, canımıza, ciğerimize sözümüz var, barış ve demokrasi sözümüz var. Demokratik siyaset içinde kalarak, taviz vermeden, ona verdiğimiz barış ve demokrasi sözünü gerçekleştireceğiz. Asla onu unutmayacağız. Mekânı cennet olsun diyoruz.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu Adına Sayın Özgür Özel.

Buyurun Sayın Özel.

21.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Amasya Genelgesi'nin ilan edilmesinin 102'nci yıl dönümüne; Karaman, Kırıkkale, Aksaray ve Bayburt'un il olmalarının 32'nci yıl dönümüne; HDP İzmir İl Başkanlığına yapılan saldırıda hayatını kaybeden Deniz Poyraz'a Allah'tan rahmet, ailesine başsağlığı dilediklerine, HDP Grubunun acısını paylaştıklarına; Cumhuriyet Halk Partisi'nin bileşenlerinin saldırıyı kınarken kurdukları cümleleri kaygı verici bulduklarına, aşılama çalışmalarına, SGK'nin işitsel beyin sapı implantı ödemelerine, 15 Temmuz yargılamalarına müdahalle taleplerinin bozulmasıyla ilgili Yargıtay kararına ve Meclis Başkanı Mustafa Şentop'un aylık 10 bin dolar alan siyasetçinin isminin açıklanmasına katkı sağlaması gerektiğine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, 22 Haziran 1919'da cumhuriyetimizin temellerini oluşturan Amasya Genelgesi ilan olundu. “Milletin bağımsızlığını, yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır.” sözüyle kurtuluş mücadelemizin parolasını belirleyen, Sivas ve Erzurum Kongrelerinin habercisi olan Amasya Genelgesi 23 Nisan 1920'de bu Meclisin açılışına da öncelik etmesi nedeniyle son derece kıymetlidir. Bu vesileyle 102'nci yıl dönümünde Saraydüzü Kışlası'nda Amasya Genelgesi'nin görüşmelerine katılan ve tamimi imzalayan başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere kurtuluş mücadelemizin tüm öncü kadrolarını bir kez daha saygıyla ve minnetle anıyoruz.

Sayın Başkan, otuz iki yıl önce Karaman, Kırıkkale, Aksaray ve Bayburt il oldular ve yıl dönümlerini yaşıyoruz hep beraber. Bizim Karaman ve Kırıkkale'de uzun süredir milletvekilimiz yoktu. Karaman'dan İsmail Atakan Ünver ve Kırıkkale'den Ahmet Önal grubumuzu temsil ediyor. Onların ve diğer siyasi partilerin milletvekillerinin şahsında bu 4 ilin il oluş yıl dönümlerini kutluyoruz. 2 ilde, Karaman'da ve Kırıkkale'de, Cumhuriyet Halk Partisi adına giden herkese “Oh be, artık CHP milletvekilleri var, Karaman'ın, Kırıkkale'nin sorunları Meclis kürsüsünden dile getiriliyor; iyi ki Cumhuriyet Halk Partisi bunlara sahip çıkıyor.” diyorlar. Biz de Karamanlılara ve Kırıkkalelilere bize böyle 2 kıymetli milletvekilini gönderdikleri için teşekkür ediyoruz, minnet duyuyoruz; Aksaray'a ve Bayburt'a da muhalefetin değil ama iktidarın Cumhuriyet Halk Partili milletvekilleri için, bir sonraki dönem için söz veriyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, geçtiğimiz hafta, Genel Kurulun çalışmama kararı aldığı bir günde İzmir'de korkunç bir cinayet yaşandı. Tabii, partimizin sözcüleri olarak bizler, Genel Başkanımız en üst düzeyde üzüntülerimizi dile getirdik, cenaze törenine katıldık. Bir kez daha Deniz Poyraz'a Allah'tan rahmet diliyoruz; ailesine başsağlığı diliyoruz; Halkların Demokratik Partisi Grubunun acısını, yüreklerindeki acıyı paylaşıyoruz. Bu noktalara gelmede egemen olan, siyaseten tükenmemek için, siyaseten bir avantaj elde etmek için, siyaseten yaşanan bazı kayıpları telafi etmek için siyasi rakiplerin, belli siyasi partilerin hedef gösterildiği, şeytanlaştırıldığı, âdeta bu tip suç işleme potansiyeli olan kişilere karşı kontrolsüzce hedef gösterildiği ya da biraz önce ifade edilen şüphelerin de üzerinde konuşulmasının son derece önemli olduğu bir süreçteyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ancak Cumhuriyet’in iki bileşeninin hafta sonu ve bugün en üst düzeyde hem bu saldırıları kınamalarını kıymetli bulurken ardından kurdukları cümleleri son derece kaygı verici buluyoruz. Bunun Denizlerin ölmemesine katkısı olmaz. Kınamak, amasız ve fakatsız kınamak ve orada durmak varken, “Sorumlular araştırılacak, tekrarına izin vermeyeceğiz.” demek varken ve bütün siyaset kurumunun dili açısından bu işlerden ders almak varken hedef göstermeleri trmandırmanın doğru bir yaklaşım olmadığını düşünüyoruz.

Biraz önce Milliyetçi Hareket Partisinden gündem dışı söz kullanan meslektaşım Nevin Taşlıçay’ın aşı konusunda söylediği sözlere, aşı karşıtlığı propagandası konusunda kullandığı ifadelerin her birine ayrı ayrı katıldığımı ifade etmem gerekir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Aşı meselesinde gecikmeli olarak ama nihayet oldukça iyi bir noktaya doğru ilerliyoruz. Bunda BioNTech’in bulucuları, BioNTech’in geliştirilmesinde çok önemli payları olan Uğur Şahin ve Özlem Türeci’nin Türkiye Cumhuriyeti’nin vatandaşları, soydaşlarımız olmasının çok önemli bir katkısı var. İYİ Parti’nin Nobel konusundaki önerisini kıymetli bulduğumuzu, desteklediğimizi ifade etmek isterim. Ama bir de şöyle düşünelim: Ya bu 2 Türk BioNTech’de olmasaydı? Çin’in insafına kalmıştı ve Çin neler yapıyordu hepimiz görüyorduk. Bu açıdan yerli aşı önemlidir. Siyaset bir yana, ben Mustafa Varank’la en sert polemikleri yaşayanlardan birisi olarak kendisini aradım, yerli aşıda gerekirse Faz 3 çalışmalarında denek olabileceğimi bizzat söyledim bir eczacı olarak. Sözümüze değer veren herkesin yerli aşıya katkı sağlaması önemlidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayalım Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Efendim, yerli aşıda maalesef daha önceden aşılanaşlar şu anki antikor düzeyleriyle 3’üncü Faz çalışmalarına katkı sağlayamıyorlar ama aşılanaşmamış olanların özellikle plasebosunun artık Sinovac ya da BioNTech olarak yapılacağını duyduğumuz yani “Orada katılırsam yüzde 1 ihtimal aşılanaşmamış olurum.” kaygısı da ortadan kalkmışken yerli aşı meselesine siyaset üstü, partiler üstü bir katkı vermek lazım. Yerli aşınız yoksa bu dünyada savunma sisteminiz yok demektir ve son derece güvenesizsinizdir. Bunu ifade etmek son derece önemli.

Sayın Başkan, “işitsel beyin sapı implantı” diye bir şey var. Eğer bunu takarsanız, hele hele çocuk 6 yaşına gelene kadar takarsanız hem işitiyor hem konuşmayı öğreniyor; yoksa konuşmaktan da mahrum kalıyor. Bunun fiyatı 120 bin lira, SGK 40 bin lirasını ödüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Eskiden tamamına yakınını ödüyordu ama sonra kurlardaki bu acayip artış SGK’nin fiyatını ta eski kurda bıraktı ve çok ciddi farklar çıkıyor. Dernekleri geldi, anlattılar, biz dinledik. Lütfen, bu konuda Sosyal Güvenlik Kurumu -bize ihtiyaç yok burada- bu küçük çocukların ömür boyunca kullanacakları bu implant kulaklıklarla ilgili fiyatları bir an önce güncellesin. Ayrıca, Tip 1 diyabet hastalarıyla ilgili biraz önce ifade edilen, hayatlarını kolaylaştıracak tıbbi cihazların ödenmesinin de bir an önce sağlanması gerekiyor.

Sayın Başkan, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığında bir tebliğname aldık. 15 Temmuz darbe gecesi burada olan milletvekilleri, biz hepimiz yani birçoğumuz -ben şahsen ve partim adına yargılamalara gittim katıldım, müdahillik dilekçemi verdim- mahkeme tarafından müdahil kabul edildik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Şimdi, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı İsmail Kahraman’ın, İsmet Yılmaz’ın, Özgür Özel’in, Ramazan Can’ın, Ali Özkaya’nın, Mustafa Elitaş’ın, Naci Bostancı’nın müdahillik taleplerinin kabul edilmesini bozma gerekçesi yapıyor, “Bozun bu kararı.” diyor Yargıtaya. Yargıtay Başsavcısı diyor ki: “Bunlar suçtan doğrudan zarar görmedi.” Bizim müdahillik talebimiz... Bir kere, yürütmesiyle, yasamasıyla, yargısıyla o gece Türkiye Cumhuriyeti devletine saldırıldı; biz de ışıkları sönmük Meclisin ışığını açtık, belki o an hedef değildi, hedef oldu ama başarılı olsalardı zaten Meclisi lağvedeceklerdi. Milletvekillerinin müdahillik talepleri, hem bizzat burada başlarına bomba yağmıştır hem de milletin verdiği göreve sahip çıkma noktasındadır. Buna bu Meclisin ses yükseltmesi lazım. AK PARTİ’li milletvekillerinin de bizimle birlikte buna itiraz etmeleri gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım.

Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Meclis suçtan zarar görmediyse, milletvekilleri suçtan zarar görmediyse kim görmüştür? Elbette şehitlerimiz, elbette gazilerimiz; onların müdahillik talepleri zaten kabul edilmiştir ama Yargıtay Başsavcılığı “Milletvekilleri zarar görmedi.” diyor. Bu karara, bu yaklaşıma çok dikkatli bakılması gerekiyor.

Son sözlerim Sayın Başkan, son başlığım da şu: Biz Meclis Başkanına başvurduk “Ya bu Süleyman Soylu’nun söylediği 10 bin dolar maaş alan, önce “milletvekili” iması yapılan siyasetçi kim?” Yirmi sekiz gün geçmiş, on beş gün içinde soru önergemizi Soylu yanıtlamadı, Meclis Başkanı yanıtlamadı; Soylu geçen hafta Meclis Başkanını ziyaret etti, yazılı bildirmiş ama Meclis Başkanı bize bu bildirimini söylemiyor, bize bunu yollamıyor. Yeniden yazılı başvuracağız ama Meclis Başkanı Sayın Şentop’a hatırlatmak lazım; şimdi artık herkes şunu biliyor: Bu Meclisin üyesi değil, aktif üyesi değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederim anlayışınız için.

Bu cümlede şu var: “Milletvekili değil.” Hiç olmadı falan demiyor. “Bu dönem milletvekili değil.” demek, geçmiş dönemlerde vardı demek. Meclis Başkanları, bu dönemki 600’le başlayan ve işte şimdi 582 sayısındaki milletvekilinin ve çalışanlarının Başkanı değildir. Geçmişte bu görevi yapmış olanların, vefat etmişlerdir bazı milletvekillerimiz, ailelerine karşı sorumlulukları vardır; yaşıyorlardır, daha önce görev yapmış milletvekillerine karşı Meclis Başkanı sorumludur. “Efendim, bu dönem değilmiş.” deyip kenarından dolaşamaz Sayın Şentop; bu ismi açıklayacak, bu ismin açıklanmasına katkı sağlayacak. Adalet ve Kalkınma Partisi de aktif görevde olduğu iddia edilen o eski milletvekili hakkında nasıl bir tasarrufta bulunduğunu Türkiye kamuoyuyla paylaşmak zorundadır. Bunun peşini bırakmayız; Süleyman Soylu’nun da bırakmayız, Mustafa Şentop’un da. “Ne şiş yansın ne kebab; Süleyman’a dirseği gösterdim, öbür tarafta Cumhurbaşkanını karşıma almadım.” yaklaşımını da doğru bulmuyoruz ve kınıyoruz.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bülbül, buyurun.

22.- *Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul'ün, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

Biz, HDP il binasına yapılan bu saldırıyla alakalı olarak ifadelerimizi “ama”sız, “fakat”sız dile getirdik. Grup toplantımızda Genel Başkanımız tarafından yapılan değerlendirmeler de son derece net; herhangi bir şekilde yoruma açık olmayacak, duraksamaya yer vermeyecek şekilde, açık bir şekilde bu saldırıyı reddeden ve sorumluların dibine kadar -arkasında hangi mahfiller, hangi odaklar varsa sonuna kadar- soruşturulmasını arzu eden bir konuşmadır. Bu, Milliyetçi Hareket Partisi... Şimdi, bir algı oluşturulmaya çalışılıyor. Bu cinayetlerden sonra bir fotoğraf ortaya çıkıyor, vesaire, birtakım şeyler dile getiriliyor; birden sosyal medyada, diğer bazı basın-yayın organlarında hakkımızda çok mesnetsiz, iftiraya varan ve âdeta bizi linç etmeye yönelik faaliyetlerin başladığını görüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Bülbul.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Biz de çok haklı olarak dile getiriyoruz, diyoruz ki: Bununla en ufak bir bağlantı tespit ediliyorsa veya bunu ifade edenlerin elinde bir delil varsa gitsinler ilgili mercilerle, savcılıklarla bu delillerini lütfen paylaşınlar ve bu iş kime varırsa varsın sonuna kadar incelensin, irdelensin. Biz buralardan dolayı, bu ifadelerden dolayı rahatsızlığımızı dile getiriyoruz. Her nedense, bu saldırılardan sonra toplumsal bir kargaşayı temin etmek noktasında, bugünün değil, on yılların, yirmi yılların, kırk-elli yılların tezgâhı olan bir tezgâhı yürürlüğe sokmaya çalışan bir anlayış bir şekilde çıkıyor, fotoğraflar verdirmek, birtakım mesajlar üretmek suretiyle başka türlü teşebbüslere girişiyor. Şimdi, bu bir oyundur, bu bir tezgâhtır; bu tezgâha Türkiye ve Türk milleti düşmemelidir diyoruz. Bizler düşüncelerimizi hukuk yoluyla, siyasi, meşru zeminde dile getirmek durumundayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Bizim bu zamana kadarki değerlendirmelerimiz nasılsa bugünkü grup toplantılarımızda yapmış olduğumuz değerlendirmeler de bu şekildedir. Biz bir şeyin hukuk yoluyla, siyaset yoluyla, demokratik yollardan hâlli noktasında değerlendirmelerimizi paylaşırız. Suçla, suçluyla, bu şekilde birtakım şeylerle ilişkilendirmeye çalışmak yapılacak en büyük kötülüktür Türkiye'ye. Bizim böyle bir derdimiz bulunmamaktadır ama diğer meselelerle alakalı görüşlerimizi de tutarlılıkla burada dile getirmek durumundayız, bugün olan da budur. Bizim kimseyi hedef gösterme gibi bir niyetimiz söz konusu değildir, böyle bir anlayışa sahip değiliz. Aksine, bu saldırıyı, yapılan bu işi çok karanlık bir eylem olarak değerlendiriyoruz. Dünden bugüne -can kayıpları da dâhil olmak üzere- bunlardan en fazla zarar gören hareketlerden biri olarak, siyasi hareketlerden biri olarak Milliyetçi Hareket Partisi meselenin ne olduğunun farkındadır ve bu meseleye ilişkin olarak -yarın çok net bir şekilde görülecektir ki- çok doğru bir teşhis de koymuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Bu noktada gerekenlerin süratle yapılmasını biz de bekliyoruz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özel...

23.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, Sayın Bülbul'ün dediği bu kısım ile ilgili bir imamımız yok bizim; yapmadık, hiçbir Cumhuriyet Halk Partili de yapmadı ama şu meseleyle ilgili bir sıkıntı var: Sayın Bahçeli bugün “Öldürülen Deniz Poyraz'ın kim olduğunu ben size söyleyeyim: PKK'nın kırsal katılım sorumlusu, şehirden dağa çıkmak isteyen PKK sempatizanlarını terör kamplarına sevk eden halkın içinde yer alan milis bir iş birlikçi, hain eylemlere yardım ve yataklık yapan bir teröristtir.” dedi öldürülen Deniz Poyraz için. Peki, ne iş yapıyor Süleyman Soylu? HDP'de böyle birisi varsa kapıdaki polis ne iş yapıyor? Dakika dakika... Yani orada polis olması başka bir tartışma, her gelenin aranması başka bir tartışma da, anlaşılıyor ki binaya giren herkes araştırılırken Deniz Poyraz bu kadar ağır bir suçluysa... Olması mümkün mü? Ne iş yapıyor devletin polisi? Her girene GBT...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Benim sorum mu o?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – E, şimdi siz diyorsunuz ki: “Böyle bir şey var.” Bir de ölenin arkasından söylüyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bunu söylediğiniz zaman bu sefer öyle bir anlam çıkıyor ki ortaya “Yapılan saldırı kötüdür eyvallah ama öldürülen budur, budur, budur...” Böyleyse zaten hapiste olması gerekiyordu, böyleyse gözaltında olması gerekiyordu, savcının karşısında olması gerekiyordu. Bunları yapmayanları eleştiriyorsanız o başka bir düzlem de ama ölmüş genç bir kadının arkasından dönüp de hakkında -GBT'ye bakılıp da binaya girildiğine göre- böyle bir şey yokken bunu söylemenin kime ne faydası var, ülkeye ne faydası var? Benim itirazım bunadır, takdir de sizindir.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan. (CHP sıralarından alkışlar)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan...

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Biz de “Kapatılınsın.” diyoruz zaten.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Bir saniye, hayır...

MUHARREM VARLI (Adana) – Senin söylediğinin kime ne faydası var?

BAŞKAN – Bir dakika... Grup Başkan Vekilimiz söz istiyor.

Buyurun Sayın Bülbul.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Bu başka bir tartışma ya! Arkadan laf söylüyor “Parti kapatılınsın.” diye...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Öyle söylemeyin dedim önce. Onun için söylüyorum size bunu.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bülbul.

24.- *Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul'ün, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, buradaki mesele şudur: Beyanlara bakıldığı zaman, cenazenin sonrasında yapılan açıklamalara bakıldığı zaman, vefat eden kişinin, öldürülen kişinin babasının yapmış olduğu açıklamalara bakıldığı zaman ortada başka bir tablo olduğunu da görmekteyiz.

Şimdi, Milliyetçi Hareket Partisi olarak biz bu değerlendirmemizi, lanetlememizi, bu saldırının çirkin, lanet bir tezgâh olduğunu ifade etmemizin yanı sıra bu gerçekliği de görmezden gelemeyeceğimizi ifade ettik. Burada alınacak, kırılacak, hedef gösterme diye bir şey yok. Siz onun masumiyeti konusunda bir garanti veremeyeceğiniz gibi... Onun diğer meseleleri varsa “Devlet, yargı yapardı, yapmazdı.” ayrı ama biz bir değerlendirme yaptık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Babasının yapmış olduğu dağdaki eşkıyayı, teröristi öven, onlara “Aslanlarım.” diyen açıklamaya karşı da tavrımızı, duruşumuzu net bir şekilde ortaya koyduk. Şimdi kalkıp da bu cinayet üzerinden, HDP açısından veyahut da PKK açısından bizim düşüncelerimizden veyahut düne kadar yapmış olduğumuz değerlendirmelerden vazgeçmemiz söz konusu olamaz ki, bu başka bir şey. Yaşanan hadiseyi kınamak, kabul etmemek başka bir şey ama bu meseleleri de dile getirmek başka bir şey. Orada bir hedef gösterme falan yok. MHP siyasetini, anlayışını sürdürüyor.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, bir cümleyle toparlayayım.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Ya, iyi de sataşma yok ki.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Benimkinde de yoktu.

BAŞKAN – Milletvekillerimizden “Gündeme geçin.” diye mesajlar geliyor.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sataşmayla ilgili bir şey mi var?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Buna niye itiraz ediyorsunuz?

BAŞKAN – Levent Bey’e cevap mı vereceksiniz Özgür Bey?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Evet efendim.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Ya, neye cevap vereceksin?

BAŞKAN – Ne söyledi yani bir şey yok.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ben ne söyledim de cevap verdi Sayın Başkan? Kusura bakmayın da artık Levent Bey de riyaset makamına bu kadar müdahil olmasın yani.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – “Ne söyledim?” diyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sonuçta böyle bir şey yok.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – “Sataşmadım.” diyorum, ne riyaset makamı?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Biz Haydar...

BAŞKAN – Buyurun, buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bence Başkana karşı saygısızlık yapıyorsunuz, bana değil.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Siz saygısızlık yapıyorsunuz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, Başkana saygısızlık bu.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Bana saygısızlık yapıyorsunuz. Onu sen bilemezsin.

BAŞKAN – Buyurun, buyurun.

25.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, şunu söyleyeyim: Kendisi hukukçudur, ceza hukukunda da öyledir; birisi ölünce hakkındaki davalar mavalara görülmez artık, düşer. Dinimizde de öyledir; bir kusur, bir günah varsa onların hesabı artık öbür tarafta verilir, sorulur, ölünün arkasından konuşmak doğru bir şey değildir. Bu kutuplaştırıcı söylemlerin kimseye bir faydası yoktur. O eşittir bu, bu eşittir bu, bu eşittir bu; İYİ Parti terörist, CHP terörist, HDP terörist, hepimiz PKK'lıyız...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Ya, babasının açıklamalarına dedim, ona dair bir şey söylesene.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bunların hiçbirisinin bu ülkeye faydası yok.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Babasının açıklamalarına dair bir kelam edin bakalım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ölenin varsa bir kusuru, varsa bir günahı artık o, öbür tarafın işidir.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Babasına gel, babasına!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Arkadan konuşmak töremizde, ananemizde de yoktur.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Babasına gel, babasına!

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Oluç, buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Babasına dair bir değerlendirme yap.

BAŞKAN – Bir dakika sayın milletvekilleri...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Söz iste, babasına dair bir değerlendirme yap.

BAŞKAN – Sayın Oluç...

26.- *İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bir tek şeye değinmek istiyorum: Şimdi, çok acı bir olay yaşadık. Bunun önünün, arkasının, sağının, solunun araştırılması için biraz sonra araştırma önergemiz de var. Eğer bütün partiler bu konuda hemfikirse işin hangi ortamda, nasıl geliştiğine dair araştırma önergesini onaylarlar, birlikte bir komisyon oluştururuz. Bu işin bir yanı.

İkincisi: Bakın, ben biraz evvel konuşurken dedim ki “Nefret dili, ayrıştırıcı, ötekileştirici ve düşmanlaştırıcı üslubu bu iktidar yaygınlaştırdığı için bu politik iklimde böyle şeyler gelişebiliyor.”

Şimdi, bakın, şöyle bir şey konuşuluyor o günden bugüne: “Ya, niye bu kadar az HDP'li öldü?” Bunu araştırmaya çalışıyor bazıları. Bu çok tuhaf değil mi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Toparlıyorum.

Yani “Binada bir tek HDP'li olması çok manidar.” lafları ya da Suruç katliamında olduğu gibi “HDP'liler araziye uymuştu.” lafi. Ya, bunlar ne demek oluyor? Ya da “Ne hikmetse çay servisi yapan asıl şahsın yerine yardım amacıyla kızı gelmişti.” lafi. Yani gerçekten bu laflar aslında bu ortamı teşvik

eden laflar oluyor, buna işaret etmeye çalışıyorum. Ve bu laflardan, bu ifadelerden vazgeçilmediği müddetçe bu ortam, bu karanlığı yaratan ortam gelişecektir ve hiçbirimizin yararına olmadığını hep birlikte göreceğiz. Bunu bir kez daha özellikle vurguluyorum.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkanım, son bir cümle...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bülbül.

27.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, biz bu meselenin karanlık bir iş olduğunu ifade ettik. Eğer ortada bir karanlık varsa onun aydınlatılmasıyla ilgili olarak şüphe duyulan her işin üzerine gidilmesi gerekmektedir. Bu noktada, şüphe duyduğumuz hususları da dile getirmek en tabii hakkımız, bunları dile getiriyoruz. Merak ettiğimiz hususlar bunlarsa bunun da araştırılması lazım. Hayatta yok mu? 11 Eylül saldırılarıyla alakalı olarak “İş merkezlerinde, Dünya Ticaret Merkezi’nde şunlar niye vardı, bunlar niye yoktu?” tartışmalarının hâlâ bugün, günümüzde yapıldığı bir ahvalde kalkıp da bu tür şüphelerin konuşulması ayıp mıdır, günah mıdır? Savcılık bütün meselenin üzerine gidecek ve bu ihtimaller de dâhil olmak üzere araştırmalıdır diye düşünüyoruz. Mesele gayet net, töhmet altında bırakmıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Özkan...

28.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, HDP İzmir İl Başkanlığı ile AK PARTİ Diyarbakır Hani İlçe Başkanlığına yapılan saldırıları knadıklarına, saldırıların arkasındaki güç odaklarının sonuna kadar araştırılacağına ve ihanet kokan saldırılara müsaade edilmeyeceğine, Amasya Tamimi'nin ilan edilmesinin 102'nci yıl dönümüne ve aşılama çalışmalarına ilişkin açıklaması

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın milletvekilleri, malum, demokrasi tarihimiz çileli, acılı hikâyelerle dolu ve bugünlere kadar malum karanlık, derin ve paralel yapıların, çetelerin, mafyaların, terör örgütlerinin kumpaslarıyla millî iradeye, milletimizin geleceğine yön vermeye çalışıldı. Şöyle otuz kırk yıllık tarihimize baktığımız zaman, Sivas Madımak cinayetinden Başbağlar'a, Bingöl katliamından Uğur Mumcu cinayetine, Eşref Bitlis'ten Necip Hablemitoğlu cinayetlerine kadar malum bütün saldırılar aslında anayasal düzenimizi, millî birliğimizi, beraberliğimizi ve kardeşliğimizi, barışımızı, toplumsal düzenimizi hedef almıştır. İşte yaşanan tüm bu acılardan çıkardığımız ders bugün HDP İzmir binasına gerçekleştirilen o hain saldırının, yine AK PARTİ Diyarbakır Hani ilçesinde ilçe teşkilatına gerçekleştirilen hain saldırının arkasında neler var bunları bize açık ve net bir şekilde göstermektedir. Eğer siyasi tarihimizden çıkardığımız bir ders varsa o da bu hain, nefret kokan, milletimizin kardeşliğini tehdit eden, ulusal barışımızı, anayasal düzenimizi alaşağı etmeye çalışan bütün hain saldırılara, milletçe, bütün siyasi parti grupları olarak lanet okumamız gerektiğini ortaya çıkartıyor. Bugün, hem İzmir HDP binasına gerçekleştirilen saldırıyı hem Diyarbakır Han ilçesinde AK PARTİ teşkilatına gerçekleştirilen hain saldırıyı lanetle, nefretle kınıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Başkan.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - Bunların arkasındaki bütün güç odaklarının, ihanet merkezlerinin, bağımsız ve tarafsız yargımızın, milletçe bizlerin yapacağı takibatla sonuna kadar araştırılacağını ve nihayet bu saldırının da bu ülkeye yapılmış, barışımıza yapılmış bir saldırı olduğunu bir kez daha göreceğimize inanıyorum.

Yine, bugün, Parlamentomuzda bütün siyasi parti gruplarının birlik ve beraberlik içerisinde, siyasi iradeye, millî iradeye dönük bu saldırıları lanetlemesinin aslında milletçe birlikte yaşama kültürümüzün bizlere en büyük güzelliği olduğunu bir kez daha burada ifade etmek istiyorum.

İnanın bu yargısal soruşturmalar devam ettiği müddetçe, sonuna kadar inildiği müddetçe göreceğimiz tek bir şey vardır, o da çetelerin, mafyaların, derin ve paralel yapıların, FETÖ'nün, PKK'nın, DEAŞ'ın, DHKP-C'nin, Türkiye düşmanlarının kuyruklarının belli yerlerde buluştuğu, birleştiğidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Onun için, bu ihanet kokan saldırılara müsaade edilmeyeceğini ve hukuk devletimizin, anayasal güvencemizin en güçlü şekilde egemen kılınması gerektiğini bir kez daha ifade ediyorum. Barışımıza, huzurumuza dönük tehditlere meydanı boş bırakmayacağımızı ifade etmek istiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, bundan yine yüz iki yıl önce millî irademizin, kurtuluş ve kuruluş mücadelemizin yeniden canlandığı, yeşerdiği Amasya Tamimi'mizin gerçekleşmesinin ve “Milletin istiklalini yine millet azim ve kararı kurtaracaktır.” anlayışının Amasya'da hüküm altına, karar altına alınmasının yıl dönümündeyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - 19 Mayıs 1919'da 9. Ordu Müfettişi olarak Samsun'a çıkan Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün Samsun'da yaktığı ateş, Havza ve Amasya Tamimleri ve kongreleriyle ülkemizin kurtuluş mücadelesini gerçekleştirdiği o kutlu günlerden geçiyoruz. Gazi Mustafa Kemal, Amasya Müftüsü Hacı Tevfik Efendi'ye bir telgraf göndererek Amasya'ya gelme iradesini ifade etmiştir. Amasya Müftüsü Hacı Tevfik Efendi de Mustafa Kemal'in telgrafına “Amasya halkı vatan, din ve devlet yolunda mücadele edenleri bağrına basmakla müftechir olacaktır.” şeklinde cevap vermiştir. Bugün 102'nci seneidevriyesinde Amasya Tamimi'ni, alınan kararları ve kurtuluş mücadelesinin bütün kahramanlarını bir kez daha rahmet, minnet ve şükranla yâd ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - Diğer taraftan, hamdolsun, 2020 yılında ülkemizi, milletimizi ve bütün insanlığı hedef alan Covid-19 salgını âdeta 2002 yılında görülüyormuşçasına sağlık altyapımızı güçlendirdik. Sağlık ocaklarının, devlet hastanelerinin, şehir hastanelerinin, özel sağlık kuruluşlarının teşvik edilmesi, ilaç endüstrisi ve sağlık teknolojilerindeki çalışmalar ve aşı çalışmalarlarıyla, hamdolsun, bugünlere hazırlandık ve bugün 43 milyon doza ulaşmış olan aşılannmış vatandaşımızla bir haftada nüfusuna oranla dünyada en çok aşı yapan ülke konumuna geldik ve dünyada aşılama sayısı itibarıyla 9'uncu ülke, nüfusa oranı itibarıyla da 1'inci ülke sırasına yükseldik. 25 yaşa kadar indirdiğimiz aşılama faaliyetlerimizi inşallah en kısa zamanda 18 yaş nüfusunu da kapsamak suretiyle bütün vatandaşlarımızı aşılayacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun toparlayın.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Ve böylece salgından ilk kurtulan ülkeler içerisinde 1'inci sırada yer alacağız. Bu çerçevede, bu büyük mücadelede bizleri başarıya ulaştıran başta Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'a, Kabine üyelerimize, Sağlık Bakanımıza, bütün sağlık çalışanlarımıza ve devlet, millet dayanışmasıyla bizleri bu başarıya getiren tüm aziz milletimize yürekten şükranlarımızı sunuyorum; hayırlı ve başarılı bir çalışma olması dileğiyle Genel Kurulu saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın, Grup Başkan Vekillerinin uzun konuşmalarını basın toplantısıyla yapmalarının daha hayırlı olacağına ilişkin konuşması

BAŞKAN – Grup Başkan Vekillerimizin yaptıkları açıklamaları her zaman büyük bir saygıyla takip ediyorum ama benim içimden geçen bir şeyi söyleyeyim: Bana göre bu uzun konuşmaları basın toplantısıyla yaparsanız daha hayırlı olur. (MHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Şimdi, bana milletvekillerinden mesaj geliyor “Gündeme...” Hayır, bu gerçekten kamuoyuna mal etmek açısından da faydalı. Türkiye Büyük Millet Meclisini takip eden 1 kanal var, basın toplantısı yapınca 3-5 televizyon kanalı veriyor. Grup Başkan Vekillerimiz başlayınca âdeta... Elbette Türkiye'nin -kendi siyasi partisi adına şeyleri var- gündemi var, 4-5 konuyu dile getirmek mecburiyetinde ama basın toplantısıyla olursa daha hayırlı olur düşüncesindeyim. Milletvekillerimize bu sefer bir mesaj vermiş oldum. Hiç alkış falan da yok milletvekillerinden. (AK PARTİ, CHP, MHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Size hem mesaj atıp hem de alkışlamayan arkadaşlar var.

BAŞKAN – Peki.

Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır. Okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VIII.- ÖNERİLER**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ**

1.- İYİ Parti Grubunun, İstanbul Milletvekili Ümit Beyaz ve arkadaşları tarafından, İstanbul'da işletmeleri kapanan, İstanbul'daki ticaretlerini devam ettirmek, evine ekmek götürmek zorunda olan esnafımızın ayakta kalabilmeleri için gerekli desteklerin verilmesi ve sorunların tespit edilmesi amacıyla 3/3/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 22 Haziran 2021 Salı günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

22/6/2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 22/6/2021 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Dursun Müsavat Dervişoğlu

İzmir

Grup Başkan Vekili

Öneri:

İstanbul Milletvekili Ümit Beyaz ve 20 milletvekili tarafından İstanbul'da işletmeleri kapanan, İstanbul'daki ticaretlerini devam ettirmek, evine ekmek götürmek zorunda olan esnafımızın ayakta kalabilmeleri için gerekli desteklerin verilmesi ve sorunların tespit edilmesi amacıyla 3/3/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırma önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 22/6/2021 Salı günkü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ Parti Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Hayrettin Nuhoglu.

Buyurun Sayın Nuhoglu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti olarak, İstanbul esnafının sorunları hakkında verdiğimiz önerge üzerinde söz aldım. Selamlarımı sunarım.

Ülkemizde takip edilen yanlış ekonomik model ve politikalar sebebiyle son yıllarda yaşanan kriz, pandemiyle birlikte daha da derinleşerek özellikle İstanbul’da etkilerini çok ağır göstermektedir. İstanbul’da bulunan esnafın yüzde 90’dan fazlası kira, genel gider ve işçi ücreti gibi sabit işletme giderlerini karşılamakta sıkıntı yaşamaktadır. Bazıları birikimlerini tüketerek, bazıları borçlanarak, bazıları varlıklarını satarak ayakta kalmaya çalışırken sadece yüzde 7’si krizi sıkıntısız atlattığı başarımıştır.

Ülke çapında ise Türk ekonomisinin temelini oluşturan küçük ve orta ölçekli işletmeler, bu krizden en çok etkilenen kesimler olmuştur. İnşaat ve turizm sektöründe faaliyet gösteren firmalar da bu krizden ciddi şekilde etkilenmiş, bazı firmalar kapanmak zorunda kalmıştır. Ekonomik istikrar paketlerinde şimdiki kadar açıklanan önlemler bazı firmalara geçici nefes alacak kadar olumlu etki yapmış olsa da bu önlemlerin genel olarak bir işe yaramadığı söylenebilir.

Değerli milletvekilleri, yirmi yıla yaklaşan AKP iktidarı döneminde takip edilen inşaata ve tüketime dönük ekonomik modelin devam etmesiyle sıkıntıların çözülemeyeceği artık anlaşılmalıdır. Üretimi düşürmek, yatırım ve istihdamı esas alan model, sorunların çözülmesi için şarttır.

Bilindiği gibi Genel Başkanımız Sayın Akşener, pandemi öncesi 2020 Ocak ayında başlattığı esnaf gezilerini bütün yurttaki sürdürmektedir. Doğudan batıya, kuzeyden güneye, ayırt etmeden, il, ilçe gezilerine devam ederken edindiği izlenimleri ve tespitleri grup toplantılarında dile getirmekte ve çözüm yollarını açık açık göstermektedir. Her hafta mağdur olan kesimlerin temsilcilerini de millet kürsüsüne çıkartmak suretiyle onlara sahip çıkmaktadır. Bu doğrultuda bizler, İYİ Parti grubunu oluşturan milletvekilleri Genel Başkanımızın bazı gezilerine katılmaktayız. Geçen hafta sonu ise toplu olarak İstanbul programını gerçekleştirdik. Bütün milletvekillerimiz, Genel İdare Kurulu üyelerimiz ve il yöneticilerimizle birlikte İstanbul’un 39 ilçesindeydik. Cuma, cumartesi günleri cadde ve sokaklarda esnafı dolaştık, esnaf kuruluşları olan oda ve dernekleri ziyaret ettik, sorunlarını dinledik, tespit ettik. Bu hafta sonu da cuma, cumartesi günleri aynı şekilde, geniş ekiplerle gene 39 ilçede olacağız. Sorunları dinlemeye, dertlerine ortak olmaya, tespit edeceğimiz konuları değerlendirerek çözüm bulmaya çalışacağız. Bu kapsamda, örnek olması açısından sorumlu olduğum Maltepe ilçesinde tespit ettiğimiz bazı konuları dile getirmenin faydalı olacağını umuyorum. Esnaf ve Sanatkarlar Odası, Minibüs Şoförleri Derneği, Esnaf Kefalet Kredi Kooperatifi ve işletme sahiplerinin yerinde tespit ettiğimiz taleplerini şöyle sıralamak mümkündür: “Sicil affını sağladık.” deseler de bankalarda dikkate alınmadığı ve zorluk yaşadıkları ifade edildi. Ertelenen ödemelerin üzerine yenileri eklenince ödemeler daha da zorlaştı, ertelemenin bir yıldan az olmaması istenmektedir. Esnaf kredi faiz oranları yüzde 4,5’ken yüzde 9,5’e çıkmıştır, bunun kabul edilemez olduğunu söylüyorlar. Faizsiz kredi talep ediyorlar. Esnafın yerel yönetimlerden de haklı isteklerinin başında ecrimisil ödemeleri gelmektedir. Aylarca kapalı olan dükkânlarının önüne koydukları malzemeler için ödeme yapma imkânları olmadığını ve haksız olduğunu söylemektedirler ki bizce de doğrudur. Şoförler pandemi sürecinde, araçtaki fazla yolcular için her köşe başında ceza kesildiğini, kongre salonları lebalep doldurulurken bir fazla yolcu için bile ceza kesilmesinin haksızlık olduğunu ve bunların affedilmesi gerektiğini söylemektedirler.

Şoför esnafının bir diğer isteği de her yıl düzenli olarak yaptırılmak zorunda oldukları madde bağımlılığı testinin ücretsiz olmasıdır. Gönderildikleri devlet hastanelerinde 200 lira alınması, hele bu kriz döneminde, çok ağır gelmektedir.

Değerli milletvekilleri, İYİ Parti olarak pandemi öncesi, daha 2020 Şubat başında Genel Başkanımız Sayın Akşener tarafından açıklanan ve zaman zaman tekrarlanan tedbirler alınmadığı için, tablo ağırlaşarak devam etti. Bugünlerde hafiflemeye başlasa da uzun süren kriz döneminde zarar gören esnafımızın ayakta kalması, ticaretlerine devam edebilmesi için sorunlarını tespit etmek ve zararlarının azaltılması için alınması gereken yeni tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasının uygun olacağını düşünmekteyiz. Önergemize destek verilmesini bekliyor, saygılar sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Batman Milletvekili Sayın Necdet İpekyüz.

Buyurun Sayın İpekyüz. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, Covid-19, pandemi; dünyadaki ölümler, hastalıklar bizim bizle yüzleşmemizi sağladı. Nereye gidiyoruz, insanlık nereye gidiyor, tercihlerini kimden yana kullanacak? Ve Türkiye... On beş ayı geçkin bir sürede gelgitlerle ölümler, hastalıklar... Bütün dünyada olduğu gibi Türkiye’de de ticaret altüst oldu. Peki, Türkiye’de ticaret dediğiniz ve yaşamın her alanında gününbirlik ihtiyaçlarımızı karşılayanlar kimlerdi ve onlara neler yaptık? Hiçbir şey yapmadık. En başta açıklanan paket vardı, Meclis toplandı, anımsarsınız, İnfaz Yasası geldi -siyasi düşüncelerden dolayı değil ve çıkıp hâlâ- kadın cinayetlerini işleyenlere yönelik yapıldı. Başka neler yapıldı? Öyle bir hâle geldi ki esnafın kredileri ertelenemedi ve şimdi, İstanbul’la ilgili bir önerge gelmiş. İstanbul, aslında, Türkiye’nin yarısı ve İstanbul’da bütün Türkiye yaşıyor.

Arkadaşlar, Türkiye’de 5 şirket dışında yüzde 98 KOBİ düzeyinde yaşamını yürüten kesimler var, esnaflar var, küçük-orta büyüklükteki işletmeler var. Bunlara destek var mıydı? Yok. Ne oldu? Giderek borçlandılar. Ne oldu? Borç, borçla ödenmeye kalktı ve yapılan bir araştırmada pandemi öncesi iş yerinde kendisi dışında başka kişi çalıştırmayan sayısı yüzde 1 iken şu anda yüzde 19’a çıktı. İnsanlar artık tek başına çalışmak zorunda, tek başına iş yerini çevirmek zorunda. Bir destek var mı? Yok. Ne deniyor? “Nefes kredisi”. “Nefes kredisi” dedikleri neymiş arkadaşlar biliyor musunuz? Geçen yıl yüzde 7,5 faizle veriyorlardı, şimdi yüzde 17,5’la veriyorlar. Faizi faizle kapatma, faizi faizle öteleme. Bu nedir? “Bize muhtaç olun, bize sadakat gösterin, hiçbir şeyle uğraşmayın.” Cirolar düşmüş, müşteriler azalmış, insanlar yaşam koşullarıyla baş başa kalmışken hiçbir destek yok. Neden yok? Biz sahadayız, “İş ve Aş Buluşmaları”yla Diyarbakır’da, İzmir’de, Mersin’de, Hopa’da, Van’da buluştuk. Bu hafta da Antalya’daydık biz. Antalya’da uçaktan indik, çorba içmeye gittik, çorba içtiğimiz yerde Mardinli bir esnaf şunu söyledi: “Kira ödeyemiyoruz, daha yeni açıldık on yedi günden sonra, ikinci gün ilk yapılan işlem destek değil, elektrik kesintisi için gelenler var.” Siz ne yaptınız? Elektrik şirketlerine hibe verdiniz, elektrik şirketlerine sahip çıktınız. Şimdi, birçok yerde bu sorun yaşanırken siz bunları dikkate almadınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

NECDET İPEKYÜZ (Devamla) – Gerçekten, iktidar tercihlerinin kimden yana olduğunu göstermektedir. Böyle olunca da bunların araştırılması lazım. Gerçekten, iktidar diyor ki: “Biz her zaman esnafın yanındayız.” Gelin araştıralım, bize sahada aktarılanlar; Hopa’da, Mersin’de, Van’da aktarılanlar doğru mu, değil mi görelim. İstanbul’la beraber bütün Türkiye’nin araştırılması lazım.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Sevdâ Erdan Kılıç.

Buyurun Sayın Kılıç. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Önergeyi destekliyoruz.

Değerli milletvekilleri, bu pandemi döneminde rakamlar bir yana, esnafın nefesi kesildi; iktidar, esnafın feryadına gözünü, kulağını, vicdanını kapadı. Esnafı perişan, insanları işinden ettiniz; salgın döneminde açıkladığınız paketlerle de esnafın hem bugününe hem de geleceğine ipotek koydunuz. Türkiye'nin dört bir yanında milletvekili arkadaşlarımızla birlikte esnaflarımızla bir araya geliyoruz, sorunlarını dinliyoruz. Bu işin İstanbul'u, İzmir'i, Ankara'sı, doğusu, batısı, kuzeyi, güneyi kalmamış; sorunlar ortak, çözüm belli. Sorun, ülkemizin yönetilememesi, rüşvet ve yolsuzluk çamuruna her seferinde tekrar tekrar batan iktidarın varlığı yani bu ülkenin sorunu AKP iktidarı. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, 8 Haziranda Siirt'ten başlayıp 12 Haziranda Diyarbakır'da bitirdiğimiz ziyaretlerimizden Siirtli, Bitlisli, Muşlu, Bingöllü, Diyarbakırlı yurttaşlarımızın sizlere selamını getirdim. Her yerde bize iktidar vekillerini soruyorlar, “Nerede bunlar? Neden buraya gelmiyorlar? Yoksa bizimle görüşmeye yüzleri mi yok?” diyorlar. On beş aydır aç kapat, aç kapat oyaladığınız esnaf yüzlerine bakmanızı ve sizden yüz yüze hesap sormak istiyor. Gittiğimiz illerde lebalep kalabalık olan yerler de var tabii, nereler kalabalık? Çay ocaklarının önü, kahvehanelerin önü ve meydanlar çok kalabalık. “Neden?” dersiniz; genci yaşlısı işsiz durumda. Kimisi esnafmış, batmış; kimisi işinden olmuş, kimisi hiç işe girememiş; milletin yarısından çoğu işsiz ve sokaklarda. Muş'ta bir gençle sohbet ediyorduk, “Evli misin?” diye sordum; dedi ki: “Yok abla, evlilik bu dönem bizim için mutluluk değil, kabus oldu. Düğünü, takısı, eşyası, fiyatlar uçmuş gitmiş. Kızların tarafına doğru bakmıyoruz, hatta kızlardan kaçıyoruz bizle evlenmek isterler diye.” Şimdi, gelin, ülke ekonomisinin yüzde 7 büyüdüğünü bu gece anlatın, sokaktaki esnafa anlatın, memura anlatın, işçiye anlatın; anlatamazsınız çünkü artık sizin masallarınıza çocuklar bile inanmıyor. (CHP sıralarından alkışlar)

“Çocuklar” demişken, değerli milletvekilleri, Diyarbakır sokaklarında çalışırken 4 çocukla karşılaştık, durduk sohbet ettik; birinin ayağında sadece bir terlik, birinin ayakkabısı yırtık, diğerinde hiç ayakkabı yok. Sorduk, annesi evde, engelli; baba hamal olarak çalışıyor, o da iş bulursa; çocuklar da çöpten kâğıt topluyorlar eve yardımcı olmak için. İşte ülkenin geldiği nokta bu. “Hangi annenin, hangi babanın, hangi insanın vicdanı buna sızlamaz?” diyeceğim ama biliyorum ki iktidarın vicdanı sızlamıyor, sızlasaydı ülkeyi bu hâle getirmezlerdi değerli milletvekilleri. Anlatırken bile yeniden yaşadım o anları. Belki bu anlatılmaz, denilmez, belki de ayıp karşılanır ama başka türlü de anlatamayacağım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEVDA ERDAN KILIÇ (Devamla) – Hemen toparlıyorum Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

SEVDA ERDAN KILIÇ (Devamla) – Adıyaman Milletvekilimiz Abdurrahman Tutdere'yle birlikte görüşmüştük çocuklarla -yine ayıp olduğunu bilerek anlatıyorum ama anne baba yüreği- çocukları o durumda bırakmak istemedik, bir ayakkabıcıya saktuk, denetmeye çalışıyoruz, çocuklar denemek istemiyor, ısrar ediyoruz, sonra en büyüğü geldi, kulağıma dedi ki: “Abla, bunlar borçsa biz alamayız çünkü babam ‘Ben artık borç ödeyemem, bir böbreğim kaldı, bir de böbreğim gider, o yüzden kimseden borç almayın.’ diye bize tembih ediyor, o yüzden bunlar borçsa biz alamayız.” İşte ülkenin geldiği durum bu değerli milletvekilleri. Hakikaten “kusura bakma” “Hakkını helal et.” gibi birçok tartışma geçiyor gündemimizde ama bu çocuklar kusura bakıyor değerli milletvekilleri; intihar eden esnafın aileleri de kusura bakıyor, evine ekmek götüremeyen müzisyenler de kusura bakıyor, traktörü

hazcedilen çiftçi de kusura bakıyor, işsiz gençler de kusura bakıyor yani bu ülkenin onurlu, namuslu vatandaşları kusura bakıyor ve artık önüne sandık istiyor diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Hasan Turan.

Buyurun Sayın Turan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA HASAN TURAN (İstanbul) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlarım; İYİ Parti Grubunun İstanbul’da faaliyet gösteren esnafımıza yönelik olarak, pandemi sürecinin olumsuz etkilerinin ortadan kaldırılması için destek verilmesi ve sorunların tespiti için bir Meclis araştırması açılması teklifi üzerine söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, 2019 yılı sonunda Çin’de baş gösteren ve dünyayı etkisi altına alarak toplumsal hayatımızı derinden etkileyen Covid-19 sürecinden bütün ülkeler olumsuz etkilenmiştir. Dünyanın en büyük ekonomileri sarsılırken devasa bütçelere sahip olan devletler halkına yeterli sağlık hizmetleri verememiştir. Başta Fransa, İtalya, Almanya ve Amerika Birleşik Devletleri olmak üzere birçok ülkede insanlar sağlık hizmeti almakta zorlanmış, binlerce kişi ölmüştür ancak Türkiye sağlam sağlık altyapısıyla bu süreçte üstün bir başarı göstermiştir. Burada Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’a, Sağlık Bakanımıza ve sağlık ordumuza hizmetleri için şükranlarımı sunuyorum, Allah hepsinden razı olsun.

Türkiye’nin pandemi sürecini en iyi yöneten ülke olduğunu dünya âlem söylüyor ama bizim muhalefet kulağını ve gözlerini gerçeklere kapattığı için bunu duymuyor ve görmüyor. Muhalefetin esas amacının üzüm yemek değil, bağcıyı dövmek olduğunu biliyoruz ama bağcıyı dövdürtmeyeceğiz. Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde yirmi yıldır Türkiye’nin nereden nereye geldiğini aziz milletimiz çok iyi biliyor, bunun için de yirmi yıldır desteğini ve duasını esirgemiyor. Biz, daha salgın başlamadan âdeta salgın olacakmış gibi, sağlık sistemimizin altyapısını hazırladık. Bazı ülkelerde sağlık sistemlerinin çökmesine neden olan coronavirüse karşı mücadelemizi kararlılıkla sürdürürken bir yandan da birçok yeni hastaneyi tamamlayarak vatandaşımızın hizmetine sunduk. Sadece İstanbul’da kırk beş gün içerisinde tamamlanan 3 hastane bile Hükümetimizin olaya hangi ciddiyetle yaklaştığının göstergesidir. Araştırma önergesine konu olan İstanbul’daki esnaf için, biz yine her zamanki gibi laf değil, icraatlarımızı ortaya koyduk. İstanbul’daki esnafımıza gelir kaybı desteği olarak 140.291 kişiye 558 milyon lira; kira desteği olarak ise 31.066 esnafımıza 78 milyon lira destek sağlanmıştır. Ayrıca, çalışanlara yönelik olarak, kısa çalışma ödeneği pandemi süresince ödenmiş, binlerce kişinin iş kaybına uğraması önlenmiştir. Salgın nedeniyle bugüne kadar 3,7 milyonu aşkın çalışana 31,6 milyar lira üzerinde kısa çalışma ödeneği yapılmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

HASAN TURAN (Devamla) – Toplamda Hükümetimizin vatandaşımıza yaptığı destek 661 milyar TL’ye ulaşmıştır. Bu rakamlara aşı ve tedavi sürecindeki karşılıksız bilabedel ödenen hizmetler dâhil değildir.

Bugün itibarıyla yaptığımız aşı sayısı 43 milyon doza yaklaşmıştır. Son bir haftada nüfusa oranla dünyada en çok aşı yapan ülke konumundayız.

Buna ilave olarak, ticaret erbabımızın Covid-19 pandemisi sürecinde uğramış olabileceği ekonomik kayıpların telafisi amacıyla 2 grup hâlinde desteklerimiz; 1’inci grupta yer alan ticaret erbabımıza 5 bin lira, 2’nci grupta yer alan esnafımıza yine bir defaya mahsus olmak üzere 3 bin TL hibe desteği

sağlanmıştır. Hibe desteği Ticaret Bakanlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanacak ve Bakanlık tarafından hazırlanacak destek programı çerçevesinde doğrudan verilecektir.

Çok iyi biliyoruz ki muhalefetin bu önergeyle amacı kamuoyuna, halka “Biz esnaf için önerge verdik ama AK PARTİ ve MHP oylarıyla kabul edilmedi.” demektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HASAN TURAN (Devamla) - Biz sizin önergenizden önce esnafımız için tedbirlerimizi aldık. Esnafımıza gerekli desteğin sağlanması için kanuni düzenlemeleri çıkardık, başvurular da zaten devam ediyor. Biz her zaman esnafımızın, üreticimizin yanında olduk, olmaya da devam edeceğiz.

Bu münasebetle hepimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederiz.

Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, İzmir katliamına neden olan siyasi iklimin ve toplumsal kutuplaşma nedenlerinin araştırılması amacıyla 22/6/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 22 Haziran 2021 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

22/6/2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 22/6/2021 Salı günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Meral Danış Beştaş

Siirt

Grup Başkan Vekili

Öneri:

22 Haziran 2021 tarihinde, Siirt Milletvekili Grup Başkan Vekili Meral Danış Beştaş ve İstanbul Milletvekili Grup Başkan Vekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, İzmir katliamına neden olan siyasi iklimin ve toplumsal kutuplaşma nedenlerinin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan 13341 grup numaralı Meclis Araştırması Önergesi’nin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 22/6/2021 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Batman Milletvekili Sayın Mehmet Ruştü Tiryaki.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Evet, 17 Haziran 2021 tarihinde, Türkiye’nin 3’üncü büyük partisinin Türkiye’nin 3’üncü büyük kentinin İl Başkanlığına, partimizin İzmir İl Başkanlığına soğukkanlı, ırkçı bir faşist tarafından bir saldırı gerçekleştirildi. Adını anarak ünlü olmasına izin vermememiz gereken bu katil, partimizin bir çalışanını, partimizin bir üyesini, Deniz Poyraz’ı katletti. Bu kurşun yalnız Deniz Poyraz’ı değil, bir

bütün olarak partimizi, HDP'yi hedef aldı çünkü katil özel olarak Deniz Poyraz'ı değil; o an orada, HDP İzmir İl Binası'nda bulunabilecek herkesi katletmek istediğini açıkça itiraf etti. Katilin bir tek hedefi vardı, HDP ve HDP'liler. Raket Dink'in dediği gibi, insanları yaşatmak için yetiştirilen bir sağlık görevlisinin bir katile dönüştürülmesi sürecini, bu süreçlere kimlerin nasıl dâhil olduğunu hepimiz yakından irdelemeli, araştırmalı ve benzeri cinayetlerin işlenmemesi için mutlaka bir araştırma komisyonu kurmalıyız, ne gerekiyorsa yapmalıyız. Eğer bu saldırıyı anayasal güvence altında olan demokratik siyasi yaşamı hedef alan bir saldırı olarak görüyorsak ona denk bir tutum almalıyız. Kişisel bir hedef gözetmeden bir siyasi partiyi ve bütün üyelerini hedef alan ve bir katliam gerçekleştirme amacı taşıyan bu cinayeti bütün yönleriyle araştırmalıyız. Bu Meclis, milletin Meclisi, halklarımıza, bu ülkede yaşayan her yurttaşına bunu borçludur. Bu bir nefret cinayetidir, bütün insanlığa karşı suçlar gibi bir nefret suçudur çünkü doğrudan bir partiyi ve o partiye gönül veren insanları, bir siyaseti hedef almıştır.

Ne acı bir talihsizlik ki başında Süleyman Soylu'nun olduğu güvenlik bürokrasisinin bu olayın arkasındaki gücü ve güçleri, katliama giden süreci aydınlatmayacağı, aydınlatamayacağı ilk günden anlaşıldı. Çünkü güvenlik görevlilerinin katili nasıl kucakladıklarını gördük. Güvenlik görevlilerinin "Adın ne abicim?" dediklerini gördük. Güvenlik görevlilerinin katliam gerçekleşip, katil dışarı çıkana kadar müdahale etmediğini gördük. Güvenlik görevlilerinin yirmi dört saat izledikleri hâlde katilin daha önce defalarca keşfe geldiği, bir de partimize girip cinayet işlemesine seyirci kaldıklarını gördük.

Basit bir "tweet" atanın üç gün gözaltında tutulduğu ülkemizde, bırakın katilin ilişkilerini, geçmişini bile araştırmadan yirmi dört saatten kısa bir süre içerisinde nasıl tutuklandığını gördük. İşte, bunun için bu Meclis, milletin Meclisi sorumluluk almalı, bir daha böyle bir siyasi cinayetin işlenmemesi için bir araştırma komisyonu kurmalı ve cinayeti bütün yönleriyle araştırmalıdır.

İktidar bugün ÖSO çetelerini, ülke ülke dolaştırılıp beslediği çeteleri kullandığını ve kendisine zarar vermeyeceğini düşünüyor olabilir. İktidar bugün SADAT gibi paramiliter oluşumları kullandığını ve kendisine zarar vermediğini düşünüyor olabilir. İktidar her geçen gün büyüttüğü Kürt düşmanlığının, HDP düşmanlığının, pervasız eylemlerine rağmen ırkçı militanların kendisine zarar vermeyeceğini düşünüyor olabilir ama emin olun, emin olun yalnız bizi değil bu ülkedeki bütün muhalifleri tehdit ediyor, ırkçı faşizmin güçlenmesi yalnız bizi değil bu ülkedeki bütün demokrasi güçlerini tehdit ediyor.

Ey AKP, eğer parçası değilseniz emin olun yarın öbür gün bu ırkçı faşizm mutlaka size de zarar verecek. Bütün bunlar gözlerimizin önünde gerçekleşiyor ve adım adım ırkçı faşizm büyüyor. Katilin adını değil resimlerini de paylaşmak istemiyorum, aslında yanımda getirmiştım. Ne var biliyor musunuz o resimlerde? Suriye'de, Halep'te, Münbiç'te çekilmiş, uzun namlulu silahlarla çekilmiş resimler var. Ermenilere, Kürtlere küfürler içeren sosyal medya paylaşımları var. Açık açık tehdit mesajları var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkan, son cümlem.

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Evet, bunları ya tehdit olarak göreceksiniz -ki biz bunları bu ülkeye yönelik bir tehdit olarak görüyoruz- ya da bıyık altından gülüp ovaşturacaksınız; tercih sizin diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkan.

VII.- AÇIKLAMALAR (Devam)

29.- *Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Batman Milletvekili Mehmet Ruştü Tiryaki'nin HDP grup önerisi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Kayıtlara geçmesi için ifade etmek zaruretinde hissediyorum.

Öncelikle, bu ülkenin anayasal kuruluşları, Hükûmeti, Parlamentosu ve yargısı anayasal hukuk devletimizin güvencesidir, barışın güvencesidir, hukukun teminatıdır. Yani Hükûmeti, Parlamentosu, yargıyı, paramiliter grupları kullanan bir yapı olarak görmek toplumsal barışımızı tehdit eder.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Anayasa mı kaldı? Hukuk mu kaldı?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Göreceksiniz, bugün Türkiye’de eğer çeteler, mafyalar, terör örgütleri –FETÖ’sü, PKK’sı, DEAŞ’ı, DHKP-C’si- kalkıp da millî iradeyi, hukuk devletimizi, anayasal rejimimizi hedef alıyorsa demek ki bu ülkenin Hükûmeti, Parlamentosu, yargısı hukukun ve demokrasinin gereğini yerine getiriyor, anayasal güvencemizin gereklerini yerine getiriyor, onun için de terör örgütleri, mafyalar, çeteler bu ülkenin anayasal kuruluşlarını hedef alıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun toparlayın.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Onun için, “paramiliter” ve “faşizan” yakıştırmalarını kabul etmiyoruz. Bu ülke demokratik hukuk devletini güçlendirmeye devam edecektir.

Teşekkür ediyorum.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Kime kabul etmiyorsunuz? “SADAT’a.” dedi, “Paramiliter güçlere.” dedi; onların sahipliğini mi yapıyorsunuz?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ortada bir cinayet var ya.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Sayın Başkan, ben “Türkiye Büyük Millet Meclisi paramiliter güçleri kullanıyor.” demedim, bu bana atılmış bir iftiradır. Ben “Adalet ve Kalkınma Partisi paramiliter güçleri kullanıyor.” dedim.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – İfadeler çok sert. “Hükûmet paramiliter grupları kullanıyor.” diyor. Bu, barışı tehdittir, bunu kabul etmiyoruz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bir cinayet var ortada, ne anlatıyorsun ya.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Buna cevap versinler: Kullanıyorlar mı, kullanmıyorlar mı? Türkiye içinde geziyorlar mı, gezmiyorlar mı; ona cevap versin.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Oluç, zapta geçti.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Metinden okudun, metinden! Kim getirdiyse metinden okudun!

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Sayın Başkan, üç yıldır konuştuğum her şeyi, her kelimeyi kendim yazdım, bana hiç kimse tek kelime yazmamıştır.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Metinden okudun, metinden okudun! Sen konuşmayı yapabiliirdin, metinden okudun.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Sana yazıp veriyor olabilirler, danışmanım bile değil, her kelimeyi ben yazıyorum. Siz alışmışsınız “prompter”dan okumaya. Her cümleyi kendim yazdım.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)*A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)*

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş ve İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, İzmir katliamına neden olan siyasi iklimin ve toplumsal kutuplaşma nedenlerinin araştırılması amacıyla 22/6/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 22 Haziran 2021 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Behiç Çelik konuşacak.

Buyurun Sayın Çelik. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BEHİÇ ÇELİK (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; HDP'nin grup önerisi üzerine konuşma yapmak için İYİ Parti adına söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sen güzel ifade ederdin, nasıl metinden okudun!

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Bu ne biçim davranış!

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Çok ayıp Cahit Bey.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Metinden okudun, herkes gördü.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, İYİ Parti Grubu adına milletvekilimiz konuşuyor. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BEHİÇ ÇELİK (Devamla) - Bundan beş gün önce İzmir HDP il binasına bir saldırı gerçekleştirilmiştir. Bu saldırı, ne insani ne ahlaki ne de İslami bir harekettir. Binaya girip, orada oturan bir kadını beş kurşun sıkarak katledip başına tekme atmanın hangi vicdana sığdığını size bırakıyorum.

Değerli arkadaşlar, birçok defa açıkladığımız gibi bir devlet düzeninin varlığı ancak hukukla ve adaletle kaimdir. Eğer hukuk ve adaletten hareketle kamu düzeni, can ve mal güvenliği teminat altında değilse orada kaos var demektir. Kaos istikrarsızlığın birincil göstergesidir. İşte, arkadaşlar, AKP, yirmi yıla yaklaşan yönetiminde, temelleri çok sağlam atılmış olan Türkiye Cumhuriyeti'nin köklerini ve yönetim değerlerini bir bir sökerek kaosu başaktörü olmuştur. Son günlerde yaşadığımız olaylar bunun en belirgin kanıtıdır: Hırsızlıklar, talanlar, soygunlar, gümrük yolsuzları, Merkez Bankası olayı, uyuşturucu ve kokain işleri, Ticaret Bakanının kendi Bakanlığına mal satması, belediyeler üzerinden insan kaçakçılığı, Thodex yolsuzluğu, mafyadan haraç alan siyasiler, beş maaş alan bürokratlar vesaire.

Değerli milletvekilleri, bu yolsuzlukların devlet organlarını nasıl çürüttüğünü bilmem izaha gerek var mı? Böylesine pespaye bir zihniyetin gayrimedeni icraatlar yaptığını ifade etmek için de kâhin olmaya gerek yok. Sonuç, mafyalaşmış bir devlet yapısı. Artık maddiyatın, kara paranın, gayrimeşru gelirlerin şımarttığı bir iktidar olarak kibir abidesine dönüştüklerini açıkça görüyoruz. Kirli para aynı zamanda kirli güç demektir. Kirli güç olmazsa sağlanan gelirin de muhafazası mümkün olmaz. Şimdi işte bu yaşanmaktadır. Adaletin yerlerde sürünmeye terk edildiği bir kamu düzeninde hakkın haklıya teslimi düşünülemez. Başta da arz ettiğim gibi kamu düzeni rafa kaldırılıyor; can, mal ve ırz güvenliği mafya düzeninin insafına bırakılıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

BEHİÇ ÇELİK (Devamla) - Evet, İzmir’de yaşanan elim hadise bir serserinin işlediği cinayetten çok daha fazladır. Aslında burada bu kurşun Türkiye Cumhuriyeti’ne sıkılmıştır. Uluslararası toplumda Türkiye Cumhuriyeti’ni itibarsızlaştırma girişimi olarak değerlendirmek gerekir. Biz, kaos yaratılarak toz duman içinde olan bir ülke, iktidarın igvâsına maruz kalmış bir halk olmak istemiyoruz; geleceğe güvenle, huzurla bakmak istiyoruz. Biz, vatandaşlarımızın tümünün can ve mal güvenliğinin kutsallığına inanıyoruz; devlet olmamızın vasfı da budur. O sebeple, İzmir saldırısının tahkikatı kamuoyunu tatmin edecek şekilde yapılmalı ve canı ve canıyla bağlantılı tüm kişilerin bağlantıları vuzuha kavuşturulmalıdır.

Değerli arkadaşlar, AKP Genel Başkan Yardımcısı diyor ki: “Türkiye, huzur ve güvenliğini bozmaya çalışan provokasyonlara asla fırsat vermeyecektir.” Bu söze ne denir? Deve hikâyesi gibi “Nerem doğru ki?”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

BEHİÇ ÇELİK (Devamla) - Ya bu ülkede provokasyon üzerinden, gerilim üzerinden nemalanma üstadı zaten AKP’nin yönetici elitlerinin işidir.

Dolayısıyla, son olarak şunu yüce Meclise arz etmek istiyorum. Bizim milletçe, huzura, barışa, kardeşliğe, hukuka ve demokrasiye ve iyi yönetime ihtiyacımız var. Bunun da biricik yolu, iyileştirilmiş ve güçlendirilmiş parlamenter sistemi tesis ederek erken seçimdir arkadaşlar.

Hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Oluç, buyurun.

VII.- AÇIKLAMALAR (Devam)

30.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç’un, Denizli Milletvekili Cahit Özkan’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, şimdi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Özkan’a bir şeyi hatırlatayım, biraz evvel söyledim, onu duymamış herhâlde, tekrar söyleyeyim: Evet, bu iktidar İŞİD, Ahrar-uş Şam, El Nusra, HTŞ, El Kaide’nin türevi hangi örgütler varsa onları, paramiliter yapılarını destekliyor, kullandı; içeride, dışarıda, maddi, manevi, lojistik destek verdiği çok açık. Bu binlerce insanı burayı getirdiniz, bu sınırların içine soktunuz, bunların kimisi Türkiye Cumhuriyeti pasaportuna sahip, kimisi yabancı ve bunları şimdi ne yapacağınızı bilmiyorsunuz. Bunlar canlı bomba gibi ortada dolaşiyor, katilleri bu ülkenin içine yaydınız; siz yaptınız, evet, siz yaptınız. Bunu söyleyeyim, paramiliter yapıları bu iktidar kullanıyor; bir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – İki: Defalarca burada önerge verdik, “Bu ‘SADAT’ denilen ne idiği belirsiz şirket ne yapıyor, ne ediyor, kimi eğitiyor, parayı nereden buluyor, silahları nereden buluyor, nerede eğitim kampları var, bunları araştırın bu Meclis.” dedik, hepsini reddettiniz. SADAT’ın arkasında da siz duruyorsunuz, SADAT’ın arkasında da.

Üç: Ayıptır ya, ayıptır! Üç senedir bu Mecliste arkadaşlarımız çıkıp o kürsüde konuşuyor. Sizin Genel Başkanınız gibi “prompter” a bakarak konuşmuyorlar, kendi hazırladıkları konuşmaları yapıyorlar. “Prompter” ın elektriği kesildiği zaman sizin Genel Başkanınız tık diye duruyor, devam edemiyor. Ayıptır, böyle şeyler söylemeyin; üç senedir burada birlikte mücadele ediyoruz, olur mu böyle bir şey! (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Özkan, buyurun.

31.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkanım, kıymetli milletvekilleri; bu Parlamento çatısı altında asla müsaade etmeyeceğimiz bir durum var, o da: Bu ülkenin anayasal kuruluşları, Hükümeti ve -görev yaptığımız Parlamento çatısı altında- yargısı, bu ülkenin hukuk devletinin güvencesidir.

Evet, Sayın Cumhurbaşkanımıza düşman olanlar var, onları biliyoruz. Kim?

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Ne alaka!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – FETÖ, PKK, DEAŞ, DHKP-C, Türkiye düşmanları, Türkiye'nin Akdeniz'de, Karadeniz'de egemenlik alanlarında sınırlandırılmasını isteyenler Cumhurbaşkanımıza biteviye düşmanlık içerisindedir. İşte, buradaki büyük mesele bu. Bugün dünyada DEAŞ'la en etkin mücadeleyi veren biziz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) - Geç onları, geç onları ya.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - Birileri DEAŞ'ı Orta Doğu'da...

BAŞKAN – Bir dakika...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – 4.500 DEAŞ'lı teröristi yok ettik.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bir dakika...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Çok önemli Başkanım.

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Sayın Oluç konuşurken kimse laf atmıyordu.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Evet.

BAŞKAN - Grup Başkan Vekilimiz Özgür Bey orada, Levent Bey burada, Müsavat Bey burada; milletvekillerimiz laf atmasınlar arkadaşlar.

Buyurun.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Doğru söylüyor.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Birileri DEAŞ'a olan düşmanlığı, PKK'ya olan, FETÖ'ye olan, PYD'ye olan düşmanlığı sadece Deyrizor'daki, Kamışlı'daki petrol kuyularını güvence altına almak için bir istismar vesilesi olarak kullanırken al bayrağımızın, vatanımızın, milletimizin, devletimizin, Türk'üyle Kürt'üyle, Laz'ıyla Çerkez'iyile, Alevi'siyile Sünni'siyile 85 milyonun kardeşliği için, bize yönelik bu tehditlere karşı amansız mücadeleleri veren biziz. Kuzey Suriye'de oluşturulmak istenen terör koridorunu bertaraf etmek için kuzey Suriye'de, İdlib, Afrin, Münbiç, Cerablus, Ayn el Arap'tan Kamışlı'ya kadar olan bölgede, huzur ve barış operasyonlarını gerçekleştirirken PKK terör örgütü, DEAŞ militanlarının cezaevlerinden salıverilmesini sağladı. Demek oluyor ki -biraz önce de ifade ettim- PKK'nın, DEAŞ'ın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - Burayı bitireyim de bu çok anlamlı ha!

BAŞKAN – Yahu, toparlayın artık.

Buyurun.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Teröristlere af çıkaran sizsiniz, hâlâ konuşuyorsun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Demek oluyor ki PKK'nın, DEAŞ'ın, DHKP-C'nin, PYD'nin, YPG'nin, derin ve paralel yapıların, çetelerin, mafyaların kuyrukları bir yerde buluşuyor.

BAŞKAN – Peki...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – İşte, onu da milletimizin huzuruna çıkartıp hesabını soracağız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – DEAŞ'ı etkisiz hâle getiren tek ordu Türk ordusu be; göğüs göğüse savaştı.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan, bu konuşulanların bizim söylediklerimizle ne alakası var, onu anlayamadık; kayıtlara geçsin diye söylüyorum.

BAŞKAN – Peki...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Anladığım zaman zaten iş işten çoktan geçmiş olacak sizin için.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – İkincisi, oralarda olan biteni çok konuşmak istiyorsanız bakın, gelin “Bu zeytin ağaçlarını buraya kökleriyle söküp, getirip zeytinyağı ve zeytin ticareti yapan bakanın kardeşi kimmiş?”i, onu araştıralım beraberce...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Onun da cevabını verelim ama diğerine cevap veremedi, başka. Bunun da cevabını al.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) - Gelin, onları konuşalım; gelin, Suriye'den bütün malzemeleri söküp, getirip de burada satanlar ve para kazananlar kimlermiş onları araştıralım birlikte çok meraklıysanız oraları konuşmaya.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederiz Sayın Oluç.

Sayın Özel, buyurun.

32.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Şimdi, Sayın Başkanım, çok kısa bir şey söyleyeceğim. Tabii, hangi bağlamda olduğu anlaşılmadan, Sayın Mevkidaşım, bizim grubumuza da dönüyor dolaşiyor “Benim Genel Başkanım falan.” deyince, kendisinin geçmiş aidiyetleriyle ilgili bir polemik yapacak değilim ama “FETÖ'nün.” deyince ben baktım, Mustafa Balbay, Mehmet Haberal, Tuncay Özkan, Dursun Çiçek, İlhan Cihaner ve benzeri isimler; “PKK'nın.” deyince, Artvin Şavşat'ta kurşunu yiyen, konvoyda şehit veren biziz, “adalet yürüyüşü”nde DAES'in bombalı kamyonundan son anda canını kurtaran bizim Genel Başkanımız; Cahit Özkan bu örgütleri sayıp da “Benim Genel Başkanımın düşmanı.” deyince bir an ürperdim, aman ha, Cahit Özkan “Genel Başkanım” diye Genel Başkanımıza mı sesleniyor... O açıdan tutanaklara geçmesi ve bu durumdan duyabileceğimiz rahatsızlığı ifade etmek isterim. (CHP sıralarından alkışlar)

Teşekkür ederim.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Başkanım...

BAŞKAN - Sayın Özkan...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Ben özel davet üzerine sataşıldığım için cevap vermek yani Sayın Özel...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır sataşma yok, sataşma yok. Hayır o Genel Başkan bizim Genel Başkanımız da.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan, bundan daha açık...

BAŞKAN – Peki, buyurun Sayın Özkan.

33.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Şimdi, Sayın Başkan, yani Özgür Özel'in yaptığım konuşmanın içeriğiyle ilgili kendisini ilişkilendirip cevap vermek zorunda hissetmesi gerçekten manidar. Sonra da diyorlar ki: “Yahu, bizi terörize ediyorsunuz, bizi PKK'yla, HDP'yle beraber aynı istikamette tutuyorsunuz.” Ya, biz demiyoruz.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Lafına bak, lafına. Sen ne dediğini bilmiyorsun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Ben “PKK” diyorum, ben “FETÖ” diyorum, ben “DAEŞ” diyorum, cevap başka yerden geliyor. (CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Anladım, tamam.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Şu anda cevap verebilirsiniz. Gizli anayasa yapanlar, gizli kapaklı kapalı kapılar ardında bu ülkenin anayasal düzenini değiştirmek isteyenler, bir inkâr edip bir kabul edip “Gizli anayasa yapmadık.” diyenler, şimdi cevap verebilirsiniz, buyurun, şimdi sataşım. Siz de anayasanın cevabını verin.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, şimdi ben size bir şey söyleyeyim. Bakınız, değerli milletvekilleri, normal bir toplantı salonunda vatandaşı toplamış olsak, esnafı, işçiyi, köylüyü toplamış olsak bu konuşmaları dinlediklerinde, emin olun, salonda 1 kişi kalmaz. Dönüp dolaşıp aynı şeyleri yapıyoruz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Stirt Milletvekili Meral Daniş Betaş ve İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, İzmir katliamına neden olan siyasi iklimin ve toplumsal kutuplaşma nedenlerinin araştırılması amacıyla 22/6/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 22 Haziran 2021 Salı günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Mustafa Sezgin Tanrıkulu.

Buyurun Sayın Tanrıkulu. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Vahim bir olayla karşı karşıyayız ve bu vahameti doğru değerlendirmek lazım. Ben 3 çerçevede değerlendireceğim. Birincisi, bu olaydan önceki siyaset iklimi. Siyasetin dili, HDP'yi ve bir bütün olarak muhalefeti hedef gösteren, düşmanlaştıran bir nefret söylemi içerisinde gelişti maalesef. Biz onlarca kez bu dilin doğru bir dil olmadığını, bu dilin sokakta mutlaka muhataplarının olduğunu ve harekete geçeceğini ifade ettik, siyasetçileri uyardık. Nitekim, Genel Başkanımıza, İYİ Parti Genel Başkanına, TİP Milletvekili Barış Atay'a ve birçok gazeteciye sokakta saldırı oldu. Nedeni, siyasetin bu diliydi ve hedef göstermesiydi. Son olarak İzmir'de bu vahim olay gerçekleşti ve bir yurttaşımız, bir kardeşimiz vahim bir biçimde yaşamını yitirdi. Yani birinci çerçeve siyasetin dili.

İkinci çerçeve, bu olay sırasında güvenlik güçlerinin ve yargının aldığı tutum. Bakın, bizi 7/24 izleyen İstihbarat var, Emniyet var; siyasi partinin önünde kurulmuş çadır var; herkes izleniyor, takip ediliyor. Onlarca kez o binaya giren çıkan, şüpheli hareketleri olan, kursa yazılan bir şüpheli

takip edilmemiş, izlenmemiş ve olay sırasında da olayda olmasına rağmen başka emniyet güçlerinin gelmesi beklenmiş yaklaşık on beş dakika, yirmi dakika; âdeta orada bu katliamın yapılmasına zemin hazırlanmış. Olaydan hemen sonra da nasıl yakalandığını biliyoruz. Bakın, sokakta muhalefete her türlü şiddeti gösteren güvenlik güçleri büyük bir nezaketle ve şefkatle bu katili kucakladı ve kendisine “Adın ne abicğim?” dedi. Bakın, bunlar kimsenin dikkatinden kaçmadı. Yargının aldığı tutum, sadece yirmi saat gözaltında kaldı. Uzun gözaltılara karşıyım ama cinayeti işleyen bir şahıs var. Bunun arkasındaki güçler kimlerdir, ilişkileri nelerdir? Evi bile tutuklandıktan sonra arandı. Ortalama bir yurttaşımıza, bir muhalife böyle mi davranılıyor? Bakın, Boğaziçi öğrencileri dört gün, beş gün gözaltında kaldılar. Bir şüpheliyi cezaevine koyduktan sonra ondan bilgi alamazsınız. Neden yirmi saat gözaltında kaldı, neden araştırılmadı bütün bu ilişkileri? İkinci çerçeveye bu.

Üçüncü çerçeve ve daha berbat olanı ise cinayetten sonra siyasetin ve çevrelerin, maktulün -ölen kardeşimizin- siyasi ve etnik kimliği üzerinden bu cinayeti meşrulaştırmasıdır; bakın, en tehlikelisi budur. Bu meşrulaştırma, kimlik üzerinden, bir yargı kararı olmadan, herhangi bir soruşturma olmadan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun toparlayın.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) – ...bir maktulün kimliği üzerinden, etnik ve siyasi kimliği üzerinden meşrulaştırmak ancak bu katile, bu ırkçı, faşist katile cesaret verir ve bundan sonra yapacaklara da bir iklim hazırlar. Bu, son derece tehlikelidir, nereye varacağını bilemeyiz. Dolayısıyla bu olayın araştırılması lazım. Bu olay İzmir gibi bir yerde gerçekleştirildi, eğer başka yerlerde gerçekleştirilirse kimse bunun önünü alamaz. Âdeta ırkçı faşistlere bir zemin hazırlandı: “Bakın, önünüzde muhataplarınız var, gereğini yapabilirsiniz.” Bunu hem yargı tutumuyla gösterdi hem güvenlik güçleri tutumuyla gösterdi hem de üzülerek söylüyorum ki iktidar partisi buna yeterince tepki koymadı ve bütün bu eleştirdiğimiz konular konusunda da nefret ve düşmanlaştırıcı dilden uzak duracağını göstermedi.

Ben bir kez daha bu katliamı kınıyorum, ölen kardeşimize rahmet diliyorum. Bu kardeşimizin hangi koşullarda İzmir’de geldiğinin, bakın, Ömerli’den 90’lı yıllarda İzmir’e geldiğinin, dağa çıkmadığının, demokratik siyaseti tercih ettiğinin de bilinmesini istiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Vermiyoruz ama genelde.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) – Peki efendim.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Mahmut Atilla Kaya.

Buyurun Sayın Kaya. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MAHMUT ATILLA KAYA (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce, cinayeti ve provokatif saldırıyı kınıyorum. AK PARTİ ve Cumhuriyet İttifakı olarak, olayın ilk anından itibaren tavrımızı net şekilde ortaya koyduk ve Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’ın da dediği gibi bu provokatif saldırıyı en şiddetli şekilde kınadık, kınıyoruz. Yine, Sayın Adalet Bakanımız Abdulhamit Gül, saldırıdan hemen sonra bu provokasyona hukukun asla geçit vermeyeceğini ve olayın tüm yönleriyle araştırılıp aydınlatılacağını da ifade etti. Türkiye’nin huzur ve güvenliğini bozmaya yönelik çalışılan bu provokasyonlara asla fırsat verilemeyeceğini

hepimiz gayet iyi biliyoruz. Olayın hemen ardından İzmir Valiliği, İzmir Cumhuriyet Başsavcılığı ve İzmir Emniyet Müdürlüğümüz hemen gerekli ve geniş çaplı araştırmaya başlamış ve akabinde bu katil yakalanmış ve daha sonra yapılan işlemlerle birlikte tutuklanmıştır. Yakalanan failin ve onun önündeki, arkasındaki tüm ilişkiler açıkça ortaya çıkarılacaktır. Yine, bu konuda bir bilgisi, bir belgesi, bir delili olan herkes de İzmir Cumhuriyet Başsavcılığımıza bu noktada müracaat edip bu tahkikatın gelişmesi noktasında da gayret gösterebilir.

Tabii, olaydan hemen sonra gerçekleşen başka bir hadise var, o da AK PARTİ Diyarbakır Hani İlçe Başkanlığına yapılan terör saldırısıdır. Bu saldırıyı da kınıyorum. Türkiye’de son yirmi yıl içerisinde en çok bu tip saldırıların gerçekleştiği ve en çok kayıp veren parti, AK PARTİ olmuştur. 37 teşkilat mensubumuz, sırf AK PARTİ saflarında ülkemize ve milletimize hizmet ettikleri için şehit edilmişlerdir. İl başkan yardımcımızdan ilçe başkanımıza, milletvekilimizden belediye başkanımıza, sandık görevlimize kadar şehit olurken maalesef bu grup önerisini verenlerden tek ses bile çıkmamıştır.

Yine, geçtiğimiz hafta Aybüke Öğretmen ile Necmettin Öğretmenimizin şehadet seneidevriyesiydi; yine gördük ki bu öneriyi verenlerden tek ses bile çıkmadı.

Yine, grup önerisinde, iktidar güçlerinin yani Cumhur İttifakı’nın HDP’yi marjinalize ve kriminalize ettiği, etmeye çalıştığı iddia ediliyor. Açıkça söyleyeyim: Bizim bunun için bir gayrete zaten ihtiyacımız yok, siz zaten kendiniz yapıyorsunuz bu noktada; PKK’yla aranıza mesafe koymayarak, sürekli şiddet dili kullanarak, bu ülkenin ortak acılarını, sevinçlerini paylaşmayarak, itidal değil infial çağrılarında bulunarak bunu sürekli siz gerçekleştiriyorsunuz.

Yine, grup önerinizde, siyasi partilerin kullandığı dili eleştirerek bunun anayasal düzene saldırılar meydana getirdiğini ifade etmişsiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

MAHMUT ATİLLA KAYA (Devamla) - Şunu açık ifade edelim: Cumhur İttifakı olarak bizim şiddetle işimiz olmaz. Türkiye Cumhuriyeti devletinin anayasal düzenine saldırı yapan bir örgüt arıyorsanız o PKK’dır. Terör en temel insan hakkı olan yaşam hakkının en büyük düşmanıdır. Bırakın kullandığınız bu ayrıştırıcı dili; polisimizi, askerimizi, öğretmenimizi, mühendisimizi şehit eden, çoluk çocuk, bebek demeden katleden PKK’ya “terör örgütü” bile diyemiyorsunuz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ya, konuyu konuş, konuyu! Ne saçmalıyorsun ya?

MAHMUT ATİLLA KAYA (Devamla) - Dolayısıyla, bu noktadaki ikircikli tavrınız ve kullandığınız dilden vazgeçmediğiniz sürece beyanlarınızın da bu sivil siyaset arenasında ciddiye alınmayacağını ifade ediyor, yüce heyetinizi tekrar saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Oluç, buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sataşma olduğu için kürsüden cevap hakkı istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

IX.- SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya'nın HDP grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) - Sayın Başkan, sayın vekiller; işte, ben biraz evvel şunu söyledim ya: “İktidarın kullandığı nefret dili, ayrıştırıcı, ötekileştirici ve düşmanlaştırıcı dil var ya, bu tür saldırıların zeminini oluşturuyor.” derken tam buradaki konuşmayı kastediyordum. Ha, bu konuşma, işte, bu konuşma aslında azmettiren konuşmadır. İşte, bu konuşma saldırganları, katilleri, Kürt düşmanlarını, ırkçı faşistleri harekete geçiren konuşmadır; işte, bu konuşmadır, bu zihniyettir, bu anlayıştır. Sonra “Nasıl oluyor da bunlar saldırıyor, nasıl oluyor da katlediyor?” diye düşünmeyin.

SALİH CORA (Trabzon) – İşte bu; PKK'nın üslubu bu, dili bu.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) - Siz azmettiriyorsunuz, siz! Birincisi bu. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

İkincisi, demokratik siyasete dönük -ister Adalet ve Kalkınma Partisine olsun ister MHP'ye olsun isterse hangi partiye olursa olsun- her saldırıyı kimden gelirse gelsin her zaman lanetledik çünkü biz demokratik siyaset konusunda kararlıyız ve bu konuda taviz vermiyoruz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, lütfen müdahale eder misiniz?

BAŞKAN – Bir dakika, bir dakika... Sayın Oluç, bir dakika...

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) - Üçüncüsü, bakın, şiddet dilini kullanan sizlersiniz; biz, ortak acıları ve ortak sevinçleri paylaşıyoruz.

SALİH CORA (Trabzon) – Haydi PKK'yı kına bakalım. Biz kınadık, siz de kınayın.

BAŞKAN – Bağırın milletvekilleri, söz isteyin söz vereyim size arkadaş, niye bağırıyorsunuz ya!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ayıptır ya!

BAŞKAN - Buyurun Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, bakın, şiddet dilini kullanan sizsiniz. Biz şiddet dili karşısında konuşuyoruz.

SALİH CORA (Trabzon) – Gözlerim yaşardı ya!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Cora, bir susar mısın Cora!

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) - Şiddetten uzaklaşılın, bu Türkiye'nin sorunlarını şiddet olmadan, şiddetsiz şekilde konuşarak, karşılıklı müzakere ederek, diyalog yoluyla çözelim diyoruz, siz kabul etmiyorsunuz bunu.

Ortak acılar ve sevinçlere gelince, ortak acılarımız olduğu zaman mutlaka bunları paylaşıyoruz, ortak acıları paylaşmak önemlidir. Keşke siz de ortak acı olarak paylaşabilseydiniz bazı şeyleri ama siz bundan uzaksınız. Sevinçlere gelince...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kendinize bakın, kendinize.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Suçluluk psikolojisi işte. İnsan suçlu olunca böyle oluyor.

BAŞKAN – Buyurun toparlayın Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – Teşekkür ediyorum, toparlıyorum.

Bakın, ortak acı ve sevinçler meselesinde sevinçlere gelince, keşke ortak sevinçlerimiz de olabilseydi, keşke olabilseydi; biz bunu defalarca söyledik. Siz düşmanlık politikalarını ve düşmanlık hukukunu o kadar benimsediniz ki Kürt halkına yönelik o kadar düşmanca bir tutumun sahibisiniz ki ne ortak acı bıraktınız ortada ne ortak sevinç bıraktınız ortada. Bunu gözden geçirmeniz şarttır. Bunu gözden geçirirse bu iktidar eğer, o zaman bu ülkede farklılıkları eşit bir şekilde bir arada yaşatmak, bir arada buluşturmak, sevinçlerimizi ve acılarımızı bir arada yaşamak mümkün hâle gelir. Bunun için önce siz kendinize, aynaya bakacaksınız. Bunu yapmadığımız müddetçe ortak sevinç ve acılar konusunda hep sorun yaşayacağız. Bunu da belirtmiş olayım. (HDP sıralarından alkışlar)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkan.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan, kürsüden hatip 16 kez “siz” dedi, “Siz azmettirdiniz.” dedi, sataştı. Onun için söz istiyorum.

BAŞKAN – Ne yapacağız şimdi? Buna böyle devam edeceğiz.

Ama ben bir şey söyleyeyim sayın milletvekilleri: Bundan sonra laf atan arkadaşla konuşma bittikten sonra kürsüden söz vereceğim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Tamam, çok güzel...

BAŞKAN – Elini kaldırsın, yazsın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Herkes laf atacak Başkanım.

BAŞKAN – Laf atmayın arkadaş ya, olur mu böyle şey!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Başkanım, ödül veriyorsunuz; bu, ceza değil.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

2.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ortak acılar, ortak sevinçler bir milleti bir arada tutan, gelecekte de birlikte yaşama kültürünü hayata geçiren en önemli unsurlardır. Bu anlamda, gerçekten, biz bir arada yaşamak, ortak kültürümüzü, toplumsal barışımızı inşa etmek istiyorsak sevinçte, hüzünde, tasada, her ortamda beraber olmalıyız.

Bir terör örgütü ülkemizin barışını tehdit edip saldırdığında milletçe kenetlenip lanetlemesini bilmeliyiz. Bir siyasi suikastla bu ülkenin geleceğine istikamet verilmeye çalışıldığı zaman milletçe bu ihaneti, bu saldırıyı lanetlemeliyiz. İşte, geçen hafta yani son bir haftalık süre zarfında, hem İzmir’de yaşanan hain saldırı hem Diyarbakır’ın Hani ilçesinde yine AK PARTİ Başkanlığına gerçekleştirilen hain saldırı bizleri milletçe üzmüştür. Onun için milletçe lanetliyoruz ve milletçe birlikte yaşama kültürümüzü tasada ve sevinçte bir ve beraber olma irademizi yeniden ortaya koymalıyız. Bu anlamda, biz bütün siyasi parti grupları olarak eğer İzmir’de HDP binasına gerçekleştirilen bu saldırıyla, yine Diyarbakır’ın Hani ilçesinde AK PARTİ teşkilatına gerçekleştirilen hain saldırıyı aynı şekilde kınadığımız takdirde, yine Türk’üyle, Kürt’üyle, Laz’ıyla, Çerkez’iyle Türkiye’mizin 81 vilayetinde, her bir noktasında vatandaşlarımızı katleden, hedef alan terör örgütlerinin saldırılarını bir ve beraber bir şekilde lanetlediğimiz müddetçe bizim hukuk düzenimizi, anayasal ve toplumsal barışımızı kimse tehdit edemez.

Bu anlamda, bizi bir arada tutan değerlere sınıksız sarılmamız gereğini ifade ediyor; bizleri ayırıştırın, bizleri birbirimize düşüren söz ve eylemlerden kaçınmamız gerektiğini ifade ederek Genel Kurulu saygıyla sevgiyle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VIII.- ÖNERİLER (Devam)*A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)*

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, İzmir katliamına neden olan siyasi iklimin ve toplumsal kutuplaşma nedenlerinin araştırılması amacıyla 22/6/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 22 Haziran 2021 Salı günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Sayın Başkan, yoklama talebimiz var efendim.

BAŞKAN – Yoklama talebi var.

Sayın Özel, Sayın Şahin, Sayın Sümer, Sayın Bingöl, Sayın Budak, Sayın Aydın, Sayın Gürer, Sayın Kılınç, Sayın Hakverdi, Sayın Kayışoğlu, Sayın Köksal, Sayın Keven, Sayın Sarıaslan, Sayın Aygün, Sayın Şahin, Sayın Başarı, Sayın Ağbaba, Sayın Yıldız, Sayın Gök, Sayın Gökçel.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.36

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 17.47

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN**KÂTİP ÜYELER: Abdurrahman TUTDERE (Adıyaman), Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 94’üncü Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi grup önerisinin oylamasından önce, istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklamaya başlandı)

BAŞKAN – Pusula veren arkadaşlar salondan ayrılmasınlar.

(Elektronik cihazla yoklamaya devam edildi)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş ve İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, İzmir katliamına neden olan siyasi iklimin ve toplumsal kutuplaşma nedenlerinin araştırılması amacıyla 22/6/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 22 Haziran 2021 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

3.- CHP Grubunun, Ankara Milletvekili Tekin Bingöl ve arkadaşları tarafından, hazine taşınmazlarının satışları, bu arazilerin alıcıları ve elde edilen gelirlerin kullanım alanlarının araştırılması amacıyla 22/6/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 22 Haziran 2021 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

22/6/2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 22/6/2021 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Özgür Özel

Manisa

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Ankara Milletvekili Tekin Bingöl ve arkadaşları tarafından, hazine taşınmazlarının satışları, bu arazilerin alıcıları ve elde edilen gelirlerin kullanım alanlarının araştırılması amacıyla 22/6/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis Araştırması Önergesi'nin (2547 sıra no.lu) diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 22/6/2021 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Tekin Bingöl.

Buyurun Sayın Bingöl. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA TEKİN BİNGÖL (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Birileri görmezden gelse de birileri küçümsese de bu topraklarda yaşayan insanların ortak bir mücadelesi sonucu emperyalizme karşı dikilerek ulusal kurtuluş mücadelesi verildi; akabinde yine hep birlikte müthiş bir özveriyle ağır bedeller ödenerek ve fedakârlıklar yapılarak bu ülke için çok ama çok önemli yüzlerce tesis ortaya çıkarıldı; savunma sanayisi, TELEKOM, yem sanayisi ve birçok tesis. 1986'da bu tesisler özelleştirilmeye başlandı. AKP öncesinde 8 milyar dolarlık bir özelleştirme gerçekleşti. Daha sonra, AKP'nin on dokuz yıllık iktidarı döneminde tam 62,7 milyarlık özelleştirme gerçekleşti ve bu özelleştirmelerden elde edilen gelirler âdeta buhar oldu. Bu paranın nereye gittiği meçhul.

Yeri gelmişken söyleyeyim, şu ana kadar AKP öncesindeki hükûmetlere sorulan soruların çok daha fazlası AKP iktidarı döneminde soruldu, sorulmaya da devam ediliyor: “128 milyar dolar nerede? Farklı dönemlerde toplanan paralar nerede? 10 bin doları alan siyasetçi kim?” Bu soruları çoğaltmak mümkün. “Bu özelleştirme gelirlerinden elde edilen gelir nerede?” Yok. Hepsine toptancı bir anlayışla şu deniyor: “Efendim, merkezî bütçeye aktarıldı.” Ya, iyi de merkezî bütçede 1 kuruş para yok, 1 kuruş para. Nerede bu para? Bu para buhar oldu.

AKP iktidarı bu, satmakta çok cevval; özelleştirmeyle ilgili tesis kalmayınca hemen başka bir şeye yöneltildi. Neye? Değerli milletvekilleri, hazine arazileri var, iki koldan -bir Özelleştirme İdaresi bir de Millî Emlak- satışa çıktı. Ama Özelleştirme İdaresinin satış ilanlarında çok ciddi bir cümle var: “Yatırımcıların dikkatine...” “Yatırımcılara duyurulur...” Kim bu yatırımcılar? Kepenk kapatan esnaf mı? Asgari ücretle çalışan işçi mi? Traktörünü haczettiren çiftçi mi? Fabrikasını bankalara kapıran sanayici mi? Kim bunlar? AKP döneminde palazlanan yandaşlar ile referansla kamu bankalarından kredi alıp iç eden iş adamları. Bütün bunlar bu dönemde bu Özelleştirme İdaresinin ihaleye çıkardığı vatan topraklarına göz diktiler; işin bir boyutu bu.

Bir diğeri ne? Millî Emlak eliyle satışlar. Bakın, değerli milletvekilleri, son iki ayda, iki ay içerisinde Millî Emlak maharetiyle satışa çıkarılan, satışı yapılan, ihale aşamasında olan ve ihale hazırlığı yapılan tam 7.800 vatan toprağı var, 7.800. 7.800 toprak parçası Edirne'den Hakkâri'ye kadar satışa çıkarılmış ama bundan öncesi var. Bundan önce, on yıllık dilim içerisinde 310 milyon metrekaare arsa satıldı, 12,5 milyar gelir elde edildi. Yine bir soru: Bu 12,5 milyar nerede? Ben bunları Bakana sordum, Bakan bir buçuk aydır bana cevap vermedi. Bakanın cevap vermemesinin iki nedeni olabilir:

Bir; milletvekillerini ciddiye almıyor olabilir. O, saygısızlığı soruyu soran milletvekiline değil, bu Parlamenta yapıyor. Hangi bakan olursa olsun milletvekillerinin sorusuna cevap vermiyorsa eğer, bizim için o bakan kimse, yok hükmündedir, biz de onun bakanlığını tanımıyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

İkincisi; eğer Bakan bu sorulara cevap veremeyecek durumdaysa, o zaman bu araştırma önergesi çok yerinde, çok doğru bir araştırma önergesi. Bu arsaları kim satın alıyor? Bu arsalar hangi ilkelere satışa çıkarılıyor ve bu arsalardan elde edilen gelir nerede kullanılıyor, nerede kullanılmakta? Bunları araştıralım. Yerli ve millisiniz ya, yerli ve millî olmanın gereği vatan topraklarını korumaktan geçer.

Bakın, bir Tank Palet olayı var, ikinci bir olay gerçekleşiyor; Kırıkkale. Dün Grup Başkan Vekilimiz oradaydı. Vatandaş büyük bir tedirginlik içinde çünkü Kırıkkale’de Makine Kimyada çalışmayan, oranın ekmeğiyle çoluğunu çocuğunu doyurmayan çok az insan var. Tedirginler. Bakın, ne yapıyor? AKP kurnazlığı, önce şirketleşecek sonra bir yandaşa peşkeş çekilecek.

Bununla mı? Kıyıda köşede kalmış bazı tesisler var. Bir tanesi de Dalaman Çayı’nın üzerindeki baraj.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bingöl.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Şimdi de o baraj ihaleye çıkarıldı, özelleştiriliyor. Ya, Allah rızası için kıyıda köşede kalmış 3-5 tane cumhuriyet eseri bari bırakın kalsın. Yok. Nedir mesele? E, giderayak ne varsa satın savalım, kendi cebimizi dolduralım. Bakın, müflis tüccar eski defterleri karıştırır, AKP de bütün görevlileri seferber etmiş “Gidin, bakın, nerede arsa varsa hemen ihaleye çıkaralım.” diyor.

Bu söyleyeceğim çökenlere, götürenlere, ülkeyi pazarlayanlara: Yiyin efendiler yiyin, bu han-ı iştiha sizin; doyuncaya kadar, tıksıncaya kadar, çatlayıncaya kadar yiyin, ta ki iktidarınızın çöktüğü döneme kadar.

O tarih de yakındır diyor, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Fakir fukara, garip gureba... Bu ülkenin malını mülkünü fakir fukaraya yedireceğiz, emperyalistlere değil.

ORHAN SÜMER (Adana) – Doğru, bu ülkenin topraklarını 5 müteahhide yedireceksiniz.

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına Samsun Milletvekili Sayın Bedri Yaşar.

Buyurun Sayın Yaşar. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Cumhuriyet Halk Partisinin satılan arsalardan toplanan paraların nereye harcandığına dair vermiş olduğu araştırma önergesi üzerinde söz almış bulunuyorum.

Hazineye ait taşınmazların satışı son yıllarda iktidar tarafından bir gelir kapısı olarak görülmeye başlanmıştır. 2002 yılından bu yana kamuya ait arazi satışlarında büyük bir artış gözlemlenmiştir. Son on beş yılda yapılan satışlarda toplam 339 milyon metrekare yüz ölçümlü taşınmazın satışı gerçekleşmiştir. 2014-2019 dönemini kapsayan altı yılda 2 milyar 825 milyon metrekare büyüklüğünde arazi, kamudan özel sektör ve şahıslara geçmiştir. Satılan arazilerin toplam büyüklüğü 395 bin futbol sahası büyüklüğüne denk gelmektedir.

Yine, 2014-2019 yıllarını kapsayan altı yıllık dönemde AK PARTİ iktidarı 2/B ve tarım arazileri hariç 12 milyar 367 milyon 267 bin liralık taşınmaz satışı gerçekleştirdi. Yine bu kapsamda, özellikle 1986 yılında başlayan özelleştirme sürecinden 2002 yılına kadar on altı yıllık süreçte toplam 8 milyar dolarlık satış gerçekleşirken 2002-2021 yılları arasında Özelleştirme İdaresinin gerçekleştirdiği toplam satış 62,3 milyar dolar. Buradaki temel mesele şu: Özellikle, biz, bu tesisler özelleştirilirken hep şunu hayal ediyorduk, diyorduk ki “Bunlara yatırım yapılacak, bu alanlarda istihdam olacak, üretime katkısı olacak.” Maalesef bu tesislerin yüzde 60’ı, yüzde 70’i, özellikle Sümerbank dâhil, Şeker Fabrikaları

dâhil, Et ve Balık Kurumunun arsaları dâhil, hiçbir tanesi faaliyetine doğru düzgün devam etmeyip arsa bedelleri karşılığı özelleşmiş oldu. Hâlbuki Türkiye’de her şeyden daha fazla işe, istihdama ihtiyaç olduğunu sizler bizlerden daha iyi biliyorsunuz.

Buradaki konu şu: Bu satışlardan elde edilen gelirlerle ne kadar istihdam sağladınız, nereye harcadınız? Asıl olan buradaki şeffaflık ama bu arsa satışı, toprak satışı öyle bir hâl aldı ki artık literatüre de giren “parsel parsel”den tutun da belediyeler bugün var gücüyle, var kuvvetiyle geçmişten bugüne -İstanbul, Ankara da dâhil- maalesef hep arsa oluşturmak, arsa satışları, arsa yoğunlukları, buradan elde edilen gelirler... Yani üretime ayrılacak pay maalesef bu arsalardan elde edilen gelirlerle farklı bir şekilde harcandı, hâlâ daha maalesef bu vurdumduymazlık devam ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Bizim önerimiz şu: Kamuda her şey şeffaf olmalı. Gayet tabii ki ihtiyaç fazlası araziler satılabilir, buna hiç kimsenin bir itirazı yok ama kime, hangi şartlarda, ne amaçla sattığımızın şeffaf olarak orta yere konması lazım. Örnek vereyim -Muş Milletvekilleri var burada- biz, Muş’taki tarım üretme çiftçiliğini özelleştirdik. Binlerce dönüm arazi geçmişte iyi kötü ekilip biçiliyordu. Hâlbuki biz bunları tahsis ettik ki buralarda üretim olsun ama gidin görün, koskoca Muş Ovası bomboş yatıyor. Buradan dikkatinizi çekmek istiyoruz. Mümkün olduğunca bu işi, yapana, üretene verin, bu yandaş zihniyetinden bir an önce vazgeçin diyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Sayın Garo Paylan.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, AKP iktidarı dönemi yakında kapanacak ve AKP iktidarı dönemi tarihe bir talan iktidarı dönemi olarak geçecek. AKP bu dönemde kamu varlıklarını sattı, kamu arazilerini sattı, ormanları sattı; ya, bulabildiği ne varsa sattı.

Değerli arkadaşlar, bunun sakıncası şehirlerimizin bu anlamda talan edilmesi oldu, yağmalanması oldu, yaşanmaz hâle gelmesi oldu, Marmara’daki bu müsülaj oldu, Ege’nin ormanlarının talan edilmesi oldu. Arkadaşlar, bu satıştan elde edilen gelirler nereye gitti? Ya, bir kamu, varlıklarını satıyorsa, kamunun kasasında para olur. Bir yandan kasayı da boşalttılar arkadaşlar, hem kamu varlıklarını sattılar hem de bir yandan kasayı yağmaladılar; o yüzden bugün kasamız boş.

Değerli arkadaşlar, hâlâ da bu varlıkları satmaya devam ediyorlar, özellikle de yağma, talan giderayak daha da büyüdü. Görüyorlar ki yakında gidiyorlar, iktidarını kaybedecekler; “Ya, ne arazi varsa satalım.” diyorlar. İnanın, bu ülkenin hiç satışa çıkarılmayacak incileri satılıyor.

Bakın, şu Paramount Otel var ya, meşhur Paramount Otel; hani, orada sizin yandaşlarımız, medyadaki adamlarınız, siyasetçiler ve mafya birleşmiş ya, çökmüşler ya bu ülkenin ormanına, çökmüşler ya. İşte, öyle yağmalıyorsunuz bu ülkenin ormanlarını ve orada mafya-siyaset-ticaret iş birliği yapıyorsunuz. Medya unsurlarını, o Veyis Ateş’i oraya götürüp “Efendim, kimi nasıl kurtaracağız?” pazarlıkları yapıyorsunuz o çöktüğünüz arazilerde.

Arkadaşlar, bu dönem talan dönemi olarak geçtiği gibi, işte, bir yandan da bu pisliklerin nasıl aklanacağı üzerine pazarlıklar dönemi olarak da geçecek ama ortaya o kadar büyük bir pislik yayıldı ki, lağım o kadar büyük patladı ki her yer lağım kokuyor. Bu ülkenin bütün temizlik malzemelerini

de kullansanız, bütün örtülerini de getirseniz bu pisliği örtemezsiniz arkadaşlar. Ama bakın, sizi uyarıyorum, yakında bu iktidar değişecek, yağma dönemine son verin ki suçunuz azalsın, pisliklerinizi gelin birlikte temizleyelim ki, ülke olarak bu yağma düzenini birlikte sorgulayalım ki suçunuz azalsın. Devran döndüğünde her biriniz diyeceksiniz ki: “Ya, ben bilmiyordum, benim haberim yoktu, orada birileri parayı götürmüş.” ama biz de diyeceğiz ki: “Biz size ‘Gelin, bunları araştıralım.’ dedik, siz buna yanaşmadınız.” Bu dönem AKP’nin talan ve çökme dönemi olarak geçecek. Size bir fırsat, buyurun, CHP’nin önergesi; hep beraber destek verin, bu çökme ve talan meselelerinin üzerine bakalım, araştıralım ve aklanma dönemine geçelim.

Saygılar sunuyorum. (HDP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Kocaeli Milletvekili Sayın İlyas Şeker...

Buyurun Sayın Şeker. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun hazine arazilerinin satışlarıyla ilgili vermiş olduğu grup önerisi üzerine söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, özelleştirme kapsamında bulunan taşınmazlar 4046 sayılı Kanun gereği ihale yoluyla değerlendirilmektedir. İhale ilanları Resmî Gazete’de yayınlanmakta, ihalelere katılanlar ve ihale sonuçlarının tamamı Özelleştirme İdaresi Başkanlığının “www.oib.gov.tr” internet adresinde ilan edilmektedir. Özelleştirmeye ilişkin bilgiler yıllar itibarıyla listeler hâlinde yayınlanmaktadır. Elde edilen gelir, giderler düşüldükten sonra genel bütçeye aktarılmaktadır ve Özelleştirme İdaresi Başkanlığının internet sitesinde “Özelleştirme Fonu Kaynaklı Kullanım Tablosu”yla da kamuoyuna ilan edilmektedir.

Değerli milletvekilleri, hazine arazilerinin satışına gelince, 1950’li yıllardan bugüne kadar yapılan tüm satışlar açık ve şeffaf bir şekilde yapılmaktadır. Hazine taşınmazlarının satışı 1983 tarihinde çıkarılan 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu’nun 45 ve 74’üncü maddelerine göre çıkartılan Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmelik’e göre açık teklif usulü yöntemiyle gerçekleştirilmektedir. Taşınmazların satışı, zorunlu ilanların yanı sıra şeffaflık ve rekabetin sağlanması amacıyla idarenin merkezî ve taşra birimlerinin internet sayfalarında yayınlanmaktadır; ayrıca, taşınmazların bulunduğu ilgili belediye başkanlıklarına, ticaret ve sanayi odalarına bildirilmektedir; taşınmazlar köyde ise köyde de bu uygun vasıta ile ilan edilmektedir.

Hazine taşınmazlarının satışından elde edilen gelirin yüzde 10’u Gecekondu Önleme Fonu’na, yüzde 30’u bulunduğu belediyeye, yüzde 10’u varsa büyükşehir belediyesine ve geriye kalanı da genel bütçeye aktarılmaktadır. Genel bütçeye aktarılan bu paralarla hızlı trenler oluyor, otoyollar oluyor, bölünmüş yollar oluyor, savunma sanayisi oluyor, sağlık hizmetleri oluyor, hastaneler oluyor, okullar oluyor, Marmaray oluyor, hızlı trenler oluyor, havalimanları oluyor, oluyor da oluyor; vatandaşa hizmet olarak dönüyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Eskiden hastanelerde rehin kalan insanların bugün, bir kuruş para harcamadan, bu bütçeden giderleri karşılanmış oluyor.

Değerli milletvekilleri, hazine arazilerinin satışları da “www.milliemlak.gov.tr” internet adresinde herkese açık bir şekilde ilan ediliyor. Bugün itibarıyla -girdiğinizde göreceksiniz- ihaleye çıkarılan 2.168 parsel var ve satışa hazırlanmakta olan da 5.638 parsel mevcuttur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İLYAS ŞEKER (Devamla) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

İLYAS ŞEKER (Devamla) – Siteye girdiğiniz zaman, bu sitede göreceksiniz, Türkiye’de turuncu renkle gösterilen illerde ihale ilanına çıkarılmış satışlar var. Örneğin, seçim bölgem Kocaeli’de 47 parsel, Ankara’da 35 parsel, Artvin’de 3 parsel ihaleye şu anda çıkmış durumda.

Değerli milletvekilleri, maalesef, hazine arazilerinin bir kısmı işgal edilmiş olduğu için, zamanında kontrol edilmediği için, bugün de o işgallerin bertaraf edilmesi için çalışan belediye personelleri ve maalesef basın-yayın organları, muhabirler darp edilmektedir, bunlara şahit oluyoruz.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; bilinen ve açık olan bir şeyi söylemeye, açıklamaya kalkmak anlamına gelen “Malumu ilam etmek.” diye bir deyim vardır. Evet, hazine arazilerinin tamamı ilanlarla ve şeffaf olarak yapılmaktadır. Dolayısıyla bu konuda bir araştırma malumu ilam etmek olacağından böyle bir araştırmaya gerek olmadığını ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Buyurun, okuyun.

4.- AK PARTİ Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisinin, TBMM İçtüzüğü’nün 5’inci maddesine göre 1 Temmuz 2021’de tatile girmeyerek çalışmalarına devam etmesine; gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan 268, 256 ve 259 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin bu kısmın sırasıyla 1’inci, 2’nci ve 3’üncü sıralarına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; Genel Kurulun 1, 6, 7 ve 8 Temmuz 2021 Salı, Çarşamba ve Perşembe günü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmesiyle gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesine; 22 Haziran 2021 Salı günü (bugün) birleşiminde gündemin “Seçim” kısmının 1’inci sırasında Sayıştay Başkanı için Plan ve Bütçe Komisyonu üyeleri arasından belirlenen Ön Seçim Geçici Komisyonunca kabul edilen 269 sıra sayılı Komisyon Raporu doğrultusunda Sayıştay Başkanı seçiminin yapılmasına; Genel Kurulun çalışma gün ve saatlerinin yeniden düzenlenmesine ve 268 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi

22/6/2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 22/6/2021 Salı günü (bugün) toplanamadığından, İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince grubumuzun aşağıdaki önerisinin Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ederim.

Cahit Özkan

Denizli

AK PARTİ Grubu Başkan Vekili

Öneri:

Türkiye Büyük Millet Meclisinin TBMM İçtüzüğü’nün 5’inci maddesine göre 1 Temmuz 2021’de tatile girmeyerek çalışmalarına devam etmesi,

Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan 268, 256 ve 259 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin bu kısmın sırasıyla 1’inci, 2’nci ve 3’üncü sıralarına alınması ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesi,

Genel Kurulun; 1, 6, 7 ve 8 Temmuz 2021 Salı, Çarşamba ve Perşembe günkü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyerek gündemin ‘‘Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler’’ kısmında yer alan işlerin görüşülmesi ve aynı birleşimlerde saat 24.00’e kadar,

22 Haziran 2021 Salı günkü (bugün) birleşiminde gündemin ‘‘Seçim’’ kısmının 1’inci sırasında Sayıştay Başkanı için Plan ve Bütçe Komisyonu yeleri arasından belirlenen n Seçim Geçici Komisyonunca kabul edilen 269 sıra sayılı Komisyon Raporu doğrultusunda Sayıştay Başkanı seçiminin yapılması ve bu seçimin tamamlanmasını müteakip aynı birleşimde 268 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin birinci bölüm görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

23 Haziran 2021 Çarşamba günkü birleşiminde 268 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

23 Haziran 2021 Çarşamba günkü birleşiminde 268 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin tamamlanamaması hâlinde 24 Haziran 2021 Perşembe günkü birleşiminde 268 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

24 Haziran 2021 Perşembe günkü birleşiminde 268 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin tamamlanamaması hâlinde, haftalık çalışma günlerinin dışında, 25 Haziran 2021 Cuma günü saat 14:00’te toplanması ve bu birleşiminde denetim konularının görüşülmeyerek gündemin ‘‘Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler’’ kısmında yer alan işlerin görüşülmesi ve aynı birleşimde 268 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesi,

268 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin İ Tüzük’n 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi ve bölümlerinin ekteki cetveldeki şekliyle olması önerilmiştir.

268 sıra sayılı Samsun Milletvekili Orhan Kırçalı ve 98 Milletvekilinin Askeri Ceza Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3636)

BÖLÜMLER	BÖLÜM MADDELERİ	BÖLÜMDEKİ MADDE SAYILARI
1. Bölüm	1 ila 11’inci maddeler	11
2. Bölüm	12 ila 20’nci maddeler	9
	TOPLAM MADDE SAYISI	20

BAşKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Hakkı Saruhan Oluç.

Buyurun Sayın Oluç. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın vekiller; Sayıştaylar demokratik ülkelerdeki önemli kurumlardan biridir çünkü denetim yaparlar. Türkiye’de de Meclis adına, Türkiye Büyük Millet Meclisi adına, yurttaşların ödediği vergilerin nerelere aktarıldığını, doğru kullanılıp kullanılmadığını, herhangi bir usulsüzlük, yolsuzluk olup olmadığını, bir hırsızlık olup olmadığını denetlerler, tespit ederler, raporlar sunarlar. şimdi, biz Sayıştay Başkanını seçeceğiz bugün. Biliyor musunuz kimi seçeceksiniz? Tanıyor musunuz? Yo, bilmiyorsunuz, tanımıyorsunuz çünkü aslında, şefff ve demokratik bir seçim usulü uygulanmadığı için bilmiyorsunuz, tanımıyorsunuz. Normalde şöyle olması gerekir: Yani, konu Plan ve Bütçe Komisyonunda konuşuluyor. Başkan adayları gelirler, kendilerini tanıtırlar, Plan ve Bütçe Komisyonundaki vekil arkadaşlarımız, hep birlikte onu dinlerler, bir kanaate varırlar ama öyle değil; Plan ve Bütçe Komisyonuna geliyor ama kimse, kimi seçeceğini, kime oy vereceğini bilmiyor.

Sayıştay Başkanı bir tür atanıyor aslında. Nereden atanıyor? Beştepe'den. Hâlbuki Sayıştay, aslında Beştepe'yi kontrol edecek, bütçenin doğru kullanılıp kullanılmadığına bakacak ama Sayıştay Başkanı şimdi Beştepe'den âdeta atanıyor yani burada da usulen bir seçim yapılıyor; durum bu. Yani demokratik değil, şeffaf değil, bunu eleştiriyoruz.

Bu iktidar, maalesef, Sayıştay raporlarını -ki son derece önemli raporlardır- gereksiz raporlar hâline indirdi yani ciddiye alınır raporlar olmaktan çıkardı âdeta, Sayıştayı işlevsiz hâle getirdi. Neden? Çünkü o raporlarda, aslında, bu iktidarın çeşitli noktalarında yapılan usulsüz harcamalar yazıyor, yerel yönetimlerde yapılan usulsüz harcamalar, yolsuzluklar yazılıyor, bunlar denetleniyor. Sayıştayı aslında bu iktidar, bu tutumuyla işlevsiz hâle getirdi. Şimdi de bu seçimle bu iş bir kez daha perçinlenecek ve Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi aslında denetlenemez, denge denetleme mekanizmalarının işlemediği bir sistem olmaya devam edecek. Bu nedenle biz, bu Sayıştay Başkanlığı seçiminin demokratik ve işlevine uygun olan bir şekilde yapılmadığını düşünüyoruz ve o nedenle de bu seçimlerde oy kullanmayı düşünmüyoruz. Hâlbuki, Meclis eğer Sayıştayı ciddiye alsaydı, iktidar Sayıştayı ciddiye alsaydı hem Başkan seçimi konusunda hem de Sayıştay raporları konusunda çok daha ciddi bir adım atılabilirdi ve denge denetleme mekanizmaları işletilebilirdi. Şimdi denetimsiz bir saray rejimi sürmeye devam ediyor. Biz bu nedenle bu işe ortak olmayacağız.

Dinlediğiniz için teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Manisa Milletvekili Sayın Özgür Özel.

Buyurun Sayın Özel. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

“Yapıcı bir muhalefet yok karşımızda.” AK PARTİ'nin çok yaygın söylemlerinden biri. “Önerilerinizi getirin, dinlemiyor muyuz? Her şeye ‘Hayır.’ diyorsunuz, hiçbir şeye ‘Evet.’ demiyorsunuz. Getirin teklifinizi görüşelim.” Elimde Cumhuriyet Halk Partisinin yargı reformuna ilişkin, Sayın Kaboğlu'nun, partimizin hukukçu milletvekillerinin, 20 kurum, kuruluş, örgüt, üniversite, baro ve 65 uzmanla bir buçuk yılda hazırladığı gerçek bir reform paketi var. Bu paket, Adalet ve Kalkınma Partisinin getirdiği dördüncü paketteki 27 maddeye... İtirazımız olanlar var, destek vermediğimiz anlamına gelmiyor. Cahit Bey de “Buyurun.” diyor, buyurduk, bugün götürdük, reddettiniz. Götürdük ve dedik ki “Hep birlikte oturalım ve gerçek bir yargı reformu yapalım.” Örneğin, Avukatlık Kanunu'nda 10 madde, Devlet Memurları Kanunu'nda 6 madde, Türk Ceza Kanunu'nda 8 madde, yargı organları çalışanlarıyla ilgili kanunlarda 11 madde, İş Kanunu'nda, Arbuluculuk Kanunu'nda, İş Mahkemeleri Kanunu'nda, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nda, Basın Kanunu'nda, İl İdaresi Kanunu'nda; 19, 3, 7, 10, 11 madde ve torba yasa değil; 12 ayrı kanun teklifi, bütün hepsi orada. Komisyon boyacı küpü gibi, kendi 27 maddenizi batırıp çıkarıp buraya yollayıp olduğu gibi geçirmek dışında bir irade kullanmıyor. Bugün ülkeyi getirdiğiniz noktada, Sayın Cahit Özkan, yargıya güven yüzde 20, bütün anketler gösteriyor, en başarısız olduğunuz nokta anketlerdeki. 2,1 eğitim; AK PARTİ'ye oy veren kadın seçmenin en rahatsız olduğu şey “Çocuklarımız kötü eğitim alıyor.” diyorlar. Yargı, kadın-erkek birleşik bütün seçmenin en düşük oy verdiği nokta, hatta yargı mensupları arasındaki ankette “Birinci derece yakınının adliyeye düşerse adil yargılanır mı?”ya hâkim ve savcılar, kürsüdeki hâkim ve savcılar yüzde 23 “evet” oyu verebiliyorlar. Kesinlikle inanıyorum. Türkiye'yi getirdiğiniz nokta bu.

Bir zihniyetin değişmesi gerektiği açık. Geçen hafta Soma'da bir kanun maddemiz eksik diye adaletin canına okunmadı; olası kast maddesi var, Soma'da kullanılmayacaksa nerede kullanılacak ama taksire sokuldu, bir tane bile tutuklu yok. Soma yargılamasında bir AK PARTİ milletvekilinin beş altı yıl boyunca salonun kapısından girmediğini de söyleyelim. Yahu siz taraf mıydınız Soma yargılamasında?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Sayın Başkan, müsaadeniz olursa...

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Siz, Manisa'dan oy aldığımız, Soma'dan oy aldığımız hâlde, adaletin peşinden koşmak, belki hayatını kaybedenlerin anneleri, eşleri, size oy vereni vermeyeni hatırına gidip de orada bir bulunmak size niye ağır geldi, niye zül geldi, niye gözlere bakamadınız? Şimdi, adil yargılamayla ilgili böylesine kıymetli bir çalışmayı nasıl otomatik bir şekilde reddedebiliyorsunuz? Burası Meclisse, kendi gündemine hâkimse, egemenlik kayıtsız şartsız milletinsse, Amasya Tamimi'ne göre artık o günden bugüne milletin kaderini siz belirleyecekseniz nasıl oluyor da bir yerden talimatla o 27 madde gelecek, boyacı küpüne girecek çıkacak, şurasını da değiştirmeyeceksiniz, bir buçuk yıllık emeğin sayfasını açıp bakmayacaksınız? Alıp da bunu incelemediniz bile. Şimdi bıraksak Adalet Komisyonu ile burayı eş zamanlı çalıştıracaksınız; burada bir kanun, orada Adalet Komisyonu. "Olmaz, izin vermeyiz." dedik, Komisyon şimdi orayı bırakacak da buraya gelecek kanun görüşmeye. Böyle Meclis olmaz, böyle bir yasama anlayışı olmaz. Bu kadar tahakküm, bu kadar emir, bu kadar kuşatma, bu kadar talimat altında bir yasama faaliyeti yapmak gerçekten millî iradeye de saygısızlıktır, oy aldığımız seçmene saygısızlıktır.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkan.

VII.- AÇIKLAMALAR (Devam)

34.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in AK PARTİ grup önerisi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın milletvekilleri, malum olduğu üzere, hem görüşülecek olan Askeri Ceza Kanunu, hem biraz önce sayın hatibin bahsetmiş olduğu dördüncü yargı reformu paketi AK PARTİ Grubu milletvekilleriyle, yine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu milletvekilleriyle üzerinde uzun bir müzakere sürecinden sonra olgunlaşmış ve bu çerçevede, konunun tarafı olan hem sivil toplum kuruluşları hem akademik camiayla müzakereler de yapılmıştır. Biz bu konuda muhalefetin de hazırlamış olduğu tekliflerle ilgili bunları da değerlendiriyoruz, inşallah yapılacak yeni reformlarda yer alacaktır ancak "AK PARTİ Grubu üyeleri, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu üyesi hukukçu milletvekilleri Adalet Komisyonunda el kaldırdı, indirdi." şeklinde değil, daha evvel iyi bir müzakere sürecinden geçirildiği için bu yasanın arkasında olduğumuzu ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Özel.

35.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Sayın Başkanım, şimdi, bakan "Daha evvel iyi bir müzakere sürecinden geçirildiği için..." Ya, biz görmedik. Biz Meclisiz, o Komisyonda üyelerimiz var. "Alternatif yasama" diye bir şey olmaz. Bir başka yerde hazırlanıp bakanların müjdesini verdiği ve üzerinde noktasını virgülünü değiştirmeden burada Komisyondan geçirdiğiniz kanunlara, milletvekili olarak milletin verdiği vazifeyi yerine getiriyoruz diye, milletvekili rahatlığıyla da yaklaşamazsınız. Nerede ettiniz müzakere? Görmedik. Burada yapacaksınız. İnsan yabancı parlamentolarda, dizi filmlerde görüyor da utanıyor gerçekten. Adamlar nasıl yasa yapıyorlar; o yüzden onların millî geliri 60 bin, 70 bin dolar. Bizim millî gelirimizin bu hâlde olması kalitesiz yaşamadan, bizim vatandaşımızın bu hâlde olması da kalitesiz iktidardan kaynaklanıyor.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan. (CHP sıralarından alkışlar)

VIII.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

4.- AK PARTİ Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisinin, TBMM İçtüzüğü'nün 5'inci maddesine göre 1 Temmuz 2021'de tatile girmeyerek çalışmalarına devam etmesine; gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında bulunan 268, 256 ve 259 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin bu kısmın sırasıyla 1'inci, 2'nci ve 3'üncü sıralarına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; Genel Kurulun 1, 6, 7 ve 8 Temmuz 2021 Salı, Çarşamba ve Perşembe günü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyerek gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında yer alan işlerin görüşülmesine; 22 Haziran 2021 Salı günü (bugün) birleşiminde gündemin "Seçim" kısmının 1'inci sırasında Sayıştay Başkanı için Plan ve Bütçe Komisyonu üyeleri arasından belirlenen Ön Seçim Geçici Komisyonunca kabul edilen 269 sıra sayılı Komisyon Raporu doğrultusunda Sayıştay Başkanı seçiminin yapılmasına; Genel Kurulun çalışma gün ve saatlerinin yeniden düzenlenmesine ve 268 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - Sayın Başkan, Parlamentonun şahsımaneviyatına hakaret olduğunu düşünüyorum.

Mesele şudur: Katılımcı demokrasilerde bir yasal teklif hazırlanırken her şey, hepsi Meclis komisyonuna geldiği zaman boca edilmez. Akademik camia, sivil toplum kuruluşları aşama aşama müzakere eder ve orada olgunlaştıktan sonra komisyona getirilmesi doğrudur.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - İsim ver, bir isim ver! Ben veririm 69 uzman ismi; burada olacak, resmî, buraya çağıracaksınız.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - Eğer komisyonda olgunlaşmaya kalkarsa...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Öyle olacak tabii!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - ...hazırlıksız bir çalışma olmuş olur ve doğru bir neticeye varamayız.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim Sayın Özkan.

İç Tüzük'ün 37'nci maddesine göre verilmiş bir doğrudan gündeme alınma önergesi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Okutuyorum:

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)**B) ÖNERGELER**

1.- İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoglu'nun, (2/3507) esas numaralı İlköğretim Okullarında Öğrenci Andı Okunması Hakkında Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/133)

18/5/2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

(2/3507) esas numaralı Kanun Teklifi'min İç Tüzük'ün 37'nci maddesine göre doğrudan Genel Kurul gündemine alınmasını arz ederim.

Saygılarımla.

Hayrettin Nuhoglu

İstanbul

BAŞKAN – Önerge üzerinde teklif sahibi İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoglu.

Buyurunuz Sayın Nuhoglu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; seksen sene yönetmelikle okutulan, AKP iktidarı tarafından yasaklanan Andımız’ın kalıcı hâle gelmesi için sunduğumuz İlköğretim Okullarında Öğrenci Andı Okunması Hakkında Kanun Teklifi’nin Genel Kurul gündemine alınması için kanunun gerekçesini açıklamak üzere söz aldım.

Andımız’ın yasaklanmasını isteyenlerin gerekçesinde, Atatürk’ün gösterdiği çağdaş uygarlık düzeyinin gereği olduğu, pedagojik olarak ilköğretim çağındaki çocuklar için uygun olmadığı öne sürülmüştür. Böylesine bir yalanla Anayasa’ya, Türk’e ve Atatürk’e karşı tavır sergilemek ancak düşmanlıkla açıklanabilir. Kötü niyetli bir siyasi görüşün tezahürü olan bu gerekçenin hukuki ve bilimsel hiçbir temeli yoktur.

Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun Andımız’ı yasaklayan 4 Şubat tarihli kararının gerekçesi evvelki hafta açıklandı. Açıklamada Andımız’ın Anayasa’da ve Milli Eğitim Temel Kanunu’nda yer alan ilkelere aykırı olmadığı vurgulanarak, Anayasa’nın “Başlangıç” kısmında “Türk Vatanı ve Milletinin ebedi varlığını ve Yüce Türk Devletinin bölünmez bütünlüğünü belirleyen bu Anayasa, Türkiye Cumhuriyetinin kurucusu, ölümsüz önder ve eşsiz kahraman Atatürk’ün belirlediği milliyetçilik anlayışı ve O’nun inkılâp ve ilkeleri doğrultusunda; dünya milletleri ailesinin eşit haklara sahip şerefli bir üyesi olarak, Türkiye Cumhuriyetinin ebedi varlığı...” karşısında hiçbir faaliyetin korunma göremeyeceğine ve Milli Eğitim Temel Kanunu’nda “Türk millî eğitiminin genel amacı, Türk milletinin bütün fertlerini, millî, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan, Türkiye Cumhuriyetine karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış hâline getirmiş yurttaşlar yetiştirmek ve nihayet Türk milletini çağdaş uygarlığın seçkin bir ortağı yapmaktır.” ifadelerine yer verilmiştir. “Yasaklamanın Öğrenci Andı metninin içeriğinden kaynaklanmadığı, idarenin takdir yetkisi bulunduğu ve yetkilerini Andımız’ı kaldırma yönünde kullandıkları.” belirtilmiştir.

Değerli milletvekilleri, yetkisini kötüye kullanan ve Andımız’ı yasaklayan bir Millî Eğitim Bakanının var olması devletimiz için bir talihsizliktir. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Danıştay 8. Dairesi bu yanlış takdiri düzeltmişken Dava Daireleri Kurulunun düzeltme kararını bozup yasaklamaya yol veren bu karara böyle bir gerekçe yazması ve suçu Bakana atması kendilerini asla kurtaramaz.

Türk milletinin asırlarca hep beraber vermiş olduğu destani bir mücadelenin ürünü olan Türkiye Cumhuriyeti devleti, varlığını ve üniter yapısını korumak zorundadır. Anayasa’mızın 66’ncı maddesi “Türk Devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkes Türktür.” ifadesiyle bütün etnik unsurları Türk kabul etmiştir. Hiç kimse Türklükten rahatsızlık duymamalıdır. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) 84 milyon olarak hepimiz birden Türk milletiyiz.

Türk millî kimliğinin benimsenmesi, Türk tarih bilincinin yerleşmesi, vatan ve millet sevgisinin oluşması, yüksek ahlak ve vasıflara sahip olunması gibi kazandırılmak istenen olumlu davranışlar ve düşünceler ilköğretim çağında başlar. Türk eğitim sisteminde okulun görevi, Türk olmaktan şeref duyan, Türk devletine ve Türk milletine karşı ödev ve sorumluluklarını bilen; fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür meslek sahibi gerçek Türk vatandaşlarını yetiştirmektir. Bu nedenle, millî törenler ve bayramlar gibi, Gençliğe Hitabe, Öğrenci Andı ve İstiklal Marşı fikirlerin ve duyguların anlamlarını düşünmeye ve zaman geçtikçe manalarını daha derin bir şekilde kavramaya vesile olmaktadır. Ant ile marşı karıştırmamak gerekir. İstiklal Marşı’mız milletimizin hürriyet ve bağımsızlık mücadelesindeki ruhunu ve duygularını anlatması için bestelenmiş bir metindir, milletin bütünü tarafından okunur ve ayakta saygıyla dinlenir. Andımız ise kişiliğin oluştuğu, kimlik tanıma sürecinde olan çocuklarımızın millet olma şuurunu kazanmasına vesile olan hedef belirleyici nitelikte bir metindir, sadece ilköğretim okullarında okutulur. İstiklal Marşı’na taraftar olup Andımız’a karşı çıkmak ve “İstiklal Marşı bize yeter.” demek çelişkili bir durumdur. İstiklal Marşı, Andımız’ın alternatifi olamaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun toparlayın.

HAYRETTİN NUHOĞLU (Devamla) – İki birlikte varlığını sürdürmelidir. Andımız'ı okuyarak yetişen nesiller olmazsa İstiklal Marşı'na saygı duyan ve söyleyen nesiller de olmaz.

Değerli milletvekilleri, bu kanun teklifiyle resmî ve özel ilköğretim kurumlarında Öğrenci Andı'nın söylenmesinin hiç kimsenin takdir yetkisine bırakılmadan, kanun seviyesinde düzenlenmesi amaçlanmaktadır. Bu teklif bir siyasi partiye ait görülmemelidir. Açıkladığımız gerekçede de ifade edildiği gibi, bütün siyasi partilerimizde yer alan konuya duyarlı milletvekillerinin ortak arzusu niteliğindedir, hepsinin desteğini bekliyoruz. Kanunlaşması hâlinde tereddütlerin ve tartışmanın sona ereceğine, Türk milletini sonsuza kadar hür ve mutlu yaşatacak olan nesillerin yetişeceğine inanıyor, selamlarımı sunuyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler.. Kabul etmeyenler.. Kabul edilmemiştir.

Sayın Özel, buyurun.

VII.- AÇIKLAMALAR (Devam)

36.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Sayıştay Başkanı seçimi konusunun Danışma Kurulunda görüşülmesi gerektiğine ve kamu iktisadi teşekküllerini millet adına Meclisin emrinde denetleyecek bir kurumun başına o kurumun kültüründen bihaber bir saray bürokratının kayyum olarak atanmasına alet olmayacaklarına, meşruiyet kazandırmayacaklarına ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, birazdan Sayıştay seçimine geçeceğiz.

Öncelikle şunu söyleyeyim: Sayıştay Başkan seçimi gibi bir konu mutlaka ve mutlaka Danışma Kuruluna getirilmeli, Danışma Kurulunda bu konu görüşülmelidir. Bugün toplanmadığı için grup önerisiyle getiriliyor, doğru bir şey değil. Grup önerisiyle gelen ve Meclisin henüz oy kullanmadığı bir seçimde paravanların getirilmesi “Biz ne sonuç çıkacağını biliyoruz.” demektir. Bunun yerine -çünkü demokrasilerde şekil bazen esasın önüne geçer ve fena mesajlar verir- on dakika ara verirsiniz “Seçime geçeceğiz, paravanları getirin arkadaşlar.” denir. Ben Başkanlık Divanının millî irade üzerindeki böyle bir tahakkümü reddediyor olmasını beklerim.

Üçüncü husus: Sayıştay Başkanı yaş haddinden falan emekli olmadı; görevi vardı, süresi doldu. Sayıştay, Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetim yapar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayıştayın yapmış olduğu denetim raporlarının Meclise intikali yeterince detaylı, net ve şeffaf değildi ama yine de o raporlardan dünya kadar bilgi çıkıyor; mesela, işte, 3 tane, 4 tane, 5 tane maaş alan bürokratlar çıkıyor, gündem oluyor, tartışılıyor. Sayıştay Başkanının muhalefete koz verdiği kabulüyle değiştirileceği konuşulmuştu. Şimdi Sayıştay Başkanlığı için birazdan yapılacak oylamada 2 aday var ama Metin Yener'in seçileceğini sağır sultana duyurdu AK PARTİ Grubu. Metin Yener, Cumhurbaşkanlığı Personel ve Prensipler Genel Müdürü; hiç Sayıştay geçmişî yok, kurumun kültüründen gelmiyor, kurumun geleneklerini bilmiyor, Sayıştay mantığıyla yetişmiş, yetiştirilmiş birisi değil ama deyim yerindeyse saray tarafından bugün Sayıştaya kayyum atıyor.

Diğer ikinci...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bitireceğim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Malumunuz, usul tartışması yerine böyle bir şeyi benimsedik.

BAŞKAN – Tamam.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Diğer aday hiç olmazsa Sayıştayda beş yıl görev yapmış ama burada şimdi Sayıştayın kapısından girmemiş birisini Sayıştaya etkin denetim yapmamak üzere kayyum olarak atıyorlar. Adayların mülakata çağırılması bile kabul edilmedi. Plan ve Bütçe Komisyonunun kurduğu adayları tanıma alt komisyonunda -hani, hep diyorsunuz ya “rubaru”- yüz yüze gelinmedi, yüz yüze soru sorulmadı.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – “Rû” “rû”, “rûberû”; “û”, “u” değil.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, Amerika nasıl yüksek yargı makamlarına, yüksek denetim makamlarına üye seçiyor kendi parlamentolarında ve Türkiye ne hâlde seçiyor; bunu bir görün. Tarih önünde kaydetmek üzere söylüyoruz ki biz bu kayyum atamasına oraya girip çıkarak alet olmayacağız, meşruiyet kazandırmayacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Son sözüm...

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ama milletin parasıyla kurulmuş kamu iktisadi teşekküllerini millet adına Meclisin emrinde denetleyecek bir kurumun başına o kurumun kültüründen bihaber bir saray bürokratının kayyum olarak atanmasını tarih önünde not ediyoruz arkadaşlar, tarih önünde not ediyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayıştay Başkanı seçilme yeterliliği var mı yok mu, hukuk ne emrediyor, biz buna bakarız.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, gündemin “Seçim” kısmına geçiyoruz.

X.- SEÇİMLER

A) SAYIŞTAY BİRİNCİ BAŞKANLIĞI VE SAYIŞTAY ÜYELİKLERİNE SEÇİM

1.- Sayıştay Başkanlığına seçim

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 13 ve 16'ncı maddeleri ile İç Tüzük'ün 150'nci maddesi hükmü uyarınca Sayıştay Başkanlığı için gizli oyla seçim yapılacaktır.

Sayıştay Başkanı ve Üyeleri Ön Seçim Geçici Komisyonunca Sayıştay Başkanlığı için belirlenen 2 adayın adları oy pusulası şeklinde düzenlenerek Başkanlıkça bastırılmıştır.

Toplantı ve karar yeter sayısı mevcut olmak şartıyla oylamaya katılanların salt çoğunluğunun oyunu alan aday Sayıştay Başkanlığına seçilmiş olacaktır.

Oylamanın sayım ve dökümü için ad çekme suretiyle 5 kişilik bir Tasnif Komisyonu tespit edeceğim.

Sabri Öztürk, Giresun? Yok.

Mücahit Durmuşoğlu, Osmaniye? Burada.

İbrahim Aydemir, Erzurum? Burada.

Mehmet Celal Fendoğlu, Malatya? Burada.

Mehmet Altay, Uşak? Yok.

Cengiz Gökçel, Mersin? Burada.

İlyas Şeker, Kocaeli? Burada.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa)– Sayın Başkan, biraz önce bahsettiğim gerekçelerle Tasnif Komisyonunda da görev almıyoruz efendim. Bir kura daha çekerseniz memnun oluruz.

Biz bu seçimin hiçbir yerinde yokuz, kayyum atıyorsunuz. Sayıştaya kayyum atanırken biz yokuz arkadaşlar.

BAŞKAN – İbrahim Ethem Sedef, Yozgat? Burada.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayıştayın kapısından girmemiş adaya oy vereceksiniz.

BAŞKAN - Tasnif Komisyonu üyeleri oylama işleminin ardından komisyon sırasındaki yerlerini alacaklardır.

Gizli oylamanın ne şekilde yapılacağını arz ediyorum:

Komisyon sıralarından birinci sıradaki Kâtip Üye Adana'dan başlayarak İstanbul'a kadar (İstanbul dâhil) ikinci sırada yer alan Kâtip Üye ise İzmir'den başlayarak Zonguldak'a kadar (Zonguldak dâhil) adı okunan milletvekillerinin adını defterden işaretleyecektir. Adı işaretlenen milletvekillerine mühürlü oy pusulası ve bir zarf verilecektir. Adını ad defterine işaretlettiren ve mühürlü oy pusulasını alan sayın üye oy vereceği adayın isminin karşısındaki kareyi çarpı işaretiyle işaretleyecek ve oy pusulasını zarfa koyarak Başkanlık Divanı kürsüsünün önünde yer alan oy kutusuna atacaktır. Aynı zarftan birden çok oy pusulası çıkması hâlinde bu oy pusulalarının tamamı ile birden fazla adayın işaretlendiği oy pusulaları geçersiz sayılacaktır. Ayrıca oy pusulalarında oyun kime ait olduğunu belirleyecek bir işaret, imza, karalama gibi durumlarda oy geçersiz sayılacaktır.

Kabinlere aynı renk tükenmez kalem konulmuştur. Sayın üyeler bu kalemleri kullanacaklardır.

Oy pusulaları ve zarfları Sayın Kâtip Üyelere verilsin.

Sayın milletvekilleri, oylamaya Adana ilinden başlayacağız.

(Oylar toplandı)

BAŞKAN – Oyunu kullanmayan sayın üye var mı? Yok

Oy verme işlemi tamamlanmıştır.

Tasnif Komisyonu üyeleri lütfen yerlerini alsınlar.

Oy kupaları Tasnif Komisyonu üyelerine teslim edilsin.

Komisyon üyelerini tekrar okutuyorum: Mücahit Durmuşoğlu, Osmaniye; İbrahim Aydemir, Erzurum; Mehmet Celal Fendoğlu, Malatya; İlyas Şeker, Kocaeli; İbrahim Ethem Sedef, Yozgat.

(Oyların ayrımı yapıldı)

BAŞKAN – Sayıştay Başkanlığı için yapılan seçime ait Tasnif Komisyonu tutanağı gelmiştir, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Sayıştay Başkanlığı için yapılan seçime 270 üye katılmış, kullanılan oyların dağılımı aşağıda gösterilmiştir.

Saygıyla arz olunur.

Tasnif Komisyonu		
Üye	Üye	Üye
Mücahit Durmuşoğlu	İbrahim Aydemir	Mehmet Celal Fendoğlu
Osmaniye	Erzurum	Malatya
	Üye	Üye
	İlyas Şeker	İbrahim Ethem Sedef
	Kocaeli	Yozgat

Kullanılan oy sayısı : 270

Mehmet Aksoy : 4

Metin Yener : 255

Boş : 1

Geçersiz : 10

BAŞKAN – Bu sonuca göre, Sayın Metin Yener Sayıştay Başkanlığına seçilmiştir, hayırlı olmasını diliyorum.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.12

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 19.53****BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN****KÂTİP ÜYELER: Abdurrahman TUTDERE (Adıyaman), Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 94’üncü Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor, gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sıraya alınan Samsun Milletvekili Orhan Kırçalı ve 98 Milletvekilinin Askeri Ceza Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlıyoruz.

XI.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**A) KANUN TEKLİFLERİ**

1.- Samsun Milletvekili Orhan Kırçalı ve 98 Milletvekilinin Askeri Ceza Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3636) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 268) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 268 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince bu teklif İç Tüzük’ün 91’inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

Teklifin tümü üzerinde ilk söz, İYİ Parti Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Dursun Müsavat Dervişoğlu’na ait.

Buyurun Sayın Dervişoğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; hepimizi saygılarımla selamlıyorum.

Askeri Ceza Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin geneli üzerine İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunmaktayım.

Askerî düzene hâkim olan hiyerarşi, emir komuta ilişkisi ve bunun gerektirdiği disiplin askerî suçların türleri ve yargılanmasında farklılığa yol açmaktadır. Bu yönüyle üzerinde mütalaada bulunacağımız hususlar, yalnız ve ancak askerî yararı koruma amacı gütmektedir. Kanun teklifinde askerî düzeni olumsuz etkileyecek, uygulamada yeni problemler doğuracak ve keyfiliğe yol açacak mahiyette birtakım düzenlemeler bulunmaktadır. İktidar ortakları Komisyon görüşmelerinde yine muhalefetin hiçbir yapıcı eleştirisini ya da önerisini dikkate almamıştır. Teklifte hiyerarşiyi bozucu hükümler vardır ve mutlak suretle ayıklanmalıdır. Askerî düzen içinde ayrımcılığa yol açılmamalı, her aşamada asker kişi, eşitlik ilkesi zedelenmeden korunmalıdır. Asker ocağı Peygamber ocağıdır, göz bebeğimizdir ve ortak değerimizdir. Bu alana siyasetüstü bakmak gibi bir mecburiyetimiz vardır.

(x) 268 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Görüşülmekte olan teklifte 353 sayılı Askerî Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanunu'nun yürürlükten kaldırılması nedeniyle askerî suçların yargılanmasında uygulanacak usul kanunu hükümlerinin maddi ceza hukuku düzenlemeleri içeren Askerî Ceza Kanunu'na dercedildiğini görmekteyiz. Usul hükümlerinin ayrı bir usul kanununda toplanmaması hâlinde askerî yargılamada uygulanacak olan farklı usul hükümlerine Ceza Muhakemesi Kanunu'nda yer verilmesi uygulamada birtakım kolaylıklar yaratacaktır. Örneğin, teklifin 3'üncü maddesinde yer alan "Asker kişi herkes tarafından geçici olarak yakalanabilir." ifadesi iki bin yılı aşkın bir geçmişe sahip ordumuzun bütün itibarını alaşağı etmektedir. Bu, tıpkı geçmişte FETÖ'cü çetecilerin askerî varlığımızı hedef alan düşmanca kumpaslarını aklımıza getirmektedir. Bunu ancak Türk ordusunun düşmanları talep eder diye düşünmekteyiz. Suçüstü hâli gibi açıklamalarla bu konuyu izah edebilmek mümkün değildir çünkü suçüstü hâli sadece asker kişiler için değil, Ceza Muhakemesi Kanunu'nda tüm Türk vatandaşları için geçerlidir.

Teklifin 5'inci maddesiyle, asker kişilerin suç işlemlerinin araştırılması izne tabiyken, ağır ceza mahkemesinin görevine giren suçüstü hâllerinde bu izin aranmamaktadır. Kuvvet komutanları ve Genelkurmay Başkanı hakkında açılacak soruşturmalar Cumhurbaşkanının iznine tabi hâle getirilmiştir. Peki, bu ucube sistemde söz konusu Cumhurbaşkanlığı makamı aynı zamanda bir siyasi partinin genel başkanlığı makamı değil midir? Bu teklif, siyasetin ordu üzerinde vesayet kurma çabasıdır. Dünyanın en şerefli ordusunu mesnetsiz ithamlara karşı savunmasız hâle getirmeye hiç kimsenin hakkı yoktur. Yoksa siz, Türk ordusunu yıllarca içine sızmasına göz yumduğunuz FETÖ'cülerle mi karıştırıyorsunuz? Siz, Türk askerinin bu suçları kolaylıkla işleyebileceğini mi öngörüyorsunuz ki bu keyfi yargılamanın önünü açıyorsunuz?

Yağma, irtikap, kasten adam öldürmek, devletin birliğini ve ülke bütünlüğünü bozmak, düşmanla iş birliği yapmak, devlete karşı savaşa tahrik, düşman devlete maddi ve mali yardım; bu suçlardan birini şanlı Türk ordusunun mensuplarının işleyeceğine dair kuvvetli inancınızla bu suçları sivil inisiyatifte devretmiş bulunuyorsunuz. Bütün bu ciddi ithamlara karşı Türk ordusunu savunmasız bırakan bu kanun teklifini kabul etmiyoruz. Sizin devlete bakışınızın dışı vurumudur bu teklif. Her gün bir başka AK PARTİ'li siyasetçi hakkında farklı iddiaların gündeme geldiği ve bu siyasetçilerin yargıdan köşe bucak kaçtığı bu dönemde askerî varlığımızı hedef alan bu teklif son derece manidar ve tehlikelidir. Bu teklifle Türk ordusunu ikinci bir tasfiye sürecine sürüklediğinizin acaba farkında mısınız? İlk denemede bu kutsal çatının altında İYİ Parti yoktu. Bugün, buna müsaade etmeyeceğimizin bilinmesini isteriz; buradan uyarıyorum, aklınızdan bile geçirmeyiniz.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'de yaşanan hukuksuzluğun temel sebebi, gücün tek kişinin elinde temerküz etmesidir. Yargının siyasallaştığı yerde, istisnalar kaide olur. Türkiye'de yargının siyasallaşması, siyaset kurumunun kendisini yargı yerine koymasına sebep olmuştur. Bu iktidarın Türkiye'yi taşıdığı hukuksuzlukta maalesef, kendisinde suç işleme imtiyazı gören bir grup ortaya çıkmıştır. Kendini hukuken imtiyazlı gören ve paramillerleşen bu yapıların gelecekte Türkiye'nin başına açabileceği galeleri bugünden görmek mecburiyetindeyiz. Türkiye'de adı konulmamış bir infaz sistemi mutlak suretle ifşa edilmeli ve deşifre edilmelidir.

Yeni Türkiye'de iktidarın aleyhinde konuşursanız, ya hapse giriyorsunuz ya da sokak ortasında saldırıya uğruyorsunuz. Bu suçu işleyenler, siyasi konfor alanlarında besleniyor ve korunuyorlar, bunu bütün Türkiye görüyor ancak hiç kimse unutmamasın ki suçlunun beraat ettiği yerde yargı hüküm giyer.

İYİ Parti olarak biz, adalet sisteminin hangi fikir ve ideolojik zeminde olursa olsun siyasallaşmasının karşısındayız. İYİ Partinin iktidarında üstünlerin hukukunun değil, hukukun üstünlüğünün esas alındığı bir Türkiye'yi hep birlikte inşa edeceğiz.

Saygıdeğer milletvekilleri, Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı NATO Zirvesi'nde Biden'la görüşme randevusu uğruna memleketimize ve milletimize leke sürecek alçak bir iftiraya göz yummuştur. AK PARTİ Genel Başkanı Sayın Erdoğan, Biden'ın sözde Ermeni soykırımı iftiralarıyla ilgili olarak, uçağa binerken "Hesabını soracağız." diyerek gitmişti ancak ertesi gün Brüksel'de "Hamdolsun bu konu gündeme gelmedi." diyerek sözünden geri dönmüştür. Trump'ın "Aptal olma." mektubunun ardından bir kez daha Türk milleti hayal kırıklığı yaşamıştır. Sayın Erdoğan Biden'la olumlu ve verimli bir görüşme yapıldığını ifade ediyor. Buradan soruyoruz: Türkiye-ABD ilişkilerinde hangi olumlu gelişme yaşanmıştır? Mesela 1,2 milyar dolar para ödediğimiz hâlde uçaklarımızı teslim etmeyen ve gasbeden Amerika'dan F-35'leri mi aldınız? İktidara defaaten sorduk, yine soruyoruz: Uçaklar nerede? Yok. Para nerede? Yok. Uluslararası tahkime gitmek için neyi bekliyorsunuz?

Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı ABD'yle ilişkilerde Türkiye'nin lehine olan hangi adımı atmıştır bu görüşmede? S-400'leri aktive etme noktasında ABD'yi ikna mı ettiniz yoksa PKK/YPG'ye destek veren Amerika Birleşik Devletleri'ne geri adım mı attırdınız? ABD Kongresi yaptırımlarını mı kaldırdınız? Irak ve Suriye'nin kuzeyindeki sorunlarımızı mı çözdünüz? Libya ve mavi vatan konusundaki engellemeleri mi kaldırdınız? Türk milletine soykırım iftirasıyla saldıran Amerika Birleşik Devletleri Başkanına had mi bildirdiniz yoksa müfterilerin sessizliğine hamt mı ettiniz? Ne yaptınız? Türkiye'nin haklı olduğu dış politika tezlerini savunacak iradeniz şayet yoksa İYİ Parti olarak bunları savunmaya biz talibiz. Türkiye'nin haklı mücadelesini gündeme getirmeye cesaret edemiyorsanız İYİ Parti olarak bizim cesaretimiz var ve buna hazırız.

Biden görüşmesinden Türkiye adına çıkarılacak tek sonuç şudur: Bütün yabancı güçler Afganistan'dan çıkarken Mehmetçik'imize Afganistan'da nöbet yazdırdınız; bu, utanılacak bir durumdur ve ne yazık ki bu, sadece Biden yönetimine şirin gözükmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Savrulan dış politikayı rayına oturtmak ve Türkiye'yi uluslararası alanda hak ettiği yere taşımak Allah'ın izniyle bize nasip olacaktır.

Değerli milletvekilleri, tek adam rejiminin anayasal çerçevesini oluşturan Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde dengesini kaybetmiş bu iktidarın yönetiminde ağır bedeller ödemeye devam ediyoruz. Türk lirası değer kaybediyor, Türk ekonomisi eriyor. Yeni sisteme geçilen Temmuz 2018'de dolar ortalama 4,73 liradan işlem görürken bugün ekonomik çöküşün sonucu olarak 8,76 seviyelerine kadar çıkmıştır. Türk lirasının değer kaybı geride bıraktığımız üç yıl içinde yüzde 85'i geçmiştir. Bir yandan hayat pahalılığı, diğer yandan işsizlik ve yoksulluk milletimizin geçim sıkıntısıyla kuşatılan bir hayata mahkûm edilmesine sebep teşkil etmiştir. İşsizlerimizin sayısı 10 milyonun üzerindedir, 34 milyon kişi bankalara borçlu durumdadır; 23 milyon icra dosyası icra dairelerinde bekliyor, hacizler milletin kapısına dayanmıştır. Vatandaş sokakta "Açım." diye isyan ediyor, Sayın Erdoğan ise "Açları siz doyurun." diyerek sorumluluğu muhalefet partilerinin üzerine yıkıyor. Eğer iktidar olarak siz sorumluluğunuzun gereğini yerine getiremiyorsanız, emeklimizi, işçimizi, çiftçimizi, çalışanlarımızı düşüğü bu borç batağından kurtaramıyorsanız bu büyük milletin çektiği ezanın, cefanın vebali sizlerin boyunlarındadır. Son on dokuz yılda bu milletten 2 trilyon 311 milyar dolar vergi topladınız. Bu siyasi iktidar "şayet 'Açım.' diye feryat eden vatandaşı muhalefet doyursun." diyebiliyorsa, orada iktidarın değişim zamanının geldiği ortaya çıkıyor ve o değişim inşallah Türkiye'de yapılacak ilk seçim kadar yakındır.

Zenginliği üretmek ve paylaşmak yerine fukaralığı yönetme hevesinde olan siyasi iktidarımızın miadı dolmuştur. Bu noktadan sonra Türkiye için çıkış yolu da bellidir. İktidar olarak siz sandığı getireceksiniz, millet yetkiyi verecek, biz de gereği neyse onu icra edeceğiz. İYİ Parti olarak bunu yapmaya hazır olduğumuzu aziz milletimizin bilmesini istiyorum.

İYİ Partinin memleket ve millet tasavvurunda 5 maaşlı danışmanlar yok; zenginleşen evlatlar, bakanlık yapan damatlar, girişim dehası yeğenler de yok. Devlet idaresinde adalet var, hakkaniyet var ve liyakat var. İYİ Partinin ekonomik hedeflerinde, yandaş müteahhitleri değil büyük Türk milletini zengin etmek var. Sayın Genel Başkanımız Meral Akşener'in ifade ettiği gibi, işte tam da bu yüzden biz koltuk döşemelerini değil yurt dışında il ve ilçe ilçe dolaşarak ayakta durmamızı eskitiyoruz.

Ant olsun ki umutsuz gençlerin, enflasyona yenilen sabit gelirlilerin, yük altında ezilen çiftçilerin çektiği çilenin hesabını sizden soracağız. Yandaşa peşkeş çektiğiniz her kör kuruşun hesabını da size bırakmayacağız. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, insanoglunun en büyük yanlıgilarından biri doganın bir parçasi olduğunu fark edememesidir. Marmara Denizi'nde aleni bir cinayet işlenmiştir. Bu suç, hepimizin gözünün önünde cereyan etmiştir. Yayılarak suyun yüzeyini ve derinlerini saran müsilaj söz konusu ölümün de ilanı olmuştur. İYİ Parti olarak iktidara çağırımızdır: Vakit kaybetmeden iyi tarım uygulamalarına geçin; gübre, kimyasal ve ilaç kullanımının azaltılmasını sağlayın. Denizlerimizdeki dip hayatına zarar veren trol tipi avcılığa karşı yaptırımları artırın. Marmara Denizi'ne atık su döken ve nüfusu 5 binden fazla olan yerleşim birimlerine de hızla ileri biyolojik arıtma tesislerini kurun. Bu konu siyasi mülahazalarla ve hamasetle değil ancak icraatla çözüme kavuşturulacaktır. İYİ Parti olarak doğa konusunda zerre tavizimiz yok, olmayacak da. Doğanın insana değil insanın doğaya ihtiyacı olduğu asla unutulmamalıdır.

Saygıdeğer milletvekilleri, biliyorsunuz, şayet engellenmemiş olsaydı bugün RTÜK seçimlerini de gerçekleştirecektik. Bu konuyla ilgili birkaç cümle sarf etme ihtiyacı hissediyorum. Biliyorsunuz, Adalet ve Kalkınma Partisinin iktidara geldiği günden itibaren televizyonlarda farklı farklı diziler oynatılıyor. Bunlardan bir tanesi on beş yıldan fazla sürdü, bunların bir kısmı da yaklaşık on yıldan beri devam ediyor. Bir televizyon dizisinde sigarayı insan sağlığına tehlikeli gördüğü için mozaikleleyen televizyon kuruluşları ve bunu sağlayan RTÜK, gözlerimizin önünde onlarca cinayet işleyen bir kişinin bile adalet huzurunda hesap vermesini temin eden bir adım atmıyor. Şunu demek istiyorum, sabah kalkıyoruz akşam yatıyoruz, seyrettiğimiz dizilerde şu var: Kendini devletin yerine koymuş ve devlet adına hesap soracak ve kendini suç işleme imtiyazına sahip gören çeteler hüküm sürüyor televizyon dizilerinde. Şimdi, bunları bizim çocuklarımız izliyor. Sigarayı mahzurlu gördüğümüz ve çocukları kurtarmak için mozaiklediğimiz bir dönemde çocuklarımıza sabah akşam cinayet seyrettiriyoruz. Bununla da yetinmiyoruz, bu adamların hiçbiri adalet huzuruna çıkmıyor. Ortaya öyle bir nesil çıktı ki yani "Ben eğer bir suç işlersem himayesinde olduğum gruplar beni yargılanmaktan koruyacak ve kollayacak." Böyle bir durumda yetmiş nesillerin kendisinin psikolojik anlamda tehdit altında olduğunu hissetmesi lazım ama çocuk bunu göremez ise Türkiye Büyük Millet Meclisinin mutlaka görmesi ve göstermesi lazım. Devriktidarınızda... (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Ben bu psikolojiyi biliyorum, bakın, kendinizi suç işleme imtiyazına sahip olduğunuzu zannettiğiniz psikolojiyi ben biliyorum, benim yaş kuşağım da biliyor bu psikolojiyi. Örnek vereyim size: Biz üniversitede okuyorduk, siyasi görüşlerimiz münasebetiyle de okulda birtakım kavgalara karışıyorduk, yani benim gibi buradaki birçok insan da bunu yaşamıştır. Biz bunu bir sene, iki sene, üç sene yaptık; her birinde karakola gittik ve karakol tarafından da serbest bırakıldık çünkü adi kavgalardan sayıldı ama ne zamanki sıkıyönetim söz konusu oldu, ettiğimiz her kavganın aslında öğrenim özgürlüğünü engellemek suçunu oluşturduğunu öğrendik. Bunu öğrendik ama çaresini bulamadık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (Devamla) – Bitireceğim Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (Devamla) – 12 Eylülde hepimiz kendimizi zindarlarda bulduk, aynı karavanadan yemek yedik, aynı koşullarda farklı görüşlerde insanlar olarak beraberce yattık.

Sonra da sorduk “Niye böyle oldu? Bunlar basit kavgalardı. Bize bunun başında ‘öğrenim özgürlüğünü engellemek’ diye bir suç olduğunu anlatsalardı da yapmasaydık.” demeye fırsat bulamadık çünkü ihtilalin şartlarını olgunlaştıran öyle istediği için öyle olmuş, onu öğrendik. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Şimdi, bugün de benzer birtakım olayları yaşıyoruz, bunlara karşı el birliğiyle tedbir almak bizim mecburiyetlerimizin arasındadır. Türkiye Büyük Millet Meclisi bu durumla alakalı olarak asla ve kata mazeret üretmez, üretmemelidir.

O sebeple, ben buradan, eleştirilerimizin doğru anlaşılmasını ve ciddiye alınmasını talep ediyorum. İktidarı yanlış uygulamaları yönüle...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Ek süre vermiyoruz Sayın Başkanım.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (Devamla) – Ben müsamahanıza alışkınım, istirahat ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (Devamla) – Ne zaman iktidarın ve Sayın Tayyip Erdoğan’ın uygulamalarını eleştiriyor, bu konularla ilgili soru yöneltiyorsak karşılığında şu cevabı alıyoruz: “Yapmayın bunu; bu, Tayyip Erdoğan düşmanlığı.” Tayyip Erdoğan bu ülkenin Cumhurbaşkanı, İYİ Parti Grup Başkan Vekili olarak bizim, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili Özgür Özel Bey’in, Tayyip Erdoğan düşmanlığı yapma ihtimali yoktur zaten. Biz Tayyip Erdoğan’ı düşman değil, siyasi rakip olarak görüyoruz ama konuşmamın bir bölümünde söylediğim gibi yanlış bir mantıktan hareket ediliyor; işbaşına geldiğiniz günden beri millete mafya dizileriyle ayar vermeye kalkıyorsunuz, siz mafya dizileriyle millete ayar verirsiniz mafya da bugün ortaya çıkar devlete ayar vermeye kalkar.

Bu hususa dikkatinizi çekiyor, Genel Kurulunuzu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Kırıkkale Milletvekili Sayın Halil Öztürk.

Buyurun Sayın Öztürk. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 268 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin tümü üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen değerli izleyicileri sevgiyle ve saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, her ülkenin varlığını koruyabilmesi için güçlü ve millî bir savunmasının olması gerekmektedir. Bu ihtiyaç, millî savunmaya özgü bir hukuk düzeninin kurulmasını da elbette ki zorunlu kılacaktır. Zira Silahlı Kuvvetlerin kendisinden beklenen görevi yerine getirebilmesi için silah, mühimmat, hizmet ve altyapılarla donatılması gerektiği kadar disiplinin bozulması hâlinde bu durumu adil bir şekilde ve kısa bir sürede tesis edecek bir disiplin mekanizmasına da ihtiyacı bulunmaktadır.

Günümüzde yukarıdan aşağıya otorite, aşağıdan yukarıya itaati içeren askerî disiplin, mutlak itaat prensibi üzerine oturtulmuştur. Hiçbir toplulukta disiplin ve mutlak itaat, Silahlı Kuvvetlerde olduğu kadar hayati önem taşımamaktadır. Türkiye’de özellikle 1982 Anayasası’ndan sonra uzun yıllar askerî mahkemeler ve görev alanları çok tartışılmıştır. Tartışmaların odağında ise 1982 Anayasası’nın 148’inci maddesiyle askerî mahkemelerin görev alanlarının demokratik bir hukuk devletinde kabul edilmeyecek derecede geniş olarak belirlenmesi vardı.

Diğer taraftan, askerî mahkemelere asker olmayan kişileri yargılama yetkisinin son derece geniş tanımlanması, “askerî suç” kavramı ve askerî hâkimlerin yeterli hâkimlik teminatlarına sahip olmayışı önemli sorun alanları olarak görülmekteydi.

Hâlihazırda dünyanın sayılı orduları arasında yer alan Türk Silahlı Kuvvetlerimiz için oluşturulmuş ilk derece askerî mahkemeleri, savcılıkları ile askerî yüksek yargı organlarının varlığına 2017 yılında yasalaşan 6771 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’un 17’nci maddesiyle son verilmiştir. Söz konusu bu anayasal düzenlemeyle ülkemiz Silahlı Kuvvetlere yönelik adli uygulamalar konusunda yapılan sınıflandırmaya nazaran, münhasıran askerî mahkemeler ve savcılıklara sahip ülkeler arasından çıkarılmıştır. Bunun yerine, Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından yapılan düzenleme sonucunda Hollanda, Macaristan, Fransa örnekleri gibi sivil yargı sistemleri içinde askerî uzmanlaştırma gerçekleştiren bir modele dâhil olmuştur. HSK 1. Dairesinin 31 Mayıs 2017 gün ve 831 sayılı Kararı’yla kaldırılan askerî mahkemelerin dosyalarına, karar tarihi itibarıyla, ağır ceza mahkemelerinin görev alanına giren suçlar yönünden 1 ağır ceza mahkemesi olan yerlerde bu mahkemenin, 1’den fazla ağır ceza mahkemesi olan yerlerdeyse 1 numaralı ağır ceza mahkemesinin bakması kararı verilmiştir. Asliye ceza mahkemelerinin görev alanına giren suçlar yönünden ise 2 veya daha az asliye ceza mahkemesi olan yerlerde 1 numaralı asliye ceza mahkemesinin, 2’den fazla asliye ceza mahkemesi olan yerlerdeyse 3 numaralı asliye ceza mahkemesinin bu davalara bakması kararı verilmiştir.

Değerli milletvekilleri, bir yandan devletin, diğer yandan vatandaşların ve toplumun güvenlik altında bulundurulması, millî güvenliğimizin sağlanmasıyla mümkündür. Bunun için de Silahlı Kuvvetlerimizin caydırıcı, güçlü ve disiplinli bir yapıya sahip olması gerekmektedir. Ülkemizde olduğu gibi dünyada da silahlı kuvvetlerin disiplini çoğunlukla askerlik hizmetlerinin niteliğinden kaynaklanan suçları ve cezaları içeren askerî ceza kanunlarının uygulanmasıyla sağlanmaya çalışılmaktadır. Dünyada yaşanan örneklerden de anlaşılacağı üzere disiplinsiz ordular yok olmaya mahkûm olduğu gibi güvenliğini ve bekasını sağlayamayan devletler aynı kaderi yaşamaya mahkûm olmuşlardır. Bir ülke için bu nedenle ordusunun disiplininin korunması, diğer kurumların disiplininin korunmasından daha fazla önem arz etmektedir.

Askerî disiplin, sadece belirli statüde bulunan kişiler için genel ceza kanunlarında bulunmayan suç tipleri ve cezalarını gerektirmektedir. Bu suçlar askerî suçlar olarak ortaya çıkmaktadır. Anayasa Mahkemesi de vermiş olduğu kararlarında askerî düzenin istisnai yapısı gereği bu yapıya özgü düzenlemelerin olabileceğine işaret ederken belirlilik ve kanunilik ilkelerinin de göz ardı edilmemesi gerektiğini vurgulamaktadır. Diğer taraftan 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu “askerî suç” tanımı yapmazken sırf askerî suçları da saymamaktadır. Bu nedenle de belirlilik ve kanunilik ilkesi temelinde eleştirilere maruz kalmaktadır.

Değerli milletvekilleri, görüşmekte olduğumuz kanun teklifi, 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu’na 10 ek madde ve 1 geçici madde eklemeyi öngörerek 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu’nda düzenleme yapmak suretiyle askerî suçların soruşturulması ve kovuşturulmasında uygulanacak istisnai hükümler ile soruşturma ve kovuşturma mercilerini belirlemektedir.

Diğer taraftan, yine, teklifle, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu’nda değişiklikler öngörülmekte, 353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanunu da yürürlükten kaldırılmaktadır.

Kanun teklifinde, bugüne kadar kanunilik ve belirlilik ilkeleri temelinde eleştirilere neden olan “askerî suç” kavramı tanımlanmakta ve “sırf askerî suçlar”ın neler olduğuyorsa tek tek sayılmaktadır. Malumları olduğu üzere, “askerî suç” kavramının temeli düzenli orduların kuruluşuna dayanmaktadır.

Avrupa’da da askerî ceza kanunlarında kendine yer bulmuştur. Askerî disiplinin daha etkili ve caydırıcı olarak korunması ve askerî hizmetlerin yürütülmesi için hayati önemi haiz bazı değerler ceza hukukunun koruma alanına girse de askerî disiplin yargısı ile ceza yargısının işlevi birbirinden tamamen farklıdır.

Disiplin, Silahlı Kuvvetleri bir arada tutan, her türlü görevin yerine getirilmesi için şart olan ve askerliğin temeli sayılan kökleşmiş bir kavramdır. Disiplin, sadece şekil olarak değil, içerik olarak da vardır ve caydırıcılık, verimlilik ve hukuka uygun hareket gibi Silahlı Kuvvetlerin temel amaç ve yöntemlerini de doğal olarak bünyesinde barındırmaktadır. Askerî disiplinin tesisi ve korunması için genel ceza kanunlarının yeterli olmayacağı ve askerî hizmetlerin yürütülmesi için ordu içerisinde farklı hukuk kurallarının uygulanması gerektiği gerçeğinden hareketle, güçlü orduya sahip ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de Türk Ceza Kanunu’ndan ayrı bir Askerî Ceza Kanunu kabul edilmiştir. Bu kapsamda, 1632 sayılı Askerî Ceza Kanunu hukuk sistemimize 1930 yılında kabul edilerek girerken, 353 sayılı Askerî Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanunu ise 1963 yılında yasalaşmıştır. Ancak, söz konusu kanunlarda “askerî suç” tanımı yapılmadığı gibi “sırf askerî suçlar” da sayılmamıştır. Bunun yerine askerî suç ve sırf askerî suçla bağlanan sonuçlar düzenlenmiştir.

Saygıdeğer milletvekilleri, askerî ceza kanunlarının varlığıyla birlikte ortaya çıkan “askerî suç” kavramı, aynı zamanda genel ceza kanunlarında yer alan suçlara uygulanan yaptırımlara nazaran bazı farklı ve istisnai hükümler uygulanması sonucunu doğurabilmektedir. Genel ceza kanunları yaptırımlar açısından daha yumuşak ve özgürlükçü hükümler içerebilirken askerî menfaatleri koruma ve askerî disiplinin tesisi amacına hizmet eden askerî ceza hukukunda daha da caydırıcı hükümler bulunmaktadır.

Günümüzde doktrin ve içtihatlarda askerî suçlar ikiye ayrılmaktadır. Birincisi, askerî suçlar; ikincisi ise askerî suç benzeri suçlardır. Sırf askerî suç için failin asker kişi olması şarttır, asker olmayan kişilerin bir askerî suç işlemesi mümkün değildir. Örneğin, Askerî Ceza Kanunu 87’nci maddesinde düzenli olan emre itaatsizlikte ısrar suçu veya 66’ncı maddesinde düzenli firar suçu ancak askerlik hizmet ve görevinde olan kişiler tarafından işlenebilen özgü suçlardır.

Saygıdeğer milletvekilleri, askerlik mesleğini yapanlara uygulanan disiplin kurallarıyla kamu düzeninin sağlanması ve devam ettirilmesi, disiplinin tesis ve devamlılığının sağlanması, askerlik mesleğinin onur ve saygınlığının korunması amaçlanmaktadır. Görüşmekte olduğumuz kanun teklifindeki diğer düzenlemelere bu kapsamda başlıklar olarak göz attığımızda; suç bakımından amir-maiyet veya üst-ast ilişkisinin hangi durumlarda dikkate alınmayacağı; asker kişilerin yakalanması ve tutuklanmasında uygulanacak ilave hükümler ile istisnai hükümler; askerî suçların soruşturulması ve kovuşturulmasında uygulanacak usule ilişkin düzenlemeler; Üçüncü Divanda yargılanacak asker kişilerin işlediği askerî suçlarda yürütülecek soruşturma ve kovuşturmalardaki izin usulü ve izne karar verecek mercilerin belirlenmesi; askerî suçlara ilişkin davaların bakılacağı mahkemelerin belirlenmesi; Millî Savunma Bakanlığının müfettiş kadrolarına askerî kaynaktan atama yapılabilmesi gibi önemli mevzuat değişiklikleri öngörülmektedir.

Diğer taraftan, Askerî Ceza Kanunu kapsamındaki yargılamalarda askerî hizmetin ve disiplinin bozulmaması açısından gerekli özenin gösterilmesini önemli görmekteyiz. Eylemin nitelendirilmesinde ve cezanın belirlenmesinde takdire mümkün olduğu ölçüde az yer verecek şekilde kararlar tesis edilebilmesi de bu kapsamda değerlendirilmelidir. Hukuk devleti, kişi güvenliği ve özgürlüğü, adil yargılanma hakkı, idarenin her türlü eylem ve işlemlerinin yargı denetimine tabi olması gibi hukukun temel ve evrensel ilkeleri de dikkate alınmalıdır.

Saygıdeğer milletvekilleri, askerî yargı sisteminin şekillenmesinde ülkelerin stratejik konumları, güç mücadelesindeki yerleri ve tarihî geçmişleri, ulusal gelenekleri dolaylı olarak etkili olmaktadır. Bugün ülkemiz coğrafi konumu itibarıyla dünyanın en stratejik bölgesi olan Balkanlar, Kafkaslar ve

Orta Doğu üçgeninin merkezinde yer almaktadır. Türkiye, gerek askerî gücü ve gerekse millî duruşuyla bölgede büyük bir potansiyel güç durumundadır. Bu nedenle, şimdiye kadar olduğu gibi bundan sonra da ülkemiz, içeriden ve dışarıdan gelebilecek her türlü tehlikeyle karşı karşıya kalabilecektir.

Kısacası, nasıl güçlü bir orduya ihtiyaç varsa, bu büyük ve güçlü orduda disiplinin sağlanıp düzenin ve başarının devamı adına güçlü ve oturmuş bir yargı sistemine de ihtiyaç vardır. Bu bakımdan, teklifle mevcut yargı sistemindeki aksaklıkların giderilmesi öngörülmekteyken sonuç olarak askerî disiplin konusunda da etkinlik daha da artacaktır. Disiplin konusunda, tarihî geçmişe ve üne sahip kahraman ordumuzun her bir ferdinin yüksek sadakat ve disiplin anlayışı da daha da pekişmiş olacaktır. Unutulmasın ki Türk ordusunun teşkilat yapısı, disiplin anlayışı ve eğitimi bugüne kadar yabancı birçok devlet ordularına örnek teşkil etmiştir.

Saygıdeğer milletvekilleri; Türk Silahlı Kuvvetleri, bugün, NATO, Birleşmiş Milletler, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı, Avrupa Birliği gibi uluslararası kuruluşlar bünyesinde başarıyla faaliyet göstermektedir. Aynı zamanda, yine ikili anlaşmalar çerçevesinde Kosova, Bosna, Katar, Libya, Somali, Afganistan ve çok sayıda uluslararası alanda küresel barışa ve istikrara katkı sunmaktadır. Türk Silahlı Kuvvetleri, tüm bu faaliyetlerinin yanı sıra, personelinin niteliklerini günümüzün gelişme şartlarına ve harbin değişen yapısına en uygun şekilde geliştirmek amacıyla da eğitimlerini sürdürmektedir. Helikopterimizden insansız hava araçlarımıza, akıllı mühimmatlardan füzelere, piyade tüfeğinden zırhlı araçlarımıza ve elektronik harp sistemlerimize varıncaya kadar kahraman ordumuzun sahada ihtiyaç duyduğu ve kullandığı sistemler artık çok büyük oranda yerli ve millîdir.

Tam bu noktada, tüm dünyanın, Türkiye'nin özellikle savunma ve havacılık sektöründeki atılımını konuştuğunu bir kez daha hatırlamak istiyorum. Özellikle insansız hava araçlarımızın başarıları birçok ülke medyasında gündemde durmaktadır. SİHA'larımızın Libya'da savaşın seyrini değiştirdiği, Suriye'de rejimin saldırılarını durdurduğu konuyla ilgili uluslararası makalelerde yer alırken Azerbaycan'ın Ermenistan karşısındaki başarısında SİHA'ların büyük bir pay sahibi olduğuna tüm dünya şahit olmuştur.

Bu kapsamda bir başka övünç kaynağımız ise savunma ve havacılık sektöründe gerçekleşen ihracat rakamlarımızdır. Ticaret Bakanlığı ve Türkiye İhracatçılar Meclisi verilerine göre Türkiye 2021 yılı Ocak-Mayıs döneminde savunma ve havacılık sektöründe geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 51'lik artışla 1 milyar 120 milyon dolar ihracat gerçekleştirmiştir. Dünyanın seçkin orduları arasında yer alan ve savunma sanayisiyle göz kamaştırılan Silahlı Kuvvetlerimiz, Amerika merkezli Global Firepower'ın 2021 yılı raporunda 11'inci sırada yer almaktadır.

Kahraman Silahlı Kuvvetlerimiz, FETÖ/PDY, PKK, KCK, PYD-YPG ve DEAŞ gibi örgütlere yönelik yurt içi ve yurt dışında mücadelesine aralıksız devam etmektedir. Son açıklanan rakamlara göre 24 Temmuz 2015'ten itibaren bugüne kadar 18.196 teröristin etkisiz hâle getirildiğini gururla görmekteyiz. Türkiye'nin caydırıcı güç olarak bölgesinde lider pozisyonda olması bazı dış güçleri öteden bu yana rahatsız etmeye devam etmektedir. Bu hainler, Türkiye'nin caydırıcılığını ortadan kaldırmak için Türk ordusunu hedefe koymuşlardır. Ergenekon, Balyoz kumpasları, FETÖ'cü hainlerin saldırıları ve kara propaganda faaliyetleri hep aynı sebeple yapılmıştır. Ancak, tarih bir kez daha "Türk için imkânsız bir şey yoktur."u, olmadığını göstermiştir.

Milletin gönlünde her daim en güvenilir olan Türk ordusu Türk milletinin hizmetinde olduğunu, çelikten bir duruşla, her an göstermektedir. Bugün Kıbrıs'tan mavi vatana, doğu ve güneydoğudan Suriye'ye, Kuzey Irak'tan İran sınırına kadar ve yurt dışı birçok misyonda görev alan kahraman güvenlik güçlerimizle beraberiz, kalbimiz ve dualarımız da onlarla. Mevcut gücüyle dostlarına güven, düşmanlarına korku veren kahraman ordumuz, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün işaret ve hedef ettiği

yolda, onun ilke ve inkılaplarının izinde olmaya devam edecektir. Şanlı ordumuzun ve kahraman Mehmetçik'imizin, diğer güvenlik görevlilerimizin bu başarılı ve azimli mücadelesine kim karşı durur, fitneye kalkışırsa elli iki yıldır olduğu gibi Milliyetçi Hareket Partisini karşısında bulacaktır.

Bu duygu ve düşüncelerle kanun teklifinin tümünü desteklediğimizi bir kez daha ifade ederek Genel Kurulu saygıyla selamlıyor, ülkemize hayırlar getirmesini diliyorum.

Hayırlı akşamlar dilerim. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Siirt Milletvekili Sayın Meral Daniş Beştaş konuşacaktır.

Buyurun Sayın Beştaş. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri ve ekranları başında bizleri izleyen sevgili halkımız; hepimizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Evet, 17 Haziranda İzmir il binamıza yapılan saldırıyla genç bir kadın arkadaşımız katledildi: Deniz Poyraz. Yastayız o gündən beri, hâlâ taziyelerimiz devam ediyor. Türkiye'nin dört bir yanından il ve ilçe binalarımızı başsağlığı dilekleri için hem ziyaret edenler hem arayanlar hem soranlar var; bu vesileyle bizi arayan, soran, başsağlığı dileğinde bulunan, mesaj atan herkese çok teşekkür ediyoruz.

Evet, ne oldu 17 Haziran 2021 tarihinde? Doğrusu bunu anlatmak çok kolay değil. Hakikaten olayın ilk duyulduğu andan, duyduğumuz andan itibaren heyet olarak İzmir'e geçtik eş başkanlarımızla birlikte, sonraki gün de milletvekillerimizin önemli bir bölümü geldi, Merkez Yürütme Kurulu üyelerimiz, diğer partilerden katılımcılar oldu ve on binlerce insanla Deniz'i toprağa verdik.

Peki ne oldu? Yani Deniz niye katledildi? Deniz'i katleden iklimi kim yarattı? Buna sebep olanlar kimdi? Sadece tetiği çeken miydi? Bunu çok iyi tartışmamız gerekiyor. Türkiye Büyük Millet Meclisinin özellikle bunu çok iyi tartışması gerekiyor. Ben yanılıyor olabilirim ama okumalarımın ve bilgimden, tabii ki iddialı değilim, Türkiye tarihinde ilk defa bir partinin il binasının içinde -içinde, altını çizerek söylüyorum- silahlı bir canı girip bir kadını 10 kurşunla katlediyor. Dışarıda siyasiler öldürüldü, sokakta, Muhsin Melik gibi; bizim Mehmet Sincar Milletvekilimiz Batman'da katledildi. Gazeteciler, faili meçhul cinayetler, Türkiye bunların bir çoğunu yaşadı ama ilk defa -ilk defa- Türkiye'nin 3'üncü büyük partisinin, 2'nci büyük muhalefet partisinin binasında, İzmir gibi Türkiye'nin en büyük şehirlerinden birinde -ve huzur kenti olarak bilinir İzmir; insanların birbirine yakın olduğu, nefret ikliminin olmadığı bir ortam olarak bilinir- bu cinayet işlendi. Peki, bu cinayetin işlendiği bina nerede? Konak'ta. İzmir'i Türkiye'de yaşayan birçok insan bilir, Konak çok merkezî bir yerdir, göz önünde bir mekândır ve dahası da var, sadece merkezî bir yer değil, kapıda her gün yirmi dört saat polis var, yirmi dört saat, istisnasız söylüyorum. Neden? Çünkü bir buçuk yıldır orada kurulan bir çadır var -çadırı sonra değerlendiririz- ve o çadır ben arkadaşlarımla birlikte gittiğimde de boştu ama o çadır korunuyordu. Boş çadır korunuyor ama hemen karşısında, şu kadar mesafede binanın girişinde bir katil, bir canı elinde silahlı çantayla içeri giriyor, binanın her tarafı kameralarla izleniyor ve onun gidişi engellenmiyor. Sadece bu kadar da değil, bizim, orada tanıklarla da konuştuk... Tamamen tesadüfler zinciriyle Deniz kardeşimiz tek başınaymış. İl Eş Başkanımız Abdulkadir Baydur olaydan hemen hemen bir dakika sonra kapıda ve yukarı çıkmak üzereyken 3 sivil polisin yukarıya baktığını görüyor, "Ne oluyor?" diyor. Diyor ki: "2'nci kata baskın var." Nasıl yani? 2'nci katta HDP var. "Ne oldu?" diyor, O arada "Saldırı var." diyorlar. Yüksek katlı bir bina, onlarca daire var. Silah sesleri geliyor ve bir silah sesi değil, 30 mermi sıkılmış, 30. Bunun üzerine, silah sesleri gelmesi üzerine tabii ki İl Başkanımız içeri girmeye çalışıyor, tutuluyor falan ve olaydan dakikalarda sonra -böyle hemen değil, onun süreleri de var- yukarı çıkılıyor ve tahmin edin ne yapılıyor? Pardon, katil aşağıya iniyor, işte o çok tarihî sözle "Adın neydi ağabeyciğim?" diyorlar -hani

okşayacaklar, belini sıvazlayacaklar ya- işte, o da adını söylüyor. Oğün Samast ve daha birçok insan gibi, katilin desteklendiği, belinin sıvazlandığı bir cinayet daha. Neredeyse kucaklayacaklar katili yani ellerinden gelse kucaklayıp alından öpecekler. Onu götürüyorlar gözaltına ve binada keşif yapılmıyor biliyor musunuz, bunların hepsini araştırdım, sadece 2'nci kata gidiliyor ve diğer bina sakinleri şunu söylüyor: "Ya, gelip sormadılar bile." 1 kişi miydi, 2 kişi miydi, 3 kişi miydi, bunu bile sorma gereği duymuyorlar ve biz binaya baktığımızda, bizim il binamızın kapıları tek tek kurşunlanmıştı, her tarafa kurşun yağdırmıştı ve katil –adını anmak istemiyorum- o canı diyor ki: "Ben diğer odalarda insanlar vardır diye bilerek kapılara sıktım." Bu da yetmiyor, Deniz'in kafasına da tekme atıyor, fotoğrafını çekiyor ve WhatsApp durumundan paylaşıyor, kendisi ilan ediyor aslında, bunu WhatsApp durumundan paylaşıyor ve gözaltına alındıktan sonra da sosyal medya paylaşımları siliniyor. Kim sildi, nasıl sildi? Hiç bilmiyoruz, şu ana kadar da bir yanıt almış değiliz.

Evet, bu meselede hakikaten soracak çok soru var. Biz bu iklime nasıl geldik, bu nefret iklimine, bu kötülük iklimine, bu cinayet iklimine, bu katliam ortamına nasıl geldik ya? Ya da tersten sorayım: Nasıl olmasın ki, nasıl olmasın? Bir medya var, yandaş medya. Hele bugünlerde Peker'in açıklamalarından sonra çokça popüler oldu ya Veyis Ateşler, Özışıklar, vesaireler. Parayla çalışıyorlarmış, milyon dolarlarla çalışıyorlarmış. HDP'ye saldırmak için, HDP'nin kuyusunu kazmak için, iktidarın borazanlığını yapmak için mafyatik ilişkilerin ve devlet bürokrasisinin tam göbeğinde yer alıyorlarmış, tam göbeğinde. Mesela, dün bir açıklama vardı -ben dehşete düştüm, sizleri bilmiyorum- Özışıklardan biri diyor ki: "Ben Süleyman Soylu'yla konuşup bugüne kadar binlerce ihraç edilenin işe iade edilmelerini sağladım." Bir gazeteci, herhangi bir gazeteci bunu yapabilir mi? Yapamaz tabii ki. Bu aynı gazeteci, köşe yazılarıyla -abisi televizyon programlarıyla- gece gündüz bize hakaret, küfür, şantaj yapan gazeteci.

Veyis Ateş isminde bir müsvedde, gazeteci müsveddesi bizimle ilgili -bu kadar büyük bir utanmaz olaydan sonra bile- çıkıp hâlâ saydırabiliyor. Hakikaten bunların yüzleri kızarmıyor, insanlıktan çıkmışlar. Yok efendim, bizi yayına çıkarmazlarmış. Ya, sen nasıl yayın yapıyorsun bütün dünya öğrendi; paralarla yapıyorsun, kendini daha çok zengin etmek için, birilerine yaranmak için yapıyorsun ama burada sorun sadece onlarda değil, onlara görev verenlerde, bu iktidarda. Bu iktidar basını satın aldı, Demirören'i satın aldı, diğerlerini hiç söylemeyeyim. 750 milyon doları Demirören'e hibe etti. "Parayı istediğin kadar harca, geri de verme..." Zaten bu artık ispatlı, geri ödenmemiş. E, ne yapacak Demirören diğer yandaş medyayla birlikte? Gece gündüz iktidarın yalanlarını, iftiralarını, suçlarını örtecek; tek görevi var, algı yaratacak.

Burada yıllar önce, beş altı yıl önce Goebbels'i konuşuyorduk -Hitler'in Propaganda Bakanı-AKP'liler onu da bizden kopya aldılar, gece gündüz "Goebbels" diyorlar. Diyorlar ki "Siz bunu yapıyorsunuz, siz yalan atıyorsunuz."

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Rahmet okuturlar, rahmet!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Bu da ayrı bir şey ama arkadaşların dediği gibi, Goebbels herhâlde mezarda ters dönüyordur, gerçekten rahmet okutuyorlar. Bu kadar büyük yalanlarla bu kadar büyük propaganda. Yani yazıklar olsun diyorum.

Bu yandaş medya var ya, ilk anda -benim okuduklarım: Yeni Şafak, Sabah, Takvim'di galiba- "HDP binasında çatışma" diye manşet attılar ya, "HDP binasında çatışma." Ne çatışması? Polisiniz kapıda, İl Başkanımız orada, ortada bir cenaze var ve siz "çatışma" diye haber geçiyorsunuz ama o bir haber değildi; o, bir yerlerden servis edildi. "Nasıl yutturabiliriz bunu kamuoyuna?" Bunu da yaptılar, tutturamadılar.

İl Emniyet Müdürü İzmir vekilimizle -daha kimse Deniz'in içeride öldüğünü bilmeden- görüşürken "Deniz Hanım dışında kimse var mı içeride?" diyor. Emniyet Müdürü mü, oradaki yardımcısı mı bilmiyorum. Yani o kadar dikkat çekici ki, 2'nci katta saldırı olduğunu biliyor, içeride Deniz'in olduğunu biliyor, kaç kişinin olduğunu tahmin etmeye çalışıyor.

İşte, bütün bu verileri bizim birleştirmemiz lazım. Bu nefret iklimine, bu kutuplaştırmaya, bu kamplaştırmaya, bu cinayet ve katliama giden yolu döşeyenler işte bu nefret dilidir, bu hedef göstermedir ve bunun arkasında iktidar vardır tabii ki, iktidar bloku vardır, küçük ve büyük ortak vardır; bunun başka bir izahı yoktur.

Biz burada sanki sınava girip milletvekili olduk, sanki biz bu ülkenin yurttaşlarından oy almadık, sanki biz sandıklardan çıkmadık, sanki bu ülkede biz 20 milyon insanı temsil etmiyoruz. Gece gündüz HDP üzerinden siyaset yürütüyorlar. Hele bir küçük ortak var, aman Allah'ım, varlık sebebi bizim kapatılmamız. Gece gündüz, her gün "Kapatılsın da kapatılsın, kapatılsın da kapatılsın." Tamam da kapatma bir partinin diğer partiyi kapatmasını istemekle olmuyor; bu ülkede yasalar var, bu ülkenin Anayasası var. Bu ülkede her şey hukuka göre işlemez, biliyoruz ama biz kendimiz bir parti olarak başka bir partinin kapatılmasını istemeyi zül kabul ederiz. Biz yarışırız, düşüncelerimizle, ilkelerimizle, politikamızla, bu ülkeye ne vaat ettiğimizle; çıkar anlatırız; bunu yapıyoruz. Biz "Şu bunu yaptı; bu kapatılsın, bu öldürülsün, bu gitsin." demiyoruz, siyasette böyle bir etik yoktur; bu, kabul edilemez bir şey. Bugün de bu devam etti.

İktidar partisi, büyük ortak, zaten gelecek seçimler için bütün yatırımını HDP'ye yapmış "yatırımını" diyorum altını çizerek. Ne olacak? HDP'nin oylarının azalması, HDP'nin suçlu gösterilmesi, HDP'nin kriminalize edilmesi, HDP'nin demokratik siyasetten çıkarılması için her türlü yöntem kullanılıyor, her türlü yöntem; altını çizerek söylüyorum. Bunların hiçbirinin hukukla ilgisi yoktur, Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerle ilgisi yoktur. Bu ülkede hâlâ Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararını uygulamıyoruz. HDP'ye yönelik bütün bu saldırı ve nefret dilinin aksini Büyük Daire karara bağladı, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Büyük Dairesi karara bağladı ama bunların hiçbirinin tabii ki siyasete -hani, kendi bekalarını kurtaracaklar ya, kendileri iktidarlarını devam ettirecekler ya- bir karşılığı yok. Ha, konuşunca da tehdit ediyorlar çünkü devletin tüm olanakları elinde, tüm olanakları; kolluğuyla, İçişleriyle, bilmem nesiyle.

Bir de şunu söyleyeyim: Sahi bu ülkede bir Millî Savunma Bakanı var mı, hâlâ var mı? İçişleri Bakanı yaşıyor mu? İktidar grubuna soruyorum. Altı gün oldu ya, bu ülkenin İçişleri Bakanı bu siyasi cinayete ilişkin tek cümle etmedi, tek cümle etmedi ya! İnsan çıkıp bir açıklar. Bir partinin il binası basılmış, genç bir kadın katledilmiş; vahşice, canavarca, taammüden, tasarlanarak, planlanarak öldürülmüş; daha neyi bekliyorsunuz? O ayrı. Bir de Millî Savunma Bakanı... Bu cani, bu katil Suriye'ye gitmiş; elinde MKE yapımı silahlarla, kıyafetlerle fotoğraflar çekmiş. Ya, her isteyen gerçekten gidebiliyor mu oraya, o silahları eline alabiliyor mu, o kıyafetleri giyebiliyor mu? Bunu Millî Savunma Bakanına soruyorum. Kim gönderdi onu, nasıl gönderdi? Orada da bir soru bırakıyorum. Bir sağlık memuruymuş, İzmir'de bir sağlık çalışanıymış, nisan ayından beri işe gitmiyormuş. Vali ilk gün yaptığı açıklamada ne demişti -not almıştım- galiba -iş akdine son- işten atıldığını söylemişti. Ama, garip bir şekilde, Sağlık Müdürü dedi ki: "Tutanak tuttuk, işe gelmiyor." Üç ay işe gitmemiş, "İşe gitmiyor." diye tutanak tutuyorlar. Ya, bir memur şehir dışına çıkmak için izin alır validen. Üç ay işe gitmeyen bir çalışanınız -ucu Suriyelerden çıkıyor, Münbiçlerden, o hattan çıkıyor- silahlarla, kıyafetlerle... Millî Savunma Bakanı hâlâ çıkıp açıklama yapmadı. Ne işi var onun orada? Her memur, isteyen gidebiliyor mu? Bunu da soruyoruz tabii ki.

Ve bu katliama ilişkin, bizim il yönetimimiz 3 defa Emniyet Müdürünü ziyarete gidiyorlar -3 defa diyorlar ki: “Bu kurulan çadır ve gelen kolluk sebebiyle il binamız hedef gösteriliyor, tehlike büyük.” Bunu ciddiye almıyorlar. Vekillerimiz Validen randevu istiyor, Vali randevu vermiyor. Göz göre göre geliyor; bu, görünmeden gelen bir şey değil, göstere göstere bu cinayet işleniyor. İşin garip tarafı, bu vekillerimiz İzmir Emniyet Müdürüne bu cinayetten sonra “Bu çadırı kaldırmamız lazım, bu provokasyondur.” diyorlar, Emniyet Müdürünün cümlesi şu: “Çadırdan haberi yoktur bu canının, akli dengesi yerinde olmayan biridir.” Yani tutturabilseler, adama deli raporu da alacaklar, hani o, vardır ya hukukta “Temyiz kudretine sahip değildir.” diye, bunu da yapamadılar. Adam gayet akıllı ve nasıl akıllı? Gidip psikiyatrdan akıllı raporu alacak kadar akıllı yani, hani kendince onu dönüştürecek kadar söylüyorum.

Şimdi, bu vatandaş cezaevinde. Peki, arkasında kimse yok mu? Ben görgü tanıklarıyla konuştum. Savcı niye konuşmuyor? 2 kişi daha varmış aşağıda, gözcülük yapıyorlarmış, silahlılarmış. Niye sadece 1 kişi? Bu konu çok tartışıldı. Neden 1 kişi tutuklandı da on sekiz saatte hemen tutuklandı? Ya, bunun görüşmelerinin HTS’leri var mı? Sosyal medya incelendi mi? Cinayetten önce 2 kişiyle telefonla konuşmuş, kiminle konuşmuş? Dökümü var mı? Bu kriminal soruların hiçbirinin yanıtı soruşturmada aranmamış. Alelacele biz tutuklayalım, kamuoyuna da “Cezasını alacak.” diyelim, kapatalım bu meseleyi... Yok, kapatamayacaksınız. Görgü tanıkları sonuna kadar bunun beyanını verecek ve tabii ki bizler de bunun peşini asla bırakmayacağız.

Diğeri, şöyle bir mesele: Şimdi, bize karşı her gün kullanılan bu nefret dili artık Türkiye’de alarm veriyor. Bu cinayet aslında bunu gösteriyor, çok ciddi bir alarm. Toplumı kutuplaştırmanın, birbirine düşmanlaştırmanın, birbirine düşürmenin yöntemi işte her zaman böyle oluyor. Bunun adı ırkçılıktır, ırkçı ve faşizan bir saldırdır. Irkçılık dünyanın her yerinde en büyük suçlardandır. Uluslararası Ceza Mahkemesi statüsü bunun üzerine kuruludur. Birleşmiş Milletler mekanizmalarında, sözleşmelerinde ayrımcılık ve ırkçılık en büyük suçlardandır. Hani bu “kapatma” işte “terörö” lafları var ya... Ya, bu Mecliste hükümlü bir parti varsa Adalet ve Kalkınma Partisidir. “Hükümlü” diyorum, altını çizerek söylüyorum. Anayasa Mahkemesi hazine yardımının yarısını mahkeme kararıyla almış, mahkûmiyet kararı vermiş 6’ya karşı 5’le. Peki, şu anda bu meselede...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Darbeciler, vesayet odakları, millî iradeye ve devlete...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Siz darbeci olmuyor musunuz?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Yani o gün kapatmaya karşı feveran edenler, böyle yeri göğü inletenler bugün kendileri iktidarda başka bir partinin kapatılmasını savunuyorlar ve cinayet karşısında da “E, ne yapalım? Kınadık. Bundan sonra da olursa kınarız.” diyorlar, “Bundan sonra olursa da kınamaya devam ederiz.” “Olacak” diyor aslında. Biz başsağlığı mesajı duymadık, biz aileye taziye mesajı duymadık, duymadık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Yani özel aranmış olabiliriz ama kamuya açık, bu aileye başsağlığı, partimize başsağlığı iktidar blokundan duymadık, sadece “Kınadık” dediler, “Kınarız.” dediler. Tabii ki o kendi takdirleri ama biz şunu söyleyelim: Hukuk bir gün herkese lazım olacak. Sorularımız bu cinayete dair, kriminal ayrıntılara dair, delillere dair; yüzlerce...

Bu kişisel bir suikast değil, bu bir partiye yöneltilmiş ve o gün orada kaç kişi olsa hepsinin öldürüleceği ve bunu katilin itiraf ettiği çok ciddi bir saldırdır ve bu saldırı örgütlüdür, planlıdır, tasarlanmıştır. Bu bir provokasyon değildir, provokasyonla böyle cinayet işlenmez. Bir kişi gelişigüzel oraya gitmemiştir, bunu daha önce de tasarlamıştır. Bunu savunmalarında da söylüyor zaten.

Bu da böyle bilinsin diyorum, hepinizi selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bülbül.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, Sayın Grup Başkan Vekili kürsüde yapmış olduğu konuşması sırasında Milliyetçi Hareket Partisinin varlık sebebinin HDP'nin kapatılması olduğunu ifade etmişlerdir. Dolayısıyla, eğer mümkünse, ben kürsüden cevap vermek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

IX.- SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

3.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın 268 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Milliyetçi Hareket Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; partimize yönelik sataşma nedeniyle söz almış bulunmaktayım.

HDP Grup Başkan Vekili konuşmasında “Milliyetçi Hareket Partisinin varlık sebebinin HDP'nin kapatılması ve HDP'nin varlığı olduğu.” yönünde beyanda bulundular. Bunu kabul etmemiz kesinlikle mümkün değildir. Milliyetçi Hareket Partisi, siyasi parti olarak elli iki yılını tamamlamış olan ve fikriyatı itibarıyla da yüzlerce yıllık bir fikriyatın üzerine oturan ve aynı zamanda Türk milletinin varlığıyla kendi varlığını tarif eden bir siyasi harekettir, bir fikir hareketidir. Dolayısıyla bu kadar küçük birtakım meseleler için kendi varlığımızı biz bu şekilde tarif edemeyiz.

Şimdi, asıl problem, burada ifade edilen, özellikle Sayın konuşmacının da ifade ettiği birtakım yüksek değerlerle, insan hakları, demokrasi, hukuk, temel hak ve özgürlükler gibi harcıâlem birtakım ifadelerle bağdaşmayan ve hatta bunlarla taban tabana zıt olan faaliyetlerin bizzat kendileri tarafından yürütülüyor olmasıdır. Yani bu, aslında hukuk ve demokrasi açısından büyük bir problemdir, büyük bir sorundur. Yani siz demokrasiden, insan hakkından bahsedeceksiniz ama bir insanın yaşam hakkına kast eden ve onu kendi -tırnak içinde- siyasi emelleri için yok etmeyi, öldürmeyi kendisine hedef edinmiş bir terör örgütünün katlettiği... Örneğin, Necmettin Öğretmenin katilinin evine öldüğü zaman taziyeye gidip Necmettin Öğretmenin vefatıyla alakalı olarak çit çıkarmamak ve bundan dolayı üzüntü duymamak, Eren Bülbül kardeşimizin katilinin evine bizzat taziyeye gidip...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Devamla) – Başkanım, müsaade edin.

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Devamla) - Eren Bülbül vefat ettiği zaman buna dair en ufak bir üzüntü beyanı ortaya konulmadığı gibi, bunun faili olan PKK terör örgütüne karşı en ufak bir lanetleme dahi ortaya koyamamak... Yine, terörist cenazelerine zorunlu olarak katıldığını... Çok büyük bir rahatlıkla Selahattin Demirtaş'ın ifadelerini hatırlıyoruz. “Mecburdur, gitmezlerse ihraç ederim.” diyebilmek büyük bir rahatlıkla terörist cenazelerine. O teröristlerin ellerinde bizim insanımızın kanı var. Ve hatta şunu söyleyeyim: Kürt insanının kanı var. Bugün dünyada en fazla Kürtü öldüren terör örgütü kimdir biliyor musunuz? PKK terör örgütüdür. (MHP sıralarından alkışlar) Şimdi PKK terör örgütüne karşı Kürt düşmanlığıyla meseleleri saptırmaya çalışıyorlar ya, Kürt düşmanlığı falan yok, Kürtler bizim kardeşimiz ama Kürt'ün kanına giren PKK'ya çit sesi çıkarmayan HDP de Kürt düşmanıdır asıl. (MHP sıralarından alkışlar) Bunu söylemeyenin, bunu kabul etmeyenin vicdanı kurusun, başka bir şey söylemiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Devamla) – Sayın Başkanım, bir dakika daha, ben devam edeceğim.

Şimdi, 6-8 Ekim olaylarında “Sokağa çıkın, alan tutun.” diye talimat veren bir parti. Alan tutmak nedir arkadaşlar, birisi çıksın açıklasın bana. Alan tutmak nedir, sivil hayatta olan bir şey midir?

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Türk devletine karşı olmaktadır.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Devamla) – Ha, peki, dünyanın en büyük narkoterör örgütü bu PKK, hadi terör kısmını, siyasi eylemlerini kabul etmiyorsunuz, çıt sesinizi çıkartmıyorsunuz da dünyanın eroin, kokain ticaretinin en baş aktörlerinden...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) - Gördük, gördük, Venezuela'ları, Venezuela'ya gidenleri gördük.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Devamla) – ...birisi olan PKK'yı kalkıp da eroin, kokain ticareti noktasında, uyuşturucu ticareti noktasında... Uyuşturucudan bahsediyorsunuz da bir gün PKK'yı ağzınıza alıp da bunu ifade ettiniz mi? Amerika'nın Hazine Bakanlığının Uyuşturucu ile Mücadele Dairesinde PKK elebaşlarının tamamı narkoterör örgütü lideri olarak geçiyor, buna dair en ufak bir ses söz konusu mu? Değil çünkü Kürt çocuklarını, Kürt kökenli kardeşlerimizi çocuk yaşta dağa çıkartmalarına ses çıkartmadığınız gibi, çocuk istismarına ses çıkartmadığınız gibi, onların Avrupa kentlerinde sokak sokak eroin, kokain satışlarına da, satmalarına da, o Kürt evlatlarının satışlarına da bugüne kadar “çıt” ses çıkaramamış bir partisiniz. Sizin konuştuğunuz ile icraatlarınız ve düşündükleriniz arasındaki fark sizin kapatılma sebebinizdir. Demokrasi buna tahammül edemez. (MHP sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Süre uzatma talebinizin olmamasını rica ediyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Eşit davranırsınız herhâlde.

BAŞKAN – Aynı, tabii yani hiç orada tartışmazsınız. Burada adalet var, hiç tartışmayalım onu.

4.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yani Sayın Grup Başkan Vekilini büyük bir acz içinde gördüm. Doğrusu, onun adına üzülmeyeceğim çünkü bir cinayeti, bir siyasi cinayeti kınayamamanın verdiği garip bir durumla konuştu.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sabah burada yoktunuz herhâlde.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Ben ne dediğimi çok iyi biliyorum, söylediğim hiçbir şeye cevap vermedi, hiçbir şeye.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Cevap verecek hiçbir sözünüz yok.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Bizim adımız “Halkların Demokratik Partisi”.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Çıkın cevap verin söylediklerime.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Bizim programımız, tüzüğümüz ortada. Sizin söylediğiniz hiçbir şeyi ne ciddiye alıyorum ne esas alıyorum çünkü sizin başka...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Cevap verin, kaçmayın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Bakın, ben siz konuşurken dikkatle dinledim. Birbirimize saygı göstermeyi öğrenelim.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Ben size müdahale etmedim, sadece dinledim.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Peki.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – O kadar ağır ithamlara rağmen dinledim yani.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – PKK'ya ithamda bulundum.

BAŞKAN – Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Burada grup toplantısının notları var, sizin notlarınız var. Siz ölen genç bir kadının arkasından “Teröristtir.” dediniz ya.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Babasının açıklamalarına ne diyorsunuz?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Ölen, ölen. Ölen, öldürülen, 10 kurşunla öldürülen bir kadına taziye dilemeden “terörist” ilan ediyorsunuz.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) - Cinayeti kabul etmiyoruz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Siz kimsiniz ya?

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Biz teröriste “terörist” diyoruz.

BAŞKAN – Bir dakika...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Siz mahkeme misiniz, siz savcı mısınız, siz Yargıtay mısınız? Siz nereden biliyorsunuz terörist olduğunu? Bu insanlıktan çıkma hâlini kime anlatıyorsunuz siz?

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Saptırma, olayları başka yere çekme.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Babasının açıklamalarını dinleyin.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Böyle sesinizi yükselterek burada bize boyun eğdireceğinizi sanıyorsanız yanılıyorsunuz. Bizi başkalarıyla yargılamayın.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Biliyoruz, biliyoruz, cemaziyelevvelinizi biliyoruz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Biz yaptıklarımızdan mesulüz. Bu ülkede ölen her bir can için biz acı çekiyoruz ama siz çekmiyorsunuz. Siz ölümün ardından, 38 yaşındaki genç bir kadının arkasından “terörist” ilan ediyorsunuz ya. Bu insanlık değil, bu siyaset değil, bunu kafanıza sokun. Sizin karşınızda korkan bir HDP yoktur; korkan sizin gibi olsun. (HDP sıralarından alkışlar)

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Hadi be oradan!

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bülbül.

Süre uzatma talepleri olmasın arkadaşlar.

5.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Milliyetçi Hareket Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Şimdi, bizim, herhangi bir şekilde kimseye baş eğdirme, boyun eğdirme gibi derdimiz yok. Bugün Türkiye’de bizler kendi vicdanımızla, kendi inandıklarımızla siyaset yapan insanlarız, bir siyasi hareketiz. Bu noktada, hesabımızı tabii ki millete ve hukuka karşı vermek durumundayız. Herkes bugün millete vereceği hesabı konuşuyor ama hukuk karşısındaki hesap ne yazık ki es geçiliyor; bunda da bir sebep olduğu aşikâr ancak burada dikkat edilmesi gereken bir husus var, siz kalkıp da bize sizi kapatmayı, sizin faaliyetlerinizi durdurmayı MHP'nin varlık sebebi olarak ifade ettiğiniz zaman... “Küçük ortak, şu, bu...” Millet bize 48

milletvekili vermiş, bugün bu ittifakın içerisinde bizim payımız budur, payımıza da razıyız, milletin bize verdiği oya da razıyız; “Allah milletimizden razı olsun.” diyoruz. Biz milletimizin verdiği desteği hiçbir zaman küçümsemedik.

Şimdi, burada esas olan konu şu: Acı çekmekten bahsetmek, acı çektiğini ifade etmek, dilden bunun çıkmasıyla gerçekten onun hissedilip hissedilmediği meselesi. İnsan, baktığı zaman hâinden, tavrından, edasından, davranışından, faaliyetlerinden bunları yorumlayabilir, bunları anlayabilir. Burada bir şeyleri söylüyor olmak gerçekten bir şeylerle ilgili acı çekildiği anlamı taşımaz. Samimiyetle, o sözlerle uyumlu olan birtakım faaliyetlerin de arkasından gelmesi beklenir. Ne yazık ki bugüne kadar HDP’den bu yönde demin ifade ettiğim hususlarla ilgili tutarlı bir faaliyeti göremediğimiz için sıkıntı buradan kaynaklanmaktadır. Şimdi, bir elde çiçek, arka tarafta silah; Kaleşnikof arkada, elde çiçek; ne yapıyorsunuz? Barış havariliği yapıyorsunuz. Ama arkada? Arkada diyorsunuz ki: “Eli kanlı bir terör örgütünün Suriye uzantısı bizim arkamızda, biz sırtımızı ona dayıyoruz.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Devamla) – Bu, meşruiyet değildir; bu, demokrasi değildir; bu, hukuk değildir; hukuku üstün tutmak da değildir. Bu memlekette insan, eğer meşru bir iş yapıyorum diyorsa sırtını kanunlara, adalete, Anayasa’ya verir. Ancak buna vermeyip de Figen Yüksekdağ çıkıp “Biz sırtımızı PYD’ye veriyoruz.” diyorsa eğer, o zaman bu partinin de bu siyasi faaliyetlerin de sorgulanması son derece normal olur.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – İŞİD’e karşı söyledi, İŞİD’e.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Devamla) – Bu noktada Milliyetçi Hareket Partisi sizlerle böyle bir ağız dalaşına, böyle bir polemige girme derdinde değildir. Biz hukukun gereğini söylüyoruz, kararı verecek olan yüce yargıdır. Mahkemenin, yargının vereceği karar, hepimizce saygıyla karşılanacaktır.

Saygılar sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bülbül.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bir sataşma söz konusu değil. Sataşma mı var?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – “Sırtınızı yaşıyorsunuz...”

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – “Bir elinde silah, bir elinde çiçek.” dedi Başkan.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Dedim, dedim Sayın Başkan, dedim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – “Bir elinde silah, bir elinde çiçek...”

BAŞKAN – Buyurun.

6.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül’ün sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, ben söylediklerime... Neyse, yanıt verme yeri değil burası ama halkı aydınlatma ve halkın gerçekleri bilmesi için açıklama zorunluluğumuz var.

Yani siz bize her gün “terörö” diyorsunuz ama nerede bir korkunç katliam varsa, nerede bir cinayet varsa, nerede bir kokain, uyuşturucu trafiği varsa hepsi bozkurt işareti yapıyor. Biz tek bir gün bu kürsüden ya da oradan size, onlara dair bir şey söyledik mi? Söylemedik. Çünkü biz sizin...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Onlar neci, MHP’li mi?

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Bilmiyoruz ki.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Bak, siz de bozkurt işareti yapmıyor musunuz?

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Bildiğimiz bir şey var, PKK eroin ticareti yapıyor. Bildiğimiz bir şey var. Ona dair bir şey demiyorsunuz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Anlatamadım. Bak, ben başka bir şey söylüyorum. Sayın Bülbül, beni dinlerseniz anlayacaksınız.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Eğer biri varsa eroin ticareti yapan, çıkın burada söyleyin, acımayın hiç bize.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Bak, beni dinlerseniz anlayacaksınız ama siz tahammül edemiyorsunuz ya.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Acımayın bize.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Biz size acımıyoruz.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sağ ol, Allah razı olsun!

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Yani şu bir tesadüf mü o zaman, soruyorum: Yani bu katil bozkurt işareti yapıyor...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Bağlantısı varsa sonuna kadar gidilsin.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – ...Ogün Samast bozkurt işareti yapıyor, mafyacılar bozkurt işareti yapıyor.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Ogün Samast cinayetinin, onun ne olduğunu hepimiz biliyorsunuz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Bunlar, bunlar kim? Biz buna rağmen bunu söylemiyoruz ama burada biz... Diyorsunuz ya, siz “Hukuk, özgürlük...” diyorsunuz ama yaptıklarınız uymuyor. Vallahi de billahi de bütün Türkiye biliyor. Hani, siz nasıl oy aldığımızı söylediniz ya, vallahi biz de aynı şekilde oy alıyoruz; hem de sizin büyük ortağınızın bütün engellemelerine, hukuksuzluklarına, baskılarına, darbelerine rağmen oy alıyoruz, sizin gibi sırtımızda devlet yok.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Türk milleti var.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Biz bize karşı yürütülen bütün devlet kampanyasına rağmen, oylarımızın yüzde 50’sini bile alamayarak bu Parlamente’ye geliyoruz.

ÜMİT YILMAZ (Düzce) – Sizin sırtınızda da devlet var ama Amerika.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Biz sizin gibi özgürce çıkıp gece gündüz televizyonlarda konuşalım, bakalım bu Parlamente’de kim kaç milletvekili alır. (HDP sıralarından alkışlar)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, sadece tutanağa geçsin ama ben kürsüden...

BAŞKAN – Buyurun...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Siz hangi ortak oluyorsunuz? Kapı arkası ortak mı Meral Hanım? “Büyük ortak-küçük ortak” da siz kendinizi nasıl vasıflandırıyorsunuz?

BAŞKAN – Ya, niye böyle söylüyorsunuz? Bir dakika...

Buyurun Sayın Bülbül.

7.- *Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul'ün, Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Milliyetçi Hareket Partisine sataşması nedeniyle konuşması*

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, bu karşılıklı sözün kaynağı benim PKK'nın dünya çapında bir narkoterör örgütü olduğunu ifade etmem oldu herhâlde. PKK'nın narkoterör örgütü olduğu dünyadaki birçok ülke tarafından kabul edilmiş ve belgelenmiş bir husustur.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Çakıcı'dan bahsedin biraz.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Devamla) – Bakın, buna dair bu kadar ortada olan, belgelenmiş olan bir meseleye dair sesinizi burada dahi çıkartamamış olmanız...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ya, bize ne! Bize ne! Bizi ilgilendirmiyor.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Devamla) – Hayır, “Bize ne!” yok, şöyle var... Bakın, şöyle var...

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – İçişleri Bakanı mıyız ya!

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Süleyman Soylu'ya söyleyin ya. Süleyman Soylu'yla konuşun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Devamla) – Siz diyorsunuz ya, “Bozkurt işareti yapanlar...” diyorsunuz ya...

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Demiyoruz ya, demiyoruz; demediğimizi söylüyoruz size.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Devamla) – İşte, diyorum ki halebi orada ise arşın burada. O hareketleri yapan, o işaretleri yapan kimse, bunun Milliyetçi Hareket Partisiyle bir bağlantısı varsa haydi buyurun diyoruz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Cinayet işlemediyse bizim diyeceksiniz.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Devamla) – Genel Başkanımız da dedi ki: “Sonu nereye kadar varırsa varsın...” Bunun sonuna kadar gidilmelidir diyoruz. Siz böyle bir iddiada sadece... Sayın Kılıçdaroğlu da yaptı bozkurt işareti. Ne yapacağız? Yani Sayın Kılıçdaroğlu Milliyetçi Hareket Partili mi? Hayır, Cumhuriyet Halk Partisinin Genel Başkanı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Cinayet işlememişti ama.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Kılıçdaroğlu cinayet işlemedi ama ya!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Biz cinayet işleyenlerden söz ediyoruz.

MUHAMED LEVENT BÜLBÜL (Devamla) – Hayır efendim...

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın artık.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Devamla) – Şimdi, her bozkurt işareti yapan eğer Milliyetçi Hareket Partisine havale edilecekse bu herhâlde çok acımasız bir yol, acımasız bir formül olur. Ama yapılacak şu var: Hukuk yoluyla bunların bir bağlantısı tespit ediliyorsa partimizdir diye kimse bakmaz, sonuna kadar gidilmesini arzu ederiz ki şu an o tavırdayız.

Biz, bu hain saldırıyı, bu karanlık saldırıyı en şiddetli şekilde lanetliyoruz. Bunu bir defa daha buradan ifade ediyorum ama o saldırı oldu diye HDP'nin veyahut ta vefat eden kişinin babasının ifade ettiklerini de mazur göremeyiz. Dağdakilere “aslanım” diyeni kabul edemeyiz. PKK'lı hainlere aslanım diyeni kabul edemeyiz. Genel Başkanımızın dediği gibi “Biz bir tane aslan tanırız, o da Türk ordusudur, güvenlik güçleridir.” Başka bir şey yok. (MHP ve AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

XI.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Samsun Milletvekili Orhan Kırçalı ve 98 Milletvekilinin Askeri Ceza Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3636) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 268) (Devam)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Zeynel Emre konuşacaktır.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri...

METİN NURULLLAH SAZAK (Eskişehir) – Sirkte oynatırız biz o aslanları.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Kimi oynatırsın?

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Nerede neyi oynatıyorsunuz siz ya! Ayıp ya! Terbiyesizlik yapmayın ya!

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Ya, neyse, tamam. Metin ağabey, lütfen ya.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Kimi oynatıyorsun sen ya!

(HDP ve MHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Dağdaki adama diyor, teröriste diyor.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Tamam, tamam. Arkadaşlar bir dakika ya.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sirkte oynatmak ne demek ya! Ayıp bir şey ya! Burada söyleme bunu ya!

BAŞKAN – Arkadaşlar, sayın milletvekilleri, şu anda Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına sözcü kürsüde.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ayıp ya! Yazıklar olsun ya!

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Milletvekili olmuşsunuz ya!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Burada halkı temsil ediyorsun ya!

METİN NURULLLAH SAZAK (Eskişehir) – Ne dediğimi anladın mı?(MHP sıralarından “Size bir şey demedi ki” sesi)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) –Nasıl demedi ya?

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Milletvekili olmuşsunuz arkadaşlar, ayıptır ya!

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Ya, sabahtan beri oradan bir ton laf etti be! Hayret bir şey ya!

BAŞKAN – Buyurun.

ZEYNEL EMRE (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, Askerî Ceza Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi görüşülüyor. Bu ara Adalet Komisyonu hakikaten oldukça yoğun çalışıyor. Yani bu yoğun çalışmanın sonucunda Türkiye’de adalet adına iyileşme var mı desek, o yok tabii ki. Bazı değişiklikler var. Şimdi, yalnız, Askeri Ceza Kanunu’nda yapılmak istenen değişikliklerden özellikle birkaç maddeye dikkatinizi çekmek istiyorum değerli arkadaşlar. Şimdi, birincisi şu: Asker kişilerin yakalanması. Diğerleri: Bir yıl üzeri hapis cezasıyla cezalandırılan asker kimselerin görevlerinin son bulması, askerin göreve başlama şekli, disiplin cezaları ve yargı. Bunlara ilişkin, muhalefet şerhimizde kapsamlı söylediklerimiz var.

Değerli arkadaşlar, bunların içerisinde en çarpıcı olanı asker kimseleri, sivil vatandaşların, suç işlediğine kanaat getirmesi, bunun anlaşılması durumunda alıkoyabileceğine yönelik hüküm. Şimdi “Bunu genel gerekçede nasıl ifade ediyorsunuz, nasıl ifade ediliyor?” dendiğinde şöyle ifade ediliyor, deniyor ki: “Efendim, askerî ceza mahkemesi, askerî ceza yargılaması kalktı. Buna ilişkin uyum yasalarını bu kapsamda çıkartıyoruz.” Ama ne hikmetse dört yıl sonra çıkartılan uyum yasasından bahsediyoruz.

Değerli arkadaşlar, işin aslı bu değil. Bakın, dedim ya Adalet Komisyonu bu ara yoğun çalışıyor, geçtiğimiz hafta bir yasa çıktı, çıkan yasada şöyle bir şey vardı: “Cumhuriyet savcıları, yazdıkları iddianameleri eğer başsavcılar kabul etmezse -özetle- dava açamayacak.” Yani 6.500 savcıcıyı 140 başsavcı tamamen kontrol altına alınmış olacaktı.

Şimdi, burada da askerî herhangi bir rütbede de olsa, herhangi bir pozisyonunda da olsa sokakta suç işlendiği düşünülmesi durumunda vatandaş alıkoyabilecek. Şimdi, bunun temelinde ne yatıyor? Değerli arkadaşlar, bunun temelinde korku yatıyor, korku, ikisinin gerekçesi de korku.

Çok yakın bir zamanda Türkiye bir darbe girişimi yaşadı, 15 Temmuz darbe girişimi. Hani genel gerekçede de bahsediliyor ya, işte, uzun uzun asker övgüsü var, peşinden konuşmalarda Türkiye’deki darbeler döneminden falan bahsediliyor. 15 Temmuz 2016’da yaşanan darbe girişimini, ondan sonra Mecliste kurulan Darbe Komisyonunda çalışan biri olarak söylüyorum, önleyen, ilk önce önleyen kimseler askerlerdir değerli arkadaşlar, darbeye karışmayan subaylardır, generallerdir, önleyen askerdir. Siyasetçilerin, halkın buradaki etkisi, Meclisteki konuşmalar, vatandaşın sokağa çıkması; elbette bunlar yadsınmaz ama emin olun ki bunu esas önleyenler askerlerdir. Ortada emir komuta içerisinde gerçekleşen bir darbe girişimi yoktur ve eğer ki sizin bir darbe endişeniz var ise, hâlâ darbe endişesi taşıyorsanız o zaman bakılması gereken nokta şudur: Dünyada hangi ülkelerde darbe oluyor, hangilerinde olmuyor? Bazı araştırmalar var, bunlar çok rahat tespit edilebiliyor yani Demokrasi Endeksi ölçülürken demokrasinin uzun seneler kesintiye uğramaması önemli bir etken, parametre olarak gösteriliyor. Hangi ülkelerde dünyada darbe yok, hangilerinde var? Ben size söyleyeyim: Kuvvetler ayrılığının olduğu, medya özgürlüğünün olduğu, şeffaflığın olduğu, denetime açık her kuruluşun hesabının sorulabildiği, özgür üniversitelerin, sivil toplum kuruluşlarının olduğu, sosyal devletin bulunduğu, adil paylaşımın olduğu, hakkaniyetli bir yargı mekanizmasının bulunduğu, yasakların, yolsuzluğun olmadığı ülkelerde darbe falan olmuyor değerli arkadaşlar. Darbeyi önlemek istiyorsanız, bakmamız gereken yer burası, Türkiye buralarda nasıl bir noktada? Türkiye’de her geçen gün bir lağım borusu patlıyor, değişik bir yolsuzluk olayı ve direkt sizin düzeninizle, sizin medya düzeninizle ve sizinle ilişkili bir şekilde patlıyor.

Değerli arkadaşlar, bugün darbe girişiminin üstünden yaklaşık olarak beş yıl geçti. O Darbe Komisyonunda görev yaptığımız zaman, o gün Parlamentoda 4 parti vardı, herkesin ortak iradesiyle kurulmuştu ve biz orada dedik ki: “Türkiye’de bir daha darbelerin yaşanmaması için ne yapmak lazım?” Bir defa, bu olayın muhataplarını dinlememiz lazım; tüm kuvvet komutanlarını, görevde bulunan, görev yapmış başbakanları, bakanları, Başbakanı, Cumhurbaşkanı, MİT Müsteşarını. Bunlara ilişkin, hepsine ilişkin önergeler verdik, sizlerin oylarıyla reddedildi. Yani mesele, darbeyi araştırıp bir daha olayların yaşanmaması için alınması gereken tedbirlerin araştırılması amacıyla kurulan bir Komisyon değil miydi? Biz bunları bir bir istedik, hepsini reddettiniz.

Sizin iktidarınız döneminde Mecliste 70’den fazla araştırma komisyonu kuruldu, tek bir tanesine AKP Genel Başkanı “Artık şu Komisyon görevini bir an evvel tamamlasın.” dedi, o da Darbe Araştırma Komisyonuydu. Daha ikinci aydaydık ki biliyorsunuz üçüncü ayın sonunda da bir ay uzatma hakkı var. Tek bir komisyona bakın, baktım “Mecliste darbe araştırma komisyonu bir an evvel de çalışmasını tamamlayıp bu işi kapatsın.” dedi ve bu konuşmanın üstüne, haftada üç gün toplanan Komisyon da ikiye düştü.

Dinlenmesi gereken ne kadar insan varsa hepsini bir bir reddettiniz. Ve yetmedi değerli arkadaşlar. Bakın, bizim orada yazdığımız muhalefet şerhi sizi rahatsız etti. Ve yine bu, Parlamento tarihinde bir ilktir, nerede Darbe Araştırma Komisyonu raporu? Akşama kadar “FETÖ” diyorsunuz, akşama kadar işte, darbe tehdidinden bahsediyorsunuz, ağzınızı açıyorsunuz “60” diyorsunuz, “80” diyorsunuz, “muhtıra” diyorsunuz. Peki, kardeşim, Darbe Araştırma Komisyonu Raporu nerede? Niye bu Mecliste dağıtılıp görüşülmedi? Ya, bu rapor nerede? Bir rapor yazıldı, biz muhalefet şerhini verdik; basılıp neden dağıtılmadı? Böyle bir örnek var mı? Nerede bu Darbe Araştırma Komisyonu raporu?

Değerli arkadaşlar, bakın, ben size yaptığımız araştırmalardan, çalışmalardan birkaç örnek anlatacağım.

Birincisi şu: Ankara Cumhuriyet Başsavcılığının darbe öncesinde yazdığı iddianame var, 1.200 sayfalık FETÖ çatı iddianamesi. Bu iddianamenin 870’inci sayfasında Kemal Türk isimli mollanın ifadesinde Adil Öksüz’ün kim olduğu yazıyor, “Hava Kuvvetleri imamı.” diyor. Darbe öncesi, bakın, darbe öncesi. Ve bu adam görevi, yardımcı doçent olduğu, çalıştığı üniversite, yani soruşturmalar devam ederken... Ve Ankara’da darbe toplantıları yapıyor adam. Aynı zamanda da uçağa biniyor, Fetullah Gülen’in yanına Amerika’ya gidiyor, tekrar buraya geliyor; güzel! Adam, Adil Öksüz, darbe gecesi sabahı yakalanan 5 sivil imamdan birisi. Kışla karakoluna götürüyorlar, Jandarma karakoluna götürüyorlar; oradaki Emniyet görevlileri yakalıyor ve orada ilk sorgusunu yapan “Serter” isimli, istihbarattan gelme Emniyet görevlisi tek tek soruyor hepsine “FETÖ’ye küfredin.” diyor. Adil Öksüz’e gelince diyor ki: “Ben tanımadığım adama küfretmem.” diyor. “Sen ne ayaksın?” diyor ve başka bir yeri arıyor, merkezi “Ya, bu adamı bir sorgulayın.” diyor ve gelen cevap diyor ki: “Sen onu mu yakaladın? O, Hava Kuvvetleri imamı.”

Değerli arkadaşlar, tutanaklarda var, bakın, benim yanımdaki belgelerde var ve o gün orada bulunan tüm yakalananlar, tüm askerler, tüm polisler bunun şahidi ve mahkemede beyanda bulunmuşlar. Peki, o gün özel bir ziyaretçisi var Adil Öksüz’ün; kim, biliyor musunuz? Başbakanlık Müşaviri Ali İhsan Sarıkoca. “Niye geldin kardeşim bunu ziyarete? Ortalık toz duman, birbirine girmiş.” deniliyor ama bunu ziyaret ediyor. Sorduğumda da ifadesinde “Kur’an’dan ayetler okuduk karşılıklı.” minvalinde açıklaması var, tutanağa giren beyanlar bunlar yani, tamam mı. Şimdi, bu adam o 5 sivil içerisinde diğerlerinden ayrılmış Ankara Emniyet Müdürlüğüne götürülmeyen, Kazan Jandarma Karakol Komutanlığında da yakalanan 87 kişi içerisinde yalnız serbest bırakılan tek isim, nezarete de telefonla konuşmasına izin verilen tek isim, üzerindeki cihazıyla birlikte -teslim edilip- gönderiliyor. Peki, değerli arkadaşlar, bunu bir tarafa koyun. Yine darbe öncesinde -siz askerden korkuyorsunuz ya ben size anlatıyorum- İzmir Cumhuriyet Başsavcılığında “Abdullah” kod ismiyle gizli tanık ifadesi var, darbeye buraları bombalayan o helikopter pilotlarının isimlerini veriyor, nerede çalıştıklarını söylüyor “Kara Havacılık Komutanlığında çalışıyorlar, rütbeleri bu. Şu kadar himmet verirler. Şu tarihte FETÖ’ye girdiler.” diyor. Bakın, darbeden üç ay önce bu ifade var, İzmir Cumhuriyet Başsavcılığının -numarasını da veririm- soruşturma dosyasında ifadesi var. Ve bu adamların hiçbirine dokunmuyorlar, orada hepsi göreve devam ediyorlar. Darbeden iki gün önce o adamlar bombalayacakları yerlere keşif uçuşu yapıyorlar Ankara semalarında -bunu da tespit eden yok- ondan sonra 15 Temmuz yaşanıyor. Biz diyoruz ki “Ya, bu darbeyi araştıralım, bütün yönleriyle ortaya çıkaralım, bunların muhatapları gelsin Meclise hesap versin, halk adına bunu soralım.” “Yok, onu yapmayalım.” “Ne yapalım?” “Darbe tehdidi var, biz ne yasa getirirsek bu Parlamento buna ‘evet’ desin.” Bunu bakan gözler görüyor, duymak isteyen kulaklar da duyuyor değerli arkadaşlar.

Şimdi, bakın, biraz daha güncele gelelim. Henüz bu SBK Holding meselesi yani Sezgin Baran Korkmaz meselesi bu denli ortaya tam olarak saçılmadan evvel -açık kaynak taraması- basında çıkan bilgiler sonrasında bir araştırma yaptım, şubat ayında partide sadece Genel Başkanıma verilmek üzere bir rapor yazdım ve orada açık kaynak taramasından dahi şunu görüyorsunuz. Hani diyoruz ya “Bakın, Adalet Komisyonunda çok önemli yasalar konuşuyoruz, Türkiye’de yargıyı düzelterek.” Ortada bir gerçek var, Utah’ta Mormon tarikatına bağlı, çok eşliliği savunan ve 14 eşi olduğu belirtilen Daniel Kingston’ın oğullarından Jacop ve Isaiah bir şirket kuruyor. İş ortaklarından biri 2017 yılında Türk vatandaşlığına geçtiği ifade edilen Ermeni asıllı Lev Aslan Dermen. 2010-2018 yılları boyunca yenilenebilir biyoyakıt üretip ihraç eden kişiler olarak biliniyor -zaman itibarıyla özetleyeceğim- ve Amerika’dan hem teşvik alıyor, ciddi paralar alıyor, sekiz yıllık süre içerisinde milyar dolarlık dolandırdığı ortaya çıkıyor ve bu kişiler o paraları aklamak için kara para cennetlerine paralarını götürüyorlar; biri de bizim ülkemize geliyor, yanındaki, Türkiye’deki ağıyla birlikte bir 14 kişilik isim.

Bakın, değerli arkadaşlar, bir skandalı anlatıyorum burada. Türkiye’de Utah Eyalet Başsavcılığının talebiyle İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı 2020-137034 sayılı soruşturma dosyasıyla, suçtan kaynaklı mal varlığı değerlerini aklama, suç işlemek amacıyla örgüt kurma, dolandırıcılık ve banka veya kredi kurumlarının tahsil edilmesi gereken krediyi sağlamak amacıyla dolandırıcılık suçlamasıyla Sezgin Baran Korkmaz’ın da arasında bulunduğu 14 kişinin tüm mal varlıklarına el koyuyor, ilintili birçok şirkete el koyuyor; ortada iddia, 510 milyon dolarlık bir kara para aklama olayı. Bu olayda, bakın, el koyma olayında, sadece 6 Kasım 2020’yi gösterdiğinde bu sefer ibre tersine dönüyor, MASAK raporu tersine dönüyor, aynı adliyede başka bir hâkim tüm tedbirlerin kaldırılmasına karar veriyor şirketlerdeki ve mal varlığındaki adamın da yurt dışına çıkış yasağının hepsini bir güzel kaldırıyorlar, “Git.” diyorlar. Ve burada bu kararların altında imzası olan o zaman İstanbul Cumhuriyet Başsavcı Vekili Hasan Yılmaz, bugün, Adalet Bakan Yardımcısı. Devam ediyoruz, aynı senenin -bir ay sonra- aralık ayının sonunda -yapboz, adamı gönderdiler, paraları da alan aldı cebine koydu- bu sefer de 132 milyon dolar kara para akladığı tespit ediliyor aynı MASAK tarafından, aynı adliyede tekrardan haklarında yakalama kararı ve tedbir kararı veriliyor. Arkadaşlar dalga mı geçiyorsunuz ya? Yani biz yargıyı düzeltiyoruz ya, Adalet Komisyonu konuşuluyor... Ve iddialardan birinde aynı adamın İçişleri Bakanlığına -tarih verilerek “Kamera kayıtlarına bakılsın, HTS kayıtlarına bakılsın.” denilerek- gelip görüştüğü iddiası var. O günkü kamera kayıtlarını çıkartıp gösterebiliyor musunuz böyle bir şey yok diye? Arada dönen paraların, medya mensuplarıyla ilişkisinin vesairenin haddi hesabı yok. Yani bakın, şu iddiaların onda 1’i, yüzde 1’i belki de, herhangi bir demokratik ülkede -iddia derken delilli, ortaya çıkan şeyler, aynı soruşturma dosyasından 3 ayrı karar, aynı adliyede, aynı kurumlar veriyor- azıcık demokrasinin, hukukun üstün olduğu bir ülkede olsa ya ne hükümet kalır ne onları yapan yargı mensupları; bırak terfi etmeyi hepsi içeri girer ya. Kim bunu yapabilir?

Şimdi, burada, ortada bu gerçekler var. Bu gerçeklerin olduğu yerde konu geliyor, toplanıyor “Efendim, bize kumpas kuruyorlar, tezgâhlar var, işte içeriden dışarıdan düşmanlar bizi yıkacak.” Ya, bundan öte düşmanlık mı var bu memlekete? Ya, bir düşmanlık arıyorsanız, bir insan ülkesine bundan daha fazla kötülük yapabilir mi, ülkenin imajında bundan daha kötü bir pozisyon oluşturabilir mi? Siz yasa çıkardınız, yasa değerli arkadaşlar. Kara paraya davetiye verdiniz, dediniz ki: “Dünyanın neresinde, hangi suçtan kazanılmış olursa olsun getir, Türkiye’de hesaba yatır; ben bunun kaynağını sormayacağım.” Kara para gelsin, ekonomi kötü ya. Ama şunu ıskalyorsunuz: Kara para, sadece kendisi gelmez, kendi düzenini de getiriyor. İşte onun için Türkiye, suç örgütlerinin cirit attığı, istediği pervasızlıkla hareket edebildiği, istediği operasyonları yaptığı, zaman zaman sizin işinize gelen yerlerde sizin adınıza yaralama yaptığı, cinayete teşebbüse giriştiği -ondan sonra- mala zarar verme suçu işlediği, tehdit suçunu işlediği... Bu pozisyonlar da var, ortada.

Örgüt suçlarını inceleyenler bilir. Bir amaç birliği var mı? Var. Süreklilik arz ediyor mu? Süreklilik de arz ediyor. En az üç kişiden fazla birlikte bu suçu işliyorlar mı? Onu da işliyorlar. Ya, ortada örgütlü bir şekilde, organize bir şekilde ve süreklilik arz eden şekilde suç işleniyor.

Şimdi, yargı paketi açıklanıyor -açıklayan bunlar, bugün yine komisyundaydık, yarın toplantı da var- dördüncü yargı paketi, Yargı Reformu Strateji Belgesi; hedefler, amaçlar... Çok büyük hedefler var. “Yargıyı düzelteceğiz, adaletli olacağız.” Ondan sonra işte “Ayrımcılık yapılmayacak, insan haklarına duyarlı olacağız.” Ortadaki tablo da bu, gerisinin bir önemi yok buna müdahale etmedikten sonra.

Hepinize teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Özgür Bey.

VII.- AÇIKLAMALAR (Devam)

37.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım -Sayın Genel Başkanımız Meclisten ayrılırken tam onu uğurlama aşamasındaydım- salonda olmadığım sırada Sayın Levent Bülbül, Genel Başkanımızın ve benim kulaklarımı çınlatmış; o konuya bir açıklık getirelim.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sizin kulağınızı çınlatmadım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Genel Başkanın -işte bahsettiği işareti yaparak- ülkücü olarak kendini tanımlayanların bolca kullandığı o işareti yaptığı doğrudur. Her geçen gün, Genel Başkanımız Türkiye'nin dört bir yanında, gittiği her yerde “Ben ülkücüyüm ama sizi çok seviyorum Kemal Bey.” diyerek selamlayanlara karşı bu selamı canıyürekten karşılık vermektedir, vermeye de devam edecektir.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bir gün Rabia da yapsın, Rabia.

BAŞKAN – Birleşime iki dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.36

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 21.37****BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN****KÂTİP ÜYELER: Abdurrahman TUTDERE (Adıyaman), Rümeyza KADAK (İstanbul)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 94’üncü Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

XI.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- Samsun Milletvekili Orhan Kırçalı ve 98 Milletvekilinin Askeri Ceza Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3636) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 268) (Devam)

BAŞKAN – 268 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Gündemimizde başka bir iş bulunmadığından alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 23 Haziran 2021 Çarşamba günü saat 14.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

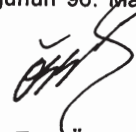
Kapanma Saati: 21.38

XII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, 2011-2018 yılları arasında İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından kiralanan araçların TBMM Başkanlığına kullanıldığı iddiasına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in cevabı (7/45594)*

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın TBMM Başkanı Mustafa Şentop tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını Anayasanın 98. Maddesi ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince saygıyla arz ederim.

Ecz. Özgür ÖZEL
Manisa Milletvekili

Yeniçağ gazetesi yazarı Murat Ağirel, 3 Mayıs tarihinde yayımlanan "İBB'nin kirasını ödeyip benzinini koyduğu araçları saray kullanmış" başlıklı yazısında, İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin 2011 – 2018 yılları arasında kiraladığı araçlara ilişkin yapılan çalışmaya göre Cumhurbaşkanlığı, Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Merkezi, Başbakanlık ve Okçular Vakfı gibi kurumlara araç tahsisi yapıldığını ifade etmiştir.

Yazıya göre bu araçlara ilişkin olarak akaryakıt, personel, kira ile otoyol/köprü geçiş ücreti gideri ise 29,4 milyon TL olarak hesaplanmıştır. İlgili dönemde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na 54, Meclis Başkanvekilliği makamına 3 adet aracın tahsisi yapıldığı anlaşılmaktadır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'nın, 2011-2018 yılları arasında İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin kiraladığı ve bedelini ödemediği araçları nerede ve hangi amaçla kullandığı yanıtlanması gereken bir konudur.

Bu bağlamda;

1. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'nca 2011-2018 yılları arasında İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nce kiralanan araçlar kullanılmış mıdır? Kullanıldıysa kaç adet kullanılmıştır? Kullanılan araçlar hangi dönemlerde kullanılmış ve kimlere tahsis edilmiştir?
2. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'nca 2011-2018 yılları arasında İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nce kiralanan araçların kullanılmasına neden ihtiyaç duyulmuştur?
3. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'nca kullanıldığı anlaşılan ancak İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nce kiralanan araçlar için İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne bir ödeme yapılmış mıdır?
4. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'nın araç ihtiyacı mı bulunmaktadır? Bulunuyorsa bunun için başka bir kurumun kiraladığı araçların kullanılması kararı nasıl alınmıştır?

5. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı, 2011-2018 yılları arasında İstanbul Büyükşehir Belediyesi dışında başka kurumlarca kiralanan araçları kullanmış mıdır? Kullandıysa, hangi kurumların kiraladığı araçlar kullanılmıştır, kimlere tahsis edilmiştir?
6. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı, 2019 yılından bugüne kadar başka kurumlarca kiralanan araçları kullanmış mıdır? Kullandıysa, hangi kurumların kiraladığı araçlar kullanılmıştır, kimlere tahsis edilmiştir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

Sayı : Z-43452547-120.07- 230406
Konu : Soru Önergesi

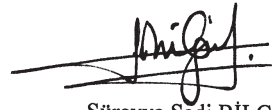
15 . 6 . 2021

Sayın Özgür ÖZEL
Manisa Milletvekili

İlgi : 21.05.2021 tarihli ve 7/45594 esas numaralı yazılı soru önergeniz.

İlgi önergeniz ile İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından kiralanan araçların Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca kullanıldığı iddiası soru konusu yapılmış olup, söz konusu soru önergesinde belirtilen hususlarla ilgili Başkanlığımızda herhangi bir bilgi ve belge bulunmamaktadır. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı tarafından önergenizde belirttiğiniz tarihlerde başka kurumlarca kiralanan araçlar kullanılmamıştır.

Bilgilerinizi rica ederim.

Süreyya Sadi BİLGİÇ
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

2.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrikulu'nun, 2020 ve 2021 yıllarında özelleştirilen kurumlar ile kamuya ait arazi ve binaların satışına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/46268)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Cumhurbaşkanı Yardımcısı **Sayın Fuat OKTAY** tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Dr. M. Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

Mevcut iktidar döneminde devlete ait birçok iktisadi teşebbüs, arazi, yapı vb. özelleştirme yolu ile satışa çıkartılmış ve kısa sürede satılmıştır.

Bu bağlamda;

1. 2020 – 2021 yılları arasında özelleştirilen kurumlar hangileridir? Bu kurumlar ne kadara özelleştirilmiştir?
2. 2020 – 2021 yılları arasında özelleştirilen kurumlar kim ya da hangi kurumlara satılmıştır?
3. 2020 – 2021 yılları arasında kamuya ait satılan arazi, bina vb. var mıdır? Var ise bu arazi, bina ve benzerleri kim ya da hangi kurumlara satılmıştır?
4. 2020 – 2021 yılları arasında kamuya ait satılan arazi, bina vb. ne kadara satılmıştır?
5. 2020 – 2021 yılları arasında kamuya ait kurum ve kuruluşların elinde bulunan hisselerden satışı yapılan var mıdır? Var ise bu hisseler hangileridir?
6. 2020 – 2021 yılları arasında kamuya ait kurum ve kuruluşların elinde bulunan hisselerden satışı yapılanlar kim ya da hangi kurumlara satılmıştır? Satılan hisselerin bedeli nedir?
7. 2020 – 2021 yılları arasında kamuya ait olan ve satışı yapılan hisselerin, arazilerin, binaların ve şirketlerden yabancı firmalara satılanlar hangileridir?
8. 2020 – 2021 yılları arasında kamuya ait olan ve satışı yapılan hisselerin, arazilerin, binaların ve şirketlerin 5 yıl içinde sahipleri dışında başka kişi ya da kurumlara satışı yapılmış mıdır? Yapılmış ise bu satışların bedeli nedir?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-24553

Konu : Soru Önergeleri-350

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının 09.06.2021 tarihli ve E-43452547-120.07-0825989 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

İstanbul Milletvekili Sayın Mustafa Sezgin TANRIKULU tarafından verilen 7/46268 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Fuat OKTAY
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

3.- Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın, Hasankeyf'te ikamet edenlerin sorunlarına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkan Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/46269)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat OKTAY** tarafından Anayasa'nın 98'inci TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılması konusunda gereğini arz ederim.

Ayşe ACAR BAŞARAN
Batman Milletvekili

Batman ilinin Hasankeyf ilçesinde Ilısu Barajı sebebiyle halk yaşam alanlarını terk etmek zorunda bırakılmıştır. Kültür Bakanlığı ve Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen baraj çalışması sonucu, 1981'de tarihi güzellikleri sebebiyle sit alanı ilan edilen Hasankeyf, sular altında kalmıştır. Ancak ilçenin tahribatı bununla sınırlı kalmamıştır. Baraj projesi olarak sadece %1 civarında enerji üretebilecek ve ekonomik olarak neredeyse hiçbir getirisi olmayacak olan Ilısu Barajı birçok mağduriyeti de beraberinde getirmiştir.

Ilısu Barajı ve HES Projesi'nin yapımından etkilenen Hasankeyf halkının yeni yerleşim alanına nakilleri, hak sahiplikleri ve borçlandırılmalarına ilişkin usul ve esaslar başlıklı "Hak sahibi olma şartları" alt başlığının üçüncü maddesine göre; (a) Hasankeyf'te taşınmaz mülkü olduğu halde çeşitli sebeplerle göç edip ikamet şartını, (b) aile olma şartını, (c) 657'ye tabi memuriyet sebebiyle ikametini Hasankeyf dışına aldırma sonucu ikamet şartını, (d) iskân ilanından sonra evlenip ikametleri olduğu halde şartları karşılayamayan kişiler Hasankeyf'te kurulan yeni yerleşim alanında ikamet hakkı edinmemektedir.

Hasankeyf'te inşa edilen iş yerlerinin kura sistemi ile dağıtılmadığı, iyi yerlerin parsellendiği, iş yapmayacak yerlerin değişik ve karışık bir "sıra sistemi" ile dağıtıldığı iddia edilmektedir.

Hasankeyfli memurlar için atanma durumunda ikameti dışarı taşımak zorunda kaldıklarında kendilerine 60 günlük dava süresi verilmiş, zamanında dava açanlar kazanmış, ancak bu kararlar 60 gün içinde açılmayan davalar için emsal olmamıştır. Mecburi göçe maruz bırakılan bölgede imar izni yoktur. 5 yıldan önce kişilerin evlerine kat çıkmaları, bahçelerine kulübe yapmaları yasak kılınmıştır. Hasankeyf'e yakın arazilerde ev yapmak ve konutlardaki sorunlardan kurtulmak isteyen yurttaşlara, Hasankeyf'in mimarisini bozacağı gerekçesiyle izin verilmemekte, halk kendilerine ait tapulu arazilerine ev yapamamaktadır.

Bu bağlamda;

- 1.) Hasankeyf halkının bu mağduriyetleri giderilecek midir?
- 2.) Halkın kendi arazilerine ev yapmasına ne zaman izin verilecektir?
- 3.) Hasankeyf'te iş yerlerinin dağıtılması konusunda nasıl bir sistem izlenmiştir?
- 4.) İyi ve iş yapacak yerlerdeki iş yerleri kimlere verilmiştir?
- 5.) Resmi belgelerle kanıtlanmadığı halde aile olma koşullarını sağlayan insanlar için yasal düzenleme yapılacak mıdır?
- 6.) Ailesi ve ekonomik güvencesi olmadığından bekâr olma durumu sebebiyle yerleşime hak kazanamayan insanlar için nasıl bir önlem düşünülmektedir?
- 7.) Bekâr olduğu için iş yeri taşınmazına başvuru hakkı verilmeyen kişilerin mağduriyeti nasıl giderilecektir? Kendilerine herhangi bir destekte bulunulmadan işlerinden mi olacaklar?
- 8.) Sit alanı olduğu halde tahrip edilen Hasankeyf'te %1 enerji sağlayacak ve ekonomik getirisi olmayacak olan bu baraj sebebiyle yıllardır yaşadıkları topraklardan ayrılmak zorunda kalacak insanlar için bir şey yapılacak mıdır?
- 9.) Eski Hasankeyf'ten yeni yerleşim alanlarına kaç aile taşınmamıştır? Şartları karşılayamayan kaç aile yaşadığı topraklardan dışarıya göç etmek zorunda kalmıştır?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-24554

Konu : Soru Önergeleri-350

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının 09.06.2021 tarihli ve E-43452547-120.07-0825989 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığımızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Batman Milletvekili Sayın Ayşe ACAR BAŞARAN tarafından verilen 7/46269 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar Tarım ve Orman Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Fuat OKTAY
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

4.- Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın, Hasankeyf'te yaşanan su sorununa ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/46270)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Fuat OKTAY tarafından Anayasa'nın 98'inci TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılması konusunda gereğini arz ederim.

Ayşe ACAR BAŞARAN
Batman Milletvekili

Batman'da Ilısu Barajı'nın yapımının ardından sular altında kalan Hasankeyf'te yaşayan halkın ikamet şartlarını karşılayabilen küçük bir kısmı 2019 yılı Mayıs ayında Hasankeyf'teki yeni yerleşim alanlarına yerleşmeye başlamıştır. Yerleşimler başladığı zamandan beri ilçede su sıkıntısı yaşanmaktadır, sürekli su kesinti olmaktadır. Su ihtiyacının karşılanması için sondajla yeraltı suyu çıkarılmış, evlere sağlanmıştır. Ancak bağımsız firmaların da kontrolünde anlaşıldığı gibi bu suyun kalitesi düşüktür, klor ve kireç seviyesi yüksektir. İkamet edenlerin bu sebeple karşılamak zorunda kaldıkları arıtma ve su depolama ayrıca maliyetlidir. Pandemi sürecinde suyun olmaması hijyen koşullarını zorlaştırmaktadır. Ayrıca su kesintilerinden ve sıkıntılarından kaynaklı bir tarım alanı olan Hasankeyf'te çiftçiler sulama yapamamakta, kuraklık sebebiyle mahsullerini kaybetmektedir.

Bu bağlamda;

- 1.) Hasankeyf halkının su mağduriyeti giderilecek midir?
- 2.) Batman'daki çiftçilerin iki yıllık su problemlerinden kaynaklı ekonomik problemleri ne şekilde çözülecektir?
- 3.) Bu yeni yerleşim alanı tasarlanırken su sorununa dair bir çözüm düşünülmemiştir?
- 4.) Sondajla çıkarılan suyun kalitesinin düşmesinin bölgedeki barajla ilgisi var mıdır?
- 5.) Pandemi süresince su sıkıntısı yaşayan halkın pandemide özellikle elzem olan hijyen koşullarını nasıl karşılaması beklenmektedir?
- 6.) Hasankeyf'teki su sorunu ne kadar sürecektir?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-24555

Konu : Soru Önergeleri-350

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının 09.06.2021 tarihli ve E-43452547-120.07-0825989 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığımızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Batman Milletvekili Sayın Ayşe ACAR BAŞARAN tarafından verilen 7/46270 esas numaralı yazılı soru öngesinde bahsi geçen hususlar Tarım ve Orman Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Fuat OKTAY
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

5.- Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya'nın, KPSS ücretlerinin kaldırılması talebine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/46271)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98, TBMM İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddelerine uygun olarak, T.C. Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat OKTAY tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. 31.05.2021

Yıldırım KAYA
Ankara Milletvekili

ÖSYM (Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi) 2021 KPSS (Kamu Personel Seçme Sınavı) başvuru ücretlerini açıkladı. Genel Yetenek/Genel Kültür /Eğitim Bilimleri her bir oturum için 90,00 TL; KPSS Alan Bilgisi Sınavı her bir oturum için 65,00 TL; ÖABT (Öğretmenlik Alan Bilgisi Testi) her bir ÖABT alanı için 90,00 TL sınav ücreti belirlendi.

İşsiz gençlerin normal şartlarda KPSS ücretlerini ödemekte zorlandıkları bilinen bir gerçektir. Pandemide ekonomik krizin daha da derinleşmesiyle, KPSS ücretini ödeyemediği için sınava giremeyecek adayların sayısı daha da artmıştır.

Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş da KPSS ücretini ödeyemeyen gençlerin sınav ücretlerinin Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından karşılanacağını açıklayarak, adaylara destek vermiştir.

Pandemi koşullarında KPSS ücretlerinin kaldırılması, adayları çok büyük ölçüde rahatlatacaktır. Sınava girecek adaylar da yoğun bir şekilde KPSS ücretlerinin kaldırılmasını talep etmektedir.

Bu bilgiler kapsamında;

1. KPSS ücretlerinin kaldırılması için bir çalışmanız var mıdır?
2. Adayların talepleri dikkate alınarak KPSS ücretleri kaldırılacak mıdır?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-24556

Konu : Soru Önergeleri-350

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının 09.06.2021 tarihli ve E-43452547-120.07-0825989 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Ankara Milletvekili Sayın Yıldırım KAYA tarafından verilen 7/46271 esas numaralı yazılı soru öngesinde bahsi geçen hususlar Milli Eğitim Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Fuat OKTAY
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

6.- Mardin Milletvekili Pero Dundar'ın, kayıpların ve faili meçhul cinayetlerin aydınlatılmasına yönelik çalışmalara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/46392)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat OKTAY* tarafından Anayasanın 98'inci, İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Pero DUNDAR

Mardin Milletvekili

Türkiye tarihinde 90 'lı yıllar neredeyse, faili meçhul cinayetler, beyaz toroslarla gözaltına alınan ve akibeti ortaya çıkmayan kayıplar, yargı önüne çıkarılmayan failler, zaman aşımına uğrayan davalar ile birlikte anılmaktadır.

İHD Kayıplar Komisyonu'nun hazırladığı son rapora göre 1990'lardan günümüze kadar gözaltına alındıktan sonra kaybolan insan sayısı 940'tan fazladır. Tespit edilen 253 toplu mezarda ise 4 binden fazla kişinin gömülü olduğu düşünülmektedir.

Yakınlarını "faili meçhul" cinayetlerde kaybeden ve failleri ortaya çıkmayan ailelerden birinin çocuğuyum. Babam Hasan Dundar, amcam ve Nusaybin'e bağlı Yavru köyde yaşayan ve o gece evimize misafir olan ve akrabamız Hasan Yağız, 13 Ekim 1993 tarihinde babamın Nusaybin'de ki dükkânının önünde kimliği belirsiz kişiler tarafından taranmış, amcam yaralı olarak kurtulurken, babam Hasan Dundar ve akrabamız Hasan Yağız olay yerinde yaşamını yitirmiştir. 1993 yılında katledilen babam Hasan Dundar ve akrabamız Hasan Yağız'ın ölümünün üzerinden 27 yıl geçti. Failleri hala bulunamadı. Cinayeti işleyenler belki bugün elini kolunu sallayarak yaşamlarına devam ederken bizlerin adalet arayışı hiç dinmeden devam etti.

Gözaltında kaybetme '' BM Kişilerin Gözaltında Kayıptan Korunmaları ile İlgili Uluslararası Sözleşme'' sinin 5. Maddesine göre yaygın ve sitematik işlenmesi durumunda insanlığa karşı işlenen bir suç olarak sayılmaktadır. Uluslararası mevzuat ve Türkiye ceza yargılamasında da

insanlığa karşı işlenen suçlara zaman aşımının uygulanmayacağı açık bir şekilde hüküm altına alınmıştır.

Gözetiminde kaybettirilen ve 58 gün sonra kimsesizler mezarlığına defnedildiği öğrenilen Hasan Ocak davasının zaman aşımına uğraması ile birlikte 17-31 Mayıs ‘‘Gözetiminde Kayıplara Karşı Mücadele Haftası’’ ilan edilmiştir. Otarihten bugüne yakınlarını faili meçhu cinayetlerde, gözetiminde kaybeden Cumartesi Anneleri’nin, Barış Anneleri’nin her hafta düzenledikleri oturma eylemi, Türkiye’deki en uzun soluklu sivil itaatsizlik eylemi olmuştur.

Bu bağlamda,;

1. Türkiye’de zorla kaybettirme fiilinin engellenmesi için hangi yasal tedbirler alınmıştır?
2. 1990 yılından bugüne kadar kaç faili meçhul cinayet dosyası zaman aşımına uğramıştır?
3. 1990 yılından bugüne kadar gözetiminde kaybedilen, faili meçhul cinayetlerle katledilen kaç kişi vardır? Bu cinayetlerden yargılanan kişi sayısı kaçtır? Yargılanıp serbest bırakılan kişi sayısı kaçtır?
4. Cumartesi Annelerinin, kayıp yakınlarının adalet talebine yönelik saldırılarının gerekçesi nedir?
5. Faili meçhul cinayetlerin aydınlanması, suçluların ve onları koruyanların yargılanması için Bakanlığınızın bir girişimi olacak mıdır?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-24558

Konu : Soru Önergeleri-351

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının 10.06.2021 tarihli ve E-43452547-120.07-0826491 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Mardin Milletvekili Sayın Pero DUNDAR tarafından verilen 7/46392 esas numaralı yazılı soru öngesinde bahsi geçen hususlar Adalet Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Fuat OKTAY
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

7.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, vakıf üniversitesi ücretlerindeki artışa ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/46400)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince T.C. Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat OKTAY tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. Saygılarımla...

25/05/2021

Dr. Arslan KABUKCUOĞLU
Eskişehir Milletvekili

Ulusal basında (Meral Danyıldız, 25.05.2021) yer alan bir haberde, adı geçen vakıf üniversitesinin bünyesindeki öğrencilere %35'e varan zamlar uyguladığı, fahiş fiyatlarla karşılaşan öğrencilerin birçoğunun okulu bırakmayı veya dondurmaya düşündüğü, söz konusu zamlarla Eczacılık Bölümü okuyan bir öğrencinin 48 bin Türk lirası olan ücretinin 56 bin Türk lirasına çıktığı, %40 burslu olan bir Tıp Fakültesi öğrencisinin, ödemesinin ise 55 bin Türk lirasından 75 bin Türk lirasına yükseldiği iddiaları yer almaktadır.

2547 sayılı Yükseköğrenim Kanununun Ek-9'uncu maddesinde " Öğrencilerden alınacak ücretler mütevellî heyet tarafından tespit edilir." hükmü yer almaktadır. Bu madde ile ücretin kimin tarafından tespit edeceği belirlenmiş iken, yapılacak ücret artışları için tavan bir oran söz konusu olmamıştır. Ücretlerin kimin tarafında belirleneceği hususu Vakıf Yükseköğretim Kurumları Yönetmeliğinde de " Mütevellî heyet, öğrencilerden alınacak ücretleri tespit eder." şeklinde tekrarlanmış, bir tavan artış oranı belirlenmemiştir.

Ancak Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliğinin 53'üncü maddesine baktığımızda; " (...) okulların ara sınıflarının eğitim ücreti bir önceki eğitim öğretim yılında ilan edilen, okulda devam eden öğrencilerin ücreti ise öğrenci kayıt sözleşmesinde belirlenen eğitim ücretine (Y.İ-ÜFE+TÜFE)/2 oranına en fazla % 5 oranında artış yapılarak belirlenir." hükmünü görmekteyiz. Bu ifadeyle Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumlarının bir sonraki yıl ücretlerinde yapacakları artış oranının üst sınırı belirlenmiştir.

Ücretlerdeki artış oranının vakıf yükseköğrenim kurumları için belirlenmemesi, kurumların karşılaşmış oldukları maliyet artışlarını ücretlere yansıtmasına, böylelikle artan ücretler karşısında öğrencilerin mağdur olmasına ve eğitim-öğretim hayatlarının sekteye uğramasına yol açabilme olasılığı taşımaktadır.

Bu bağlamda;

1. Bu zamları hayatın akışına uygun buluyor musunuz? Vakıf üniversitelerin karşılaşmış oldukları maliyet artışlarını ücretlerine yansıtması, okul bünyesinde bulunan öğrencilerin eğitim öğretim hayatını olumsuz etkileyeceğini düşünüyor musunuz?
2. Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumlarının ücretlerde yapacakları artış oranının üst sınırı uygulamasını vakıf üniversiteleri için de uygulayarak, yıllık ücret artışı düzeyine müdahale etmeyi düşünüyor musunuz?
3. Vakıf Üniversitelerinin yapmış oldukları fahiş zamlarla ortaya çıkan yüksek ücretler, bu kurumların bilimsel araştırmalar yapan kurumlardan ziyade ticari birer kuruma dönüştüğü algısını güçlendirmez mi?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-24557

Konu : Soru Önergeleri-351

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının 10.06.2021 tarihli ve E-43452547-120.07-0826491 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Eskişehir Milletvekili Sayın Arslan KABUKCUOĞLU tarafından verilen 7/46400 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar Milli Eğitim Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Fuat OKTAY
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

8.- Adana Milletvekili Kemal Peköz'ün, Türkiye Varlık Fonuna devredilen PTT'nin bilançosu ve iştiraklerine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/46464)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, *Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat OKTAY* tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. Ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Kemal PEKÖZ

Adana Milletvekili

Posta ve Telgraf Teşkilatı'nın (PTT) Hazineye ait hisselerinin tamamı, 24 Ocak 2017 günü 2017/9756 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesiyle Türkiye Varlık Fonuna devredilmiş ve söz konusu karar 5 Şubat 2017'de mükerrer sayılı Resmî Gazetede yayımlanmıştı. Fakat 12 Aralık 2018 tarihinde bakanlıklara bağlı, ilgili tüm kurum ve kuruluşların örgüt yapıları ile görev ve yetkileri dört sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle değiştirilmesi ile birlikte PTT sermayesinde bulunan Hazineye ait hisselerin tamamı ikinci kez Türkiye Varlık Fonu'na devredilmiştir.

12 Eylül 2018 tarihinde ise Resmî Gazete'de yayımlanan 162 ve 163 sayılı Cumhurbaşkanlığı kararnameleri ile Türkiye Varlık Fonu, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a bağlanmış ve Varlık fonu Başkanvekili olarak da Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak atanmıştır. Varlık Fonu Sayıştay denetimine tabi değildir.

Basında PTT denetimleri ile ilgili yer alan bazı iddialardan hareketle;

1. Varlık Fonu'na aktarıldığı zaman kasasında 650 milyon TL bulunan PTT'nin iki yılın sonunda 900 milyon TL zarar ettiği iddiası doğru mudur? Doğruysa söz konusu 1,5 milyar TL ne için harcanmıştır?
2. TVF raporuna göre PTT'nin iştiraklerinde sermaye transferlerinin "yanlış" planlanması ile zararlar oluştuğunu belirtilmiştir. Bunlardan biri olan ve ticari faaliyetlerine başlamayan Kule AŞ'nin hesaplarına 20 milyon TL nakit aktarıldığı iddiası doğru mudur? Bu nakit para faaliyeti olmayan şirkete neden aktarılmıştır ve nasıl harcanmıştır?
3. Anadolu Destek Lojistik Hizmeti A.Ş adlı araç kiralama firmasının da PTT'yi ciddi zarara uğratan iştiraklerden biri olduğu iddia edilmektedir. Söz konusu firmanın araç

kiralama bedellerinin ve reklam anlaşmalarının piyasa şartları ile örtüşmediği iddiası doğru mudur? Doğruysa bu firma ile neden çalışılmaktadır?

4. PTT ve Sayıştay denetimine tabi olmayan iştiraklerinin hizmet satın alımlarından, reklam ve promosyon harcamalarına, maaş ödemelerinden, sözleşmelere kadar piyasa fiyatlarının üzerinde iş ve işlemler yaptığı iddiaları doğru mudur?
5. PTT fona devredildikten sonra kurulan yeni iştiraklerden PTT Anadolu, Kule A.Ş., PaYE, PTTAVM, PTT teknoloji gibi alt şirketlerin yöneticilerinin birden fazla kurumdan maaş aldığı iddiası doğru mudur?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-24560

Konu : Soru Önergeleri-352

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının 11.06.2021 tarihli ve E-43452547-120.07-0827025 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Adana Milletvekili Sayın Kemal PEKÖZ tarafından verilen 7/46464 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Fuat OKTAY
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

9.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, 2003 yılından itibaren Bakanlığın Kamu İhale Kanunu'nun 21'inci maddesinin b bendi kapsamında yürüttüğü pazarlık usulü ihalelere ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevap (7/46736)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Ve 99. Maddeleri uyarınca T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Sayın Adil KARAIŞMAİLOĞLU tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. Saygılarımla. /06/2021

Dr. Arslan KABUKCUOĞLU
Eskişehir Milletvekili

Ulusal basında (Çiğdem Toker, 31.6.2021) haberine göre, "Kamu kaynaklarının kısıtlı olması ve toplumsal beklentilerin gün geçtikçe artmasıyla birlikte kamu kaynaklarının etkin, verimli ve ekonomik kullanılması gerekliliği daha da önem kazanmıştır. Türkiye'de kamu alımlarını düzenleyen ihale kanunu olan 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu düzenlenmiştir. Kamu İhale Kanunu'nun yürürlüğe girmesiyle; kamu hukukuna tabi olan, kamunun denetimi altında bulunan veya kamu kaynağı kullanan kamu kurum ve kuruluşlarının yapacakları ihaleler bu kanun kapsamına alınmıştır. İktidarın 2003'ten bu yana Kamu İhale Kanunu'nu tam 191 kez değiştirmiştir."

"Devletin bu usulle açtığı ihaleler 2016'da bir önceki seneye göre % 86 artarken, 2017 yılının ilk altı ayı döneminde geçen yıl aynı döneme nazaran artış % 175 olmuş ve 6.1 milyar TL'den 16.8 milyar TL'ye çıkmıştır. Bu ihalelerin % 81'i, 21. Madde'nin b fıkrası istinaden doğal afetler, salgın hastalıklar, can ve mal kaybı tehlikesi gibi diye başlayan fıkraya" dayanarak yapılmıştır (Yıldırım. H. Syf 12, Aralık 2018 denetim raporu).

Gerçekleşme sonuçlarına göre, pazarlık usulü, açık ihale usulünden sonra en fazla başvurulan ihale usulü olmuştur. Bu sonuç, ihale yapmak isteyen idarelerin, açık ihale usulüne ilişkin usul/şekil kurallarına tabi olmaksızın, pazarlık usulüne getirilen kolaylıklardan yararlanarak ihale yapma yolunu tercih ettiklerini göstermektedir.

Bu bağlamda;

1-Bakanlığınız ve tüm bağlı kuruluşlarınızca 1 Ocak 2003 tarihinden bu zamana kadar Kamu İhale Kanunu'nun 21/b maddesi kapsamında kaç ihale verilmiştir? Bu ihaleler hangi firmalara hangi iş karşılığında kaç TL'ye verilmiştir?

2- 1 Ocak 2003 tarihinden bu zamana kadar Kamu İhale Kanunu'nun 21/b maddesi kapsamında ihaleye katılan ancak, teklifleri geçerli sayılmayan firmalar hangisidir?

T.C.
ULAŖTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji GeliŖtirme BaŖkanlıĐı

Sayı : E-44697349-610[610.01]-38160
Konu : EskiŖehir Milletvekili Sayın Dr. Arslan
KABUKCUOĞLU'nun yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŖKANLIĐINA

İlgi : 11.06.2021 tarihli ve 43452547-120.07-E.0827347 sayılı yazınız.

EskiŖehir Milletvekili Sayın Dr. Arslan KABUKCUOĞLU'nun 7/46736 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı iliŖikte sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

Adil KARAİSMAİLOĞLU
Bakan

Ek: Cevap Formu

**ESKİŖEHİR MİLLETVEKİLİ SAYIN DR. ARSLAN KABUKCUOĞLU'NUN
7/46736 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI**

Bakanlığımız ile bağlı, ilgili, iliŖkili kurum ve kuruluŖları tarafından Kamu İhale Kanunu kapsamında yapılan ihalelere ait bilgilere, Kamu İhale Kurumunun Resmi Web sayfasındaki (<https://ekap.kik.gov.tr>) "İhale İşlemleri" bölümünden ulaŖılabilmektedir.

DÖNEM: 27

YASAMA YILI: 4

94'ÜNCÜ BİRLEŞİM
22 HAZİRAN 2021 SALI
SAAT: 15.00

GRUP ÖNERİLERİ

1.- 255 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin İçtüzüğün 91 inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 16 ncı maddelerden, ikinci bölümünün 17 ila 31 inci maddelerden oluşması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 13.04.2021 tarihli 71'inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

2.- Genel Kurulun,

22, 23, 24, 29 ve 30 Haziran 2021 Salı, Çarşamba ve Perşembe günkü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyerek Gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında yer alan işlerin görüşülmesi,

22, 23, 24, 29 ve 30 Haziran 2021 Salı, Çarşamba ve Perşembe günkü birleşimlerinde saat 24:00'e kadar çalışmalarını sürdürmesi,

önerilmiştir.

(Genel Kurulun 01.06.2021 tarihli 86'ncı Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTILARI

*Küresel İklim Değişikliği Araştırma Komisyonu

22.06.2021 Salı - Saat: 14.59

23.06.2021 Çarşamba - Saat: 13.59

*Adalet Komisyonu

22.06.2021 Salı - Saat: 15.00

*Kadına Yönelik Şiddetin Sebeplerinin Belirlenmesi Araştırma Komisyonu

22.06.2021 Salı - Saat: 15.00

23.06.2021 Çarşamba - Saat: 13.30

24.06.2021 Perşembe - Saat: 13.00

*Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu

22.06.2021 Salı - Saat: 15.30

23.06.2021 Çarşamba - Saat: 14.30

24.06.2021 Perşembe - Saat: 11.00

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

94'ÜNCÜ BİRLEŞİM

22 HAZİRAN 2021 SALI

SAAT: 15.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

1.- İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoglu ve 4 Milletvekilinin İlköğretim Okullarında Öğrenci Andı Okunması Hakkında Kanun Teklifinin (2/3507) İçtüzük'ün 37'nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önerge

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

* * *

3 – SEÇİM

* * *

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

* * *

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

* * *

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

* * *

1.- (S. Sayısı: 172) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2498) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

2.- (S. Sayısı: 98) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1794) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

3.- (S. Sayısı: 255) Antalya Milletvekili Atay Uslu ve 23 Milletvekilinin Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3517) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 13.04.2021) (***) (X)

4.- (S. Sayısı: 203) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sao Tome ve Prinsipe Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1591) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

5.- (S. Sayısı: 205) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Zimbabve Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1455) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

6.- (S. Sayısı: 25) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Brezilya Federatif Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1197) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) (X)

7.- (S. Sayısı: 31) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1363) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) (X)

8.- (S. Sayısı: 245) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3053) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.12.2020) (X)

9.- (S. Sayısı: 21) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında Eğitim ve Öğretime İlişkin İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1191) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) (X)

10.- (S. Sayısı: 26) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1194) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) (X)

(**) İçtüzüğün 91'inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi kabul edilmiştir.
(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

11.- (S. Sayısı: 72) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1773) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

12.- (S. Sayısı: 136) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşgücü Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2023) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

13.- (S. Sayısı: 123) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Altyapı Projeleri Alanında İş Birliği Konulu Anlaşma Ek-1'in Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2217) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

14.- (S. Sayısı: 191) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ortak Devriye Polis Hizmetlerinin Uygulanması Hususunda Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2600) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

15.- (S. Sayısı: 95) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1593) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

16.- (S. Sayısı: 153) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2025) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

17.- (S. Sayısı: 141) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ile Karadağ Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasına İlişkin Olarak İmzalanan Mevcut Protokol I'nın Yerini Alan Protokol I ile Anlaşmaya Eklenen Protokol III'ün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2275) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

18.- (S. Sayısı: 47) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1411) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) (X)

19.- (S. Sayısı: 76) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kongaz Süleyman Demirel Moldova Türk Lisesi Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1797) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

20.- (S. Sayısı: 88) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Kullanılmış Yakıt İdaresinin ve Radyoaktif Atık İdaresinin Güvenliği Üzerine Birleşik Sözleşmeye Türkiye Cumhuriyeti'nin Beyanlarla Birlikte Katılmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1801) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) (X)

21.- (S. Sayısı: 55) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1543) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) (X)

22.- (S. Sayısı: 70) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1548) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

23.- (S. Sayısı: 73) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1774) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

24.- (S. Sayısı: 74) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1777) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

25.- (S. Sayısı: 75) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlı Kullanımı İçin İşbirliği Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1778) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

26.- (S. Sayısı: 86) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon veya Konsolosluk Mensuplarının Aile Üyelerinin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Teklifi (2/1772) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) (X)

27.- (S. Sayısı: 108) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî İş Birliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1454) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

28.- (S. Sayısı: 109) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1534) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

29.- (S. Sayısı: 110) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1535) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

30.- (S. Sayısı: 114) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Moldova Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Tamamlayıcı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2021) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

31.- (S. Sayısı: 119) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gine Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1539) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

32.- (S. Sayısı: 125) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve İsviçre Federal Konseyi Arasında Diplomatik Misyon, Konsolosluk ve Daimi Temsilcilik Mensuplarının Refakatçilerine İlişkin Kazanç Getirici Faaliyetler Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2223) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

33.- (S. Sayısı: 127) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un İslam İşbirliği Teşkilatı Polis İşbirliği ve Koordinasyon Merkezi Tüzüğü'nün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2034) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

34.- (S. Sayısı: 147) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Güney Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1536) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

35.- (S. Sayısı: 148) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1545) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

36.- (S. Sayısı: 150) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamboçya Krallığı Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1596) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

37.- (S. Sayısı: 152) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tayland Krallığı Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1949) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

38.- (S. Sayısı: 154) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ve Sudan Cumhuriyeti Arasında Ticaret ve Ekonomik Ortaklık Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna ve Anlaşmanın Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/2278) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

39.- (S. Sayısı: 169) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2370) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

40.- (S. Sayısı: 178) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1458) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

41.- (S. Sayısı: 179) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1532) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

42.- (S. Sayısı: 181) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Madencilik Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptı ile Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1588) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

43.- (S. Sayısı: 182) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fildişi Sahili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1594) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

44.- **(S. Sayısı: 183)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Svaziland Krallığı Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1781) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) **(X)**

45.- **(S. Sayısı: 184)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı ile Ekvator Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2026) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) **(X)**

46.- **(S. Sayısı: 186)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bolivarçı Venezuela Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1898) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) **(X)**

47.- **(S. Sayısı:187)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1947) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) **(X)**

48.- **(S. Sayısı: 189)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Zambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2219) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) **(X)**

49.- **(S. Sayısı: 190)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2599) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) **(X)**

50.- **(S. Sayısı: 194)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fildişi Sahili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2371) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 02.03.2020) **(X)**

51.- **(S. Sayısı: 202)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumu Kurucu Anlaşmanın 26 ncı ve 31 inci Maddelerinin Tadiline İlişkin Olarak Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumunun 17 nci Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA17/7/438 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1912) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) **(X)**

52.- **(S. Sayısı: 206)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumu Kurucu Anlaşmasının 25. Maddesinin Tadiline İlişkin Olarak Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumunun 12. Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA12/6-438 Sayılı Kararın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1897) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) **(X)**

53.- **(S. Sayısı: 208)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Myanmar Birliği Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2033) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) **(X)**

54.- **(S. Sayısı: 209)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2225) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) **(X)**

55.- (S. Sayısı: 210) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un 28 Ocak 1964 Tarihli Ek Protokol ve 16 Kasım 1982 Tarihli Protokol ile Değiştirilen 29 Temmuz 1960 Tarihli Nükleer Enerji Alanında Üçüncü Şahıslara Karşı Hukuki Mesuliyete Dair Sözleşmeyi Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2369) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

56.- (S. Sayısı: 211) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Elektrik Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1586) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

57.- (S. Sayısı: 241) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Yolcu ve Eşyanın Karayolu ile Uluslararası Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2704) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.12.2020) (X)

58.- (S. Sayısı: 165) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı Sistemi Hakkında Ev Sahibi Hükümet Anlaşması" Hakkında Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1246) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.01.2020) (X)

59.- (S. Sayısı: 243) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2848) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.12.2020) (X)

60.- (S. Sayısı: 256) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti Arasında Teknik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3264) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2021) (X)

61.- (S. Sayısı: 257) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansının Özbekistan Cumhuriyeti'ndeki Faaliyeti Hakkında Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3057) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2021) (X)

62.- (S. Sayısı: 258) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karşılıklı Kültür Merkezlerinin Kuruluşu ve Faaliyetlerine İlişkin Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3056) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2021) (X)

63.- (S. Sayısı: 259) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Cıvaya İlişkin Minamata Sözleşmesinin Beyan ile Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2226) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2021) (X)

64.- (S. Sayısı: 261) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ile Fas Krallığı Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşmasını Tadil Eden Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3323) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.05.2021) (X)

65.- (S. Sayısı: 264) 2020 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Dilekçe Komisyonu İle İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (5/6) (Dağıtma tarihi: 01.06.2021) (X)

66.- **(S. Sayısı: 268)** Samsun Milletvekili Orhan Kırçalı ve 98 Milletvekilinin Askeri Ceza Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3636) ve Adalet Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.06.2021)

67.- **(S. Sayısı: 270)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Eğitim Enstitüsü (EİTEE) Arasında EİTEE'nin Hak, Ayrıcalık ve Bağışıklıklarına Dair Ev Sahibi Ülke Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3168) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.06.2021) **(X)**

68.- **(S. Sayısı: 271)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uluslararası Kriminal Polis Teşkilatı-Interpol Arasında 2021 Yılında İstanbul'da Düzenlenecek 89. Genel Kurul Oturumu ve İcra Komitesi Toplantıları İçin İmtiyazlar ve Muafiyetlere İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3606) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.06.2021) **(X)**

69.- **(S. Sayısı: 272)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Katar Devleti Hükümeti Arasında Büyük Çaplı Organizasyonların Yerine Getirilmesinde İş Birliği Konulu Niyet Mektubunun Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2546) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.06.2021) **(X)**

TBMM Basımevi/2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

4

SIRA SAYISI: 268

**Samsun Milletvekili Orhan Kırçalı ve 98 Milletvekilinin
Askeri Ceza Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik
Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3636) ve Adalet
Komisyonu Raporu**

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/3636 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı4
- Katılma Yazısı6
- Genel Gerekçesi6
- Madde Gerekçeleri7

• Adalet Komisyonu Raporu15

• Muhalefet Şerhleri.....21

• Teklif Metni.....38

• Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin.....38

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Askeri Ceza Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ekte sunulmaktadır.

Gereğini arz ederiz.

<i>Orhan Kırçalı</i>	<i>Mustafa Levent Karahocagil</i>	<i>Ahmet Sami Ceylan</i>
Samsun	Amasya	Çorum
<i>Zehra Taşkesenlioğlu Ban</i>	<i>Atay Uslu</i>	<i>Kemal Çelik</i>
Erzurum	Antalya	Antalya
<i>Tuba Vural Çokal</i>	<i>Cemil Yaman</i>	<i>İshak Gazel</i>
Antalya	Kocaeli	Kütahya
<i>Asuman Erdoğan</i>	<i>Cemal Öztürk</i>	<i>Yusuf Ziya Yılmaz</i>
Ankara	Giresun	Samsun
<i>İsmet Yılmaz</i>	<i>Tülay Kaynarca</i>	<i>Mehmet Habib Soluk</i>
Sivas	İstanbul	Sivas
<i>Ahmet Berat Çonkar</i>	<i>Selim Yağcı</i>	<i>İsmail Kaya</i>
İstanbul	Bilecik	Osmaniye
<i>Burhan Çakır</i>	<i>Selim Gültekin</i>	<i>Recep Özel</i>
Erzincan	Niğde	Isparta
<i>Hacı Bayram Türkoğlu</i>	<i>Öznur Çalık</i>	<i>Ahmet Kılıç</i>
Hatay	Malatya	Bursa
<i>Orhan Yegin</i>	<i>İlyas Şeker</i>	<i>Mustafa Demir</i>
Ankara	Kocaeli	İstanbul
<i>Süleyman Karaman</i>	<i>Tahir Akyürek</i>	<i>Ali Şahin</i>
Erzincan	Konya	Gaziantep
<i>Mehmet Sait Kirazoğlu</i>	<i>Ahmet Mücahit Arınç</i>	<i>Yücel Menekşe</i>
Gaziantep	İstanbul	Nevşehir
<i>Emrullah İşler</i>	<i>Bekir Kuvvet Erim</i>	<i>Mehmet Ali Özkan</i>
Ankara	Aydın	Manisa
<i>Bülent Tüfenkci</i>	<i>Şirin Ünal</i>	<i>Serkan Bayram</i>
Malatya	İstanbul	İstanbul
<i>Osman Aşkın Bak</i>	<i>Yasin Uğur</i>	<i>Mücahit Durmuşoğlu</i>
Rize	Burdur	Osmaniye
<i>Çiğdem Koncağül</i>	<i>Ahmet Akay</i>	<i>Hacı Ahmet Özdemir</i>
Tekirdağ	Şanlıurfa	Konya

<i>Lütfiye Selva Çam</i>	<i>Ahmet Çolakoğlu</i>	<i>Mustafa Arslan</i>
Ankara	Zonguldak	Tokat
<i>Sami Çakır</i>	<i>Muhammet Müfit Aydın</i>	<i>Müslüm Yüksel</i>
Kocaeli	Bursa	Gaziantep
<i>Ekrem Çelebi</i>	<i>Tamer Dağlı</i>	<i>Hacı Özkan</i>
Ağrı	Adana	Mersin
<i>Çiğdem Erdoğan Atabek</i>	<i>Ramazan Can</i>	<i>Semiha Ekinci</i>
Sakarya	Kırıkkale	Sivas
<i>İbrahim Yurdunuseven</i>	<i>Murat Baybatur</i>	<i>Cengiz Demirkaya</i>
Afyonkarahisar	Manisa	Mardin
<i>Ziver Özdemir</i>	<i>Osman Ören</i>	<i>Rizgin Birlik</i>
Batman	Siirt	Şırnak
<i>Ali Cumhuri Taşkın</i>	<i>Yılmaz Tunç</i>	<i>İsmail Bilen</i>
Mersin	Bartın	Manisa
<i>Niyazi Güneş</i>	<i>Hüseyin Şanverdi</i>	<i>İbrahim Aydın</i>
Karabük	Hatay	Antalya
<i>Selahattin Minsolmaz</i>	<i>Jülide İskenderoğlu</i>	<i>Mustafa Canbey</i>
Kırklareli	Çanakkale	Balıkesir
<i>Zafer Işık</i>	<i>Hasan Turan</i>	<i>Mehmet Yavuz Demir</i>
Bursa	İstanbul	Muğla
<i>Abdullah Doğru</i>	<i>Zemzem Gülemler Açal</i>	<i>Radiye Sezer Katırcioğlu</i>
Adana	Şanlıurfa	Kocaeli
<i>Meliha Akyol</i>	<i>Atilla Ödünç</i>	<i>Zeynep Gül Yılmaz</i>
Yalova	Bursa	Mersin
<i>İbrahim Aydemir</i>	<i>Uğur Aydemir</i>	<i>Yaşar Kırkpınar</i>
Erzurum	Manisa	İzmir
<i>Sabahat Özgürsoy Çelik</i>	<i>Yavuz Subaşı</i>	<i>Ahmet Çakır</i>
Hatay	Balıkesir	Malatya
<i>Hakan Kahtalı</i>	<i>Rümeysa Kadak</i>	<i>Abdullah Güler</i>
Malatya	İstanbul	İstanbul
<i>Emine Sare Aydın</i>	<i>Bayram Özçelik</i>	<i>İffet Polat</i>
İstanbul	Burdur	İstanbul
<i>Şamil Ayrım</i>	<i>Arife Polat Düzgün</i>	<i>Oğuzhan Kaya</i>
İstanbul	Ankara	Çorum
<i>Fatma Aksal</i>	<i>Semra Kaplan Kivırcık</i>	<i>Gülay Samancı</i>
Edirne	Manisa	Konya

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Askeri Ceza Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine imzamı koyuyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

27.05.2021

Recep Uncuoğlu

Sakarya

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/3636)	
ESAS	Adalet Komisyonu
TALİ	Milli Savunma Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Gücünü milletimizden, tecrübesini tarihten alan Türk Silahlı Kuvvetleri hukukun üstünlüğü ilkesinin esas alındığı bir anlayış içerisinde; sürekli değişen risk ve tehditlerin bulunduğu güvenlik ortamında yüce milletimizin egemenlik ve bağımsızlığını korumak, kutsal vatan topraklarımızın, mavi vatanımızın, semalarımızın ve vatandaşlarımızın güvenliğini sağlamak, karada, denizde ve havada ülkemizin hak, alaka ve menfaatlerini korumak ve aynı zamanda bölge ve dünya barışına katkıda bulunmak için her türlü gayreti göstermektedir. Türk Silahlı Kuvvetlerinin kendisine tevdi edilen görevleri başarıyla yerine getirebilmesi, her türlü harekâta hazır, etkin, caydırıcı ve saygın bir kuvvet olma vasfını sürdürmesine bağlıdır.

Milli savunma hizmetini yerine getirecek güçlü ordular için, askeri disiplin olmazsa olmaz unsurlardan biridir. Askeri disiplini sağlama zorunluluğu, bir ülkede herkes için hükümler ihtiva eden genel ceza hukuku ve usul kurallarının yanı sıra sadece ordulara özgü kurallara da ihtiyaç duyulmasına sebep olmuştur. Özellikle askeri ceza kanunlarında düzenlenen suçlar, muharebe alanlarında elde edilen tecrübeler dikkate alınarak kanun hükmü haline getirilmiştir. Daimi orduya sahip tüm Devletler bakımından askeri ceza kanunlarında benzer suçların ve usul hükümlerinin belirlenmiş olması tarihsel tecrübelerin bir sonucudur.

İşlenen suç nedeniyle ordunun kendine özgü düzeninin ihlal edilmesi halinde, düzen ve disiplinin süratle ve adaletle bir şekilde yeniden tesis edilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda askerlik müessesesinin kendine has yapısının ve özelliğinin getirdiği zorunluluklarla birlikte askerlik hizmetinin gerekleri de göz önünde bulundurularak askerî suçların yargılanması bakımından, adli yargı mercilerince uygulanacak usule ilişkin düzenlemeler yapılması ve askerî suçların yargılama sürecinde uzmanlaşmanın sağlanması bakımından askeri suçlara ilişkin davalara bakacak mahkemelerin belirlenmesi zorunluluğu bulunmaktadır.

21/1/2017 tarihli ve 6771 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile yargı sistemimiz içinde yer alan askerî mahkemeler kaldırılmış ve sadece savaş dönemlerinde, asker kişilerin görevleriyle ilgili işledikleri suçlara ilişkin davalarla sınırlı olarak kurulabilmeleri öngörülmüştür. Olağan dönemlerde askerî suçlara ilişkin yargılama yapma görevi adli yargı mercilerine verilmiştir. Mukayeseli hukuk örnekleri incelendiğinde, asker kişilerin bakımından farklı cezaî düzenlemelere duyulan ihtiyaca rağmen, bu kişiler bakımından ayrı bir yargı kolu oluşturulmasında

zorunluluk bulunmadığı görülmektedir. Nitekim Almanya, Belçika, Fransa, Hollanda, Macaristan gibi ülkelerin konuya ilişkin düzenlemelerinde, askerî mahkemelerin kuruluşu, kanun yollarına başvuru yöntemi, mahkeme üyelerinin nitelikleri gibi hususlarda genel yargı sisteminden farklılıklar taşımakla birlikte; askerî suçlara ilişkin soruşturma ve kovuşturmalar için ayrı bir askerî yargı kolu oluşturulmadığı, bu görevlerin genel yargı mercileri tarafından yerine getirildiği görülmektedir.

Bu doğrultuda Kanun Teklifimizle 353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununun yürürlükten kaldırılmakta ve 1632 sayılı Askeri Ceza Kanununda düzenleme yapmak suretiyle askerî suçların soruşturması ve kovuşturmasında uygulanacak istisnai hükümler ile soruşturma ve kovuşturma mercileri belirlenmektedir.

1/2/2018 tarihli ve 7078 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanun ile 1602 sayılı Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır. Bu duruma göre 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu, Millî Savunma Bakanlığı ve Genelkurmay Başkanlığı tarafından tesis edilen işlem ve gerçekleştirilen eylemler nedeniyle açılan davalara da uygulanmaya başlanmıştır. Kanun Teklifimizle ayrıca, askerî yargının kaldırılması doğrultusunda askerî hizmetin niteliği nazara alınarak dilekçe ve davalara ilişkin evrakın en yakın amire de verilebilmesi, dava dilekçelerinde davacının sicilî ve varsa rütbesi ile sınıfına da yer verilmesi gibi usul hükümleri ihdas etmek amacıyla 2577 sayılı Kanuna yeni bir madde eklenmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- 1632 sayılı Askerî Ceza Kanununa eklenen ek 11 inci maddeyle, kanunilik ilkesine uygun olarak askerî suçların tanımı yapılmakta ve sırf askerî suçlar belirlenmektedir. Yürürlükteki askerî mevzuatta askerî suç ve sırf askerî suç tanımı bulunmamaktadır. Söz konusu tanımlar Askerî Yargıtay içtihatlarıyla şekillenmiştir. Maddenin birinci fıkrasında askerî suçlar, 1632 sayılı Kanunda düzenlenen suçlar ile asker kişinin askerlik hizmet ve görevleriyle ilgili olarak işlediği suçlar olarak tanımlanmaktadır. Belirtmek gerekir ki, 1632 sayılı Kanunda düzenlenen bazı suçlar asker olmayan kişiler tarafından da işlenebilmektedir. Bu durumda yine 1632 sayılı Kanun uygulanacak ve belirlenen askerî suçlara ilişkin davalara bakacak mahkemelerde yargılama yapılacaktır.

Maddenin ikinci fıkrasında, sırf askerî suçların hangi suçlar olduğu düzenlenmektedir. Bu suretle, sırf askerî suçlara bağlanan sonuçların sadece bu fıkra düzenlenmiş suçlar bakımından uygulanması sağlanmaktadır.

Madde 2- 1632 sayılı Kanuna eklenen ek 12 nci maddeyle, suç bakımından amir-maiyet veya üst-ast ilişkisinin hangi durumlarda dikkate alınmayacağı düzenlenmektedir. Maddenin birinci fıkrasıyla, asker kişiler arasında işlenen suçlarda yakın akrabalık ilişkisinin 1632 sayılı Kanunun uygulanması bakımından etkisi belirlenmektedir. Askerlik hizmet ve görevlerine ilişkin hâller dışında, asker kişilerden nişanlıların, evlilik bağı kalmasa bile eşlerin, kan hısımlığından veya kayın hısımlığından üstsoy veya altsoy, üçüncü derece dâhil hısımların veya evlâtlık bağı olanların birbirlerine karşı işledikleri suçlar bakımından amir-maiyet ve üst-ast ilişkisi dikkate alınmayacaktır. Örneğin farklı rütbelerdeki kardeş asker kişiler arasında işlenen kasten yaralama suçunun askerî hizmete ilişkin bir hal dışında işlenmesi halinde üst-ast ile amir-maiyet ilişkisi dikkate alınmayacak ve üste fiilen taarruz veya asta müessir fiil suçları yerine 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun kasten yaralama suçuna ilişkin hükümleri ile diğer hükümleri doğrudan uygulanabilecektir. Böylelikle, 5237 sayılı Kanunda genel hükümler kısmında yer verilen kısa süreli hapis cezasına seçenек yaptırımlar, erteleme, önödeme ile 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununda yer verilen kamu davasının açılmasının ertelenmesi ve hükmün açıklanmasının

geri bırakılması gibi kurumların gerektiğinde uygulanması mümkün olabilecektir. Bunun sonucu olarak da görevli ve yetkili mahkeme genel kurallara göre belirlenecek, kamu davası askerî suçlara bakmakla görevli mahkemeye açılmayacaktır.

Maddenin ikinci fıkrasında ise yükümlü erbaş ve erler arasında işlenen suçlar bakımından ast, üst veya amir ilişkisinin dikkate alınabilmesi için fiilin askerî hizmet ve görevlerden kaynaklanması gerektiği belirtilmektedir. Yükümlü erbaş ve erlerin, ortak yaşam alanlarını sürekli birlikte kullanmaları nedeniyle oluşan samimiyetin verdiği rahatlıkla hareket ettikleri gözönüne alınarak bu kişilerin askerî hizmet ve görevlerine ilişkin bir muameleden doğmayan suçları bakımından ast, üst veya amir ilişkisinin uygulanmasının önüne geçilmesi amacıyla erbaş ve erler lehine bir düzenleme yapılmaktadır.

Madde 3- 1632 sayılı Kanuna eklenen ek 13 üncü maddede, asker kişilerin yakalanması ve tutuklanmasında uygulanacak ilave hükümler ile istisnai hükümlere yer verilmektedir.

Maddenin birinci fıkrasında, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 90 ıncı maddesi esas alınmak suretiyle herkes tarafından yakalama yapılabilecek hâller düzenlenmektedir.

Maddenin ikinci fıkrasında, yine 5271 sayılı Kanunun 90 ıncı maddesi esas alınmak suretiyle tutuklama kararı veya yakalama emri düzenlenmesini gerektiren ve gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısına derhâl başvurma olanağı bulunmadığı takdirde amir, üst, askerî karakol, nöbetçi, devriye, askerî inzibat ve kolluk memurlarının asker kişiyi yakalayabilecekleri düzenlenmektedir.

Maddenin üçüncü fıkrasında, yakalanan asker kişi ve olay hakkında Cumhuriyet savcısına derhal bilgi verilmesi ve alınan talimat doğrultusunda işlem yapılması gerektiği düzenlenmektedir. Cumhuriyet savcısı, yakalanan kişiyi serbest bırakmaz ise en yakın askerî inzibat karakoluna ya da askerî makama veya adli kolluk görevlilerine teslim edilmesine karar verecektir. Özellikle suçun işlendiği yerde askerî inzibat karakolu ya da askerî makamların bulunmadığı yerlerde suç işleyen kişinin adli kolluk görevlisine teslim edilmesi zorunluluğu bulunmaktadır. Bu nedenle Cumhuriyet savcısına alternatifli bir yetki tanınmaktadır. Bununla birlikte, suçun 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümlerinde tanımlanan suçlar ile 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlardan olması halinde, yakalanan kişinin Cumhuriyet savcısının talimatı ile sadece adli kolluk görevlilerine teslim edileceği hüküm altına alınmaktadır.

Maddenin dördüncü fıkrasında, asker kişilerin gözaltına alınması veya tutuklanması hallerinde; 5271 sayılı Kanunun 107 nci maddesinde belirtilen kişilerle birlikte ayrıca kıt'a komutanı veya askerî kurum amirine de derhal haber verileceği düzenlenmektedir.

Madde 4- 1632 sayılı Kanuna eklenen ek 14 üncü maddeyle, askerî suçların soruşturulması ve kovuşturulmasında uygulanacak usul hükümlerine ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

Maddenin birinci fıkrasında 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu hükümleriyle birlikte askerî suçlar bakımından uygulanacak ilave hükümler ile istisnai hükümlere yer verilmektedir.

Fıkranın (a) bendiyle, uygulamada karşılaşılabilecek muhtemel sorunların önüne geçilebilmesi ve soruşturmaların etkili ve süratli yapılabilmesi amacıyla subay ve astsubayların şüpheli sıfatıyla ifadesinin bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınması hükme bağlanmaktadır.

Fıkranın (b) bendiyle, suça ilişkin maddi delillerin kaybolmasının önüne geçilmesi ve şüpheli ile mağdurun haklarının korunabilmesi amacıyla askerî amirlerin suçun işlendiğini öğrendiklerinde Cumhuriyet savcısının olaya elkoymasına kadar delillerin kaybolmasını önleyecek tedbirleri almasına yönelik bir düzenleme yapılmaktadır.

Fıkranın (c) bendiyle, ülke sınırları dışında görev yapan birliklerde ya da sınır ötesi hareket gerçekleştiren birliklerde işlenen suçlarda, delillerin kaybolmasını önlemek ve diğer soruşturma işlemlerinin yapılmasını sağlamak üzere Cumhuriyet savcısının, adli kolluk görevlileri tarafından yapılması gereken soruşturma işlemlerinin Millî Savunma Bakanlığınca yurt dışında görevlendirilen hukuk sınıfı subaylar tarafından yapılmasını isteyebileceği düzenlenmektedir. 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 46 ncı maddesinde yapılan düzenlemeyle hukuk sınıfı subay kadroları ihdas edilmiştir. Buna bağlı olarak, yurt dışında işlenen suçlarda hukuk sınıfı subaylara, Cumhuriyet savcısı tarafından adli kolluk görevi verilebilecektir.

Fıkranın (d) bendiyle, sırf askerî suç nedeniyle askerî disiplinin ağır şekilde ihlal edilmesi ve kuvvetli suç şüphesinin varlığını gösteren somut delillerin bulunması halinde asker kişi hakkında tutuklama kararı verilebileceği öngörülmektedir. Düzenlemeyle, 5271 sayılı Kanunun 100 üncü maddesinde belirtilen tutuklama nedenlerine ilave olarak yeni bir tutuklama nedeni daha ihdas edilmektedir. Hâkim 5271 sayılı Kanunun 100 üncü maddesindeki şartların gerçekleşmesi halinde tutuklama kararı verebileceği gibi bu fıkradaki şartların gerçekleşmesi halinde de tutuklama kararı verebilecektir. Ancak tutuklamaya ilişkin ölçülülük ya da süre gibi koşullar bakımından 5271 sayılı Kanunun tutuklamaya ilişkin diğer tüm hükümleri herhalde dikkate alınacaktır.

Fıkranın (e) bendiyle, sırf askerî suçların işlenmesi durumunda askerî disiplinin temin edilmesi amacıyla tutuklama yasağına ilişkin hükümlerin bu suçlar bakımından uygulanmayacağı belirtilmektedir.

Maddenin ikinci fıkrasında, mahkemenin, asker kişilerin işlediği askeri suçlarla ilgili olarak kabul edilen iddianamenin; savcılığın, kovuşturmaya yer olmadığına karar verilmesi durumunda bu kararın bir örneğini soruşturma iznini veren komutanlığa veya askeri kurum amirliğine göndereceği düzenlenmektedir.

Maddenin üçüncü fıkrasıyla, askerî birlik komutanı veya askerî kurum amirinin, emir komutasındaki asker kişileri, ifadelerinin alınması veya sorgularının yapılması için ilgili yargı merciinde hazır bulundurulmasını sağlayacağı düzenlenmektedir.

Madde 5- 1632 sayılı Kanuna eklenen ek 15 inci maddeyle, asker kişilerin işlediği askerî suçlarda yürütülecek soruşturma ve kovuşturmalardaki izin usulü ile izne karar verecek merciler belirlenmektedir.

Maddenin birinci fıkrasında, asker kişilerin işledikleri askerî suçların soruşturulmasının kural olarak izne tabi olduğu düzenlenmektedir. Askerî suçların tanımında bu Kanunla 1632 sayılı Kanuna eklenen ek 11 inci maddedeki tanımın esas alınması gerekmektedir. Bununla birlikte, ağır ceza mahkemesinin görev alanına giren suçüstü hallerinde soruşturma, izin aranmaksızın doğrudan genel hükümlere göre yapılacaktır.

Maddenin ikinci fıkrasında, asker kişilerin işledikleri askerî suçlardan dolayı soruşturma izni verecek makamlar, asker kişilerin görevlerine göre belirlenmektedir. Buna göre, soruşturma izni asgari tugay komutanı veya eşidi kurum amiri olmak üzere, asker kişinin fiilen görev yaptığı birlik komutanı veya askeri kurum amiri tarafından verilecektir. Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlıklarında ise tugay komutanının eşidi makam tarafından soruşturma izni verilecektir. Bu kişilerin yokluklarında ise izin, vekilleri tarafından bizzat verilecektir. Genelkurmay Başkanlığı, Kuvvet Komutanlıkları ve Millî Savunma Üniversitesinde görev yapanlar bakımından da bu hükme göre uygulama yapılacaktır.

Millî Savunma Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatı ile bağlı ve ilgili kurum ve kuruluşlarda görev yapan asker kişiler hakkında soruşturma izni Millî Savunma Bakanı tarafından verilecektir.

General ve amiraller hakkında ise soruşturma izni görev yeri dikkate alınarak ilgisine göre Genelkurmay Başkanının veya ilgili kuvvet komutanının teklifi üzerine ya da re'sen Milli Savunma Bakanı tarafından verilecektir. Buna göre, kuvvet komutanlıklarında görev yapan general ve amiraller hakkında ilgili kuvvet komutanı, Genelkurmay Başkanlığında görev yapan general ve amiraller hakkında ise Genelkurmay Başkanı teklifte bulunabilecektir.

Maddenin üçüncü ve dördüncü fıkralarıyla, askeri birlik veya askeri kurumda geçici olarak görevlendirilen veya hareket komutasına verilen asker kişiler ile bir askeri birlik veya askeri kurum dışında görevlendirilen asker kişiler hakkında soruşturma izni verecek makamlar belirlenmektedir.

Maddenin beşinci fıkrasıyla, uluslararası anlaşmalar gereğince Ülkemizde görev yapan yabancı asker kişilerin işledikleri askeri suçlar bakımından soruşturma izni verecek makam belirlenmektedir.

Maddenin altıncı ve yedinci fıkralarıyla, bu madde kapsamında soruşturma izni vermeye yetkili makamların bu yetkilerini devredebilmesine ilişkin usul ve esaslar belirlenmektedir.

Maddenin sekizinci ve dokuzuncu fıkralarıyla, soruşturma izni verecek merciin yetkileri ve soruşturma izni konusundaki kararın süresi ile bu kararlara karşı itiraz edilecek yargı mercileri ve soruşturma ve kovuşturma makamları düzenlenmektedir.

Maddenin onuncu fıkrasıyla, general ve amiraller hakkında soruşturma yapacak merciler ile bu mercilerin kararlarına karşı yapılacak itirazı inceleyecek mercileri belirlenmektedir.

Maddenin on birinci fıkrasında, 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanununun 17 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan suçları işleyen asker kişiler hakkında soruşturma ve kovuşturma genel hükümlere göre yapılacağı düzenlenmektedir.

Maddenin on ikinci fıkrasında, izin müessesesi ile ilgili olarak maddede hüküm bulunmayan hallerde 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümlerinin uygulanacağı belirtilmek suretiyle bu konuda hukuken bir boşluğa yer verilmemesi amaçlanmaktadır.

Madde 6- 1632 sayılı Kanuna eklenen ek 16 ncı maddeyle, Yüce Divanda yargılanacak asker kişilerin işlediği askeri suçlarda yürütülecek soruşturma ve kovuşturmalardaki izin usulü ile izne karar verecek merciler belirlenmektedir.

Maddenin birinci fıkrasında, Genelkurmay Başkanı ile Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlarının işledikleri askeri suçların soruşturulmasının izne tabi olduğu düzenlenmektedir. Askeri suçların tanımında bu Kanunla 1632 sayılı Kanuna eklenen ek 11 inci maddedeki tanımın esas alınması gerekmektedir. Bununla birlikte, ağır ceza mahkemesinin görev alanına giren suçüstü hallerinde soruşturma, izin aranmaksızın doğrudan genel hükümlere göre yapılacaktır.

Maddenin ikinci fıkrasında, Genelkurmay Başkanı ile kuvvet komutanlarının işledikleri askeri suçlardan dolayı soruşturma izni verecek makam belirlenmektedir. Buna göre Genelkurmay Başkanı ve kuvvet komutanları hakkında soruşturma yapılması Cumhurbaşkanının iznine bağlı olacaktır.

Maddenin üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralarında, soruşturma izni verecek merciin yetkileri ve soruşturma izni konusundaki kararlara karşı itiraz edilecek yargı mercileri ve soruşturma ve kovuşturma makamları düzenlenmektedir.

Maddenin altıncı fıkrasında, 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanununun 17 nci maddesinin birinci fıkrasında sayılan suçlar bakımından da bu madde hükümlerinin uygulanacağı düzenlenmektedir.

Maddenin yedinci fıkrasında, izin müessesesi ile ilgili olarak bu maddede hüküm bulunmayan hallerde 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümlerinin uygulanacağı belirtilmek suretiyle bu konuda hukuken bir boşluğa yer verilmemesi amaçlanmaktadır.

Madde 7- 1632 sayılı Kanuna eklenen ek 17 nci maddeyle, hükmün açıklanmasının geri bırakılması müessesesi askerî suçlar bakımından düzenlenmektedir. 353 sayılı Askerî Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununun ek 4 üncü maddesinde yer alan hükümler, 353 sayılı Kanunun yürürlükten kaldırılması nedeniyle 1632 sayılı Kanuna taşınmaktadır. 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 231 inci maddesinde düzenlenen ve onarıcı adalet anlayışının hâkim olduğu bir kurum olan hükmün açıklanmasının geri bırakılması müessesesi kural olarak 1632 sayılı Kanunda düzenlenen suçlar bakımından da uygulanacaktır. Bununla birlikte, 353 sayılı Kanunun ek 4 üncü maddesinde düzenlenen hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararının verilemeyeceği istisnaî durumlar maddede aynen korunmaktadır.

Madde 8- 1632 sayılı Kanuna eklenen ek 18 inci maddeyle, Anayasa değişikliğiyle askerî yargı kolunun kaldırılmasının ve askerî suçların yargılama görev ve yetkisinin adli yargı mercilerine devredilmesinin tabii sonucu olarak, bu suçların soruşturma ve kovuşturulmasında da 5271 sayılı Kanunun uygulanacağı açıkça düzenlenmektedir. Ancak, askerî suçların soruşturulması veya kovuşturulması bakımından Askerî Ceza Kanununa bu Kanunla eklenen ilave usul hükümleri ya da ayrışik usul hükümleri bulunması durumunda istisnai nitelik taşıyan bu hükümler öncelikle uygulanacaktır.

Madde 9- 1632 sayılı Kanuna eklenen ek 19 uncu maddeyle, askerî suçlara ilişkin davaların bakılacağı mahkemeler belirlenmektedir.

Maddenin birinci fıkrasında, askerî suçlara ilişkin dava ve işlerin, suçun işlendiği yerin bağlı olduğu ilin adıyla anılan asliye ve ağır ceza mahkemelerinde ya da askerî birlik ve personel yoğunluğunun gerektirmesi halinde Adalet Bakanlığının önerisi üzerine Hakimler ve Savcılar Kurulunca belirlenen ilçelerde kurulu bulunan asliye veya ağır ceza mahkemelerinde görüleceği düzenlenmektedir. Hakimler ve Savcılar Kurulunca ilçede görülmesine karar verildiği takdirde ilçenin yargı çevresi de aynı usulle belirlenecektir. İlçede görülmesine karar verilmesi halinde il merkezindeki mahkemelerin yetkisi, bu suçlar bakımından kalkmış olacaktır. Hakimler ve Savcılar Kurulu, il merkezindeki veya belirlenmesine karar verildiği takdirde ilçedeki asliye veya ağır ceza mahkemelerinden hangisinin askerî suçlara bakacağına 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun 9 uncu maddesinin beşinci fıkrası gereğince karar verebilecektir. Ayrıca, bu suçlara ilişkin dava ve işler, acele işlerden sayılacak ve bu dava ile işlere adli tatilde de bakılacaktır. Böylelikle uzmanlaşma sağlanacak ve askerî suçlar bakımından hızlı ve etkili bir yargılama gerçekleştirilecektir.

Maddenin ikinci fıkrasıyla, 1632 sayılı Kanunun Birinci Kısım Üçüncü Bap Birinci Faslında düzenlenen suçlar dolayısıyla ağır ceza mahkemesine açılacak olan davaların, suçun işlendiği yerin bağlı olduğu ilin adıyla anılan ve Hâkimler Savcılar Kurulunca Devletin güvenliğine karşı suçlara ait davalara bakmak üzere belirlenen ağır ceza mahkemesinde görülmesi sağlanmaktadır. Düzenlemeyle, 6723 sayılı Kanunla 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun 15 inci maddesinde yapılan değişiklikle terör suçlarıyla ilgili davalara bakan il merkezindeki ağır ceza mahkemesi ile bu fıkrada belirtilen askerî suçlara bakacak olan ağır ceza mahkemesinin aynı mahkeme olması sağlanmaktadır. Bu şekilde, daha etkin ve süratli bir yargılama için ihtisaslaşmanın gerçekleştirilmesi amaçlanmaktadır. Örneğin, eylemlerini İstanbul'un birden fazla ağır ceza merkezinin yetki alanında gerçekleştiren sanıkların yargılamaları İstanbul Adliyesinde yürütülecek, keza, ağır ceza merkezi olan bir ilçede işlenen aynı kapsamdaki suçlar nedeniyle açılacak davalar da o ilçenin bağlı bulunduğu il merkezindeki terör suçlarına bakan ağır ceza mahkemesinde görülecektir.

Maddenin üçüncü fıkrasıyla, işbölümü gereği askerî suçlarla ilgili dava ve işlere bakacak asliye ve ağır ceza mahkemelerinin görev alanına giren suçlar ile diğer asliye ve ağır ceza mahkemelerinin görev alanına giren suçlara ilişkin davalar arasında bağlantı nedeniyle birleştirmenin zorunlu olduğu hâllerde, birleştirmenin askerî suçlarla ilgili dava ve işlere bakacak asliye ve ağır ceza mahkemelerinde yapılması sağlanmaktadır. Böylelikle askerî suçlara bakmakla görevli mahkemelerle diğer mahkemeler arasında uyumsuzluk çıkması engellenerek yargılamanın hızlandırılması amaçlanmaktadır.

Maddenin dördüncü fıkrasıyla, asker kişilerin tarafından ülke sınırları dışında işlenen askerî suçlarla ilgili dava ve işlere birinci fıkra kapsamındaki Ankara mahkemelerinin bakması hükme bağlanmaktadır. Yurt dışında bulunan askerî birliklerde işlenen askerî suçlar bakımından düzenlenen bu yetki kuralı, özellikle Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ve Afganistan gibi askerî birliklerin çok olduğu yerler bakımından getirilmektedir. Ayrıca, yurt dışında bulunan askerî mahallerde yapılacak önleme aramasına karar vermeye de bu fıkra uyarınca belirlenen Ankara sulh ceza hakimliğinin yetkili olacağı düzenlenmektedir.

Maddenin beşinci fıkrasında, 1632 sayılı Kanunun 65, 66, 67, 68 ve 70 inci maddelerinde düzenlenen suçlara ilişkin dava ve işlerde yetkili mahkemenin, şüpheli veya sanığın mensubu olduğu askeri birlik veya kurumun bulunduğu yer için birinci fıkra uyarınca belirlenen il veya ilçe mahkemesinin olması sağlanarak, uygulamadaki yetkili mahkeme karmaşasının giderilmesi amaçlanmaktadır.

Maddenin altıncı fıkrasında, askeri suçlara ilişkin soruşturmanın, suçun işlendiği yerin bağlı olduğu ilin adıyla anılan Cumhuriyet başsavcılığınca ya da birinci fıkra uyarınca Hakimler ve Savcılar Kurulunca belirlenen ilçe Cumhuriyet başsavcılığınca yürütüleceği ve bu başsavcılıklarda askeri suçlar bürosu kurularak buralarda yeteri kadar Cumhuriyet savcısının görevlendirileceği düzenlenmektedir. Ayrıca, görevlendirilen Cumhuriyet savcısının, suçun işlendiği yer Cumhuriyet savcısından soruşturmanın kısmen veya tamamen yapılmasını isteyebilmesine, gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde suçun işlendiği yer Cumhuriyet savcısının zorunlu olan delilleri toplamasına ve gerekmesi hâlinde alınacak kararlar bakımından bulunduğu yer sulh ceza hâkimliğinden talepte bulunmasına imkan sağlanmaktadır.

Madde 10- 1632 sayılı Kanuna eklenen ek 20 nci maddeyle, Anayasa değişikliğiyle askerî yargının kaldırılmış olması sonucunda kanunlarda, askerî yargı kolu içinde yer alan yargı mercilerinin adli yargıdaki karşılıkları belirlenerek boşluk oluşmasını engellemek ve uygulamada tereddütlere neden olmamak amacıyla atıf hükümleri düzenlenmektedir.

Madde 11- 1632 sayılı Askerî Ceza Kanununa eklenen geçici 3 üncü maddenin birinci fıkrasına göre, il veya ilçelerde askerî suçlara bakacak mahkemelerin, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içinde belirleneceği düzenlenmektedir. Ek 19 uncu madde ve bu fıkrayı birlikte değerlendirdiğimizde öncelikle il merkezlerinin yanında askeri birlik ve personel yoğunluğunun gereklerine uygun olarak bazı ilçelerde askeri suçların görülüp görülmeyeceği ve görülmesine karar verildiği takdirde bu ilçelerin yargı çevresinin belirlenmesi, akabinde il ve belirlenen ilçelerde kurulu bulunan asliye veya ağır ceza mahkemelerinden hangisinin iş bölümü gereği bu suçlara bakacağı belirlenmesi gerekmektedir. Yine Kanunun yürürlüğe girmesiyle birlikte genel yetkili mahkemelerde bulunan askerî suçlara ilişkin dosyaların yeni belirlenecek mahkemelere devir süreci düzenlenmektedir.

Maddenin ikinci fıkrasıyla, Anayasa değişikliği sonucunda görevleri sona eren Askerî Yargıtay Başkanı, Başsavcısı, ikinci Başkanı, daire başkanları ve üyeleri ile Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Başkanı, Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Başsavcısı, daire başkanları ve üyeleri ile askerî hâkimlerin bu görevleri sırasında işledikleri şahsî suçlarıyla görev suçlarının soruşturulması ve kovuşturulmasına ilişkin hükümler ile disiplin hükümleri düzenlenmektedir. Bu hükümler, fıkarda belirtilen kişilerin söz konusu görevleri yaptıkları sırada işledikleri suçlar ile disiplin soruşturması veya kovuşturması

gerektiren eylemleri hakkında uygulanacaktır. Bu kişilerin görevleri sona erdikten sonra yeni görevleri sırasında işledikleri suçlar ile disiplin hükümleri bakımından tabi olacakları yeni hükümler uygulanacaktır.

Maddenin üçüncü fıkrasında, Millî Savunma Bakanlığı tarafından Jandarma Genel Komutanlığında ve Sahil Güvenlik Komutanlığında görevlendirilen er ve erbaşlar ile askerlik yükümlülerinin ceza sorumluluğuna ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

668 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınması Gereken Tedbirler ile Bazı Kurum ve Kuruluşlara Dair Düzenleme Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve bu Kararnameyi kanunlaştıran 8/11/2016 tarihli ve 6755 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınması Gereken Tedbirler ile Bazı Kurum ve Kuruluşlara Dair Düzenleme Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameyi Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanunla Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı İçişleri Bakanlığına bağlanmıştır.

669 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması ve Millî Savunma Üniversitesi Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnameyle ve bu Kararnameyi kanunlaştıran 9/11/2016 tarihli ve 6756 sayılı Kanunla 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanununa eklenen geçici 5 inci maddede ve 2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanununa eklenen geçici 9 uncu maddede, Jandarma Genel Komutanlığının ve Sahil Güvenlik Komutanlığının er ve erbaş ile askerlik yükümlüsü ihtiyacının, 1111 sayılı Askerlik Kanunu hükümleri çerçevesinde Millî Savunma Bakanlığı tarafından üç yıl süreyle karşılanacağı, İçişleri Bakanlığının göstereceği lüzum üzerine Cumhurbaşkanı kararıyla bu sürenin uzatılabileceği, bu suretle Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı emrine verilen er ve erbaşlar ile askerlik yükümlüleri hakkında diğer er ve erbaşlar ile askerlik yükümlülerinin tabi olduğu hükümler uygulanacağı düzenlenmektedir.

2803 sayılı Kanunun geçici 5 inci maddesinde ve 2692 sayılı Kanunun geçici 9 uncu maddesinde yer alan hükümler nedeniyle Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı emrine verilen er ve erbaşlar ile askerlik yükümlüleri hakkında diğer er ve erbaşlar ile askerlik yükümlülerinin tabi olduğu hükümler uygulanmaya devam edildiğinden bunların askerlik yükümlülükleriyle bağlantılı olarak 1632 sayılı Kanun uygulanmaya devam edilmiştir. Ancak bazı yer mahkemelerince bu konuda tereddütler yaşanmış olduğundan uygulamaya yön vermek amacıyla bu husus Teklifte açıkça düzenlenmek suretiyle uygulama birliği sağlanması öngörülmektedir. Dolayısıyla, bu askerlik yükümlüleri hakkında yükümlülükleriyle bağlantılı olarak 1632 sayılı Kanunun uygulanması bakımından herhangi bir kesinti yaşanmamış olduğundan, Teklifin kanunlaşmasından önceki askeri suçlar nedeniyle 1632 sayılı Kanunun uygulanmasına devam olunacaktır.

Diğer yandan, askeri disiplinin temin edilmesi bakımından, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığında görevli rütbelilere karşı bu komutanlıklarda görevlendirilen erbaş ve erler ile askerlik yükümlülerinin işlediği askeri suçlar asker kişilere karşı işlenmiş sayılacaktır. Belirtilen komutanlıklarda görev yapan rütbeliler asker kişi sayılmadığından bu kişilerle ilgili olarak 1632 sayılı Kanun uygulanmamaktadır. Düzenlemeyle, er ve erbaşlar ile askerlik yükümlülerinin rütbelilere karşı suç işlemesi durumunda 1632 sayılı Kanunun uygulanması sağlanmaktadır.

Soruşturma izni, Jandarma Genel Komutanlığında asgari alay komutanı veya eşidi kurum amiri, Sahil Güvenlik Komutanlığında ise asgari grup komutanı veya eşidi kurum amiri olmak üzere, asker kişinin fiilen görev yaptığı birlik komutanı veya kurum amiri bu kişilerin yokluklarında ise vekilleri tarafından bizzat verilecektir.

Madde 12- Maddeyle, 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 50 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde, 1632 sayılı Askerî Ceza Kanununun 29 uncu maddesinde fer'i askerî ceza olarak yer alan Türk Silâhlı Kuvvetlerinden çıkarma ve rütbenin geri alınması cezaları, hak yoksunluğu olarak düzenlenmektedir. 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde düzenlenen hak yoksunlukları arasında meslekten çıkarma ve rütbenin geri alınması şeklinde hak yoksunlukları bulunmamaktadır. 5237 sayılı Kanunun genel hükümleri 1632 sayılı Kanun bakımından da uygulanacağından bu konudaki hukuki boşluk veya uygulamada yaşanacak tereddütler, 1632 sayılı Kanunun 29 uncu maddesindeki fer'i cezanın, hak yoksunluğu olarak 926 sayılı Kanuna eklenmesi suretiyle giderilmektedir. Mahkeme kararında belirtmemiş olması halinde kararın kesinleşmesi üzerine atamaya yetkili askeri makam bu hükme göre işlem yapabilecektir.

Madde 13- Maddeyle, 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde, aynı Kanunun 50 nci maddesinde subaylar için yapılan düzenlemeye uyum sağlanması amacıyla düzenleme yapılmakta ve astsubaylar hakkında uygulanacak mahkumiyete bağlı hak yoksunluğu hükümleri düzenlenmektedir.

Madde 14- Maddeyle, 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununa ek madde eklenmek suretiyle askeri kaynaktan müfettiş alınmasına yönelik usul ve esasların belirlenmesi ve Milli Savunma Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığında yer alan müfettiş kadrolarına üst subayların da (binbaşı, yarbay, albay) askeri müfettiş olarak atanabilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 15- Maddeyle, Milli Savunma Bakanlığı hukuk hizmetleri kadrolarında görevli askeri hâkimlerin bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki ay içinde istekli bulunmaları halinde, müktesepeleri dikkate alınarak Hâkimler ve Savcılar Kurulunca bölge adliye ve bölge idare mahkemeleri ile diğer adli ve idari yargı mercilerine hâkim veya savcı olarak atanabilmelerine imkan sağlanmaktadır. Ayrıca, bu kişilerin askeri yargı ve hukuk hizmetleri kadrolarında geçirdikleri sürelerin adli ve idari yargıda geçirilmiş sayılacağı ve bu şekilde atanmaların, 926 sayılı Kanunun geçici 45 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen haklardan yararlanacağı düzenlenmektedir.

Madde 16- 6771 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla, Anayasanın 157 nci maddesinde düzenlenen askeri olmayan makamlarla tesis edilmiş olsa bile, asker kişileri ilgilendiren ve askeri hizmete ilişkin idari işlem ve eylemlerden doğan uyumsuzluklara ilk ve son derece mahkemesi olarak bakmakla görevli Askerî Yüksek İdare Mahkemesi kaldırıldığından, bu uyumsuzluklara ilişkin davalara idari yargı mercileri tarafından bakılmaktadır.

Maddeyle, askeri hizmetin niteliği dikkate alınarak 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununa yeni bir madde eklemek suretiyle, bazı istisnai usul hükümleri düzenlenmektedir.

Madde 17- Anayasa değişikliği ile askerî yargının kaldırılması doğrultusunda 1602 sayılı Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır. Mülga 1602 sayılı Kanunda 6413 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu kapsamında asker kişilere verilen bazı disiplin cezalarına karşı yargı yoluna gidilemeyeceği düzenlenmekteydi. Bu kapsamda 6413 sayılı Kanunun 43 üncü maddesinde yapılan değişiklik ile yargı yolu kapalı olan disiplin cezalarının belirlenmesi ve uyum düzenlemesi yapılması amaçlanmaktadır.

Madde 18- Anayasa değişikliğiyle askerî yargı kaldırıldığından askeri mahkemelerin uyguladığı usul hükümlerinin düzenlendiği 353 sayılı Kanun yürürlükten kaldırılmaktadır.

Madde 19- Yürürlük maddesidir.

Madde 20- Yürütme maddesidir.

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

7/6/2021

Esas No: 2/3636

Karar No: 15

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“Samsun Milletvekili Orhan Kırçalı ve 98 Milletvekilinin; Askeri Ceza Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3636)” 26/5/2021 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak da Millî Savunma Komisyonuna havale edilmiştir. Teklif, Adalet Komisyonu Başkanı Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç başkanlığında, Komisyonumuzun 2/6/2021 tarihli toplantısında Teklif sahipleri ile Adalet Bakanlığı, Millî Savunma Bakanlığı, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Danıştay, Yargıtay, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, Türkiye Barolar Birliği temsilcileri ile TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Olgun Değirmenci'nin katılımlarıyla görüşülmüştür.

Görüşmelerin tamamı tutanağa bağlanmıştır. İçtüzüğün 45'inci maddesi uyarınca Genel Kurul çalışmalarında Komisyonumuzu temsil etmek üzere Adıyaman Milletvekili Muhammed Fatih Toprak, İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile Samsun Milletvekili Orhan Kırçalı özel sözcü seçilmişlerdir.

Müzakereler esnasında Teklifin lehinde genel olarak aşağıdaki görüşler ifade edilmiştir:

21/1/2017 tarihli ve 6771 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile askerî mahkemeler kaldırılmış, barış zamanında disiplin mahkemeleri dışında askerî mahkemelerin kurulamayacağı, savaş hâlinde ise asker kişilerin görevleriyle ilgili işledikleri suçlara ilişkin davalarla sınırlı olarak kurulabilmeleri öngörülmüştür. Olağan dönemlerde askerî suçlara ilişkin yargılama görevi adli mercilerde bırakılmıştır. Bununla birlikte, millî savunma hizmetinin gereği gibi yerine getirilebilmesi için askerî disiplini sağlamak bir zorunluluktur. Bu zorunluğun gereği olarak, askerî disiplinin tesis edilebilmesi ve ihlal edilmesi durumunda yeniden tesis edilebilmesi için askerlik müessesesinin kendine has özelliklerinin gereği olarak, özgün kurallara ihtiyaç bulunmaktadır. Bu bağlamda Teklifte, askerlik kurumunun kendine has özellikleri dikkate alınarak, askerî suçlar bakımından adli yargı mercilerinde uygulanacak usule ilişkin hükümler sevkedilmekte, askerî suçlara ilişkin davalara bakacak mahkemeler belirlenerek askerî suçların yargılmasında uzmanlaşmanın sağlanması amaçlanmaktadır.

Yürürlükteki mevzuatta askerî suç ve sırf askerî suç tanımı bulunmamaktadır. Askerî suç ve sırf askerî suç tanımları, Askerî Yargıtay içtihatlarıyla şekillenmiştir. Anayasa mahkemesi ise sırf askerî suçları, yalnızca asker şahıslar tarafından askerî bir hizmet veya görevin ihlali suretiyle işlenebilen ve unsurlarının tamamı Askerî Ceza Kanununda düzenlenen suçlar olarak tanımlamıştır. Yürürlükteki mevzuatta askerî suç ve sırf askerî suç tanımları yapılmamakla birlikte erteleme, seçenek yaptırımlara çevirme ve hükmün açıklanmasının geri bırakılması müesseseleri yönünden askerî suçlara ayrı sonuçlar bağlanmaktadır. Bu nedenle, düzenlemeyle askerî suç tanımı yapılmakta ve kanunilik ilkesine uygun olarak, ileride ortaya çıkabilecek tereddütlerin önüne geçmek amacıyla, sırf askerî suçlar kazuistik yöntemle belirlenmektedir.

Teklifin 3'üncü maddesinde herkes tarafından yakalama yapılabilecek hâllere ilişkin yapılmak istenen düzenleme, 2005 yılında yürürlüğe giren 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 90'ıncı maddesindeki düzenlemeyle birebir örtüşmektedir. 5271 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinin akabinde benzer bir düzenleme, 353 sayılı Askerî Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununun 79'uncu maddesinde, 2006 yılında gerçekleştirilmiştir. Bugüne kadar uygulanan söz konusu hükümler bakımından, dile getirilen endişelere ilişkin hususlarda herhangi bir olumsuzluk yaşanmamıştır. Görüşülen Teklif ile 353 sayılı Kanunun yürürlükten kaldırılması öngörülmektedir. Ancak 1632 sayılı Askerî Ceza Kanun ise hâlâ yürürlüktedir ve asker kişilerin özel statüsü dikkate alındığında belli bazı usul hükümlerinin hayata geçirilmesi ise bir gerekliliktir. Teklif ile 1632 sayılı Kanunda yapılan düzenlemeler, bu gerekliliğin bir yansımasıdır.

353 sayılı Kanunun Teklif ile yürürlükten kaldırılması öngörüldüğünden, 353 sayılı Kanunun ek 4'üncü maddesinde hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararının (HAGB) verilemeyeceği istisnai durumlara ilişkin yer alan hükümler 1632 sayılı Kanuna aktarılmakta, istisnai durumlarda bir değişikliğe gidilmemektedir. Diğer yandan getirilen hüküm, Anayasa Mahkemesinin 14/3/2019 tarihli, 2018/161 esas ve 2019/13 sayılı kararında söz konusu hükümle ilgili olarak "...Askerî suçlar, askerî bir yararı koruma amacı güden ve Askerî Ceza Kanunu tarafından öngörülen veya yapılan atf dolayısıyla bu Kanun'un uygulama alanına giren suçlardır. Sırf askerî suçlar ise, yalnızca asker şahıslar tarafından askerî bir hizmet veya görevin ihlali suretiyle işlenebilen ve unsurlarının tamamı Askerî Ceza Kanunu'nda düzenlenen suçlardır. Anılan suçların; askerî disiplini korumak ve sürdürmek, adalet ile disiplin arasında denge sağlamak, adil ve sürekli bir disiplin düzeni oluşturmak amacıyla ihdas edildiği, başka bir ifadeyle sırf askerî suçların, askerî disiplini korumak ve sürdürmek ile askerî hizmete veya göreve bağlı olan kamusal menfaatin korunması amacıyla öngörüldüğü anlaşılmaktadır. Kuralın gerekçesinde, HAGB kurumunun askerî yargıya özgü düzenlemelerinin hükmüne bağlandığı, bu kapsamda ölçülü ve orantılı bir düzenleme yapıldığı belirtilmiştir. Kural metni, gerekçe ve sırf askerî suçların özellikleri gözönünde bulundurulduğunda kanun koyucunun HAGB kurumunun sırf askerî suçlara ilişkin altı ay veya daha fazla süreli hapis cezasına konu mahkûmiyetler hakkında uygulanmasının askerî disiplinin korunmasında ve sürdürülmesinde zafiyetlere neden olabileceğini değerlendirdiği ve bu bağlamda söz konusu mahkûmiyetlerin HAGB kapsamı dışında tutulmasını öngörmek suretiyle askerî disiplinin tesisinde zafiyete uğranmasının önüne geçilmesini amaçladığı görülmektedir... Sırf askerî suçun konusunu oluşturan fiiller ile bu kapsam dışında kalan suçların konularını oluşturan fiillerin nitelikleri farklı olduğu gibi bu fiillerin suç olarak kabul edilmesi suretiyle korunmak istenen hukuki menfaatler de farklıdır. Sırf askerî suçların öngörülmesi ile korunmak istenen menfaat, diğer suçlardan farklı olarak esas itibarıyla askerî hizmete bağlı olan kamusal bir menfaattir. Sırf askerî suçların faillerinin yalnızca asker kişileri olabilmesi de bu suçları diğer suçlardan farklı kılan bir diğer husustur. Suçun konusu olan fiillerin niteliği, faillerinin hukuki konumu ve bu düzenlemeler ile korunmak istenen hukuki menfaatlerin farklılığı gözetildiğinde sırf askerî suçların faillerinin diğer suçların failleri ile aynı hukuki konumda bulunmadıkları, bu itibarla farklı kurallara tabi tutulmalarında eşitlik ilkesine aykırılık bulunmadığı açıktır." şeklinde verdiği karar ile de uyumludur ve Anayasaya aykırılık teşkil etmemektedir. Kapsamda yer alan çok sık işlenen suçlar neticesinde, Türk Silahlı Kuvvetlerinde disiplinin ciddi manada sarsılması tehlikesi karşısında bunu önlemek amacıyla düzenleme getirilmiştir.

5237 sayılı Türk Ceza Kanununda hak yoksunlukları arasında meslekten çıkarma ve rütbenin geri alınması bulunmamaktadır. Yapılan düzenlemeyle, 1632 sayılı Kanunun 29'uncu maddesindeki fer'i ceza, hak yoksunluğu olarak 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa eklenerek, 5237 sayılı Kanunun genel hükümleri 1632 sayılı Kanun bakımından da uygulanacağından, uygulamada yaşanabilecek tereddütlerin ortadan kaldırılması amaçlanmaktadır. Diğer yandan, 6413 sayılı Türk Silahlı

Kuvvetleri Disiplin Kanunu kapsamında silahlı kuvvetlerden ayırma cezaları, söz konusu Kanunun “Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezası” başlıklı 13’üncü ve “Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezasını gerektiren disiplinsizlikler” başlıklı 20’nci maddelerinde zaten bulunmaktadır. Dolayısıyla ifade edildiği gibi disiplin cezası uygulamaları ile yargılamaların birbirine karıştırılması gibi bir durum söz konusu değildir. Bahse konu düzenleme, 2000 yılında yapılan değişiklikle 1632 sayılı Kanunda düzenlenmiş ve o günden bu yana da uygulanmaktadır. Öte yandan Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru yapılması neticesinde bir hak ihlali kararı verildiği takdirde, mahkûmiyet hükmünün bütün sonuçlarıyla ortadan kalkması durumunda, hukuk devleti içerisinde gereken mekanizmaların işleyeceğinde ise şüphe bulunmamaktadır. Dolayısıyla bir mağduriyet oluşması söz konusu değildir.

1602 sayılı Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Kanunu, askerî yargının kaldırılması sonucunda yürürlükten kaldırılmıştır. Getirilen düzenlemeyle, mülga 1602 sayılı Kanunda 6413 sayılı Kanun ile asker kişilere verilen bazı disiplin cezalarına karşı yargı yoluna gidilemeyeceğine ilişkin yer alan düzenlemeye uyum düzenlemesi yapılmakta ve yargı yolu kapalı olan disiplin cezaları belirlenmektedir. Anayasanın 129’uncu maddesinin üçüncü fıkrasında disiplin kararlarının yargı denetimi dışında bırakılmayacağı, dördüncü fıkrasında ise Silahlı Kuvvetler mensupları ile hâkimler ve savcılar hakkındaki hükümlerin saklı olduğu açıkça ifade edilmiştir. Yine Anayasa Mahkemesinin 4/6/2014 tarihli, 2013/82 esas ve 2014/100 sayılı kararında, Anayasa’nın 129’uncu maddesinin üçüncü fıkrasında, disiplin cezalarının yargı denetimi dışında bırakılmayacağı ifade edildikten sonra, dördüncü fıkrasında, Silahlı Kuvvetler mensupları ile hâkimler ve savcılar hakkındaki hükümlerin saklı olduğu belirtilerek, silahlı kuvvetler mensupları ile hâkimler ve savcılar hakkında verilecek disiplin cezalarının yargı denetimi dışında bırakılması konusunda kanun koyucuya takdir yetkisi tanıdığı ifade edilmiştir. Dolayısıyla getirilen düzenlemede herhangi bir Anayasaya aykırı durum bulunmamaktadır.

6413 sayılı Kanunda astın üste karşı eylemlerinin yanı sıra, üstün asta karşı disiplin cezasını gerektiren eylemlerine ilişkin de düzenlemeler bulunmaktadır. Silahlı Kuvvetlerin kendi özelinde, kendine has askerî disiplinin olduğu evrensel bir gerçekliktir. Bu nedenle Teklifte, Silahlı Kuvvetlerin kendi sistematiği içerisinde kendi disiplinini gözetmesinin bir zorunluluğu olarak, Silahlı Kuvvetlerin operasyon yeteneği ve caydırıcılığı açısından sürdürülebilir bir disiplini sağlamak amacıyla düzenlemeler yapılmaktadır. İfade edildiği gibi üstün asta karşı gerçekleştirdiği olumsuz fiillerin yaptırımsız kalması söz konusu değildir.

Anayasa Mahkemesi, Anayasanın 10’uncu maddesinde öngörülen eşitlik ilkesinin, hukuksal durumu aynı olanlar için söz konusu olduğu, durumlarındaki özelliklerin kimi kişiler yahut topluluklar için değişik kuralları ve uygulamaları gerektirebileceği, aynı hukuksal durumların aynı, ayrı hukuksal durumların farklı kurallara bağlı tutulmasının Anayasa’da öngörülen eşitlik ilkesini zedelemeyeceğini belirtmiştir. Silahlı Kuvvetlerin özel durumu da dikkate alınarak, Teklifte yapılan düzenlemeler bu açıdan değerlendirildiğinde, eşitlik ilkesini zedeler mahiyette düzenlemelerle, askerî personel arasında bir farklılaştırmaya gidildiği yönündeki eleştiriler yerinde değildir.

Cumhurbaşkanının denetleme ve inceleme yaptıracağı mekanizmalar mevcut bulunmakla birlikte, Genelkurmay Başkanı ile kuvvet komutanları hakkında askerî suçlara ilişkin olarak ön incelemeyi Cumhurbaşkanı bizzat yapabilecektir.

Askerî suçlara ilişkin dava ve işler, suçun işlendiği yerin bağlı olduğu ilin adıyla anılan asliye ve ağır ceza mahkemelerinde ya da askerî birlik ve personel yoğunluğunun gerektirmesi hâlinde Adalet Bakanlığının önerisi üzerine Hâkimler ve Savcılar Kurulunca belirlenen ilçelerde kurulu bulunan asliye veya ağır ceza mahkemelerinde görülecektir. Yetki sınırları Hakimler ve Savcılar Kurulu tarafından belirleneceğinden doğal hâkim ilkesine aykırı bir durum bulunmamaktadır. Askerî suçlara ilişkin yeni bir mahkeme kurulması gibi bir durum da söz konusu değildir.

Teklifin aleyhinde ise genel itibarıyla aşağıdaki eleştiriler dile getirilmiştir:

Sırf askerî suçlarla ilgili olarak maddeler hâlinde sayma usulü yerine, düzenlemede sırf askerî suçlara ilişkin teorik tanıma yer verilmesi, ileride yapılacak kanun değişiklikleri sonrasında suçun sırf askerî suç oluşturup oluşturmadığı noktasında ortaya çıkacak tartışmaların önüne geçecektir. Diğer yandan ceza usul hukukuna ilişkin düzenlemelerin maddi ceza kanunu yerine Ceza Muhakemesi Kanununda düzenlenmesi daha uygun olacaktır.

Asker kişilerin herkes tarafından geçici olarak yakalanabileceğine ilişkin yapılmak istenen düzenleme, gelecekte tehlikeli bir sürecin nedeni olabilecek ve toplumsal yapıyı bozar yapıya bürünebilecek nitelikte bir hükümdür. Düzenleme çok soyut ve geniştir. Hükümde kullanılan “herkes” tabiri, vatandaş olsun/olmasın herkesin asker kişiyi yakalayabileceği sonucunu ortaya çıkardığı gibi, asker kişinin geçici olarak yakalanabileceği suçlar da tarif edilmemiştir. Suç kanaatinin nasıl oluşacağı ve sonrasında gözetim altında tutma yetkisinin nasıl, nerede ve ne kadar süre ile kullanılacağı gibi birçok konuda belirsizlik bulunmaktadır. Bu durum, gerçek manada bir suç olmamasına rağmen, asker kişilere yönelik hürriyeti tahdide varabilecek olumsuz uygulamalara yol açabilecektir. Benzer bir hükmün diğer kolluk görevlileri için niçin bulunmadığı da izaha muhtaçtır. Zaten yakalama ve yakalanan kişi hakkında yapılacak işlemleri düzenleyen 5271 sayılı Kanunun 90’ıncı maddesi bulunduğundan, kötü kullanımlara sebebiyet verebilecek söz konusu düzenlemeye gerek bulunmamaktadır.

6413 sayılı Kanunda asker kişileriyle ilgili disiplin uygulamalarının nasıl uygulanacağı belirlenmiş iken, yargı yolları ile disiplin uygulamaları ve ceza yargılamasını birbirine karıştırır mahiyette, Anayasal teminat altında bulunan disiplin soruşturmalarına ilişkin savunma hakkı ortadan kaldırılarak, bir yıl ve daha fazla hapis cezasına mahkûmiyet hâlinde, mahkemenin Türk Silahlı Kuvvetlerinden subay ve astsubayların çıkarılmalarına karar vereceğine ilişkin düzenleme hukuk devleti ilkesine, adil yargılanma hakkına, temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılmasına ilişkin ilkelere ve masumiyet ilkesine açık aykırılık oluşturmaktadır. Hatta bir yıl veya daha fazla hapis cezasına mahkûmiyet durumunda, mahkeme hükmünde belirtilmemiş olsa dahi, subay ve astsubayların Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarılmalarını gerektirecektir. Diğer taraftan düzenlemede, kesin hükmün ne zaman ortaya çıkacağı da belirlenmemiştir. Bireysel başvuru sonucunda Anayasa Mahkemesinin hak ihlaline karar vermesi durumunda uygulamada çok yönlü Anayasaya aykırı bu düzenleme nedeniyle ciddi mağduriyetler yaşanacaktır.

Ceza Muhakemesi Kanununda iki yıl veya daha az süreli hapis cezaları için mahkeme tarafından hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilebileceğine ilişkin hükümden askerî suçlar bakımından farklılaştırmaya gidilmesi, sivil ve askerî suçlar arasında ciddi bir ayrıma neden olacaktır. Öte yandan hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına ilişkin hükümlerin uygulanmayacağı hâller arasında yer alan “*Fiilin, disiplini ağır şekilde ihlal etmesi veya birliğin güvenliğini tehlikeye düşürmesi ya da birliğin muharebe hazırlığını veya etkinliğini zaafiyete uğratması ya da büyük bir zarar meydana getirmesi*” şeklindeki hüküm uygulamada tereddütlere ve farklı kararlara yol açacak, son derece muğlak bir hükümdür. Usul hükümleri keyfî uygulamalara yer vermeyecek şekilde somutlaştırılmalıdır.

Devlet memurları, iki yıl ve daha az süreli hapis cezaları bakımından hükmün açıklanmasının geri bırakılması müessesesinden yararlanabilecek iken, askerî personel bir yıl ve daha fazla hapis cezasına mahkûm olduğu takdirde Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarılacak ve tekrar Türk Silahlı Kuvvetlerine kabul edilmeyecektir. Bu durum askerî personel ile diğer devlet memurları arasında eşitsizlik oluşturacaktır. Yine uzman çavuşlar, otuz günden daha fazla süreli hürriyeti bağlayıcı bir ceza ile mahkûm oldukları takdirde Türk Silahlı Kuvvetleriyle ilişkileri kesilmektedir. En azından subay ve astsubay hükümleri, uzman çavuşlara da teşmil edilerek askerî personel arasındaki eşitsizlik giderilmelidir.

Disiplin cezaları, asker kişilerin kariyerleri açısından ciddi sonuçlar ortaya çıkarmakta, disiplin ceza puanına bağlı olarak, ayırma cezası verilebilmektedir. Bu nedenle, askerî öğrenciler ile erbaş ve erler hakkında verilen disiplin cezaları ile subay, astsubay, uzman erbaş ile sözleşmeli erbaş ve erler hakkında verilen uyarma, kınama ve hizmete kısmi süreli devam cezalarına karşı iptal davası açma yolunun kapatılması, uygulamada bilhassa üstler tarafından gerçekleştirilen mobing eylemlerini engellemeyi güçleştirecek, verilen disiplin cezalarının ötesinde orantısız sonuçlara ve ciddi hak kayıplarına yol açacaktır. Bu sebeple düzenleme, başta Anayasanın 129’uncu maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “Disiplin kararları yargı denetimi dışında bırakılamaz.” hükmü olmak üzere, Anayasanın 2, 13, 36 ve 125’inci maddelerine açıkça aykırılık teşkil etmektedir. Astların üstlere karşı hak arama mekanizmalarının önü tıkayacak bir düzenlemeye gidilmemelidir.

Şüpheli sıfatıyla ifadelerinin alınması ve diğer hususlar bakımından, başta uzman çavuşlar ve sözleşmeli erler olmak üzere, asker kişileriyle ilgili olarak, askerlik ilişkisi içinde eşitsizliğe yol açacak düzenlemelerden kaçınılmalıdır.

Siyasi unvan taşıyanlara, soruşturma izinlerini verme noktasında yetki verilmesi uygulamada birtakım endişeleri ortaya çıkaracaktır.

Genelkurmay Başkanı ile kuvvet komutanları hakkında askerî suçlardan dolayı kovuşturma yapılmasının Cumhurbaşkanının iznine bağlanması, Cumhurbaşkanının Parti Başkanlığı göz önüne alındığında sakıncalar doğuracaktır. Diğer taraftan Cumhurbaşkanının konumu göz önüne alındığında, ön incelemeyi nasıl yapacağı hususu somut bir şekilde ortaya konmalıdır. Yine Genelkurmay Başkanının bulunduğu konum dikkate alındığında, “inceleme yapılanın üstü konumundaki asker kişileri” ibaresinin nasıl uygulanacağını açıklığa kavuşturulması gerekmektedir. Aksi takdirde somut düzenlemelere yer verilmeden gerçekleştirilecek uygulamalar, Anayasanın 128’inci maddesinin ikinci fıkrasına aykırılık durumunu ortaya çıkacaktır.

Askerî suçlara ilişkin yargılamayı, askerî birlik ve personel yoğunluğu gerekçesiyle suçların işlendiği yerden başka yerlere taşımak doğal hâkim ilkesine aykırıdır.

Komisyonumuzca Teklifin maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Teklif oy çokluğu ile kabul edilmiş, maddeleri redaksiyona tabi tutulmuştur.

Raporumuz, Genel Kurula sunulmak üzere yüksek Başkanlığınıza saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Yılmaz Tunç</i>	<i>Ramazan Can</i>	<i>Gülşay Samancı</i>
Bartın	Kırıkkale	Konya
Kâtip	Üye	Üye
<i>Belgin Uygur</i>	<i>Muhammed Fatih Toprak</i>	<i>Abdullah Koç</i>
Balıkesir	Adıyaman	Ağrı
	(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye	Üye	Üye
<i>Ayhan Erel</i>	<i>Hasan Subaşı</i>	<i>Rafet Zeybek</i>
Aksaray	Antalya	Antalya
(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Muhalefet şerhimiz vardır)

Üye
Mehmet Ruştu Tiryaki
Batman
(Muhalefet şerhimiz vardır)

Üye
Tuƒan Köse
Çorum
(Son oylamada bulunamadı,
muhalefet şerhimiz vardır)

Üye
Turan Aydoğan
İstanbul
(Muhalefet şerhimiz vardır)

Üye
Züleyha Gülüm
İstanbul
(Muhalefet şerhimiz vardır)

Üye
Alpay Antmen
Mersin
(Muhalefet şerhimiz vardır)

Üye
Emine Yavuz Gözgeç
Bursa

Üye
Sabri Öztürk
Giresun

Üye
Zeynel Emre
İstanbul
(Muhalefet şerhimiz vardır)

Üye
Mahmut Atilla Kaya
İzmir

Üye
Orhan Kırcalı
Samsun
(Bu raporun özel sözcüsü)

Üye
Yücel Bulut
Tokat

Üye
Oğuzhan Kaya
Çorum

Üye
Abdulkadir Özel
Hatay

Üye
Abdullah Güler
İstanbul
(Bu raporun özel sözcüsü)

Üye
Halil Öztürk
Kırıkkale

Üye
Mustafa Arslan
Tokat

MUHALEFET ŞERHİ

(2/3636) evrak sayılı “**Askeri Ceza Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi**”ne ilişkin muhalefet şerhimiz.

I. TEKLİFİN GENEL DEĞERLENDİRMESİ

AKP’li 99 milletvekilinin imzasıyla 26 Mayıs 2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan; Adalet Komisyonu olarak esas komisyon görevlendirmesiyle 2 Haziran 2021 tarihinde görüşmelerini gerçekleştirdiğimiz **Askeri Ceza Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi**, görüşmeler sırasında hiçbir değişiklik yapılmaksızın AKP ve MHP’li milletvekillerinin oylarıyla kabul edildi.

Nitelikli kanunlar yapma açısından sakıncalı bir yöntem olan torba kanun formatında hazırlanan mezkûr teklif, yürürlük ve yürütme maddeleriyle birlikte toplam 20 madden oluşmakta. Teklif, niceliksel olarak en fazla değişikliği, 1632 sayılı Askeri Ceza Kanununda gerçekleştirirken, bu kanuna; 1’i geçici toplam 11 madde eklenmekte. Askeri Ceza Kanununda hangi suçların ‘askeri suç’, hangilerinin ‘sırf askeri suç’ olduğu; askerlerin suç işlemeleri halinde kimler tarafından yakalanıp, tutuklanacağı; askeri suçlarla ilgili soruşturma ve kovuşturmalarda nasıl yapılacağı ve kimlerin soruşturma izni vermeye yetkili olduğu; Genelkurmay Başkanı ile Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlarının suç işlemeleri durumunda haklarında yürütülecek soruşturmalarda izlenecek yöntem; hükmün açıklanmasının geri bırakılmasının hangi cezalarda uygulanmayacağı ve askeri suçlara bakacak mahkemelerin belirlendiği teklif, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 50 ve 94’üncü maddelerine yapılan bent eklemesiyle subay ve astsubayların, askeri kapsamda olmasa da belli suçlardan mahkum olması veya kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla hapis cezasına çarptırılması halinde başka hiçbir işleme gerek kalmaksızın Türk Silahlı Kuvvetleri’nden (TSK) çıkarılmasını öngörmekte. Aynı kanunda (926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu) yapılan bir diğer değişiklikle Milli Savunma Bakanlığının müfettiş kadrolarına askeri kaynaktan atama yapma yöntemi düzenlenirken, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununa eklenen bir maddeyle Milli Savunma Bakanlığı kadrolarında çalışan kamu görevlileri ile 7179 sayılı Askerealma Kanunu kapsamında askerlik hizmetini yerine getiren yedek subaylar ve yedek astsubaylar ile erbaş ve erlere ilişkin, askeri hizmete dair işlem ve eylemlerden doğan uyumsuzluklarda izlenecek yöntem belirlenmekte. Teklif kapsamında 6413 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanununda yapılan değişiklik ise, askeri öğrenciler ile erbaş ve erlerin, hakkında verilen disiplin cezalarını; subay, astsubay,

uzman erbaş ile sözleşmeli erbaş ve erlerin de hakkında verilen uyarı, kınama ve hizmete kısmi süreli devam cezalarını yargıya taşımalarını engellenmekte.

Komisyunun Cumhuriyet Halk Partili üyeleri olarak görüşmeler sırasında; teklifin 3, 5, 6, 7, 12, 13, 14 ve 17'nci maddelerine ilişkin itirazlarımız, komisyonda çoğunluğu elinde bulunduran AKP ve MHP'li milletvekillerinde karşılık bulmamıştır. Söz konusu maddelere itirazlarımızın içeriğini muhalefet şerhimizin, teklifin maddelerine ilişkin bölümünde detaylı şekilde aktaracağımızı ifade ederek, bu kısımda, Ülkemizde asker-sivil ilişkilerinin geldiği nokta ve bunun mezkûr teklife yansımalarına dikkat çekmek istiyoruz.

Ne yazık ki Ülkemiz, asker-sivil ilişkileri açısından en sorunlu ülkeler arasında yer almaktadır. İki yıl sonra 100'üncü yaşına girecek olan Cumhuriyetimiz, 2 askeri darbe, 2 askeri muhtıra, 1 askeri bildiri, son olarak da 15 Temmuz 2016 tarihinde akamete uğratılan bir darbe girişimi yaşamıştır. Ekonomik, sosyal ve siyasi birçok nedenin kaynaklık ettiği askeri müdahalelerin ağır faturası, o günlerle sınırlı kalmamakta, etkisini yıllarca sürdürmekte ve hem demokratik hem de sosyo-ekonomik gelişimizi on yıllarca geriletmektedir.

Askeri müdahalelerde göz ardı edilmemesi gereken nedenlerden biri de askerlerin sivil alanı, sivillerin de askeri alana hükmetme arzusudur. Bunun yakın zamandaki en can yakıcı örneğini; Fethullah Gülen Cemaati'nin, AKP iktidarı sayesinde Türk Silahlı Kuvvetleri'nde elde ettiği güçle darbe girişiminde bulunmasıyla yaşadık. 251 vatandaşımızın hayatını kaybettiği, 2196'sının da yaralandığı 15 Temmuz Darbe Girişimi'nin ağır sonuçlarından biri de önceki darbelerde olduğu gibi demokratik sistemimizin on yıllarca geriye gitmesi; otoriter, tek adama dayalı bir sistemin uygulamaya konulmasıdır.

AKP'nin; Türk Silahlı Kuvvetleri karşıtlığı ve bu doğrultuda Fethullah Gülen Cemaati mensuplarıyla ortak hareket etmesi, herkesin bildiği üzere daha iktidarının ilk günlerinde başlamıştı. Milli Güvenlik Kurulu (MGK) toplantılarında, Fethullah Gülen'in, Türkiye Cumhuriyeti'nin demokratik laik yapısını hedef alan bir örgütlenme içinde olduğu dönemin komutanları tarafından raporlarla ortaya konulmasına karşın başta dönemin başbakanı Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere toplantıda bulunan MGK'nin AKP'li bakanlarınca dikkate alınmamıştı. Bu birlikteliğin AKP açısından ne anlama geldiğini en iyi anlatan kişi ise, yine bir AKP'li oldu. Geçen yıl bir televizyon kanalında katıldığı tartışma programında, tartışmanın hararetlenmesi üzerine gerçekleri ağzından kaçırarak, dönem AKP Tanıtım ve Medya Başkan Yardımcısı Emre Cemil Ayvalı'nın, *"AK Parti, FETÖ ile kol kola girdiyse bunu farklı darbecileri tasfiye etmek için yaptı. 2002'de iktidara gelmişim, sene 2007 - 2008. Benim bir müsteşar atamam için bu adamın genel müdür olarak 12 yılı doldurması lazım. Bir tarafta darbeci Kemalist gelenek vardı, bir tarafta da FETÖ vardı. Bunları birbirine*

kırdırmak suretiyle yol almak mecburiyetinde kaldım. Mesele budur." sözleri, yorum yapmayı gerektirmeyecek açıklıkta AKP-FETÖ işbirliğini ortaya koymaktadır. AKP'nin, FETÖ'nün önündeki taşları nasıl temizlediğine ilişkin bir diğer örnek ise, bir FETÖ kumpası sonrası 'terör örgütü kurmak ve yönetmek' suçlamasıyla tutuklanan eski Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ tarafından açıklanmıştı. İlker Başbuğ, geçen yıl bir televizyon programında; 26 Haziran 2009 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi'nden geçen, bu gün görüştüğümüz gibi bir torba kanuna dikkat çekmiş ve bu kanunla askeri şahısların, askeri mahalde işlediği suçlar da dahil özel yetkili mahkemelerde yargılanmasının yolunun açıldığını anlatmıştı. Başbuğ, düzenlemenin anayasaya aykırı olduğunu belirtirken, altında imzası olan kişilerin FETÖ ile bağlantısının araştırılması gerektiğini de vurgulamıştı.

Türkiye'de siyasetten en uzak tutulması gereken iki kurum olan kışla ve cami, ne yazık ki AKP dönemiyle baskın siyasi aktörlere dönüşmüştür. Bir yanda partili kimliğiyle başkomutanlık unvanını taşıyan Recep Tayyip Erdoğan, diğer yanda yakın döneme kadar Genelkurmay Başkanlığını üstlenmiş olan Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar. Bu durumun yol açtığı en büyük tahribat ise; asker açısından vazgeçilmez önemdeki disiplinin sarsılmasıdır. Askerliğin özünün disiplin olduğu tartışmasız bir gerçektir. Üstlenilen görevin önemi ve asker kişinin diğer tüm meslek mensuplarından farklı olarak hem fiziksel hem de düşünsel hazır olması ancak disiplinle mümkündür. Bu takdirde askeri başarı sağlanabilmektedir. Disiplin, belli ölçülerde kapalı bir yapıya sahip olan askerlikteki özgün ilişkilerinin de temelidir. Ast-üst ilişkilerinde hiyerarşinin korunması, verilen emrin yerine getirilmesi, askerlik açısından mutlaktır. Bununla birlikte hem ordunun iç işleyişi hem de Ülkemizin demokratik sürecinin kesintiye uğramaması için askeri disiplinin, hukuk sınırlarında uygulanması aynı düzeyde önemli bir gerekliliktir. Liyakati ve statüsü ne olursa olsun hukuk önünde eşitliği esas almayan bir disiplin anlayışının, disiplinsizliğin kaynağı olması kaçınılmazdır. Hukuk önünde eşitliği öncelemeyen her türlü disiplin, Türk Silahlı Kuvvetleri içinde kliklere, gruplaşmalara, dışarıdan sızmalara ve cunta oluşumlarına zemin hazırlamaktan öteye gitmeyecektir. FETÖ darbe girişimi başta olmak üzere geçmişteki askeri müdahalelerdeki belirleyici etkenlerden biri de, Türk Silahlı Kuvvetleri içinde belli 'kişi' ve 'gruplar'ın hukuk kurallarından azade kılınmasıdır. Bu bağlamda hukuk önünde eşitlik ilkesinin, Türk Silahlı Kuvvetleri personeli açısından azami düzeyde korunması, hayati önemdedir.

Görüşmelerini yaptığımız **Askeri Ceza Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi**'nde itiraz ettiğimiz düzenlemeler; askerin iç ilişkileri ile sivil-asker ilişkilerini olumsuz etkileyecek, yeni sorunlara yol açacak niteliktedir.

II. TEKLİFİN MADDELERİNE İLİŞKİN DEĞERLENDİRME

Teklifin 3'üncü maddesiyle; 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu'na eklenen “Yakalama ve tutuklama” başlıklı ek 13. maddenin birinci fıkrası uyarınca; kişiye suç işlerken rastlanması ve suçüstü bir fiilden dolayı kaçma olasılığının bulunması veya hemen kimliğini belirleme olanağının bulunmaması durumunda, asker kişi herkes tarafından geçici olarak yakalanabilir. Teklif metninin gerekçesinde, bu düzenlemenin 5271 sayılı CMK'nin 90. maddesi esas alınmak suret öngörüldüğü belirtilmektedir (esasen, 5271 sayılı CMK'nin 90. maddesi, asker olan ve olmayan kişiler arasında bir ayırım da yapmamaktadır). Geçici yakalama hususunda sivil ve asker kişiler bakımından hukuki rejim koşutluğu, ilkesel olarak doğrudur. Karşılaştırmalı hukuka bakıldığında, Fransız mevzuatı da, sivil kişilerin suçüstü hallerde asker kişileri yakalayabilmesine ilişkin bir hüküm içermektedir (Code de justice militaire, L212-21). Ancak, asker kişilere karşı söz konusu geçici yakalama yetkisinin tanınmasının, bu yetkinin sivil kişilere karşı tanınmasından daha büyük riskler içerebileceğinin farkında olmak gerekir. Görevi gereği silah taşıyabilen asker kişilere karşı, suçu ve kaçma olasılığını tespit hususlarında da uzmanlığı bulunmayan her bir kişi tarafından yakalama yapılabilmesi yetkisinin öngörülmesi, uygulamada; gerçekten suç işlemiş olsun ya da olmasın, yakalanmak istenen asker kişinin yakalanmamak ya da karşılık vermek amacıyla sivil kişilere karşı silah kullanması tehlikesini doğuracaktır.

1632 sayılı Kanun'a eklenen “Yakalama ve tutuklama” başlıklı 13. maddenin ikinci fıkrası uyarınca, tutuklama kararı veya yakalama emri düzenlenmesini gerektiren ve gecikmesinde sakınca bulunan hallerde, Cumhuriyet savcısına derhal başvurma olanağı da bulunmadığı takdirde; amiri, üstü, askeri karakol, nöbetçi, devriye, askeri inzibat ve kolluk görevlileri asker kişiyi yakalama yetkisine sahiptir. Teklif metninin gerekçesinde; bu düzenlemenin, 5271 sayılı CMK'nin 90. maddesi esas alınarak yapıldığı belirtilmektedir. Ancak 5271 sayılı Kanun'un ikinci fıkrasında, tutuklama kararı veya yakalama emri düzenlenmesini gerektiren hallere ilişkin söz konusu yakalama yetkisi, yalnızca kolluk görevlilerine tanınmıştır. Buna karşın; 1632 sayılı Kanun'a eklenmesi teklif edilen ek madde 13'ün ikinci fıkrasında, tutuklama kararı veya yakalama emri düzenlenmesini gerektiren hallere ilişkin yakalama yetkisine sahip kişi ve merciler, asker kişiler bakımından oldukça geniş şekilde öngörülmüştür. Asker kişilere ilişkin istisnai yakalama yetkisinin suçüstü halin ötesindeki durumlara doğru bu şekilde genişletilmesi; tutuklama kararı veya yakalama emri düzenlenmesini gerektiren haller konusunda sağlıklı değerlendirme yapamama ihtimali de

olan asker kişilerle yakalanmak istenen asker kişiler arasında silahlı çatışma riskine ve her halükarda suistimallere yol açabilecektir.

Teklifin 5'inci maddesiyle; 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu'na ek madde 15'in eklenmesi öngörülmektedir. Buna göre; asker kişilerin işledikleri askeri suçların soruşturulması izne tabidir. Ancak ağır ceza mahkemesinin görevine giren suçüstü hallerde, soruşturma genel hükümlere göre yürütülecektir. Teklif konusu düzenleme, soruşturma izninin hangi merciler tarafından verileceğini de düzenlemektedir. Ağır ceza mahkemesinin görevine giren suçüstü haller dışında asker kişilerin işledikleri askeri suçların soruşturulmasının izne tabi olması; özgül bir disiplin anlayışı içeren askeri yapı bünyesinde, düşük rütbeli askerleri yüksek rütbeli askerler karşısında kırılğan ve her türlü suistimale açık hale getirebilecek ve hem failler hem de mağdurlar açısından Anayasa'nın 10. maddesinde düzenlenen kanun önünde eşitlik ilkesine aykırı sonuçlara yol açacaktır.

Teklifin 6'nıncı maddesiyle; 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu'na ek madde 16'nın eklenmesi öngörülmektedir. Buna göre; Genelkurmay Başkanı ile Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri komutanları hakkında askeri suçlardan dolayı soruşturma yapılması, cumhurbaşkanının iznine tabidir. Ancak ağır ceza mahkemesinin görevine giren suçüstü hallerde, soruşturma genel hükümlere göre yürütülecektir. En yüksek rütbeli askerlerin işledikleri askeri suçların soruşturulmasının uygulamada parti genel başkanı olan ve anayasal tarafsızlık yükümlülüğüne uymayan bir cumhurbaşkanının takdirine bırakılması, cumhurbaşkanı makamında bulunan kişinin suistimalde bulunma riskine ve emir komuta zincirinin başındaki komutanların hukuk ve anayasal hiyerarşi dışında kişisel bağlılık ve biat konumuna düşme tehlikesini içermektedir.

Maddenin altıncı fıkrasıyla, 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu'nun 17. maddesinin birinci fıkrasında sayılan suçlar bakımından da bu madde hükümlerinin uygulanacağı öngörülmüştür. Söz konusu düzenlemeye göre; “Bu Kanunda [3628 sayılı Kanun'da] ve 18.6.1999 tarihli ve 4389 sayılı Bankalar Kanununda yazılı suçlarla, irtikâp, rüşvet, basit ve nitelikli zimmet, görev sırasında veya görevinden dolayı kaçakçılık, resmî ihale ve alım ve satımlara fesat karıştırma, Devlet sırlarının açıklanması veya açıklanmasına sebebiyet verme suçlarından veya bu suçlara iştirak etmekten sanık olanlar hakkında 2.12.1999 tarihli ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümleri uygulanmaz”. 3628 sayılı Kanun'un 17. maddesinin ikinci fıkrası ise, anılan birinci fıkra hükmünün, müsteşarlar, valiler ve

kaymakamlar hakkında uygulanmayacağını öngörmektedir. Teklif konusu maddenin altıncı fıkrası, bu açıdan; Genelkurmay Başkanı ile Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri komutanlarının mezkûr suçlarla ilgili olarak soruşturulması bakımından, müsteşarlar, valiler ve kaymakamlar bakımından öngörülmüş istisnanın bir benzerini getirmektedir. Söz konusu komutanlar hakkında askeri suçlarla ilgili soruşturma izni verme yetkisinin cumhurbaşkanına ait olmasıyla ilgili yukarıda işaret edilen riskler, burada da geçerlidir.

Yukarıda işaret edilen hususlara karşın; bir devletteki en yüksek rütbeli komutanlarla ilgili ceza soruşturmasının bazı koşullarda devlet başkanının iznine tabi olmasının belirli bir mantığı vardır ve söz konusu kural, hukuk sisteminde kamu görevlileri ile ilgili olarak öngörülen genel soruşturma izni müessesesi (Anayasa m.129/6) ile de uyumlu addedilebilir. Kanun teklifinin 6. maddesi ile 1632 sayılı Kanun'a eklenmesi öngörülen ek madde 16'ya ilişkin belirttiğimiz riskler, temelde, Türkiye'de Cumhurbaşkanı'nın siyaseten taraf ve uygulamada parti genel başkanı olmasından kaynaklı genel mahiyetteki siyasi rejim sorunudur.

Madde kapsamında, Genelkurmay Başkanının askeri bir suç işlemesi halinde, cumhurbaşkanının soruşturma izni vermeden önce yaptıracağı ön inceleme kapsamında daha üst rütbeli askerleri görevlendireceğine ilişkin hüküm, uygulamada karşılığı olmayan bir düzenlemedir. Askeri hiyerarşide Genelkurmay Başkanının üstünde askeri görev üstlenmiş kişi olamayacağı göz önüne alındığında, ön incelemenin nasıl yapılacağı belirsizdir.

Teklifin 7'nci maddesiyle; 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu'na ek madde 17'nin eklenmesi öngörülmektedir. Yapılan eklemeye; Ceza Muhakemeleri Kanunu'nun hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına ilişkin hükümlerinin, bazı askeri suçlar yönünden uygulanmaması düzenlenmekte. Buna göre; hükmün açıklanmasının geriye bırakılması, "Fiilin, disiplini ağır şekilde ihlal etmesi veya birliğin güvenliğini tehlikeye düşürmesi ya da birliğin muharebe hazırlığını ve etkinliğini zafiyete uğratması ya da büyük bir zarar meydana getirmesi" hallerinde de uygulanmayacak. Bu hüküm, hukuken belirlilik içermediği gibi yargı kararlarının çelişkili olmasına da yol açacaktır.

Teklifin 12 ve 13'üncü maddesiyle; 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu 50'nci maddesine (d), 94'üncü maddesine de (c) bendi eklenmek suretiyle; subay ve astsubayların, madde kapsamındaki suçlardan mahkûmiyet veya kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla hapis cezasına mahkûm olmaları halinde, mahkûmiyet kararıyla birlikte Türk Silahlı Kuvvetleri'nden çıkarılmasını öngörülmekte. Mahkeme hükmünde

mahkûm edilen askeri personelin, Türk Silahlı Kuvvetleri'nden çıkartılması yönünde hüküm belirtilmemiş olsa dahi mahkûmiyetin kanuni sonucu olarak çıkartma işlemi otomatik gerçekleşecek. Çıkarma işlemi; askeri rütbe ve memuriyetlerin kaybedilmesi ile subay, astsubay ve Devlet memuru olarak tekrar Türk Silahlı Kuvvetleri'ne kabul edilmeme sonucunu da doğuracak. Düzenlemeyle; disiplin sürecinin ardından uygulanması gereken çıkartma işlemi, ceza yargılamasının sonucuna bağlanmakta, hatta mahkeme kararında bu yönde bir hüküm olmaması halinde bile işlem gerçekleştirmektedir. Bu durumun disiplin suçlarını kapsayan kanun hükümleriyle çelişki yaratması kaçınılmaz olup, aynı zamanda disiplinden kaynaklı savunma hakkının ihlaline sebep olacaktır.

Düzenleme; Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru sürecini içermemesi nedeniyle anayasaya da aykırıdır. Kişilerin, Anayasa Mahkemesinin bireysel başvuru sonucu verdiği ihlal kararı neticesinde yeniden yapılan yargılama ile ilgili, beraat edebildikleri göz önüne alındığında, bu süreç tamamlanmadan çıkarma işleminin gerçekleşmesi çifte cezalandırma anlamı taşıyacaktır.

Teklifin 14'üncü maddesiyle; 926 sayılı Kanun'a ek madde 39'un eklenmesi öngörülmektedir. Buna göre, Milli Savunma Bakanlığı'nın müfettiş kadrolarına askeri kaynaktan atama yapılabilecektir. Ancak, maddenin, askeri kaynaktan stajyer müfettiş alımının müfettişliğe giriş sınavıyla yapılacağını belirten ikinci fıkrası, giriş sınavına başvurabilmek için, kuvvet komutanlıklarında üst subay rütbesinde bulunmak ve yönetmelikte öngörülen şartları taşımanın gerektiğini belirtmekle yetinmektedir. Yine aynı fıkra, giriş sınavının yazılı ve/veya mülakat şeklinde yapılacağını belirtmektedir. Giriş sınavına başvuru şartlarının ve giriş sınavının nasıl yapılacağı hususunun belirlenmesinin yönetmeliğe bırakılması, Anayasa'nın 128., 7., 124., 70. ve 10. maddelerine aykırıdır.

Teklif konusu düzenlemenin üçüncü fıkrasında; stajyer müfettişlerin stajyerlik süresinin bir yıl olduğu ve bu sürenin sonunda oluşturulacak yeterlik sınav kurulu tarafından, stajyerlerin, yönetmelikle belirlenecek konulardan yazılı ve/veya sözlü sınava tabi tutulacakları belirtilmektedir. Maddenin dördüncü fıkrası uyarınca; müfettişliğe atanmak için, stajyerlik süresini ve yeterlik sınavını başarıyla tamamlamak gerekmektedir. Yeterlik sınavının usulünün kanunda belirlenmemiş olması ve yönetmeliğe bırakılması; Anayasa'nın 128., 7., 124., 70. ve 10. maddelerine aykırıdır.

Düzenlemenin anayasaya aykırılığı; Anayasa Mahkemesinin, 1/2/2018 tarihli ve 7070 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanunla 636 Sayılı KHK'ya eklenen ve sözleşmeli sağlık personeli istihdamında yapılacak "sözlü sınav ve

yerleştirmeye ilişkin usul ve esasların Sağlık Bakanlığınca belirleneceğine” ilişkin 45/A maddesinin (2) numaralı fıkrasının son cümlesiyle ilgili olarak verdiği iptal kararı (AYM, E.S. : 2018/73, K.S. : 2019/65, K.T. : 24/7/2019, §§ 199-201) dikkate alındığında daha da net tespit edilmektedir. Anayasa Mahkemesi kararında, “*Kamu görevlisi statüsünde olan sözleşmeli sağlık personelinin sözlü sınavla mesleğe alınması kanun koyucunun takdir yetkisinde olmakla birlikte bu personelin sözlü sınavla mesleğe alınmasına ve yerleştirilmesine ilişkin temel ilkelerin Anayasa’nın 128. maddesi uyarınca kanunla düzenlenmesi ve bu bağlamda Anayasa’nın 7. maddesi uyarınca yasama yetkisinin idareye devredilmemesi gerekir ... Kuralın ikinci cümlesinde sözlü sınav ve yerleştirmeye ilişkin usul ve esasların Bakanlıkça belirleneceği öngörülmüştür. Kanun’da sözlü sınavda hangi ölçütlerin gözetileceği hususlarına yer verilmediği gibi sınavı kazanan adayların yerleştirilmesinde uygulanacak esaslara ilişkin herhangi bir düzenleme de yapılmamıştır. Diğer bir ifadeyle Kanun’da sözlü sınav ve sınav sonrası yerleştirmeye ilişkin temel ilkeler belirlenmemiş ve kuralın ikinci cümlesiyle bu hususların düzenlenmesi yönetmeliğe bırakılmıştır ... Bakanlıkta istihdam edilecek sözleşmeli personelin sözlü sınavla mesleğe alınmasına ve yerleştirilmelerine ilişkin temel ilkelerin kanunda belirlenmeksizin yönetmelikle düzenlenmesine imkân tanınması kamu görevlilerinin statülerinin kanunla düzenlenmesine ve yasama yetkisinin devredilmezliğine ilişkin anayasal ilkelerle bağdaşmamaktadır” hükmünü vermiştir.*

Teklifin 17’nci maddesiyle; 6413 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanununun 43’üncü maddesinde değişikliğe gidilerek, askeri öğrenciler ile erbaşlar ve erler hakkında verilen disiplin cezaları ile subay, astsubay, uzman erbaş ile sözleşmeli erbaş ve erler hakkında verilen uyarma, kınama ve hizmete kısmi süreli devam cezalarına karşı iptal davası açılmayacağı öngörülmekte. Teklif metni, yürürlükteki mevzuata koşut şekilde, yargı yolunu sınırlı sayıda askeri disiplin cezası bakımından açık tutmaktadır.

Anayasa’nın 129. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, “Disiplin kararları yargı denetimi dışında bırakılamaz”. Aynı maddenin dördüncü fıkrasıysa, “Silahlı Kuvvetler mensupları ile hâkimler ve savcılar hakkındaki hükümler saklıdır” hükmünü öngörmektedir.

Anılan hükmü Anayasa’nın sistematik yorumu çerçevesinde yalnızca Silahlı Kuvvetler mensuplarına ilişkin disiplin kovuşturmasıyla ilgili usul konusuyla sınırlı olarak anlamak da bir yorum şekli olmakla beraber, maddenin pozitif hukuktaki anlaşılışı bu yönde değildir.

Ancak, her halükarda, anılan dördüncü fıkranın, lex specialis oluşturduğu gerekçesiyle kanun koyucuya bu alanda sınırsız bir yetki verdiğini kabul etmek mümkün değildir; zira, bu

durumda, Anayasa'nın, hak arama özgürlüğüne ilişkin 36. maddesi yanında, yargı yolunun kapalı olmasından kaynaklı, doğrudan ya da son tahlilde diğer temel hakları düzenleyen maddeler de tamamen etkisiz hale gelebilecektir. Anayasa'nın 129. maddesinin dördüncü fıkrasını; temel hak ve özgürlüklere ilişkin anayasal hükümler yanında, Anayasa'nın hukuk devleti ilkesini öngören 2. maddesi ve hakkın özüne dokunma yasağını ve ölçülülük ilkesini öngören 13. maddesi ışığında da yorumlamak gerekir.

Bu açıdan; askeri öğrenciler ile erbaşlar ve erler hakkında verilen disiplin cezalarına ilişkin olarak yargı yolunu kategorik şekilde kapatan kural, ölçüsüz sonuçlara yol açabilecektir. Örneğin, 6413 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu'nun 25. maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendine göre, erbaş ve erlere disiplin kurulları tarafından göreceli şekilde ağır bir ceza olan hizmetten men cezası verilebilecek ancak bu cezaya karşı yargı yoluna başvurulamayacaktır.

Öte yandan, 6413 sayılı Kanun'un 14. maddesi uyarınca, “Disiplinsizliğin işlendiği tarihten geriye doğru; iki yıl içinde aynı disiplinsizlikten dolayı disiplin cezası alınmış olması veya bir yıl içinde aynı derece cezayı gerektiren başka disiplinsizliklerden dolayı iki defa ceza alınmış olması hâllerinde, Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezası hariç, bir derece ağır ceza verilir”. Şu halde, subay, astsubay, uzman erbaş ile sözleşmeli erbaş ve erler hakkında (yargı denetimi olmadan) verilen uyarma, kınama ve hizmete kısmi süreli devam cezaları; söz konusu askerlerin kariyerlerini etkileme ihtimali taşıyarak, zincirleme olarak ve kademeli şekilde, aylıktan kesme, hizmet yerini terk etmeme ve oda hapsi şeklinde artan disiplin cezalarına (6413 sayılı Kanun, m.11) dönüşebilecektir. Bu yeni ve daha ağır cezaların yargı denetimine tabi olmasıysa; onlara yol açacak şekilde ve yargı denetimine tabi olmayarak daha önce verilmiş uyarma, kınama ve hizmete kısmi süreli devam cezalarına temel olan fiillerin yeni ve daha ağır cezalara ilişkin iptal davalarında yeniden değerlendirilmesini, kaideten, mümkün kılmayacaktır. Bu itibarla; yargı yolunu kapatan anılan kuralın, uygulamada; uyarma, kınama ve hizmete kısmi süreli devam cezalarının ötesinde sonuçlar doğurabileceği ve çeşitli anayasal haklar bakımından ölçüsüz sonuçlara yol açabileceği öngörülebilir.

6413 sayılı Kanun'daki disiplin cezaları, yetkili kişi ve kurullara tanınan takdir yetkisiyle birlikte dikkate alındığında (bkz. özellikle 6143 sayılı Kanun m.6 ve m.14); ilgili disiplin cezalarına karşı yargı yolunun kapalı olması kuralı, Silahlı Kuvvetler bünyesinde mobbing eylemlerini engellemeyi güçleştirecektir.

07/06/2021

Zeynel Emre

İstanbul

Turan Aydoğan

İstanbul

Tufan Köse

Çorum

Alpay Antmen

Mersin

Rafet Zeybek

Antalya

MUHALEFET ŞERHİ

1- GENEL DEĞERLENDİRME

Kanun teklifinin gerekçesi olarak her ne kadar askeri düzen ve disiplinin hızlıca ve adaletli bir şekilde tesis edilmesi olarak belirtilmişse de kanun teklifinin tam tersi belirsizliğe ve keyfiyete yol açacak maddelerle dolu olduğunu görmekteyiz. Bu yasa teklifi, Astların hiyerarşik sistem içinde türlü haksızlığa ve keyfi uygulamalara tabi tutulmasına sebep olacak, kişi hürriyetinden Anayasaya aykırı şekilde mahrum bırakabilecek, asker şahısların işlediği suçlarda hukuksuz kayırma prosedürünü devreye sokacak bir düzenleme olarak karşımızda durmaktadır. Yasa teklifleri, hukuki güvenlik, kanunların bilinebilirliği ve sonuçlarının öngörülebilirliği, kanun önünde eşitlik gibi ilkelerden azade hazırlanamaz. Fakat yasa teklifi bu ilkeleri alaşağı etmekle kalmıyor, askeri nizam içerisinde ayrıcalıklı, korunaklı bir grup oluşmasına zemin hazırlayacak maddeler içeriyor.

Bu teklif, Cumhurbaşkanının yetkilerini artıracak ve böylece yasaların uygulanması noktasında keyfiyet artacak. Bu da hukuk güvenliği ilkesini zedeleyecektir. Askere cezazırlık zırhının yasal zemine oturtulması hak ihlallerinin mevcut halinin dahi üzerine çıkması manasına gelmektedir.

Teklifin diğer hukuka aykırı tarafını da askerlerin rütbelerine göre farklı hukuk kurallarına tabi tutulmalarına yol açacak düzenlemeler oluşturmaktadır. Aşağıda detaylı olarak ifade edeceğimiz üzere; teklif içeriğindeki hükümler kendi içerisinde dahi hukuku ve eşitlik ilkesini alaşağı etmektedir.

2- MADDE DEĞERLENDİRMELERİ

Madde 3- Cumhuriyet Savcısına başvurulması olanağının bulunmadığı hallerde amire yakalama ve gözetim altında tutma yetkisi verilecektir. Yakalama yapabilme yetkisi verilen kişilerin suçun tanımını yapabilecek ve o an karşılaştığı durumu muhakeme edebilecek düzeyde olup olmayacağı da ayrı bir problem olarak karşımızda durmaktadır. Bu husus Anayasada korunan kişi hürriyeti hakkını ihlal edeceği gibi yargı kararı olmadan astların özgürlüğün elinden alınmasını doğuracaktır.

Madde 4- Özellikle astların mağdur olduğu askeri suçların soruşturmasının izni komutanlıklara verilecektir. Bu izin mekanizması anayasal hak arama hürriyetinin önüne koyulan bir engel olduğu gibi izin verilmeyen zümreler korunarak hukuksuzlara karşı cesaret ortamı oluşacaktır. Kısacası askeri nizam içerisinde keyfilikleri genişletecek bir düzenlemedir.

MADDE 6-Yüce Divanda yargılanacak asker kişilerin işlediği askeri suçlarda yürütülecek soruşturma ve kovuşturmadaki izin usulü ile izne karar verecek mercilerin belirlenmesi amacıyla 1632 sy. Kanuna ek madde eklenmesi öngörülmüştür.

Bu madde, kısa gerekçesinde genel geçer bir ifadeyle “yetkili merci ve makamların belirlenmesi ve düzenlenmesi” olarak aktarılmışsa da yürürlükten kaldırılması amaçlanan kanunda var olan hükümlerle kıyaslandığında önemli değişiklikler içermektedir.

İlk fıkrada Genelkurmay Başkanı ile Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlarının işlediği askeri suçların (ağır ceza mahkemesinin görevine giren suçlara ait davalar hariç olmak üzere) soruşturulmasının izne tabi olduğu belirtilmiştir.

İkinci fıkrada; bu teklifle yürürlükten kaldırılması öngörülen 353 sy. Askeri Mahkemeler ve Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununun 15/A maddesine göre Başbakanda olan; Genelkurmay Başkanı ile Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri komutanları hakkında soruşturma açılması izni verme ve dolayısıyla da devam eden üçüncü fıkradaki ön inceleme yapma yetkisi Cumhurbaşkanı’na geçmiştir. **Mevcut mevzuatta “bu suçlara ilişkin herhangi bir ihbar veya şikâyet aldıklarında veya böyle bir durumu öğrendiklerinde...Başbakan araştırma, gerekiyorsa ön inceleme yaptırarak” ifadesi yer alırken getirilen teklifte Cumhurbaşkanı’nın bizzat yapacağı veya hakkında inceleme yapılanın üstü konumundaki asker kişiler aracılığıyla yaptıracağı ön inceleme için herhangi bir ihbar veya şikâyet durumundan bahsedilmemiştir. Halihazırda var olan “İsimsiz, imzasız, adressiz yahut takma adla yapıldığı anlaşılan ya da belli bir olayı ve nedeni içermeyen, delilleri ve dayanakları gösterilmeyen ihbar ve şikayetler işleme konulmaz.” ibaresinin de yeni teklifte yer almadığı görülmektedir. Tekliffen çıkarılan ve/veya kendine yer bulamayan fıkralar göz önüne alındığında Cumhurbaşkanına şartsız ve keyfi bir ön inceleme yetkisi verildiğinden bahsetmek mümkündür. Anayasa’dan çıkarılan “Cumhurbaşkanı seçilenin, varsa partisi ile ilişkisi kesilir” hükmüyle “partili cumhurbaşkanlığı” dönemine geçildiği de düşünüldüğünde bu konuma verilen böylesi yetkilerin suistimale açık olduğu aşikardır.**

Mevcut düzenlemede soruşturma izni kararının verilmesi için bir süre bulunmazken teklifin 4’üncü fıkrasında, soruşturma izni kararının ön inceleme dahil en geç 30 gün içinde verileceği, bu sürenin zorunlu hallerde on beş günü geçmemek üzere bir defa uzatılabileceği yer almaktadır. Soruşturma izni için verilen kararların, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına, hakkında inceleme yapılana ve varsa şikayetçiye bildirileceği ve bu kararlara karşı 10 gün içinde Danıştay 1. Dairesine itiraz edilebileceği düzenlenmiştir. **Mevcut düzenlemede, anılan kararlara karşı 10 gün içinde ilgililerin Cumhurbaşkanlığına itiraz edebilecekleri yer aldığından bu yönüyle; Cumhurbaşkanının, Anayasa’da öngörülmemiş olan ve görevli ve yetkili olmadığı yargı alanında yetkilendirilmiş olmasından vazgeçilmesi isabetli olmuştur.**

Mevcut düzenlemede soruşturma, izin vermeye yetkili mercice denetim elemanlarından seçilecek ve cumhuriyet savcılığı yetkileriyle donatılan 3 kişilik bir kurul tarafından yürütülürken teklifin 5’inci fıkrasıyla bu görev ve yetkinin Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına verilmesi öngörülmüştür. Hâkim kararı gerektiren işlemler ile kovuşturmayla yer olmadığına

dair kararlara yapılan itirazlar hakkında, soruşturma konusu suçların en ağırına bakmakla görevli Yargıtay ceza dairesini numara itibarı ile izleyen ceza dairesi başkanının karar vereceği, bu kararlara karşı yapılacak itirazların da numara itibarıyla izleyen ceza dairesi başkanı tarafından inceleneceği hüküm altına alınmıştır. Son olarak iddianame düzenlenmesi halinde kovuşturmanın Yüce Divan sıfatıyla Anayasa Mahkemesinde yapılacağı belirtilmiştir.

Teklifin 6'ıncı fıkrasında; 4389 sayılı Bankalar Kanunu'nda yazılı suçlarla, **irtikâp, rüşvet, basit ve nitelikli zimmet, görev sırasında veya görevinden dolayı kaçağcılık, resmî ihale ve alım ve satımlara fesat karıştırma, Devlet sırlarının açıklanması veya açıklanmasına sebebiyet verme suçları** bakımından da bu madde hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiştir. 7. Fıkrayla da bu maddede hüküm bulunmayan hallerde 4483 sy. Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümlerinin uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

MADDE 9- 1'inci fıkrayla; askeri suçlara ilişkin dava ve işlerin, suçun işlendiği ilin asliye ceza ve ağır ceza mahkemelerinde veya Adalet Bakanlığının önerisi üzerine Hakimler ve Savcılar Kurulunca belirlenen ilçe asliye ceza ve ağır ceza mahkemelerinde görüleceği düzenlenmiştir.

2'nci fıkrayla; 1632 sy. Kanunun Birinci Kısım Üçüncü Bap Birinci Faslında düzenlenen “*Vatan aleyhindeki cürümler, Harb hiyaneti, Milli Müdafaya hiyanet, Milli Müdafaa aleyhine sair hareketler, Milli mukavemeti kırmak, Milli Müdafaa vasıtalarını tahrip, Söz vererek tahliye olunan harb esirleri*” suçları bakımından Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılacak olan davaların HSK'ce Devletin Güvenliğine karşı suçlara ait davalara bakmak üzere belirlenen ağır ceza mahkemesinde görülmesi düzenlenmektedir. **Özel yetkili mahkemeleri ve Terörle Mücadele Kanunu'nu kaldırma şiarıyla gelen AKP, adı özel yetkili mahkeme olmasa da özel olarak yetkilendirilmiş mahkemelerdeki yargılamaların kapsamına giren davaların sayısını arttırmaktan ve daha çok fiili TMK kapsamına sokmaktan başka hiçbir şey yapmamıştır. Bu ve devamındaki fıkralardaki amaç, mahkemelerin uzmanlaşması değil, özel yetkilendirilmiş heyetler aracılığıyla hukuki olanlar yerine siyaseten arzulanan kararların çıkarılmasıdır. Ayrıca yetkili mahkemelerin, Adalet Bakanlığının önerisi üzerine Hakimler ve Savcılar Kurulunca belirlenebileceği düzenlemesi açıkça doğal hakim ilkesine aykırılık teşkil etmektedir.**

MADDE 11- Askeri suçların soruşturulması ve kovuşturulması il merkezlerindeki özel olarak görevlendirilmiş savcılar ve yetkilendirilmiş mahkemelerce yapılacaktır. Askeri suçlar için tayin edilen savcı ve hakimliklerin sečilme kıstası soru işaretlerine sebep olacaktır. Bunun yanında anayasal bir hak olan kanun önünde ve mahkeme önünde eşitlik prensibi de ihlal edilecektir.

Yine maddede gečen İçişleri Bakanlığı'na bağlanmış olsalar da Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı'nda görevli rütbelilere karşı işlenen suçlar, askeri suçlar asker kişilere karşı işlenmiş sayılacak. Bu durum TCK hükümlerinin yok sayılmasına, aslara karşı

basit bir bahanenin dahi gerekçe gösterilerek meslekten çıkarılma tehdidi ile karşılaşmalarına yol açabilir.

MADDE 15- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki ay içinde talepte bulunmaları halinde, müktesepeleri dikkate alınarak Hâkimler ve Savcılar Kurulunca bölge adliye ve bölge idare mahkemeleri ile diğer adli ve idari yargı mercilerine hâkim veya savcı olarak atanabilirler.

Bu maddeye ilave olarak iki aylık bir sürenin yeterli olmaması dikkate alınarak bu sürenin altı aya uzatılması daha uygun olacaktır.

MADDE 17- 17'nci madde Anayasa'ya açık şekilde aykırı madde ve ciddi anlamda askerî işleyişte de sıkıntı yaratacak bir madde. Uyarı, kınama ve hizmete kısmi süreli devam cezaları idari yargı denetimi dışında; bu, açıkça Anayasa'nın 125'inci maddesine aykırıdır. Anayasa; Madde 36 -hak arama özgürlüğü- madde 129'un dördüncü fıkrası özellikle -aykırılık bakımından, buradaki hükmün yorumu açısından- ve Anayasa'nın 2'nci maddesi -hukuk devleti- ve 13'üncü maddesi -özellikle "ölçülülük" ilkesi- dikkate alındığı zaman burada aykırılıklar silsilesiyle karşılaştığımızı söyleyebiliriz.

İzah etmiş olduğumuz hususlar doğrultusunda kanun teklifine dair eleştirilerimizin dikkate alınması temennisiyle muhalefet şerhimizi Komisyon Başkanlığına sunuyoruz. Saygı ile arz olunur.

07.06.2021

Züleyha Gültüm
İstanbul

Mehmet Ruştü Tiryaki
Batman

Abdullah Koç
Ağrı

MUHALEFET ŞERHİ

Askeri Ceza Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine ilişkin muhalefet şerhimizdir.

Kanun Teklifi Üzerine Değerlendirme

Askeri Ceza Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi 2'si yürürlük maddesi olmak üzere 20 maddeden oluşmaktadır. Kanun Teklifi'yle 4 kanunda değişiklik ve düzenleme yapılmakta, ayrıca 353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanunu da yürürlükten kaldırılmaktadır. Her ne kadar komisyon görüşmelerinde ve Genel Kurul görüşmelerinde temel kanun olarak adlandırılrsa da aslında AK Parti iktidarında olağan bir uygulama haline gelen torba kanun teklifidir. Öyle ki, 20 maddelik bu teklif, şu kanunlarda değişiklik öngörmektedir:

- 1- 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu
- 2- 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanunu
- 3- 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu
- 4- 6413 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu
- 5- 353 sayılı Askerî Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanunu

21/1/2017 tarih ve 6771 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 13'üncü maddesiyle Anayasa'nın 142'nci maddesinde yapılan düzenleme kapsamında , barış zamanında disiplin mahkemeleri dışında askerî mahkeme kurulamayacağı hükme bağlanmıştır. Buna göre askerî mahkemeler kaldırılmış ve sadece savaş dönemlerinde asker kişilerin görevleriyle ilgili işledikleri suçlara ilişkin davalarla sınırlı olmak üzere kurulabilmeleri öngörülmüştür. Olağan dönemlerde askerî suçlara ilişkin yargılama yapma görevi adli yargı mercilerine bırakılmıştır.

Askerî disiplin; sadece belirli statüde bulunan kişiler için genel ceza kanunlarında bulunmayan suç tipleri ve cezalarını gerektirmektedir. Bu suçlar, “askerî suçlar” olarak ortaya çıkmaktadırlar. Anayasa Mahkemesi vermiş olduğu kararlarında askerî düzenin istisnai yapısı gereği bu yapıya özgü düzenlemelerin olabileceğini işaret ederken belirlilik ve kanunilik ilkelerini de göz ardı edilmemesi gerektiğini vurgulamıştır. Öte taraftan, 1632 sayılı Askerî Ceza Kanunu, “askerî suç” tanımını yapmazken “sırf askerî suç”ları da saymamaktadır. Bu nedenle belirlilik ve kanunilik ilkesi temelinde eleştirilere maruz kalmaktadır. Bu sebeple kanun askerî suç ve sırf askerî suç getirmektedir.

“Askerî suçlar” doktrin ve içtihatlarda iki kategoriye ayrılmaktadır: Birincisi; bir asker kişi tarafından askerî bir hizmet veya görevin ihlâli suretiyle işlenip de asker kişi olma sıfatını taşımayan kimseler tarafından işlenmesi mümkün olmayan ve Türk Ceza Kanunu'nda kısmen veya tamamen öngörülmeyen askerî suçlardır; ki bunlara “sırf askerî suçlar” adı verilmektedir. İkincisi ise; asker olmayan kimseler tarafından da işlenmesi mümkün olan ancak, askerî bir menfaati korumak amacını güden, tümüyle veya bazı unsurlarıyla Türk Ceza Kanunu'nda öngörülen, Askeri Ceza Kanunu ile diğer kanunlar tarafından ayrıca belirtilen veya yapılan atf dolayısıyla bu kanunların uygulama alanı içine alınan suçlardır. Bunlara da “askerî suç benzerleri” denilmektedir.

Teklif, 1632 Sayılı Askeri Ceza Kanunu'na, 10 ek madde ve 1 geçici madde eklemeyi öngörerek 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu'nda düzenleme yapmak suretiyle askerî suçların soruşturması ve kovuşturmasında uygulanacak istisnai hükümler ile soruşturma ve kovuşturma mercileri belirlenmektedir.

Kanunun geneli incelendiğinde bazı hükümlerin sonuçları itibariyle alt-üst hiyerarşisinde intizamı bozabilecek, mobbinge, keyfiliğe ve kayırmacılığa yol açabilecek, amiri yetkiyi kötüye kullanacak kadar fazlasıyla güçlü kılan düzenlemeler olduğu görülmektedir. Üstler korunmuş kollanmış ama altlar, uzman çavuşlar, sözleşmeli erler, askeri öğrenciler hiç nazara alınmamıştır. Disiplin cezalarının bir kısmının yargı denetiminden çıkartılması; Anayasa madde 10 ile 125'e aykırıdır.

İYİ Parti Grubu olarak Askerî hastanelerin, askerî liselerin kapatılmasının Türk Silahlı Kuvvetlerine hiçbir katkı sağlamadığı gibi Askeri Ceza Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin peygamber ocağı TSK içerisinde pek çok keyfi uygulamaya yol açabileceği ve ast-üst ilişkisini bozabileceğini düşünmekteyiz.

3'üncü maddede "Asker kişi herkes tarafından yakalanabilir." hükmünü muğlaktır, sonuçlarını öngörmek zordur. CMK'da yer alan düzenleme aynıyle buraya alınmıştır. Bu hükmün açıklığa kavuşturulması gerekecektir yoksa bu ilerde büyük sıkıntıları beraberinde getireceği kanaatini taşıyoruz. Askerin soruşturulmasına ilişkin izin verilmesini öngören hükme baktığımızda soruşturma izinleri verilirken siyasi unvan taşıyanlara yetki verilmesi çeşitli kaygıları da beraberinde getirecektir endişesi taşıyoruz. Bu nedenle Millî Savunma Bakanı ve bakan yardımcılarını yerine soruşturma izninin yetkili ve ilgili kuvvet komutanlarına verilmesi uygulamada siyasallaşmanın yaratacağı sıkıntıları ortadan kaldıracacağı fikrindeyiz. Yine Genelkurmay Başkanı dışında kalan kuvvet komutanları hakkındaki soruşturma izninin Cumhurbaşkanlığı tarafından değil Genelkurmay başkanının iznine bağlı hâle getirilmesi daha uygun olacağı kanaatindeyiz. Yine soruşturma izni verilmediği takdirde bunun neticesinde nereye başvurulacak, bu konuyla ilgili bir açık bir düzenleme yer almamaktadır. Aynı şekilde kanun metninde de yine Silahlı Kuvvetlerin en büyük unsurlarından biri olan sözleşmeli er ve uzman çavuşlar hakkında pozitif bir düzenleme yapılmaması da ayrıca dikkat çekilmesi gereken bir husustur.

Kanun maddelerine baktığımızda 15'inci maddede geçici 48'inci maddeyle iki ay içinde talepte bulunmaları hâlinde Bakanlığın kadrolarına atanmış olanlar Hâkim ve Savcılar Kurulunca bölge adli ve idari yargıda görevlendirilecek denilmektedir. Bu iki aylık sürenin kısa olduğu kanaatindeyiz, bunun yerine Türk Silahlı Kuvvetlerindeki tayin döneminin dikkate alınmasının daha uygun olacağı kanaatindeyiz. Yine bu maddeyle Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu'nun 45'inci maddesi hükmü uyarınca tercihen Millî Savunma Bakanlığı Hukuk Hizmetleri kadrolarında kalan ve hâlihazırda bu kadrolarda istihdam edilen askerî hâkim ve subayların ekseriyeti albay rütbesinde olup 31 Aralık 2021 tarihi itibarıyla da emekli olabilecek durumdadır. Bu personelin emekliliği tercih etmesi durumunda düşük rütbede olan ve emekliliği hak etmemiş olan askerî hâkimlerin de adli ve idari yargıya geçişi hâlinde kadrolarda ani boşalma söz konusu olacaktır. Askerî hâkimler sonrası istihdam edilen hukuk sınıfı subayların da mevcut ve tecrübe itibarıyla henüz yeterli düzeye ulaşmamış olabileceği göz önüne alındığında personel eksiltilmesinin kademelendirilebilmesi için adli, idari yargıya geçecek personel için geçişin uygun bir süre ertelenmesinin, hizmetin sekteye uğramaması noktasında faydalı olacağı değerlendirilmektedir. Bu açıdan yürürlük maddesinde çerçeve

15'inci maddesinin yürürlük tarihinin altı ay sonrası olacak şekilde düzenlenmesinin uygun olacağını mütalaa edilmektedir.

Son olarak, teklif metni, maddi hukuka değil usul hukukun ait hükümler getirmektedir. Bu sebeple, 1632 sayılı Kanun'un adı değiştirilip Askeri Ceza Kanunu yerine "Askeri Ceza ve Ceza Muhakemesi Kanunu" yapılmasını teklif ediyoruz.

Maddeler Üzerinde

MADDE 1- Madde ile askeri ve sırf askeri suçlar belirlenmektedir. Ancak askeri suç tanımlanmış, "sırf askeri suç" ise teorik olarak tanımlanmak yerine kazuistik bir metotla maddeler hâlinde sayılmaktadır. Böyle maddeler hâlinde sayılmak yerine teorik tanım verilmesi, böylelikle ileride kanunda yapılacak olası değişikliklerde oluşacak "Sırf askeri suç mu, değil mi?" gibi tartışmaların önüne geçilmesi gerektiği kanaatindeyiz.

MADDE 3- Bu madde ceza usul hukukuna ilişkin olup maddi ceza kanunu olan Askeri Ceza Kanunu'yla ilgili değildir. Kanun metninin tamamını incelediğimizde usul hukukuna ilişkin pek çok madde görülmektedir. Bu madde Ceza Muhakemesi Kanununda mevcut olup mükerrer bir düzenlemedir. 3'üncü maddede "Asker kişi herkes tarafından yakalanabilir." hükmünü muğlaktır, sonuçlarını öngörmek zordur. CMK'da yer alan düzenleme aynıyle buraya alınmıştır. Bu hükmün açıklığa kavuşturulması gerekecektir yoksa bu ilerde büyük sıkıntıları beraberinde getireceği kanaatini taşıyoruz. Maddenin "herkes" tarafından uygulanmasında suç kanaati nasıl oluşacak? Gözetim altında tutma yetkisi, gün sınırı var mı burada? Yakaladı, ücra bir bölge, cumhuriyet savcısına haber veremedi, ne kadar tutacak? Nerede tutacak? Bunlar hep belirsiz ve öngörülemeyen sonuçları olabilecek muğlak bir maddedir.

Maddenin teklif metninden çıkarılması teklif edilmiştir, önergemiz reddedilmiştir.

MADDE 4- Maddenin teklif metninden çıkarılması teklif edilmiştir, önergemiz reddedilmiştir. Teklif metninde yer alan 4'üncü madde, ceza usul hukukuna ilişkin bir düzenleme içermektedir. Bu nedenle düzenlemenin maddi ceza kanunu yerine Ceza Muhakemesi Kanunu'nda yer alması daha uygun olacaktır.

MADDE 5- Maddenin teklif metninden çıkarılması teklif edilmiştir, önergemiz reddedilmiştir. Teklif metninde yer alan 5'inci madde, ceza usul hukukuna ilişkin bir düzenleme içermektedir. Bu nedenle düzenlemenin maddi Ceza Kanunu yerine Ceza Muhakemesi Kanunu'nda yer alması daha uygun olacaktır.

MADDE 6- Maddenin teklif metninden çıkarılması teklif edilmiştir, önergemiz reddedilmiştir. Teklif metninde yer alan 6'ncı madde ceza usul hukukuna ilişkin bir düzenleme içermektedir. Bu nedenle düzenlemenin maddi ceza kanunu yerine Ceza Muhakemesi Kanunu'nda yer alması daha uygun olacaktır.

MADDE 7- Maddenin (B) fıkrasına baktığımızda muğlak kavramlar bulunmaktadır. "Ağır şekilde" "tehlikeye düşürme" "zafiyete uğratma" ne demektir? Tanım bulunmamakta ve uygulamada tereddüt ve hatta keyfilik yaratacağını düşünmekteyiz. Daha net ve açıklayıcı ifadelere ihtiyaç duyulmaktadır. Hükmün açıklanmasının geriye bırakılması uygulaması sırf askeri suçlar bakımından altı aya indirilmektedir. Keyfiliğe ve mağduriyetlere yol açabileceği gerekçesiyle bunu kabul etmiyoruz.

MADDE 8- Maddenin teklif metninden çıkarılması teklif edilmiştir, önergemiz reddedilmiştir. Teklif metninde yer alan 8’inci madde ceza usul hukukuna ilişkin bir düzenleme içermektedir. Bu nedenle düzenlemenin maddi ceza kanunu yerine Ceza Muhakemesi Kanunu’nda yer alması daha uygun olacaktır.

MADDE 9- Maddenin teklif metninden çıkarılması teklif edilmiştir, önergemiz reddedilmiştir. Teklif metninde yer alan 9’uncu madde, ceza usul hukukuna ilişkin bir düzenleme içermektedir. Bu nedenle düzenlemenin maddi Ceza Kanunu yerine Ceza Muhakemesi Kanunu’nda yer alması daha uygun olacaktır.

MADDE 10- Hâkimlik ile sulh ceza hâkimliği farklı kavramlar “veya” bağlacı konulup aynı yerde kullanılması mümkün değil. O nedenle “Askerî hâkim CMK uygulamasına göre hâkimliği gerektiren işlerde hâkim, sulh ceza hâkimliğini gerektiren işlerde sulh ceza hâkimi” şeklinde yazılabilir ya da aşağıdaki gibi “ilgisine göre” diyebiliriz.

Hâkimlik ile sulh ceza hâkimliği kurumları birbirinden farklı olup veya bağlacı konulup aynı yerde kullanılamaz gerekçesiyle, 10’uncu maddeyle 1632 sayılı Kanunu’na eklenmesi öngörülen Ek 20’nci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde yer alan "Askeri hakim" ibaresinden sonra gelmek üzere "ilgisine göre" ibaresinin eklenmesi teklif edilmiştir. Değişiklik önergemiz reddedilmiştir.

MADDE 13- Subay, astsubaylar önceden iki yıl ceza alırsa ilişkileri kesiliyordu, şimdi bir yıla düşürülüyor. Yani meslekten atılma kolaylaştırılmaktadır. Zarar yaratabilir diye düşünüyoruz. Ayrıca, ayrılmaya istekli olanlar basit bir suç işleyerek kendisini ordudan attırmak isteyen de çok subay, astsubay, bu hükmü kullanarak ordudan ayrılma yoluna gidebilir.

MADDE 15- Bu maddede yer alan iki aylık sürenin kısa bir süre olduğu, Türk Silahlı Kuvvetlerinde personel açığı oluşmaması açısından bu sürenin beş aya çıkarılmasının uygun olacağı değerlendirilmiştir. Bu gerekçeyle maddede yer alan “iki ay” ibaresinin “beş ay” olarak değiştirilmesine dair önerge verilmiştir. Değişiklik önergemiz reddedilmiştir.

MADDE 17- Madde ile uyarı, kınama ve disiplin cezalarına karşı itiraz etme yargı yolu kapatılıyor. Değiştirilen fıkranın son cümlesinin teklif metninden çıkarılması teklif edilmiştir, önergemiz reddedilmiştir. Bu kanunda yer alan disiplin cezalarının yargı denetimi dışında bırakılması Anayasa’da yapılacak olan düzenlemeyle mümkün olabilir. Bu nedenle fıkranın son maddesinin madde metninden çıkarılması daha uygun olacaktır. Uyarı ve kınamayla sözleşmeli erler, uzman çavuşlar ve geçmişte örnekleri yaşandığı üzeri mobbingle askeri öğrenciler keyfi bir şekilde atılabilir ve bu süreçler yargı denetiminin dışında tutulmaktadır. Onlar açısından ciddi bir haksızlıktır.

7 Haziran 2021

Hasan Subaşı
Antalya

Ayhan Erel
Aksaray

SAMSUN MİLLETVEKİLİ ORHAN KIRCALI VE
98 MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ

**ASKERİ CEZA KANUNU VE BAZI
KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 22/5/1930 tarihli ve 1632 sayılı Askerî Ceza Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Askerî suçlar ile sırf askerî suçlar:

EK MADDE 11- Bu Kanunda düzenlenen suçlar ile asker kişilerin askerlik hizmet ve görevleriyle ilgili olarak işledikleri suçlar, askerî suçtur.

Bu Kanunda düzenlenen ve asker kişiler tarafından işlenen 60, 62, 65, 66, 67, 68, 70, 79, 81, 82, 85, 87, 88, 89, 90, 91, 97, 98, 100, 101, 102 ve 136 ncı maddelerinde düzenlenen suçlar, sırf askerî suçtur.”

MADDE 2- 1632 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Amir-maiyet veya üst-ast ilişkisi:

EK MADDE 12- Askerlik hizmet ve görevlerine ilişkin hâller dışında, asker kişilerden nişanlıların, evlilik bağı kalmasa bile eşlerin, kan veya kayın hısımlığından üstsoy veya altsoy ile üçüncü derece dâhil hısımların veya evlâtlık bağı olanların birbirlerine karşı işledikleri suçlar bakımından amir-maiyet ve üst-ast ilişkisi dikkate alınmaz.

Yükümlü erbaş ve erler arasında ast, üst veya amir ilişkisinin dikkate alınması için fiilin askerî hizmet ve görevlerinden dolayı işlenmesi şarttır.”

MADDE 3- 1632 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Yakalama ve tutuklama:

EK MADDE 13- Aşağıda belirtilen hâllerde, asker kişi herkes tarafından geçici olarak yakalanabilir:

- Kişiyeye suçu işlerken rastlanması.
- Suçüstü bir fiilden dolayı; izlenen kişinin kaçması olasılığının bulunması veya hemen kimliğini belirleme olanağının bulunmaması.

ADALET KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ
METİN

**ASKERİ CEZA KANUNU VE BAZI
KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 22/5/1930 tarihli ve 1632 sayılı Askerî Ceza Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Askerî suçlar ile sırf askerî suçlar:

EK MADDE 11- Bu Kanunda düzenlenen suçlar ile asker kişilerin askerlik hizmet ve görevleriyle ilgili olarak işledikleri suçlar, askerî suçtur.

Bu Kanunda düzenlenen ve asker kişiler tarafından işlenen 60 ncı, 62 nci, 65 inci, 66 ncı, 67 nci, 68 inci, 70 inci, 79 uncu, 81 inci, 82 nci, 85 inci, 87 nci, 88 inci, 89 uncu, 90 ncı, 91 inci, 97 nci, 98 inci, 100 üncü, 101 inci, 102 nci ve 136 ncı maddelerinde düzenlenen suçlar, sırf askerî suçtur.”

MADDE 2- 1632 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Amir-maiyet veya üst-ast ilişkisi:

EK MADDE 12- Askerlik hizmet ve görevlerine ilişkin hâller dışında, asker kişilerden nişanlıların, evlilik bağı kalmasa bile eşlerin, kan veya kayın hısımlığından üstsoy veya altsoy ile üçüncü derece dâhil hısımların veya evlâtlık bağı olanların birbirlerine karşı işledikleri suçlar bakımından amir-maiyet ve üst-ast ilişkisi dikkate alınmaz.

Yükümlü erbaş ve erler arasında ast, üst veya amir ilişkisinin dikkate alınması için fiilin askerî hizmet ve görevlerinden dolayı işlenmesi şarttır.”

MADDE 3- 1632 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Yakalama ve tutuklama:

EK MADDE 13- Aşağıda belirtilen hâllerde, asker kişi herkes tarafından geçici olarak yakalanabilir:

- Kişiyeye suçu işlerken rastlanması.
- Suçüstü bir fiilden dolayı; izlenen kişinin kaçması olasılığının bulunması veya hemen kimliğini belirleme olanağının bulunmaması.

(Samsun Milletvekili Orhan Kırçalı ve
98 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Tutuklama kararı veya yakalama emri düzenlenmesini gerektiren ve gecikmesinde sakınca bulunan hallerde; Cumhuriyet savcısına derhal başvurma olanağı bulunmadığı takdirde, amiri, üstü, askerî karakol, nöbetçi, devriye, askerî inzibat ve kolluk görevlisi asker kişiyi yakalama yetkisine sahiptir.

Yakalanan kişi ve olay hakkında Cumhuriyet savcısına hemen bilgi verilerek emri doğrultusunda işlem yapılır. Cumhuriyet savcısı, yakalanan kişiyi serbest bırakmaz ise en yakın askerî inzibat karakoluna veya askerî makama ya da adli kolluk görevlilerine teslim edilmesine karar verir. Suçun Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlar ile 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlardan olması durumunda, yakalanan kişi Cumhuriyet savcısının talimatı ile adli kolluk görevlilerine teslim edilir.

Asker kişilerin gözüaltına alınması veya tutuklanması durumunda; derhal kıta komutanı veya askerî kurum amirine de haber verilir.”

MADDE 4- 1632 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Soruşturma ve kovuşturma:

EK MADDE 14- Askerî suçlarla ilgili olarak aşağıdaki hükümler uygulanır:

a) Subay ve astsubayların şüpheli sıfatıyla ifadesi bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

b) Askerî amirler Cumhuriyet savcısının işe el koymasına kadar delillerin kaybolmasını önleyecek tedbirleri alır.

c) Ülke sınırları dışında işlenen suçlar bakımından Cumhuriyet savcısı, adli kolluk görevlileri tarafından yapılacak işlemlerin Millî Savunma Bakanlığınca yurt dışında görevlendirilen hukuk sınıfı subaylar tarafından yapılmasını isteyebilir.

Tutuklama kararı veya yakalama emri düzenlenmesini gerektiren ve gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde; Cumhuriyet savcısına derhâl başvurma olanağı bulunmadığı takdirde, amiri, üstü, askerî karakol, nöbetçi, devriye, askerî inzibat ve kolluk görevlisi asker kişiyi yakalama yetkisine sahiptir.

Yakalanan kişi ve olay hakkında Cumhuriyet savcısına hemen bilgi verilerek emri doğrultusunda işlem yapılır. Cumhuriyet savcısı, yakalanan kişiyi serbest bırakmaz ise en yakın askerî inzibat karakoluna veya askerî makama ya da adli kolluk görevlilerine teslim edilmesine karar verir. Suçun Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap, Dördüncü Kısım altındaki Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümlerinde tanımlanan suçlar ile 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlardan olması durumunda, yakalanan kişi Cumhuriyet savcısının talimatı ile adli kolluk görevlilerine teslim edilir.

Asker kişilerin gözüaltına alınması veya tutuklanması durumunda derhâl kıta komutanı veya askerî kurum amirine de haber verilir.”

MADDE 4- 1632 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Soruşturma ve kovuşturma:

EK MADDE 14- Askerî suçlarla ilgili olarak aşağıdaki hükümler uygulanır:

a) Subay ve astsubayların şüpheli sıfatıyla ifadesi bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından alınır.

b) Askerî amirler Cumhuriyet savcısının işe el koymasına kadar delillerin kaybolmasını önleyecek tedbirleri alır.

c) Ülke sınırları dışında işlenen suçlar bakımından Cumhuriyet savcısı, adli kolluk görevlileri tarafından yapılacak işlemlerin Millî Savunma Bakanlığınca yurt dışında görevlendirilen hukuk sınıfı subaylar tarafından yapılmasını isteyebilir.

(Samsun Milletvekili Orhan Kırçalı ve
98 Milletvekilinin Teklifi)

d) Kuvvetli suç şüphesinin varlığını gösteren somut delillerin bulunması ve sırf askerî suç nedeniyle askerî disiplinin ağır şekilde ihlal edilmesi halinde de asker kişi hakkında tutuklama kararı verilebilir.

e) Sırf askerî suçlarda, tutuklama yasağına ilişkin hükümler uygulanmaz.

Asker kişilerin işlediği askerî suçlarla ilgili olarak kabul edilen iddianamenin bir örneğini mahkeme, kovuşturmayaya yer olmadığına karar verilmesi durumunda ise bir örneğini savcılık soruşturma iznini veren komutanlığa veya askerî kurum amirliğine gönderir.

Askerî birlik komutanı veya askerî kurum amiri, emir komutasındaki asker kişilerin, ifadelerinin alınması veya sorgularının yapılması için hazır bulundurulmasını sağlar.”

MADDE 5- 1632 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Soruşturma izni ve izin vermeye yetkili merciler:

EK MADDE 15- Asker kişilerin işledikleri askerî suçların soruşturulması izne tabidir. Ancak, ağır ceza mahkemesinin görevine giren suçüstü hallerinde soruşturma genel hükümlere göre yürütülür.

Soruşturma izni, asgari tugay komutanı veya eşidi askerî kurum amiri (Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlıklarında eşidi) olmak üzere, asker kişinin görev yaptığı birlik komutanı veya askerî kurum amiri, bu kişilerin yokluklarında ise vekilleri tarafından bizzat verilir. Genelkurmay Başkanlığı, Kuvvet Komutanlıkları ve Millî Savunma Üniversitesi hariç, Millî Savunma Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatı ile bağlı ve ilgili kurum ve kuruluşlarda görev yapan asker kişiler hakkında soruşturma izni Millî Savunma Bakanı tarafından verilir. General ve amiraller hakkındaki soruşturma izni ise görev yeri dikkate alınarak ilgisine göre Genelkurmay Başkanının veya ilgili Kuvvet Komutanının teklifi üzerine ya da resen Millî Savunma Bakanı tarafından verilir.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

d) Kuvvetli suç şüphesinin varlığını gösteren somut delillerin bulunması ve sırf askerî suç nedeniyle askerî disiplinin ağır şekilde ihlal edilmesi hâlinde de asker kişi hakkında tutuklama kararı verilebilir.

e) Sırf askerî suçlarda, tutuklama yasağına ilişkin hükümler uygulanmaz.

Asker kişilerin işlediği askerî suçlarla ilgili olarak kabul edilen iddianamenin bir örneğini mahkeme, kovuşturmayaya yer olmadığına karar verilmesi durumunda ise kararın bir örneğini savcılık soruşturma iznini veren komutanlığa veya askerî kurum amirliğine gönderir.

Askerî birlik komutanı veya askerî kurum amiri, emir komutasındaki asker kişilerin, ifadelerinin alınması veya sorgularının yapılması için hazır bulundurulmasını sağlar.”

MADDE 5- 1632 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Soruşturma izni ve izin vermeye yetkili merciler:

EK MADDE 15- Asker kişilerin işledikleri askerî suçların soruşturulması izne tabidir. Ancak, ağır ceza mahkemesinin görevine giren suçüstü hâllerinde soruşturma genel hükümlere göre yürütülür.

Soruşturma izni, asgari tugay komutanı veya eşidi askerî kurum amiri (Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlıklarında eşidi) olmak üzere, asker kişinin görev yaptığı birlik komutanı veya askerî kurum amiri, bu kişilerin yokluklarında ise vekilleri tarafından bizzat verilir. Genelkurmay Başkanlığı, Kuvvet Komutanlıkları ve Millî Savunma Üniversitesi hariç, Millî Savunma Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatı ile bağlı ve ilgili kurum ve kuruluşlarda görev yapan asker kişiler hakkında soruşturma izni Millî Savunma Bakanı tarafından verilir. General ve amiraller hakkındaki soruşturma izni ise görev yeri dikkate alınarak ilgisine göre Genelkurmay Başkanının veya ilgili Kuvvet Komutanının teklifi üzerine ya da resen Millî Savunma Bakanı tarafından verilir.

(Samsun Milletvekili Orhan Kırçalı ve
98 Milletvekilinin Teklifi)

Bir askerî birlik veya askerî kurumda geçici olarak görevlendirilen veya hareket komutasına verilen asker kişiler hakkında soruşturma izni, bu görevlerinin devamı süresince, geçici olarak görevlendirildikleri veya hareket komutasına verildikleri askerî birlik veya askerî kurumun bağlı bulunduğu soruşturma izni vermeye yetkili birlik komutanı veya askerî kurum amiri tarafından verilir.

Kanunlarda aksi yazılı olmadıkça, bir askerî birlik veya askerî kurum dışında görevlendirilen asker kişiler hakkında soruşturma izni, bu görevlerinin devamı süresince, Millî Savunma Bakanı tarafından verilir.

Uluslararası anlaşmalar gereğince yabancı asker kişilerin askerî suçları hakkında soruşturma izni Millî Savunma Bakanı tarafından verilir. Bunlar hakkında altıncı ve yedinci fıkra hükümleri uygulanmaz.

Millî Savunma Bakanı, general ve amiraller hariç subay veya astsubaylara ilişkin soruşturma izni verme yetkisini, Personel Genel Müdürlüğünün bağlı olduğu bakan yardımcısına devredebilir.

Subay ve astsubaylar hariç diğer kişilerin işledikleri askerî suçlara ilişkin soruşturma izni verme yetkisi, bu izni vermeye yetkili komutan veya askerî kurum amiri tarafından teşkilatında bulunan hukuk hizmetleri başkanı veya birim amirine, Millî Savunma Bakanı tarafından merkezde Hukuk Hizmetleri Genel Müdürü veya yardımcısına, taşrada ve bağlı kurum ve kuruluşlarda ise asgari alay eşidi kurum amirine devredilebilir.

İzin vermeye yetkili merci, bir ön inceleme başlatır, ön incelemeyi bizzat yapabileceği gibi, emrinde olan ve hakkında inceleme yapılanın üstü konumundaki asker kişilerden birine de yaptırılabilir. İzin vermeye yetkili merci, emrinde olan ve hakkında inceleme yapılanın üstü konumundaki en az üç asker kişiden oluşan

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Bir askerî birlik veya askerî kurumda geçici olarak görevlendirilen veya hareket komutasına verilen asker kişiler hakkında soruşturma izni, bu görevlerinin devamı süresince, geçici olarak görevlendirildikleri veya hareket komutasına verildikleri askerî birlik veya askerî kurumun bağlı bulunduğu soruşturma izni vermeye yetkili birlik komutanı veya askerî kurum amiri tarafından verilir.

Kanunlarda aksi yazılı olmadıkça, bir askerî birlik veya askerî kurum dışında görevlendirilen asker kişiler hakkında soruşturma izni, bu görevlerinin devamı süresince, Millî Savunma Bakanı tarafından verilir.

Uluslararası anlaşmalar gereğince yabancı asker kişilerin askerî suçları hakkında soruşturma izni Millî Savunma Bakanı tarafından verilir. Bunlar hakkında altıncı ve yedinci fıkra hükümleri uygulanmaz.

Millî Savunma Bakanı, general ve amiraller hariç subay veya astsubaylara ilişkin soruşturma izni verme yetkisini, Personel Genel Müdürlüğünün bağlı olduğu bakan yardımcısına devredebilir.

Subay ve astsubaylar hariç diğer kişilerin işledikleri askerî suçlara ilişkin soruşturma izni verme yetkisi, bu izni vermeye yetkili komutan veya askerî kurum amiri tarafından teşkilatında bulunan hukuk hizmetleri başkanı veya birim amirine, Millî Savunma Bakanı tarafından merkezde Hukuk Hizmetleri Genel Müdürü veya yardımcısına, taşrada ve bağlı kurum ve kuruluşlarda ise asgari alay eşidi kurum amirine devredilebilir.

İzin vermeye yetkili merci, bir ön inceleme başlatır, ön incelemeyi bizzat yapabileceği gibi, emrinde olan ve hakkında inceleme yapılanın üstü konumundaki asker kişilerden birine de yaptırılabilir. İzin vermeye yetkili merci, emrinde olan ve hakkında inceleme yapılanın üstü konumundaki en az üç asker kişiden oluşan bir

(Samsun Milletvekili Orhan Kırçalı ve
98 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

bir heyet de görevlendirebilir. İzin vermeye yetkili merciin zorunlu gördüğü hallerde, heyette yer alanların çoğunluğunun, hakkında inceleme yapılanın rütbe veya kıdemce eşidi veya üstü konumunda, heyet başkanının ise hakkında inceleme yapılanın üstü konumunda olması gerekir.

Yetkili merci, soruşturma izni konusundaki kararını suçun işlendiğinin öğrenilmesinden itibaren ön inceleme dahil en geç otuz gün içinde verir. Bu süre, zorunlu hallerde on beş günü geçmemek üzere bir defa uzatılabilir. Yetkili merci, belirtilen süreler içinde soruşturma izni verilmesi veya verilmemesi konusunda karar verir ve kararını Cumhuriyet başsavcılığına, hakkında inceleme yapılanı ve varsa şikayetçiye bildirir. Bu kararlara karşı on gün içinde itiraz edilebilir. Sırf askeri suçlara ilişkin verilen soruşturma iznine itiraz edilmesi, soruşturma işlemlerini engellemez. İtiraz, general ve amiraller için Danıştay Birinci Dairesine, diğer asker kişiler için ise yetkili merciin yargı çevresinde bulunduğu bölge idare mahkemesine yapılır. İtirazlar, öncelikle incelenir ve en geç üç ay içinde karara bağlanır. Verilen kararlar kesindir.

General ve amiraller hakkındaki soruşturma Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı veya Başsavcivekili tarafından yapılır. Hâkim kararı gerektiren işlemlere dair Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının talepleri ile kovuşturmaya yer olmadığına dair kararlara yapılan itirazlar hakkında, soruşturma konusu suçların en ağırına bakmakla görevli Yargıtay ceza dairesini numara itibarı ile izleyen ceza dairesi başkanı tarafından karar verilir. Suçun son numaralı ceza dairesinin görevine girmesi halinde talebi ve itirazı inceleme yetkisi Birinci Ceza Dairesi Başkanına aittir. Hâkim kararı gerektiren işlemlerde Başkanın verdiği kararlara karşı yapılan itirazı numara itibarı ile izleyen ceza dairesi başkanı inceler. Son numaralı daire başkanının kararı, Birinci Ceza Dairesi Başkanı tarafından incelenir. İddianame hazırlanması hâlinde kovuşturma Yargıtay ilgili ceza dairesince yapılır.

heyet de görevlendirebilir. İzin vermeye yetkili merciin zorunlu gördüğü hâllerde, heyette yer alanların çoğunluğunun, hakkında inceleme yapılanın rütbe veya kıdemce eşidi veya üstü konumunda, heyet başkanının ise hakkında inceleme yapılanın üstü konumunda olması gerekir.

Yetkili merci, soruşturma izni konusundaki kararını suçun işlendiğinin öğrenilmesinden itibaren ön inceleme dâhil en geç otuz gün içinde verir. Bu süre, zorunlu hâllerde on beş günü geçmemek üzere bir defa uzatılabilir. Yetkili merci, belirtilen süreler içinde soruşturma izni verilmesi veya verilmemesi konusunda karar verir ve kararını Cumhuriyet başsavcılığına, hakkında inceleme yapılanı ve varsa şikayetçiye bildirir. Bu kararlara karşı on gün içinde itiraz edilebilir. Sırf askeri suçlara ilişkin verilen soruşturma iznine itiraz edilmesi, soruşturma işlemlerini engellemez. İtiraz, general ve amiraller için Danıştay Birinci Dairesine, diğer asker kişiler için ise yetkili merciin yargı çevresinde bulunduğu bölge idare mahkemesine yapılır. İtirazlar, öncelikle incelenir ve en geç üç ay içinde karara bağlanır. Verilen kararlar kesindir.

General ve amiraller hakkındaki soruşturma Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı veya Başsavcivekili tarafından yapılır. Hâkim kararı gerektiren işlemlere dair Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının talepleri ile kovuşturmaya yer olmadığına dair kararlara yapılan itirazlar hakkında, soruşturma konusu suçların en ağırına bakmakla görevli Yargıtay ceza dairesini numara itibarıyla izleyen ceza dairesi başkanı tarafından karar verilir. Suçun son numaralı ceza dairesinin görevine girmesi hâlinde talebi ve itirazı inceleme yetkisi Birinci Ceza Dairesi Başkanına aittir. Hâkim kararı gerektiren işlemlerde Başkanın verdiği kararlara karşı yapılan itirazı numara itibarıyla izleyen ceza dairesi başkanı inceler. Son numaralı daire başkanının kararı, Birinci Ceza Dairesi Başkanı tarafından incelenir. İddianame hazırlanması hâlinde kovuşturma Yargıtay ilgili ceza dairesince yapılır.

(Samsun Milletvekili Orhan Kırçalı ve
98 Milletvekilinin Teklifi)

19/4/1990 tarihli ve 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanununun 17 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan suçları işleyen asker kişiler hakkında soruşturma ve kovuşturma genel hükümlere göre yapılır.

Bu maddede hüküm bulunmayan hâllerde 2/12/1999 tarihli ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.”

MADDE 6- 1632 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Yüce Divanda yargılanacak asker kişilerle ilgili soruşturma usulü:

EK MADDE 16- Genelkurmay Başkanı ile Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlarının işlediği askeri suçların soruşturulması izne tabidir. Ancak, ağır ceza mahkemesinin görevine giren suçüstü hâllerinde soruşturma genel hükümlere göre yürütülür.

Genelkurmay Başkanı ile Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri komutanları hakkında askeri suçlardan dolayı soruşturma yapılması Cumhurbaşkanının iznine bağlıdır.

İzin vermeye yetkili merci, bir ön inceleme başlatır, ön incelemeyi bizzat yapabileceği gibi, hakkında inceleme yapılanın üstü konumundaki asker kişilerden biri veya birkaçına da yaptırabilir. Ön inceleme ile görevlendirilen kişiler birden fazla ise içlerinden en kıdemlisi başkan olarak görev yapar.

Yetkili merci, soruşturma izni konusundaki kararını suçun işlendiğinin öğrenilmesinden itibaren ön inceleme dahil en geç otuz gün içinde verir. Bu süre, zorunlu hâllerde onbeş günü geçmemek üzere bir defa uzatılabilir. Yetkili merci, belirtilen süreler içinde soruşturma izni verilmesi veya verilmemesi konusunda karar verir ve verilen kararını Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına, hakkında inceleme yapılanı ve varsa şikayetçiye bildirilir. Bu kararlara karşı

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

19/4/1990 tarihli ve 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanununun 17 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan suçları işleyen asker kişiler hakkında soruşturma ve kovuşturma genel hükümlere göre yapılır.

Bu maddede hüküm bulunmayan hâllerde 2/12/1999 tarihli ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.”

MADDE 6- 1632 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Yüce Divanda yargılanacak asker kişilerle ilgili soruşturma usulü:

EK MADDE 16- Genelkurmay Başkanı ile Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlarının işlediği askeri suçların soruşturulması izne tabidir. Ancak, ağır ceza mahkemesinin görevine giren suçüstü hâllerinde soruşturma genel hükümlere göre yürütülür.

Genelkurmay Başkanı ile Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanları hakkında askeri suçlardan dolayı soruşturma yapılması Cumhurbaşkanının iznine bağlıdır.

İzin vermeye yetkili merci, bir ön inceleme başlatır, ön incelemeyi bizzat yapabileceği gibi, hakkında inceleme yapılanın üstü konumundaki asker kişilerden biri veya birkaçına da yaptırabilir. Ön inceleme ile görevlendirilen kişiler birden fazla ise içlerinden en kıdemlisi başkan olarak görev yapar.

Yetkili merci, soruşturma izni konusundaki kararını suçun işlendiğinin öğrenilmesinden itibaren ön inceleme dâhil en geç otuz gün içinde verir. Bu süre, zorunlu hâllerde on beş günü geçmemek üzere bir defa uzatılabilir. Yetkili merci, belirtilen süreler içinde soruşturma izni verilmesi veya verilmemesi konusunda karar verir ve kararını Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına, hakkında inceleme yapılanı ve varsa şikayetçiye bildirir. Bu kararlara karşı on gün içinde Danıştay

(Samsun Milletvekili Orhan Kırçalı ve
98 Milletvekilinin Teklifi)

on gün içinde Danıştay Birinci Dairesine itiraz edilebilir. İtirazlar, öncelikle incelenir ve en geç üç ay içinde karara bağlanır. Verilen kararlar kesindir.

Soruşturma Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı tarafından yapılır. Hâkim kararı gerektiren işlemlere dair Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının talepleri ile kovuşturmayaya yer olmadığına dair kararlara yapılan itirazlar hakkında, soruşturma konusu suçların en ağırına bakmakla görevli Yargıtay ceza dairesini numara itibarı ile izleyen ceza dairesi başkanı tarafından karar verilir. Suçun son numaralı ceza dairesinin görevine girmesi halinde talebi ve itirazı inceleme yetkisi Birinci Ceza Dairesi Başkanına aittir. Hâkim kararı gerektiren işlemlerde Başkanın verdiği kararlara karşı yapılan itirazı numara itibarıyla izleyen ceza dairesi başkanı inceler. Son numaralı daire başkanının kararı, Birinci Ceza Dairesi Başkanı tarafından incelenir. İddianame düzenlenmesi hâlinde kovuşturma Yüce Divan sıfatıyla Anayasa Mahkemesinde yapılır.

3628 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin birinci fıkrasında sayılan suçlar bakımından da bu madde hükümleri uygulanır.

Bu maddede hüküm bulunmayan hâllerde 4483 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.”

MADDE 7- 1632 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Hükümün açıklanmasının geri bırakılması:

EK MADDE 17- 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına ilişkin hükümleri, aşağıdaki hâller hariç askeri suç ve cezalar hakkında da uygulanır:

A) Sırf askeri bir suçtan dolayı altı ay veya daha fazla süreli hapis cezasına hükmedilmesi.

B) Fiilin, disiplini ağır şekilde ihlal etmesi veya birliğin güvenliğini tehlikeye düşürmesi ya da birliğin muharebe hazırlığını veya etkinliğini zafiyete uğratması ya da büyük bir zarar meydana getirmesi.

C) Fiilin savaş veya seferberlikte işlenmesi.”

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Birinci Dairesine itiraz edilebilir. İtirazlar, öncelikle incelenir ve en geç üç ay içinde karara bağlanır. Verilen kararlar kesindir.

Soruşturma Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı tarafından yapılır. Hâkim kararı gerektiren işlemlere dair Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının talepleri ile kovuşturmayaya yer olmadığına dair kararlara yapılan itirazlar hakkında, soruşturma konusu suçların en ağırına bakmakla görevli Yargıtay ceza dairesini numara itibarıyla izleyen ceza dairesi başkanı tarafından karar verilir. Suçun son numaralı ceza dairesinin görevine girmesi hâlinde talebi ve itirazı inceleme yetkisi Birinci Ceza Dairesi Başkanına aittir. Hâkim kararı gerektiren işlemlerde Başkanın verdiği kararlara karşı yapılan itirazı numara itibarıyla izleyen ceza dairesi başkanı inceler. Son numaralı daire başkanının kararı, Birinci Ceza Dairesi Başkanı tarafından incelenir. İddianame düzenlenmesi hâlinde kovuşturma, Yüce Divan sıfatıyla Anayasa Mahkemesinde yapılır.

3628 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin birinci fıkrasında sayılan suçlar bakımından da bu madde hükümleri uygulanır.

Bu maddede hüküm bulunmayan hâllerde 4483 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.”

MADDE 7- 1632 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Hükümün açıklanmasının geri bırakılması:

EK MADDE 17- 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına ilişkin hükümleri, aşağıdaki hâller hariç askeri suç ve cezalar hakkında da uygulanır:

A) Sırf askeri bir suçtan dolayı altı ay veya daha fazla süreli hapis cezasına hükmedilmesi.

B) Fiilin, disiplini ağır şekilde ihlal etmesi veya birliğin güvenliğini tehlikeye düşürmesi ya da birliğin muharebe hazırlığını veya etkinliğini zafiyete uğratması ya da büyük bir zarar meydana getirmesi.

C) Fiilin savaş veya seferberlikte işlenmesi.”

(Samsun Milletvekili Orhan Kırçalı ve
98 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 8- 1632 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Uygulanacak hükümler:

EK MADDE 18- Askerî suçların soruşturması ve kovuşturmasına ilişkin olarak bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde 5271 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.”

MADDE 9- 1632 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Mahkemelerin görev ve yetkisi:

EK MADDE 19- Askerî suçlara ilişkin dava ve işler, suçun işlendiği yerin bağlı olduğu ilin adıyla anılan asliye ve ağır ceza mahkemelerinde ya da askerî birlik ve personel yoğunluğunun gerektirmesi halinde Adalet Bakanlığının önerisi üzerine Hakimler ve Savcılar Kurulunca belirlenen ilçelerde kurulu bulunan asliye veya ağır ceza mahkemelerinde görülür. İlçede görülmesine karar verildiği takdirde ilçenin yargı çevresi de aynı usulle belirlenir. Bu suçlara ilişkin dava ve işler, acele işlerden sayılır ve bunlarla ilgili davalar adli tatilde de görülür.

Bu Kanunun Birinci Kısım Üçüncü Bap Birinci Faslında düzenlenen suçlar dolayısıyla ağır ceza mahkemesine açılacak davalar, suçun işlendiği yerin bağlı olduğu ilin adıyla anılan ve Hakimler ve Savcılar Kurulunca Devletin güvenliğine karşı işlenen suçlara ait davalara bakmak üzere belirlenen ağır ceza mahkemesinde görülür.

Birinci fıkra kapsamındaki mahkemelerin görev alanına giren suçlar ile diğer mahkemelerin görev alanına giren suçlara ilişkin davaların aralarındaki bağlantı nedeniyle birlikte yürütülmesinin zorunlu olması hâlinde, birleştirme birinci fıkra kapsamındaki mahkemelerde yapılır.

Asker kişiler tarafından ülke sınırları dışında işlenen askerî suçlara ait dava ve işlere bakmaya birinci fıkra kapsamındaki Ankara mahkemeleri yetkilidir. Yurt dışında bulunan askerî mahallerde yapılacak önleme aramasına karar vermeye de bu yer sulh ceza hakimliği yetkilidir.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 8- 1632 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Uygulanacak hükümler:

EK MADDE 18- Askerî suçların soruşturması ve kovuşturmasına ilişkin olarak bu Kanunda hüküm bulunmayan hâllerde 5271 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.”

MADDE 9- 1632 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Mahkemelerin görev ve yetkisi:

EK MADDE 19- Askerî suçlara ilişkin dava ve işler, suçun işlendiği yerin bağlı olduğu ilin adıyla anılan asliye ve ağır ceza mahkemelerinde ya da askerî birlik ve personel yoğunluğunun gerektirmesi hâlinde Adalet Bakanlığının önerisi üzerine Hâkimler ve Savcılar Kurulunca belirlenen ilçelerde kurulu bulunan asliye veya ağır ceza mahkemelerinde görülür. İlçede görülmesine karar verildiği takdirde ilçenin yargı çevresi de aynı usulle belirlenir. Bu suçlara ilişkin dava ve işler, acele işlerden sayılır ve bunlarla ilgili davalar adli tatilde de görülür.

Bu Kanunun Birinci Kısım Üçüncü Bap Birinci Faslında düzenlenen suçlar dolayısıyla ağır ceza mahkemesine açılacak davalar, suçun işlendiği yerin bağlı olduğu ilin adıyla anılan ve Hâkimler ve Savcılar Kurulunca Devletin güvenliğine karşı işlenen suçlara ait davalara bakmak üzere belirlenen ağır ceza mahkemesinde görülür.

Birinci fıkra kapsamındaki mahkemelerin görev alanına giren suçlar ile diğer mahkemelerin görev alanına giren suçlara ilişkin davaların aralarındaki bağlantı nedeniyle birlikte yürütülmesinin zorunlu olması hâlinde, birleştirme birinci fıkra kapsamındaki mahkemelerde yapılır.

Asker kişiler tarafından ülke sınırları dışında işlenen askerî suçlara ait dava ve işlere bakmaya birinci fıkra kapsamındaki Ankara mahkemeleri yetkilidir. Yurt dışında bulunan askerî mahallerde yapılacak önleme aramasına karar vermeye de bu yer sulh ceza hâkimliği yetkilidir.

(Samsun Milletvekili Orhan Kırçalı ve
98 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Bu Kanunun 65, 66, 67, 68 ve 70 inci maddelerinde düzenlenen suçlara ilişkin dava ve işlerde yetkili mahkeme, şüpheli veya sanığın mensubu olduğu askeri birlik veya askeri kurumun bulunduğu yerde birinci fıkra uyarınca belirlenen il ve ilçe mahkemeleridir.

Askeri suçlara ilişkin soruşturmalar, suçun işlendiği yerin bağlı olduğu ilin adıyla anılan Cumhuriyet başsavcılığınca ya da birinci fıkra uyarınca Hakimler ve Savcılar Kurulunca belirlenen ilçe Cumhuriyet başsavcılığınca yürütülür. Bu başsavcılıklarda askeri suçlar bürosu kurulur ve yeteri kadar Cumhuriyet savcısı görevlendirilir. İl veya birinci fıkra uyarınca belirlenen ilçe Cumhuriyet savcısı, suçun işlendiği yer Cumhuriyet savcisından soruşturmanın kısmen veya tamamen yapılmasını isteyebilir. Gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde suçun işlendiği yer Cumhuriyet savcısı zorunlu olan delilleri toplar ve gerekmesi hâlinde alınacak kararlar bakımından bulunduğu yer sulh ceza hâkimliğinden talepte bulunur.”

MADDE 10- 1632 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Atıflar:

EK MADDE 20- Kanunlarda geçen;

A) Askeri Yargıtay, Yargıtayı,

B) Askeri Yargıtay Başsavcılığı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığını,

C) Askeri Yargıtay Başsavcısı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısını,

D) Askeri Yargıtay Başkanı, Askeri Yargıtay daire başkanları ve Askeri Yargıtay üyeleri, Yargıtay Birinci Başkanını, Yargıtay daire başkanlarını ve Yargıtay üyelerini,

E) Askeri mahkeme, bu Kanun uyarınca belirlenen asliye ceza mahkemesini, ağır ceza mahkemesinin görev alanına giren suçlar bakımından ağır ceza mahkemesini,

F) Askeri hâkim, hâkim veya sulh ceza hâkimini,

Bu Kanunun 65 inci, 66 ncı, 67 nci, 68 inci ve 70 inci maddelerinde düzenlenen suçlara ilişkin dava ve işlerde yetkili mahkeme, şüpheli veya sanığın mensubu olduğu askeri birlik veya askeri kurumun bulunduğu yerde birinci fıkra uyarınca belirlenen il ve ilçe mahkemeleridir.

Askeri suçlara ilişkin soruşturmalar, suçun işlendiği yerin bağlı olduğu ilin adıyla anılan Cumhuriyet başsavcılığınca ya da birinci fıkra uyarınca Hâkimler ve Savcılar Kurulunca belirlenen ilçe Cumhuriyet başsavcılığınca yürütülür. Bu başsavcılıklarda askeri suçlar bürosu kurulur ve yeteri kadar Cumhuriyet savcısı görevlendirilir. İl veya birinci fıkra uyarınca belirlenen ilçe Cumhuriyet savcısı, suçun işlendiği yer Cumhuriyet savcisından soruşturmanın kısmen veya tamamen yapılmasını isteyebilir. Gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde suçun işlendiği yer Cumhuriyet savcısı zorunlu olan delilleri toplar ve gerekmesi hâlinde alınacak kararlar bakımından bulunduğu yer sulh ceza hâkimliğinden talepte bulunur.”

MADDE 10- 1632 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Atıflar:

EK MADDE 20- Kanunlarda geçen;

A) Askeri Yargıtay, Yargıtayı,

B) Askeri Yargıtay Başsavcılığı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığını,

C) Askeri Yargıtay Başsavcısı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısını,

D) Askeri Yargıtay Başkanı, Askeri Yargıtay daire başkanları ve Askeri Yargıtay üyeleri sırasıyla, Yargıtay Birinci Başkanını, Yargıtay daire başkanlarını ve Yargıtay üyelerini,

E) Askeri mahkeme, bu Kanun uyarınca belirlenen asliye ceza mahkemesini, ağır ceza mahkemesinin görev alanına giren suçlar bakımından ağır ceza mahkemesini,

F) Askeri hâkim, hâkim veya sulh ceza hâkimini,

(Samsun Milletvekili Orhan Kırçalı ve
98 Milletvekilinin Teklifi)

G) Askerî savcılık, Cumhuriyet başsavcılığını,
H) Askerî savcı, ilgisine göre Cumhuriyet
başsavcısını veya Cumhuriyet savcısını,

I) Yardımcı askerî savcı ve askerî savcı
yardımcısı, Cumhuriyet savcısını,

J) Askerî adalet müfettişi, ilgisine göre
Hâkimler ve Savcılar Kurulu müfettişlerini veya
adalet müfettişlerini,
ifade eder.”

MADDE 11- 1632 sayılı Kanuna aşağıdaki
geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 3- Bu Kanun uyarınca
askerî suçlara bakmak amacıyla il ve ilçelerde
belirlenecek mahkemeler, bu Kanunun
yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içinde
belirlenir. Bu mahkemelerin görevine giren dava
dosyaları, belirlendikten itibaren bir ay içinde bu
mahkemelere devredilir. Askerî suçlara ilişkin
kesinleşen dosyalara ait arşiv ve emanetler ile
diğer evrak ve dokümanlar da bu mahkemelere
devredilir ve talepler bu mahkemelerce yerine
getirilir veya karara bağlanır. Dosyaların devrine
ilişkin usul ve esaslar Hâkimler ve Savcılar
Kurulu tarafından belirlenir.

Mülga;

a) 1600 sayılı Askerî Yargıtay Kanununa
tabi Askerî Yargıtay Başkanı, Başsavcısı, İkinci
Başkanı, daire başkanları ve üyelerinin görevleri
sırasında işledikleri şahsî suçları ile görev
suçlarının soruşturulması ve kovuşturulmasında
Yargıtay Birinci Başkanı, Yargıtay daire başkanları
ve üyeleri ile Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının,

b) 1602 sayılı Askerî Yüksek İdare
Mahkemesi Kanununa tabi Askerî Yüksek
İdare Mahkemesi Başkanı, Askerî Yüksek İdare
Mahkemesi Başsavcısı, daire başkanları ve
üyelerinin görevleri sırasında işledikleri şahsî
suçları ile görev suçlarının soruşturulması ve
kovuşturulmasında Danıştay Başkanı, daire
başkanları ve üyeleri ile Danıştay Başsavcısının,

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

G) Askerî savcılık, Cumhuriyet başsavcılığını,
H) Askerî savcı, ilgisine göre Cumhuriyet
başsavcısını veya Cumhuriyet savcısını,

I) Yardımcı askerî savcı ve askerî savcı
yardımcısı, Cumhuriyet savcısını,

J) Askerî adalet müfettişi, ilgisine göre
Hâkimler ve Savcılar Kurulu müfettişlerini veya
adalet müfettişlerini,
ifade eder.”

MADDE 11- 1632 sayılı Kanuna aşağıdaki
geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 3- Bu Kanun uyarınca
askerî suçlara bakmak amacıyla il ve ilçelerde
belirlenecek mahkemeler, bu Kanunun
yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içinde
belirlenir. Bu mahkemelerin görevine giren dava
dosyaları, belirlendikten itibaren bir ay içinde bu
mahkemelere devredilir. Askerî suçlara ilişkin
kesinleşen dosyalara ait arşiv ve emanetler ile
diğer evrak ve talepler bu mahkemelere
devredilir ve talepler bu mahkemelerce yerine
getirilir veya karara bağlanır. Dosyaların devrine
ilişkin usul ve esaslar Hâkimler ve Savcılar
Kurulu tarafından belirlenir.

Mülga;

a) 27/6/1972 tarihli ve 1600 sayılı Askerî
Yargıtay Kanununa tabi Askerî Yargıtay Başkanı,
Başsavcısı, İkinci Başkanı, daire başkanları ve
üyelerinin görevleri sırasında işledikleri şahsî
suçları ile görev suçlarının soruşturulması ve
kovuşturulmasında Yargıtay Birinci Başkanı,
Yargıtay daire başkanları ve üyeleri ile Yargıtay
Cumhuriyet Başsavcısının,

b) 4/7/1972 tarihli ve 1602 sayılı Askerî
Yüksek İdare Mahkemesi Kanununa tabi Askerî
Yüksek İdare Mahkemesi Başkanı, Askerî
Yüksek İdare Mahkemesi Başsavcısı, daire
başkanları ve üyelerinin görevleri sırasında
işledikleri şahsî suçları ile görev suçlarının
soruşturulması ve kovuşturulmasında Danıştay
Başkanı, Danıştay daire başkanları ve üyeleri ile
Danıştay Başsavcısının,

(Samsun Milletvekili Orhan Kırçalı ve
98 Milletvekilinin Teklifi)

c) 357 sayılı Askerî Hâkimler Kanununa tabi askerî hâkimlerin görevleri sırasında işledikleri şahsî suçları ile Millî Savunma Bakanı tarafından soruşturma yapılmasına izin verilmesi halinde görev suçlarının soruşturulması ve kovuşturulmasında 2802 sayılı Kanunda yer alan hâkim ve Cumhuriyet savcılarının,

yargılanmasına ilişkin hükümler uygulanır. Bu fıkra hükümleri (a) ve (b) bentlerinde yer alanların görevleri sırasındaki eylemleri nedeniyle yapılacak disiplin soruşturma veya kovuşturmaları bakımından da uygulanır, (c) bendinde yer alanların görevleri sırasındaki eylemleri nedeniyle yapılacak disiplin soruşturma veya kovuşturmaları bakımından ise 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun geçici 45 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde belirlenen disiplin hükümleri uygulanır.

10/3/1983 tarihli ve 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanununun geçici 5 inci maddesi ile 9/7/1982 tarihli ve 2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanununun geçici 9 uncu maddesi kapsamında Millî Savunma Bakanlığı tarafından Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı emrine görevlendirilen erbaş ve erler ile askerlik yükümlüleri, bu görevlendirme süresince asker kişi sayılırlar ve bu Kanuna tabi olmaya devam ederler. Bu kişilerin Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığında görevli rütbelilere karşı işledikleri askerî suçlar asker kişilere karşı işlenmiş sayılır. Soruşturma izni, Jandarma Genel Komutanlığında asgari alay komutanı veya eşidi kurum amiri, Sahil Güvenlik Komutanlığında ise asgari grup komutanı veya eşidi kurum amiri olmak üzere, asker kişinin fiilen görev yaptığı birlik komutanı veya kurum amiri, bu kişilerin yokluklarında ise vekilleri tarafından bizzat verilir.”

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

c) 26/10/1963 tarihli ve 357 sayılı Askerî Hâkimler Kanununa tabi askerî hâkimlerin görevleri sırasında işledikleri şahsî suçları ile Millî Savunma Bakanı tarafından soruşturma yapılmasına izin verilmesi hâlinde görev suçlarının soruşturulması ve kovuşturulmasında 24/2/1983 tarihli ve 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununda yer alan hâkim ve Cumhuriyet savcılarının,

yargılanmasına ilişkin hükümler uygulanır. Bu fıkra hükümleri (a) ve (b) bentlerinde yer alanların görevleri sırasındaki eylemleri nedeniyle yapılacak disiplin soruşturma veya kovuşturmaları bakımından da uygulanır. (c) bendinde yer alanların görevleri sırasındaki eylemleri nedeniyle yapılacak disiplin soruşturma veya kovuşturmaları bakımından ise 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun geçici 45 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde belirlenen disiplin hükümleri uygulanır.

10/3/1983 tarihli ve 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanununun geçici 5 inci maddesi ile 9/7/1982 tarihli ve 2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanununun geçici 9 uncu maddesi kapsamında Millî Savunma Bakanlığı tarafından Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı emrine görevlendirilen erbaş ve erler ile askerlik yükümlüleri, bu görevlendirme süresince asker kişi sayılırlar ve bu Kanuna tabi olmaya devam ederler. Bu kişilerin Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığında görevli rütbelilere karşı işledikleri askerî suçlar asker kişilere karşı işlenmiş sayılır. Soruşturma izni, Jandarma Genel Komutanlığında asgari alay komutanı veya eşidi kurum amiri, Sahil Güvenlik Komutanlığında ise asgari grup komutanı veya eşidi kurum amiri olmak üzere, asker kişinin fiilen görev yaptığı birlik komutanı veya kurum amiri, bu kişilerin yokluklarında ise vekilleri tarafından bizzat verilir.”

(Samsun Milletvekili Orhan Kırçalı ve
98 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 12- 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 50 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendine aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Mahkeme, bu bentte yazılı suçlardan mahkûmiyet veya kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla hapis cezasına mahkûmiyet hâllerinde, mahkûmiyet kararıyla birlikte subayların Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarılmasına karar verir. Bu hususlar mahkeme hükmünde belirtilmemiş olsa da mahkûmiyetin kanuni sonucu olarak Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarmayı gerektirir. Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarma, askeri rütbe ve memuriyetlerin kaybedilmesi ile subay, astsubay ve Devlet memuru olarak tekrar Türk Silahlı Kuvvetlerine kabul edilmeme sonuçlarını doğurur.”

MADDE 13- 926 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Mahkeme, bu bentte yazılı suçlardan mahkûmiyet veya kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla hapis cezasına mahkûmiyet hâllerinde, mahkûmiyet kararıyla birlikte astsubayların Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarılmasına karar verir. Bu hususlar mahkeme hükmünde belirtilmemiş olsa da mahkûmiyetin kanuni sonucu olarak Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarmayı gerektirir. Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarma, askeri rütbe ve memuriyetlerin kaybedilmesi ile subay, astsubay ve Devlet memuru olarak tekrar Türk Silahlı Kuvvetlerine kabul edilmeme sonuçlarını doğurur.”

MADDE 14- 926 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 39- Millî Savunma Bakanlığının müfettiş kadrolarına askerî kaynaktan atama yapılabilir.

Askerî kaynaktan stajyer müfettiş alımı, müfettişliğe giriş sınavı ile yapılır. Giriş sınavına başvurabilmek için; kuvvet komutanlıklarında

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 12- 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 50 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendine aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Mahkeme, bu bentte yazılı suçlardan mahkûmiyet veya kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla hapis cezasına mahkûmiyet hâllerinde, mahkûmiyet kararıyla birlikte subayların Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarılmasına karar verir. Bu hususlar mahkeme hükmünde belirtilmemiş olsa da mahkûmiyetin kanuni sonucu olarak Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarmayı gerektirir. Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarma, askeri rütbe ve memuriyetlerin kaybedilmesi ile subay, astsubay ve Devlet memuru olarak tekrar Türk Silahlı Kuvvetlerine kabul edilmeme sonuçlarını doğurur.”

MADDE 13- 926 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Mahkeme, bu bentte yazılı suçlardan mahkûmiyet veya kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla hapis cezasına mahkûmiyet hâllerinde, mahkûmiyet kararıyla birlikte astsubayların Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarılmasına karar verir. Bu hususlar mahkeme hükmünde belirtilmemiş olsa da mahkûmiyetin kanuni sonucu olarak Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarmayı gerektirir. Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarma, askeri rütbe ve memuriyetlerin kaybedilmesi ile subay, astsubay ve Devlet memuru olarak tekrar Türk Silahlı Kuvvetlerine kabul edilmeme sonuçlarını doğurur.”

MADDE 14- 926 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 39- Millî Savunma Bakanlığının müfettiş kadrolarına askerî kaynaktan atama yapılabilir.

Askerî kaynaktan stajyer müfettiş alımı, müfettişliğe giriş sınavı ile yapılır. Giriş sınavına başvurabilmek için; kuvvet komutanlıklarında

(Samsun Milletvekili Orhan Kırçalı ve
98 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

üst subay (binbaşı, yarbay, albay) rütbesinde bulunmak ve yönetmelikte öngörülen şartları taşımak gerekir. Giriş sınavı, yönetmelikte belirlenen konulardan yazılı ve/veya mülakat şeklinde yapılır. Giriş sınavı ile ilgili olarak yönetmelikte yer alan hususlar dışında herhangi bir kayıt sistemi kullanılmaz. Giriş sınavında başarı gösterenler stajyer müfettiş olarak görevlendirilir.

Askerî kaynaktan görevlendirilen stajyer müfettişlere bir program çerçevesinde müfettişlik mesleğine yönelik eğitim verilir. Stajyer müfettişlerin stajyerlik süresi bir yıl olup bu sürenin sonunda oluşturulacak yeterli sınav kurulu tarafından yönetmelikle belirlenecek konulardan yazılı ve/veya sözlü sınava tabi tutulurlar.

Stajyerlik süresini ve yeterli sınavını başarıyla tamamlayanlar müfettişliğe atanır. Stajyerlik süresi içinde veya yeterli sınavında başarısız olanlar durumlarına uygun kadrolara atanırlar.

Bu madde uyarınca stajyer müfettiş olarak görevlendirilenler ile müfettiş olarak atananlar 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 24 üncü maddesi uyarınca istihdam edilen müfettişlerle aynı görev, yetki ve sorumluluklara haizdir.

Stajyer müfettiş olarak görevlendirilenler ile müfettiş kadrolarına atanan subaylar, her türlü zam ve tazminatlar ile diğer mali ve sosyal hak ve yardımlarını ve istihkaklarını mevcut hükümler çerçevesinde almaya devam ederler. Bunların stajyer müfettişlik ile müfettişlikte geçen hizmetleri subaylıkta geçmiş sayılır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin hususlar Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.”

üst subay (binbaşı, yarbay, albay) rütbesinde bulunmak ve yönetmelikte öngörülen şartları taşımak gerekir. Giriş sınavı, yönetmelikte belirlenen konulardan yazılı ve/veya mülakat şeklinde yapılır. Giriş sınavı ile ilgili olarak yönetmelikte yer alan hususlar dışında herhangi bir kayıt sistemi kullanılmaz. Giriş sınavında başarı gösterenler stajyer müfettiş olarak görevlendirilir.

Askerî kaynaktan görevlendirilen stajyer müfettişlere bir program çerçevesinde müfettişlik mesleğine yönelik eğitim verilir. Stajyer müfettişlerin stajyerlik süresi bir yıl olup bu sürenin sonunda oluşturulacak yeterli sınav kurulu tarafından yönetmelikle belirlenecek konulardan yazılı ve/veya sözlü sınava tabi tutulurlar.

Stajyerlik süresini ve yeterli sınavını başarıyla tamamlayanlar müfettişliğe atanır. Stajyerlik süresi içinde veya yeterli sınavında başarısız olanlar durumlarına uygun kadrolara atanırlar.

Bu madde uyarınca stajyer müfettiş olarak görevlendirilenler ile müfettiş olarak atananlar 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 24 üncü maddesi uyarınca istihdam edilen müfettişlerle aynı görev, yetki ve sorumluluklara haizdir.

Stajyer müfettiş olarak görevlendirilenler ile müfettiş kadrolarına atanan subaylar, her türlü zam ve tazminatlar ile diğer mali ve sosyal hak ve yardımlarını ve istihkaklarını mevcut hükümler çerçevesinde almaya devam ederler. Bunların stajyer müfettişlik ile müfettişlikte geçen hizmetleri subaylıkta geçmiş sayılır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin hususlar Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.”

(Samsun Milletvekili Orhan Kırçalı ve
98 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 15- 926 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 48- Geçici 45 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında Millî Savunma Bakanlığı hukuk hizmetleri kadrolarına atanmış olanlar, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki ay içinde talepte bulunmaları halinde, müktesepeleri dikkate alınarak Hâkimler ve Savcılar Kurulunca bölge adliye ve bölge idare mahkemeleri ile diğer adli ve idari yargı mercilerine hâkim veya savcı olarak atanabilirler. Bu kişilerin askerî yargı ve hukuk hizmetleri kadrolarında geçirdikleri süreler adli ve idari yargıda geçirilmiş sayılır. Bu şekilde atanalar, geçici 45 inci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen haklardan yararlanırlar.”

MADDE 16- 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununa 20/B maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 20/C maddesi eklenmiştir.

“Askerî hizmete ilişkin idari işlem ve eylemlerden doğan uyumsuzluklara dair hükümler:

MADDE 20/C-1. Bu madde; Millî Savunma Bakanlığı kadrolarında çalışan kamu görevlileri ile 25/6/2019 tarihli ve 7179 sayılı Askeralma Kanunu kapsamında askerlik hizmetini yerine getiren yedek subaylar ve yedek astsubaylar ile erbaş ve erleri ilgilendiren ve askerî hizmete ilişkin idari işlem ve eylemlerden doğan uyumsuzluklar hakkında uygulanır.

2. Dava dilekçelerinde, 3 üncü maddenin ikinci fıkrasında sayılanlara ilaveten bu madde kapsamındakilerin sicilî, varsa sınıfı ve rütbesi de gösterilir.

3. Dilekçeler ile davalara ilişkin her türlü evrak, 4 üncü maddede belirtilen yerlere ilaveten ilgili idari yargı merciine gönderilmek üzere en yakın amirlere verilebilir.

MADDE 15- 926 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 48- Geçici 45 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında Millî Savunma Bakanlığı hukuk hizmetleri kadrolarına atanmış olanlar, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki ay içinde talepte bulunmaları hâlinde, müktesepeleri dikkate alınarak Hâkimler ve Savcılar Kurulunca bölge adliye ve bölge idare mahkemeleri ile diğer adli ve idari yargı mercilerine hâkim veya savcı olarak atanabilirler. Bu kişilerin askerî yargı ve hukuk hizmetleri kadrolarında geçirdikleri süreler adli ve idari yargıda geçirilmiş sayılır. Bu şekilde atanalar, geçici 45 inci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen haklardan yararlanırlar.”

MADDE 16- 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununa 20/B maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Askerî hizmete ilişkin idari işlem ve eylemlerden doğan uyumsuzluklara dair hükümler:

MADDE 20/C-1. Bu madde; Millî Savunma Bakanlığı kadrolarında çalışan kamu görevlileri ile 25/6/2019 tarihli ve 7179 sayılı Askeralma Kanunu kapsamında askerlik hizmetini yerine getiren yedek subaylar ve yedek astsubaylar ile erbaş ve erleri ilgilendiren ve askerî hizmete ilişkin idari işlem ve eylemlerden doğan uyumsuzluklar hakkında uygulanır.

2. Dava dilekçelerinde, 3 üncü maddenin ikinci fıkrasında sayılanlara ilaveten bu madde kapsamındakilerin sicilî, varsa sınıfı ve rütbesi de gösterilir.

3. Dilekçeler ile davalara ilişkin her türlü evrak, 4 üncü maddede belirtilen yerlere ilaveten ilgili idari yargı merciine gönderilmek üzere en yakın amirlere verilebilir.

(Samsun Milletvekili Orhan Kırçalı ve
98 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

4. Savaş halinde yürütmenin durdurulmasına karar verilemez.

5. Olağanüstü haller sebebiyle alınan tedbirlerin uygulanmasında görevlendirilenlerin naklen atanmalarına ilişkin iptal davalarında, yürütmenin durdurulmasına karar verilemez.

6. Yüksek Askerî Şûranın terfi işlemleri ile kadrosuzluk nedeniyle emekliye ayırma işlemleri hariç her türlü ilişik kesme kararlarına karşı yargı yolu açıktır.”

MADDE 17- 31/1/2013 tarihli ve 6413 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanununun 43 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Askerî öğrenciler ile erbaş ve erler hakkında verilen disiplin cezaları ile subay, astsubay, uzman erbaş ile sözleşmeli erbaş ve erler hakkında verilen uyarma, kınama ve hizmete kısmi süreli devam cezaları hariç bu Kanunda yer alan disiplin cezalarına karşı iptal davası açılabilir. Seferberlik ve savaş zamanında ise yüksek disiplin kurulları tarafından verilen Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezası hariç bu Kanunda yer alan diğer disiplin cezaları yargı denetimi dışındadır.”

MADDE 18- 25/10/1963 tarihli ve 353 sayılı Askerî Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 19- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 20- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

4. Savaş hâlinde yürütmenin durdurulmasına karar verilemez.

5. Olağanüstü hâller sebebiyle alınan tedbirlerin uygulanmasında görevlendirilenlerin naklen atanmalarına ilişkin iptal davalarında, yürütmenin durdurulmasına karar verilemez.

6. Yüksek Askerî Şûranın terfi işlemleri ile kadrosuzluk nedeniyle emekliye ayırma işlemleri hariç her türlü ilişik kesme kararlarına karşı yargı yolu açıktır.”

MADDE 17- 31/1/2013 tarihli ve 6413 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanununun 43 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Askerî öğrenciler ile erbaş ve erler hakkında verilen disiplin cezaları ile subay, astsubay, uzman erbaş ile sözleşmeli erbaş ve erler hakkında verilen uyarma, kınama ve hizmete kısmi süreli devam cezaları hariç bu Kanunda yer alan disiplin cezalarına karşı iptal davası açılabilir. Seferberlik ve savaş zamanında ise yüksek disiplin kurulları tarafından verilen Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezası hariç bu Kanunda yer alan diğer disiplin cezaları yargı denetimi dışındadır.”

MADDE 18- 25/10/1963 tarihli ve 353 sayılı Askerî Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 19- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 20- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

